JAZZ, BLUES, EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

OCAK-ŞUBAT-MART 2005/01 • 106422 • YIL 9 • SAYI 37 • 5 YTL / 5 MİLYON TL

Akbank Beyoğlu Jazz Günleri

Alp Ersönmez

Anouar Brahem

Cole Porter

Suren Asaduryan

Aydın Esen

Stefano di Battista

KLASİK MÜZİK, ROCK, OPERA, JAZZ MÜZİĞİNİN KİLOMETRE TAŞLARI. 50 DVD ve 50 FASİKÜLDEN OLUŞAN EŞSİZ BİR KOLEKSİYON

20. yüzyıl başlarında neredeyse eş zamanlı olarak isimleri Jazz müziğiyle özdeşleşmiş Kuzey Amerika kentleri, New Orleans, Saint Louis, Kansas City ve Chicago'da ortaya çıkan Jazz müziği, aradan geçen yüzyıl içinde birçok başka tür yaratarak dev bir kültür haline dönüştü. Unutulmaz eserleri, olağanüstü yaratıcılıkları ve kederli sesleriyle bu kültüre damgasını vuran efsane isimlerin ileri ses teknolojisiyle yeniden üretilmiş kayıtlarını dinlemek, nostaljik bir doyumdan çok daha öte keyifler vaad ediyor!

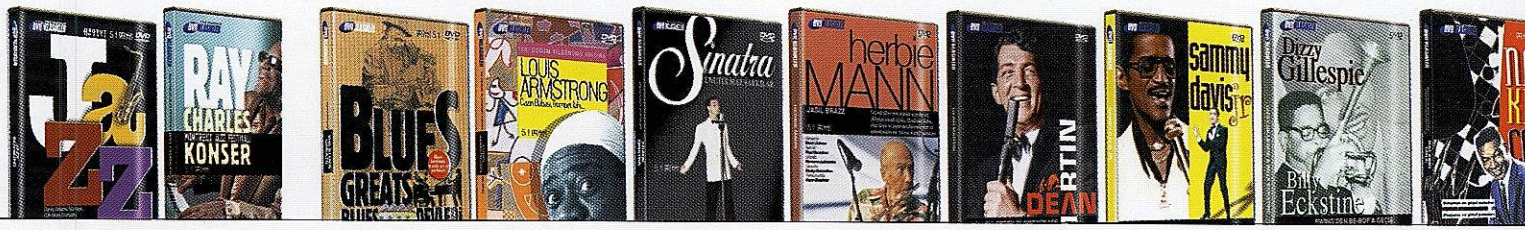

MUHTEŞEM BİR KOLEKSİYON... TAM 50 DVD, 50 FASİKÜL: BEACH BOYS, BEATLES, BEETHOVEN, BILLY ECKSTINE, BIZET, BRAHMS, CESAR FRANK, CHOPIN, DEAN MARTIN, DEBUSSY, DEDE EFENDİ, DI LASSO, DIZZY GILLESPIE, DVORAK, FRANK SINATRA, GABRIEL FAURE, HACI ARİF BEY, HAYDN, HERBIE MANN, III. SELİM, ITRİ, J. STRAUSS, JOHN LENNON, JOSEPH PARATORE, KISS, LEBRUN, LED ZEPPELIN, LOUIS ARMSTRONG, MADONNA, MARILYN HORNE, MOZART, NAT KING COLE PAUL MCCARTNEY, PAVAROTTİ, QUEEN, RAY CHARLES, ROLLING STONES, ROSSINI, SAINT-SAENS, SAMMY DAVIS, SCHUBERT, SCHUMANN, SPOHR, STRAUSS, TCHAIKOVSKY, TOM JONES, VERDI, ZEKAİ DEDE, ZOLTAN KOCSIS, ZUBIN MEHTA

KONSER PERFORMANSLARI

DVD KLASİKLER koleksiyonuna sahip olmak için "çok özel" bir fırsat!

DVD VIDEO

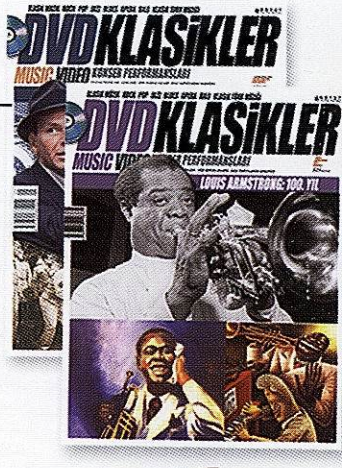

Tam 50 DVD ve 50 fasikül

50 DVD'lik konser performansları koleksiyonu... Bestecilerin yaşam öyküleri, aşkları, düş kırıklıkları ve baş yapıtların hikayesini içeren fasikülleri ile eşsiz bir koleksiyon.

Eviniz Konser Salonuna Dönüşecek!

Bunun için TV ekran ve bir DVD player yeterli. Ev Sineması ses sistemine sahipseniz, bu konserler eşsiz bir müzik şölenine dönüşecek.

30 DVD ve 30 fasikül
Hemen Teslim!

30 DVD + 30 Fasikül adresinize ücretsiz olarak hemen gönderilecek.

Hemen Teslim!
Tam 5 DVDBox, 5 Klasör

DVD ve Klasörlerinizi birlikte saklayabileceğiniz özel yapım 5 adet ahşap DVD-Box'a ve 5 adet KLASÖR'e hemen sahip olacaksınız.

17.5 YTL x 24 AY

ÜSTELİK 5 FİLM KİTAPLARI ile BİRLİKTE HEDİYE

Bu kampanya 50 DVD ve 50 fasikülden oluşan DVD Klasikler aboneliğine aittir.
24 ay x 17.5 YTL, toplam 421.5 YTL.'dir. Bonus Kart için; 21 ay x 19.5 YTL., toplam 409.5 YTL.'dir.
Özel abonelik armağanı olan filmler ve kitapları stoklar ile sınırlıdır.

TIKLA ARA

BOYUT YAYIN GRUBU

on-line satış
www. boyut.com.tr

0212 444 53 53

Sayı: 37
Ocak, Şubat, Mart 2005 ISSN 1300 - 8846

N A R D I S

Merhabalar,

Yıl 365 gün, 12 aydır; Jazz Dergisi içinse sadece 4 sayı. 4 sayı dediğiniz nedir ki. Ben 12 aylık yılımı sadece 4 sayı diye geçiriyorum. Ve 9 yıldır sadece böyle geçiyor. Elinizde tuttuğunuz bu sayı 37. sayımız. Bu sayı ile gerçekten gurur duyuyorum. Benimle birlikte bu yolculuğa çıkanların çoğu şu anda bizimle ama pes edenler de var. Onlara da bir kez daha teşekkürler ediyorum.

Dergimizin bu sayısının içeriğinin ne kadar dolu olduğunu, sanatçılarımızın çalışmalarına hız verdiklerini göreceksiniz. Sadece bir tek jazz kulümüz olmasına karşın, bünyelerinde jazz'a yer veren pek çok mekan ile müzik bütün hızıyla devam ediyor. Bu hıza "Neler Oldu" köşemizde okuyacağınız gibi Isparta Jazz Günleri, Ankara Jazz Festivali, Efes Pilsen Blues Festivali gibi festivaller de hız katıyor tabiki. Festival haberlerine devam edersek, önümüzdeki sayımıza konu olacak ama çalışmalarını bize şimdiden bildirdiler, **Zonguldak Kara Elmas Üniversitesi**'nde bir festival var. 1-4 Nisan tarihlerinde yerli ve yabancı müzisyenlerin yer alacağı ilk kez jazz festivali düzenleniyor. Eskişehir, Denizli, Isparta, Afyon derken bu zincire Zonguldak da dahil oldu. Onlar çok heyecanlılar ama doğrusu biz de.

Akbank Kültür Merkezi her ocak ayında yaptığı mini jazz festivalini bu yıl da devam ettirerek İstanbul'da jazz'ın nabzını tutmaya devam ediyor. **İş Sanat** ise gerçekten çok büyük isimleri dinlememize neden oluyor. Bu kez büyük isim gerçekten büyük; bu sayımızın da kapak konusu olan **Stefano DiBattista**. CRR'de ise son dakikada haberdar olduğumuz 13 Ocak'ta çalacak olan üç büyük gitarist **Howard Alden, Mike Magnelli** ve **Bucky Pizzarelli** var.

Alkışlar sizlerden beklediğimiz ilgiyi görmedi. Onun için 2 sayı daha devam ettirelim dedik. Sizlerden hala formları göndermenizi bekliyoruz. Lütfen gönderin ki listelerimiz bizden sonrakilere de kalsın ve bir anlam ifade etsin istiyoruz.

İKSV geçtiğimiz yılın son günlerinde bir toplantı düzenleyerek, festival eleştirilerini karşılıklı konuşalım istedi. Bu bizim yıllardır beklediğimiz çok önemli bir olaydı. Bu toplantının notlarını da bu sayımızda bulacaksınız. Ayrıca IKSV'de bir de görev değişikliği oldu. 2005 yılından itibaren Uluslararası İstanbul Jazz Festivali Yönetmenliği'ni **Pelin Opcin** üstlendi. 1999 yılından bu yana İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nda Genel Müdür ve Jazz Festivali Yönetmeni **Görgün Taner**'in yardımcısı olarak görev yapıyordu. Uluslararası İstanbul Jazz Festivali'nin Danışma Kurulu ise; Ali Sönmez, Cüneyt Cebenoyan, Derya Bengi, Faruk Eczacıbaşı, Hakan Atala, Hülya Tunçağ, Naciye Günal ve Yavuz Baydar'dan oluşuyor.

Jazz müziğinin İstanbul'daki küçücük dünyası bu sıralarda oldukça mutsuz. Hepinizin severek dinlediği, Bilgi Üniversitesi'nin müzik hocalarından sevgili **Nükhet Ruacan** rahatsız. Tedavisi hızla sürüyor, iyileşip ayağa kalkacağı günü sabırsızlıkla bekliyoruz. Ressam, fotoğraf sanatçısı, "Tres Americas"ın yaratıcısı, jazz çevrelerinde hemen herkesin tanıdığı, sevdiği arkadaşımız **Ali Arif Ersen**'in de aramıza döneceği günü bekliyoruz. Dua ediyoruz.

2004'ün son günlerinde ustalardan birini kaybettik. 94 yaşındaki klarinetçi **Artie Shaw** Los Angeles'da öldü. 1938-50 yılları arasında şöhretinin doruklarında olan sanatçı en büyük başarısını Cole Porter'ın "Begin the Beguine"i ile yakalamıştı.

2004 içinde kaybettiğimiz sanatçıları da analım bu vesile ile derim; Ray Charles (vo, p), Sacha Distel (vo), Steve Lacy (s), Rick Henderson (as), Barney Kessel (g), Claude Gabriel Williams (vi, g), Billy May (tp), Hans Koller (s, clt), Malachi Favors (b), Cornelius Umpus (s), James William (p), Joe Bushkin (p), Donald Leight (tp), Kerim Çaplı (g).

Hepinize jazz dolu günler dileklerimizle,

ZUHAL FOCAN
focan@nardisjazz.com

JAZZ

Boyut Yayıncılık ve Tic. A.Ş. adına sahibi ve
Genel Yönetmen
Bülent ÖZÜKAN

Genel Sanat Yönetmeni
Murat ÖNEŞ

Genel Müdür
Nilgün ÖZÜKAN

Gnl. Md. Yardımcısı
Muhasebe-Finans
Jale ÜRPER

Yayın ve Reklam Yönetmeni
Zuhal FOCAN
focan@nardisjazz.com

Kapak: Stefano DiBattista

Reklam
Selim Erem, Silva Baloğlu, Aslı Balımtaş

Katkıda Bulunanlar
Can Ergelmiş, Elçin Joyner, Emre Memecan, Filiz Küçük, Ozan Boz, Selim Benba, Özgü Özman, Özlem Varol Seda Binbaşgil, Şebnem Şenyener, Umut Uğur, Uğur Hüküm.

Matbaa Müdürü
Memduh ARSLAN

Müessese Müdürü
Ejvet OKTAY

Abone İlişkileri
Songül DOĞAN

Yönetim Yeri
Jazz Dergisi
Matbaacılar Sitesi
1. Cadde No: 115
(Milliyet Gazetesi Arkası)
34554 Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 0.212.629 53 00 *(Dahili 330-331-194)*
Fax: 0.212.629 05 74-75

Ankara Bürosu:
Akay Cad. Güfte Sok. No: 8/5 Akay/Ankara
Tel: 0.312.419 11 75-76-77
Fax:0.312.419 11 78

İzmir Bürosu:
Şair Eşref Bulvarı No: 65/3 D. 5 Alsancak/İzmir
Tel: 0.232.465 14 08-09-17
Fax: 0.232.465 14 11

Antalya Bürosu:
Barbaros Mah. Akarçeşme Sok No: 23
Kaleiçi/Antalya
Tel: 0.242.244 49 90-91
Fax: 0.242.244 49 92

Basıldığı Yer
Boyut Matbaacılık A.Ş.

BOYUT YAYIN GRUBU

© 2005 BOYUT YAYINCILIK ve TİCARET A.Ş.

Melvin Lastie
Alligator Bogaloo
Lou Donaldson
Englewood Cliffs, NJ
1967

içindekiler

1 NARDIS

4 RIFFS

- MATT GARRISON *Serdar Karabatı*
- SPIROS EXARAS-DAVID FIUCZYNSKI *Serdar Karabatı*
- BEN ALLISON *Serdar Karabatı*
- WWW.ACİKRADYO.COM *Seda Binbaşgil*
- KIRMIZIYA ÇALIYOR *Tunçel Gülsoy*
- LIVE IN TOKYO *Selim Benba*
- SILA ÇEVİKÇE *Selim Benba*

15 ŞU JAZZ DEDİKLERİ

- *Ali Sönmez*

18 FİRMALAR – SOUND'LAR

- ENJA RECORDS *Orhan Kahyaoğlu*

23 RÖPS.

- JANE BUNNETT-2 *Özgü Özman & Ozan Boz*
- ALP ERSÖNMEZ *Tunçel Gülsoy*
- DINO SALUZZI *Tunçel Gülsoy*
- DONOVAN MIXON *Tunçel Gülsoy*
- ANOUAR BRAHEM *Tunçel Gülsoy*
- SUREN ASADURYAN *Tunçel Gülsoy*
- HÜLYA TUNÇAĞ *Seda Binbaşgil*
- AYDIN ESEN *Can Ergelmiş*

41 NELER OLACAK

- AKBANK BEYOĞLU JAZZ GÜNLERİ *Zuhal Focan*
- İŞ SANAT'DA JAZZ *Zuhal Focan*
- 12. İZMİR JAZZ GÜNLERİ *Zuhal Focan*
- BABYLON'DA JAZZ *Zuhal Focan*
- NARDIS JAZZ CLUB *Zuhal Focan*
- COLE PORTER *Selim Benba*

44 NELER OLDU

- ANKARA JAZZ FESTİVALİ *Umut Uğur*
- FESTİVAL BİTTİ *Özlem Varoğlu*
- MARK ALBAN LOTZ *Can Ergelmiş*
- SDU JAZZ GÜNLERİ *Zuhal Focan*
- IKSV TOPLANTISI *Zuhal Focan*
- PETE JOLLY *Viktor Bensusan*
- PARİS'TEN MEKTUP *Uğur Hüküm*
- MURAT GÜLMÜŞ *Zuhal Focan*

62 GÖRÜŞ AÇISI

* BÜLENT AKBAY *Filiz Küçük*

64 KLİNİK

- MAJÖR PENTATONİK DİZİLER *Cem Tuncer*

66 CD VİTRİNİ

Emre Kartarı (Perpetual Anxiety), Süren Asaduryan (Bir Ömür Sadece), Tamburada (Fantastik), Stefano di Battista (Parker's Mood), Gonzalo Rubalcaba (Paseo), Tierney Sutton (Dancing in The Dark), Don Byron (Ivey-Divey), Ron Carter (Blues Farm), Miles Davis (Miles in Antibes), Charles Mingus (Mingus Ah Um), Miles Davis (Greatest Hits), Pink Martini (Hang on Little Tomato), Brad Mehldau (Live in Tokyo), Jean Michell Jarre (Aero), Norah Jones (Feels Like Home), Keith Jarrett (The Out of Towners), Jan Garbarek (In Praise of Dreams), Stephan Micus (Life), Stefano Di Battista (Volare), Stefano Bollani (Smat Smat), Enrico Rava & Stefano Bollani (Montreal Diary / B), Enrico Rava (Montreal Diary / A), Burhan Öçal – Pete Namlook (Sultan Orhan), Kaçkar Illusion (Huitwalahit), Keb' Mo' (Back By Popular Demand), Vladimir Horowitz (Plays Scriabin), Vladimir Horowitz (A Reminiscence).

69 RADYOLAR

Filiz Küçük

71 KÖRLEME

- ŞENOVA ÜLKER *Serdar Karabatı*

72 BULMACA

- *Serdar Karabatı*

Matt Garrison

Basta elektriğin keşfi başka enstrümanlardaki kadar erken olmadı belki ama bu dönüşümün sonuçları ve şöhretleri çokça ilgi çeken bir modern jazz hikayesinin malzemesi artık. Basın duruşu, görünüşü ve sesindeki değişiklikler öyle zamanlar geldi ki basçıları sahnenin en önüne taşıyarak kendi yıldızlarını yarattı. Kimilerince Frankensteinvari bir son.

Serdar Karabatı
skarabati@bilgi.edu.tr

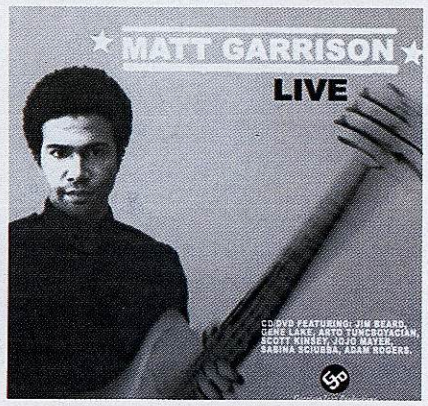

Matt Garrison Live basçının ilk albüm parçalarını içeren bir CD ve canlı stüdyo kayıtlarını içeren bir DVD'den oluşuyor. Bu canlı performanslar Jim Beard, Scott Kinsey, Gene Lake, Adam Rogers gibi günümüz elektrik jazzını sürükleyen isimlerle gerçekleştirilmiş.

Müzisyene ulaşmak ve albümlerini satın almak için **www.garrisonjazz.com**

Matt Garrison jazz dinleyicilerinin hemen tümünün aşina olduğu Steve Coleman, Joe Zawinul, John McLaughlin gibi isimlerle çalmış olmakla birlikte piyasanın sevdiği pırıltılı sıfatlardan nasibini yeterince alamamış bir müzisyen. Bunda uzunca bir süre kendi adına bir albüm yapmamış olmasının payı var kuşkusuz. Ancak, Garrison büyük müzik yapım şirketlerinden bağımsız kalmayı tercih edenlerden. Müzisyenler arasında giderek artan bir eğilime benzer şekilde Garrison da kayıtlarını tümüyle kendi imkanlarıyla gerçekleştiriyor ve dinleyicileriyle ilişkisini web sitesi üzerinden sürdürüyor. Ve bunlar geçmişin kayıplarını örtmek için değil, bugüne değin taşınmış birikimin hayata geçirilmesi için: "Sanırım ben geleneksel müzik formlarının önemini içine sindirmiş ancak katı kurallardan kaçmanın ve kendi ifadesini geliştirmenin yollarını bulabilmiş bir kuşağın parçasıyım. Kendimi çok sıkı bir şekilde enstrümanıma, müziğin iş tarafına ve farklı kültürlerin müziklerini öğrenmeye adadığım farklı dönemlerden geçtim. Tabii yapacak daha çok şeyim var, zaten gelişimi sürekli kılan da bu."

Down Beat dergisinin son eleştirmenler anketi Matt Garrison'ı yükselen yıldızlar arasında birinci sırayı yerleştirdi. Ancak, kayda değer olduğu kadar gecikmiş de bir ödül bu. Müzisyen bunu bir parça ironik buluyor: "Bir şekilde tanınmak ve kabul görmek iyi ama benim böyle bir ödülü on yıl önce, gençken ve dönemin en önemli isimleriyle birlikte çalıyorken almış olmam gerekirdi, işin bu tarafı üzücü." Basçının hayıflandığı bir başka nokta da özgeçmiş bilgilerinde sürekli olarak "Jimmy Garrison'ın oğlu" ibaresine sıkıştırılması: "Umarım ödül başkalarının beni yalnızca birinin oğlu olarak görmekten vazgeçip yaptıklarımı dinlemelerine vesile olur."

Garrison ilki kendi ismiyle, yenisi Shapeshifter kapağıyla çıkan iki albüm yaptı. Bu albümler yalnızca elektrik basın nimetlerini sunmakla yetinmeyen, dünya coğrafyasının farklı köşelerinden çağrışımları ve elektronik destekli atmosferleriyle birçok sınıflandırmayı hem yakından hem uzaktan yeniden işleyen girişimler. Albümler elbette Garrison'ın jazz düşturundan bağımsız değil: "Bence jazz daha önce neyi temsil ediyor idiyse şimdi ondan farklı değil. Çünkü jazz öylesine kapsayıcı, kavrayıcı bir sanat formu ki sürekli olarak tarifi değişiyor ve aslında çoğunun yapmak istediğinin tersine çok belirli bir alana yerleştirmek epey zor. Yıllar ilerledikçe farklı biçimlere bürünen yaratıcı bir müzik ve sonunda adını başka kültürel, teknik, ya da ideolojik unsurlara verebiliyor. Jazz eleştiriye, iyileştirmeye, tahrip edilmeye, yeniden inşaya , duygulara, derinliğe, yüzeyselliğe açık bir müzik. İyisiyle kötüsüyle insan gelişiminin kendisi hatta."

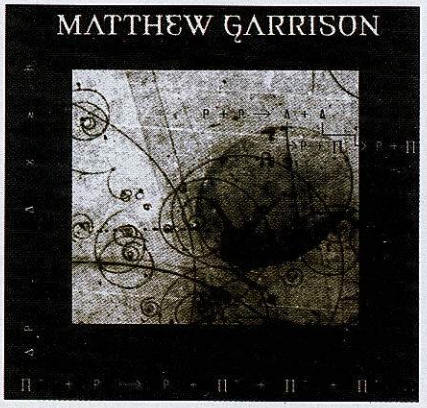

Garrison kendi albümleri dışında yakın zamanda Dennis Chambers'ın Outbreak ve Herbie Hancock'ın Future 2 Future albümlerinde yer aldı. Dünya müziklerine ilgisi onu henüz çokça duyulmayan projelere de götürüyor (bkz. Sayfa 5).

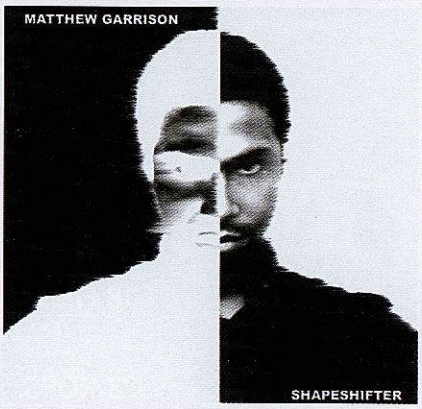

Shapeshifter tamamıyla albümde yer alan müzisyenlerin kendilerine ait stüdyolarında kaydedilmiş bir çalışma. Albümde Garrison elektronikleri iyice ön plana çıkartıyor.

Garrison kendine özgü tekniğinde elektrik basın olmazsa olmazları yanında şelpe benzeri uyarlamaları da içeren çok yönlü bir bakışa sahip. Hızlı cümlelerin varlığına karşın Garrison'da hız ima ettiğinin aksine içedönük, kapalı bir ifadenin aracı, dolayısıyla bas da hem kendisi, hem de başka bir şey olabiliyor. Garrison'ın besteciliği ise birbirinden epeyce farklı, hatta bazen birbiriyle çelişir ruh hallerini, geçişlerde tökezleme yaratmadan sunan bir karışım. Dingin bir düet etnik bir çığırıya, oradan pop-fusion denilebilecek bir arayüze ve giderek antiütopik, gizemli bir kurguya uzanabiliyor. Elektrik bas için yazılan kötü son senaryolarında gerçeklik payı varsa da, Matt Garrison'da durup bir kez daha düşünmek gerekiyor.

Spiros Exaras
David Fiuczynski

Zihnimizi uzun zamandır çokça meşgul etmiş olan doğu-batı sentezi artık rafa kalkmış bir kavram olmakla birlikte, gerek bizde gerek dünyada benzeri sorulara cevap arayışları bitmiş değil. Değişen, dünya müziği olarak anılan tınıların yaygınlaşarak ve hemen tüm müzik stillerinin içine girerek kazandığı meşruiyetin bu türden soruları sıradan kılmış, hatta ortadan kaldırmış olması. Kalitenin yükselip yükselmediğine dair şüphe, endişe ve tartışmalar ise elbette gündemde kalmaya devam edecek.

Spiros Exaras Yunanistan'da doğup büyümüş bir müzisyen. Klasik müzik kökenli olmakla birlikte ilgi alanları film müziklerden jazzla ilişkisine kadar uzanıyor. World-Jazz Ensemble ismini verdiği grupla yaptığı albüm Phrygianics müzisyenin ismini uluslararası alana taşıyan ilk çalışma. Grup piyanoda Henry Hey, basta Matt Garrison, davulda Gene Lake, vurmalılarda Arto Tunçboyacıyan ve klarinette Lefteris Bournias'tan oluşuyor. Belki grubun kompozisyonun da çağrıştıracağı üzere albüm jazz nosyonuna etnik bir yaklaşıma göre daha fazla yaslanıyor. Kapanıştaki gitar-klarinet düeti I Will Never Forget'te iyice belirginleştiği üzere Exaras albüme klasik gitar temelini yansıtmak konusunda bir tercih de yapmış. Reincarnation ve Keeping the Promise benzeri parçalarda ise bakış minimalist tınılardan, pop-jazza ve McLaughlinvari bir fusion anlayışına kadar uzanabiliyor. Dolayısıyla, Phrygianics'i tek bir sınıflandırmaya indirmek zor. Exaras etnik motif kullandığı durumlarda bu temaların parçanın bütününe anlam katması konusunda titiz davranmış. Virtue is Gone isimli bestenin ortasındaki, fazlasıyla yapıştırma gibi duran bölüm dışında başarılı da oluyor.

Birçok dinleyici David Fiuczynski ismine John Medeski ile yaptığı Lunar Crush albümüyle aşina oldu. Fiuczynski'nin işleri bu albümle sınırlı değil elbette. Birlikte çalıştığı diğer isimler arasında Billy Hart ve John Zorn sayılabilir. Kendi grubu Screaming Headless Torsos ise on yılı aşın süredir gündemde olan ve jazz, punk, rap etrafında dolaşan çok eksenli bir proje. Gitaristin çelloda Rufus Cappadocia ortaklığındaki çalışması Kif rock ve etnik unsuru ön planda bir proje. Rock unsuru zaman zaman yetmişlerin jazz-rock grup anlayışını andırıyor, ama albümün tümünü kapsamıyor. Etnik vurgu ise Çin, Hindistan ve Ortadoğu dahil olmak üzere bir çok yerden alınmış ilhamla yazılmış bestelerden kaynaklanmakta. Albüme davulda iki isim, Gene Lake ve Tobias Ralph, vurmalılarda Daniel Sadownick, kaval ve klarinette Matt Darriau ve vokalde Lian Amber katkıda bulunmuş. Kif'in açılışındaki Mektoub Cappadocia'un girişiyle birlikte dinleyici çeken, çarpıcı bir beste. Bunu izleyen Phrygianade ve Chinese Go Go ile albüm durağanlaşıyor. Ancak, albüm ortalarda, Roxy Migraine ve özellikle yedinci sıradaki Slapbow ile tekrar yükselişe geçiyor. Temaların daha rafine, grup etkileşimini unutmayan bir bakışla işleniyor oluşu bu parçaları daha iyi kılıyor.

David Fiuczynski'nin Kif'i ve Spiros Exaras'ın Phrygianics'i birbirleriyle doğrudan ilgili olmasalar da benzer bir arayışı farklı yakalardan çıkarak, üstelik farklı anlayışlarda temsil etmeleri bakımından ortak bir bakış altına düşüyor ister istemez. Bu anlamda, albümler jazzın etnik müziklerle ilişkisine yeniden göz atmamıza olanak sağlıyor. Bir parça zoraki bir birliktelik olarak gelişmiş bu süreçte gözüken o ki temeller giderek daha sağlam atılmakta.

Zihnimizi uzun zamandır çokça meşgul etmiş olan doğu-batı sentezi artık rafa kalkmış bir kavram olmakla birlikte, gerek bizde gerek dünyada benzeri sorulara cevap arayışları bitmiş değil.

Serdar Karabatı
skarabati@bilgi.edu.tr

Spiros Exaras'ın web sitesi
www.spirosexaras.com

David Fiuczynski'nin web sitesi
www.torsos.com

B_As

Jazz'ın birçok yüzü kadar, hatta daha fazlasıyla jazz yaşamı var. Ancak, bu yaşamlar içinde çoğunluk müziği, daha doğrusu müzik yapmayı bir niyet etrafında şekillendirmek için özel bir çaba harcamıyor. Bazı müzisyenler ise sert muhalif bir tavır takınarak, müziğin temsil ettiklerini neredeyse alaşağı eden ifade biçimine tutunmakta. Neredeyse zıt uçlardaki bu iki tercih arasında elbette başka birçok seçenek ve açılabilecek birçok pencere var.

Serdar Karabatı
skarabati@bilgi.edu.tr

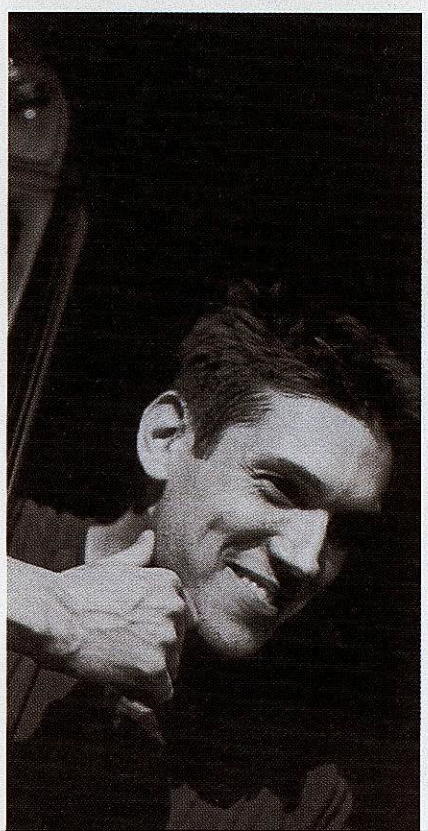

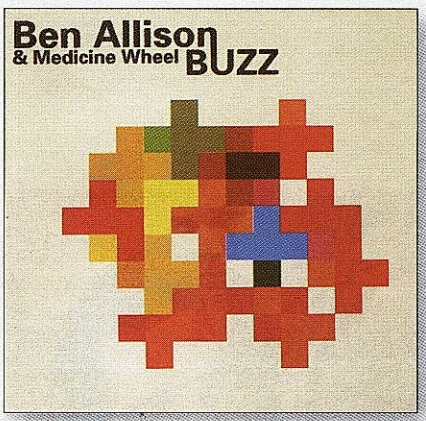

Ben Allison & Medicine Wheel'ın son kaydı Buzz sinematik öğeler de içeriyor. Albüm Allison'ın yeni bir arayış içinde olduğunun ipuçlarını taşımakta.

Ben Allison'ın stiliyle ilgili ipuçları ikinci albüm Medicine Wheel'a kadar uzanıyor. Ancak, müzisyen son dönemde buradaki görece mat çerçeveden uzaklaşmakta olan bir yönde.

Ben Allison'ın penceresinden müzik küçük ama önemli değişiklerle ilerleyen ve geriye dönüp ne yaptığına bakan bir uğraş olarak gözükmekte. Bu tercih ilk başta albümlere yansıyor elbette. Müzisyenin bugüne değin kendi adına yayınladığı kayıtlar bir duvarın üst üste eklenen parçaları benzeri bir izlenim bırakması bir raslantı değil. Ben Allison'ın penceresiyle ilgili izlenimi besleyen bir başka önemli unsur müzisyenin en az müziğindeki ipuçları kadar ilginç bir aşamaya gelmiş olan bir girişimin başında olması. The Jazz Composers Collective adıyla anılan girişim basçının sanat direktörlüğünde ilerleyen bir proje olarak amacını bestecilerin işbirliğini artırmak ve normal koşullar altında hayata geçmesi zor olabilecek kompozisyonları ve bazı özel kayıtları desteklemek olarak belirlemiş. Girişim bugüne kadar yüzlerce müzisyenle, yüzlerce konser düzenlemiş ve üç yüzden fazla yeni kompozisyonu tanıtmış bulunuyor. Sessiz sedasız, ancak ender görülen bir biçimde kalıcı olmaya doğru giden bir ortaklık The Jazz Composers Collective. Ve Allison jazz kulübü kavramının zayıfladığı ve müzik firmalarının giderek birbirine benzemeye başladığı bir dönemde bu tür girişimlerin daha yaygın olması gerektiğini savunuyor.

Basçıyı 1995'te yayınlanmış Seven Arrows'dan 2004 kaydı Buzz'a kadar toplam altı albümde izlemek mümkün. Albümlerin çoğunluğu müzisyenin Medicine Wheel ismini verdiği grubuna da atfediliyor. The Collective'in önemli bir paydaşı olan piyanist Frank Kimbrough istinasız her albümde yer almış tek eşlikçi. Saksofonlarda Michael Blake ile Ted Nash ise projelerin hemen tamamında gözüken isimler; bu müzisyenler yanında trompetçi Ron Horton, çellist Tomas Ulrich ve iki davulcu, Jeff Ballard ve Michael Sarin değişik albümlerde önemli katkıda bulunmuşlar. Ben Allison albümlerinde zemin beste ve düzenlemeyi vurgulayan taptaze bir bop kavrayışına oturuyor. Bu kavrayış Kuzey Afrika ve Ortadoğu'yu çağrıştıran melodilerden akustik bir bakış içinde eritilmiş funk motiflerine kadar uzanan unsurlarla bezenmiş zaman zaman. Ancak, şekli ne olursa olsun Allison kayıtları jazz müzisyenliğinin değerlerinden asla kopmuyor. Müzikler bir yandan da avantgarde kıyısında tetikte bekler gibi.

İsmi New York coğrafyası için çok yeni olmamakla birlikte jazz dünyasının Ben Allison'a aşinalığı geride kaldı. Müzisyenin Down Beat Eleştirmenler Anketi'nde yer alması bir bakıma gecikmiş bir farkındalığı da tescil ediyor. Her ne olursa olsun, zaman Ben Allison'ın neredeyse bir zanaatkar edasıyla işlenen, özenli bir müzikal çizgi yaratma kaygısını es geçmeyecektir. Sürekli yeni şeyler peşinde olduğunu iddia ederken aslında günün adamı olmaya bakanların patırtısı bittiğinde, yani eninde sonunda ortaya çıkacak gerçek jazz müritleri.

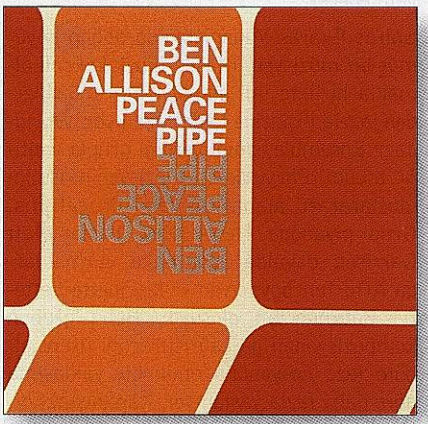

Peace Pipe Ben Allison'ın yeni arayışlara yöneldiği bir dönemde kotardığı bir kayıt. Mamadou Diabate'nin Afrika arpı olarak da anılan kora eşliğiyle ön planda olan albüm diğer kayıtlara komşu olarak nitelenebilecek bir kategoride.

Riding the Nuclear Tiger bop geleneğini günümüz jazzının dinamizmiyle birleştiren beste ve düzenlemeleriyle dikkate alınması gereken, önemli bir kayıt. Albüm geniş yelpazeye yayılan unsurları çok başarılı bir biçimde harmanlıyor: agresif grup performansı, salınan, panayırımsı eda, ikiye ayrılacakmış gibi tınlayan parçalar, çocuksu, naif melodiler, pop, drum'n'bass ve sessiz, bulut halinde blues.

■ Müzisyenle ilgili kısa bilgiler alabileceğiniz web sitesi: **www.benallison.com**
■ The Jazz Composers Collective web sitesi: **www.jazzcollective.com**

shop&miles . the original

Bedava Uçuş Akımı'nı başlattı.
Sık uçan kesimden büyük ilgi topladı.
Son zamanlarda kampanya ve puanlarla taklit edilmeye çalışıldı.
Hem harcarken, hem uçarken mil kazandırma özelliğiyle 4 yıldır benzersiz.

Garanti | TÜRK HAVA YOLLARI

Leonardo da Vinci, *Mona Lisa (La Gioconda)*, Louvre Müzesi, Paris

shopandmiles.com

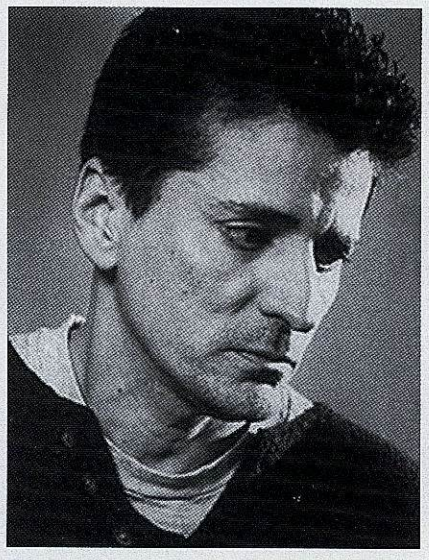

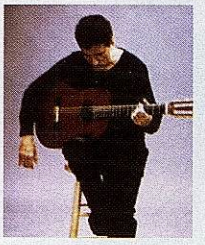

Amazon Ormanlar'ından Jazz Şarkıları: Vinicius Cantuaria

... Yıldızların ve parlak ayın kızı,
Seni özlüyorum bu sessiz gecede
Ve adını anıyorum, kimsesiz bir cocuğun
Yuvasına özlemi ile ...
"Lua e Estrela"

Elçin Joyner
elcint@newyork.com

Bu dizeler, "Lua e Estrela"nın Brezilya'nın en sevilen şarkılarından biri olmasının sebebi belki de. Aynı coğrafyayı ve aynı dili paylaşan, her renkten ve her yaştan binlerce insan bu dizeler ile sevgilisine seslendi, ilan-ı aşk etti yıllar boyu. Basit bir halk şiiriydi "Lua e Estrela", ta ki Vinicius Cantuária yeniden besteleyip, Caetano Veloso ipeksi sesi ile ona can verene kadar. Amazon Ormanları'nın içindeki küçücük bir köyde doğup şimdi adını dünyaya duyuran Cantuária'ya "müzisyenlerin müzisyeni" diyor hemşehrileri; Brezilya folklorünün en güzel şiirlerini hakkıyla bestelediği ve bunları en sevilen müzisyenlerin seslendirebilmesine olanak verdiği için.

Bazıları Cantuaria'nın müziğine "neo-Brazilian" ya da "post-nova" gibi afilli isimler vermekten hoşlansa da, bana göre böyle iki kelimelik tanımlara sığamayacak kadar derin ve zengin bir üslup onunkisi. Bir yandan Bossa-Nova'nın sıcak samimiyeti, bir yandan da jazz'ın ağırbaşlılığının hassas dengesi hakim Cantuaria'nın dizilimlerine. Notaları, türler üzerine kurduğu bu kıldan ince, kılıçtan keskin köprüde yalpalamadan akıyor. Parmaklarının gitar üzerindeki çocuksu coşkusuna onun ahir zaman peygamberlerini andıran dingin sesi eşlik ediyor.

Vinicius Cantuaria'nın Manaus isimli küçük Amazon köyünden başlayıp, New York'un kalabalık konser salonlarına varan uzun yolculuğunda değişmeyen pusulası Antonio Carlos Jobim ve João Gilberto gibi Bossa-Nova üstatlarının türküleri olmuş, bir de yedi yaşında ardında bıraktığı uçsuz bucaksız ormanların derin fısıltıları. Ailesinin Rio'ya taşınması ile birlikte önce kalabalık sokakların gürültüsü, sonra da rock'n roll ile tanışır Cantuaria, 17 yaşında ise ilk grubu 'Terco' ile sahnede olmanın heyecanını tadar. Bir folk-rock grubu olan Terco, grup üyelerinin yaş ortalamaları göz önüne alındığında kısa zamanda oldukça populer olur, ancak Vinicius Cantuaria'nın fikri, ona göre biraz "gürültülü" olan bu müzik tarzındansa daha özgür olabileceği ve kendini daha iyi ifade edebileceğini hissettiği Brezilian-pop, bir diğer adı ile 'tropicalia'ya yönelmektir. Bu eğiliminde de gecikmez, önce kendi çapında tropicalia besteleri yapmaya, daha sonraları ise bu bestelerini çalmaya başlar. Dönemin hit isimleri Gal Costa, Caetano Veloso ve Gilberto Gil gibi sanatçıların dikkatini çekmesi ile Cantuaria için yeni bir çağ açılır. Uzun yıllar bir çok şarkıcıya, ama en çok da bu üç isme besteler verir, milyonlar satacak albümlerinin düzenlemelerini ve prodüktörlüğünü yapar.

Rio'nun geniş modern caddelerinden, Crutiba'nın şeker kamışı tarlalarına kadar, rastlanabilecek her Brezilyalı'nın onun adını ve şarkılarını bildiği bir dönemde, artık tek başına sesini daha uzaklara duyurma vaktinin geldiğine karar verir ozan. 1994 senesinde yanına sadece gitarını ve senelerdir ruhunu besleyen halk türkülerini de alarak New York'a taşınır. Amacı; müzikal yolculuğuna bir köşe taşı daha eklemek, solo kariyerine başlamaktır. Doğanın onu cömertçe donattığı tüm müzikal yetileri ile New York'un o çok kalabalık ve çok çetin müzik dünyasında kendine bir yer bulmakta gecikmez. Bir perküsyonist, bir gitarist, bir besteci ve her şeyin ötesinde rengarenk bir kültürün içinden süzülmüş her notaya hakim bir müzisyen olarak çıktığı bu yolculukta önce Arto Lindsay ile yolları kesişir. Daha sonraları müzikal bir paylaşım ve ortaklığın

ötesinde derin bir dostluğa dönüşen bu verimli ilişkinin getirisi olarak her iki müzisyenin de albümlerinde rahatlıkla gözlenebilecek gelişim ve değişimler ortaya çıkar. Arto Lindsay'in aralarında "Mundo Civilizado", "Salt", "Subtle Body", "Invoke" gibi albümlerinin de bulunduğu çalışmaların bir çoğunda Cantuaria bilfiil hem enstrümantalist hem de düzenlemeci olarak yer alır.

Cantuaria'nın New York'a geldikten sonra yaptığı en ilginç ve yaratıcı çalışmalarından biri de Bill Friesell ile "Intercontinentals" gurubundaki beraberlikleridir. Oldukça geniş bir yelpazede; Brezilya, Balkanlar, Arap ve Küba gibi etnik dünya müziklerini elektronik dokunuşlar ile harmanlayan bu projeye Cantuaria'nın katkıları oldukça net bir şekilde hissedilir. Marc Ribot'un Cantuaria'nın hayatına ve girmesi ise 1996 senesine yani sanatçının Amerika'da basılan ilk solo albümü, "Sol Na Cara"nın kayıtlarına denk gelir. "Sol Na Cara", Cantuaria'yı henüz tanımayan dinleyiciler ve müzik eleştirmenleri için bir tanışma şöleni olur. Albümün dağıtımından itibaren uzun süre Cantuaria müzik eleştirmenlerinin köşelerini meşgul eder, onun adının geçtiği metinlerde okuyucular hayatı ile ilgili ipuçları bulmaya çalışır. Müzik eleştirmenleri, Cantuaria ve dinleyici-okuyucular arasında süren bu hafiyelik sürecinde kuşkusuz ki Cantuaria'nın ilk zamanlar çizdiği gizemli portre oldukça etkilidir. Müzisyen, uzun süre röportaj vermekten kaçınır, onun hakkında edinilebilecek tüm kişisel bilgilerin "Sol Na Cara"da saklı olduğunu savunur. Cantuaria daha sonraları, bu durumu şöyle açıklayacaktır; "Kişilik itibarı ile zaten kendimi kelimeler ile ifade etmekten hoşlanmayan, dahası bunu beceremeyen biriyim, belki de bu yüzden müzisyenim. Bazen kendimi, sokaktaki boyunlarında kim oldukları ve ne istedikleri yazılı kağıtlar ile dolaşan dilsizlerden biri gibi hissediyorum. Benim de boynumda asılı olan kim olduğumu anlatan bir mektubum var, o da albümlerim. Onları dinlerken ne anlıyorsanız, ne hissediyorsanız ben o'yum. Doğduğum, geldiğim yerleri de öğrenebilirsiniz, buradan sonra gideceklerimi de."

"Sol Na Cara" ile dinleyici ve eleştirmenlerin 'ilk dinlenecekler' listesine adını yazdırmayı başaran Cantuaria, bu kez aradan 3 yıl geçtikten sonra, 1999'da "Tucumã" yı kaydeder ve piyasaya sürer. "Tucumã", Vinicius Cantuaria'nın tüm müzikal yeteneğini ve zekasını gözler önüne serdiği bir baş yapıttır, Bossa-Nova'nın jazz ile olan etkileşim sürecinde son yıllarda yapılmış en başarılı albüm olarak rahatlıkla adlandırılabilir. Bu albümde, Cantuaria'nın müzikal gelişiminde rol alan ve eski albümlerinde çalıştığı Bill Frisell(gitar), Arto Lindsay(gitar), Steve Cohen(bas gitar), Mauro Refosco(perküsyon) ve Davi Vieira(perküsyon) gibi müzisyenlerin yanı sıra, artık her biri kendi enstrümanlarında ve albümlerde eşlikçi olarak birer marka haline gelmiş Josh Roseman(trombon), Peter Apfelbaum(tenor saksofon) ve Michael Leonhart(trompet) gibi isimler de Vinicius Cantuaria'ya "Tucumã"da eşlik ederler. Müzikal kalitesi oldukça yüksek olan ve Cantuaria'nın deyimi ile 'en az Amazon

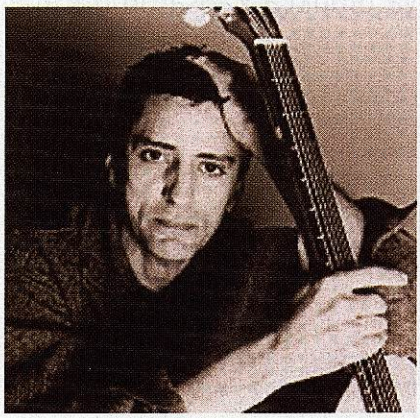

Ormanları kadar natürel' bu albümün en önemli özelliklerinden biri de daha önce bestelenmemiş bir çok Brezilya halk şiirinin ilk kez müzikal formlarda seslendirilmiş olmasıdır. Tüm bu özveri-li ve titiz çalışmalar neticesinde ortaya çıkan albümün şaşırtmayan başarısı Cantuaria'nın yerini müzik piyasasında bir kez daha pekistirir.

Cantuaria, solo albüm çalışmalarının yanı sıra, bir çok müzisyenin albümlerinde özellikle de fikirlerine başvurulan ve düzenlemeleri yapan bir müzikal mimar olarak çalışmalarına devam eder. Hala izinden ilerlediği Bossa-Nova'nın unutulmaz ismi João Gilberto'nun kızı Bebel Gilberto ile olan ilişkisi de yine bu mimarlığın bir getirisidir. Vinicius Cantuaria'nın son projesi

Müzikal kalitesi oldukça yüksek olan ve Cantuaria'nın deyimi ile 'en az Amazon Ormanları kadar natürel' bu albümün en önemli özelliklerinden biri de daha önce bestelenmemiş bir çok Brezilya halk şiirinin ilk kez müzikal formlarda seslendirilmiş olmasıdır.

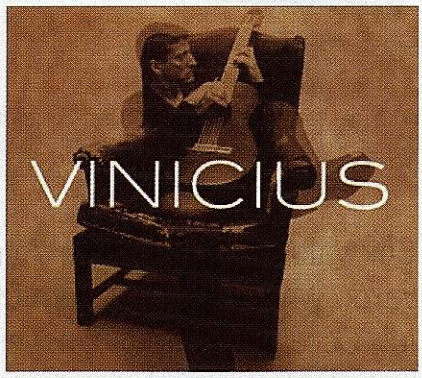

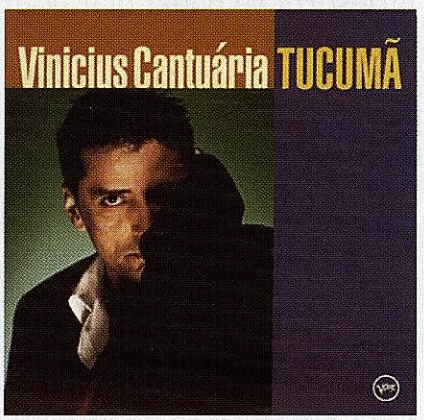

ise, kendi grubu ve DJ Spooky'nin de katılımı ile oluşturduğu, biraz da elektronik öğelere dokunduğu "Horce and Fish" konserleri ve bu konserlerin kayıtlarından oluşan ilk canlı albümü. Ona göre müzikte bir arada kullanabileceği tüm siyah ve beyazları, yani jazz-samba, elektronik-akustik gibi tüm kontrastları bu proje dahilinde müziğine katmaya çalışmış.

Yazdığı her nota, yaptığı her beste ile aslında tanımadığımız, bilmediğimiz bir kültüre aşina olmamızı sağlayan ender ozanlardan biri Cantuaria. Onun sesinden hiç görmediğimiz nehirlerin coşkusunu, hiç bilmediğimiz yağmur ormanlarının dingin şarkılarını dinliyoruz, sanki çok yakınımızdaki bir dostun anlattığı hikayeyi dinler gibi.

www.acikradyo.com.tr

Çok yakın zamana kadar Açık Radyo'nun iki web sitesi vardı. **www.acikradyo.com.tr**, diğeri ise, **www.aciksite.com** idi. Geçenlerde aldığı çok yerinde bir kararla bu iki siteyi birleştirdi ve doğal olarak ortaya oldukça kapsamlı bir ana site çıktı.

Seda Binbaşgil
esintiler@tnn.net • www.esintiler.org

2005 yılının bu ilk sayısında sizlere benim için büyük önem taşıyan bir oluşumun, Açık Radyo'nun web sitesini tanıtmak istiyorum. Çok yakın zamana kadar Açık Radyo'nun iki web sitesi vardı. Biri genel olarak programlara ve programcılara ağırlık veren **www.acikradyo.com.tr**, diğeri ise Radyo'ya çeşitli konularda görüşlerini bildiren yazarların, çizerlerin, hatta yurt içi ve dışından seçilmiş isimlerin, yazılarının, karikatürlerinin yer aldığı ve yıllık bir aidat ödemeyi gerektiren **www.aciksite.com** idi. Açık Radyo, geçenlerde aldığı çok yerinde bir kararla bu iki siteyi birleştirdi ve doğal olarak ortaya oldukça kapsamlı bir ana site çıktı.

Siteye girip de güvenliği geçer geçmez, sol köşedeki sütunda, ziyaretçilere Açık Radyo Dünyası'nı açan sekiz link bulunuyor.

İlk link, "meseleyi" *dünya hali, memleket hali, insanlık hali, ekonomi, bilim teknik, spor* olarak alt başlıklara ayıran ve sonunda konuları bir de yabancı dilde ele alan *"Mesele Nedir?"* butonu. Bunlar daha evvel Açık Site'ye katkıda bulunmuş olan yazarların yazıları, okunma kolaylığı sağlaması açısından yukarda belirttiğim kategorilere ayrılmışlar. Yazıların kaynağı çoğunlukla yerli, ama The Guardian, New York Times, BBC gibi tanınmış yabancı kaynakların yanısıra Znet ve Common Dreams gibi sanal haber merkezlerinden de yazılar yer alıyor.

İkinci kapsamlı link *"Hayat Damarları"*. Bu da sizi Radyo'nun *kitap, müzik* -adından da belli olduğu üzere, burası herhalde siz Jazz Dergisi Okurları'nı en ilgilendirebilecek durak-, *plastik sanatlar, sahne ve gösteri sanatları, görsel sanatlar* ve *tasarım* dünyalarına götürüyor. Buraları da genellikle daha evvel Açık Site'de yer alan yazarların yazılarıyla donatılmış.

Üçüncü ve son ana link ise *"Hakkımızda"*. Altındaki ilk iki linki tıklar tıklamaz kendinizi Radyo'nun "*manifesto*"sunu veya bugüne kadarki "*serüven*"ini okurken bulacaksınız. Üçüncü alt buton ise bence bu sitenin en önemli butonu. Çünkü Açık Radyo'yu Açık Radyo yapan *"programlar"* ının özeti ve *"programcılar"* ının özgeçmişi yer alıyor burada. Sonraki alt buton ise sizi, *"Mesele Nedir?"* de yeralan yazıların *"yazarlar"* ının alfabetik dizilimine gönderiyor. Burda yazarlara tıkladığınızda, onların sitede yer alan tüm yazıları beliriyor. *"Ekip"* alt butonu, sizin Radyo çalışanlarıyla iletişim kurmanızı sağlayan bir link. *"Açık Bülten"*, bir evvelki ay Radyo'da gerçekleştirilen faaliyetlerin bir özeti. *"Basında Açık Radyo"* ve *"Merak Ettikleriniz"* ise zaten kendinden açıklamalı başlıklar. *"Hakkımızda"* ana butonunu *"Editörden"* ve *"Dinleyiciden"* linkleri takip ediyor. İlkinde editörün seçtiği konu başlıkları yer alırken, ikincisi benim bu sitede en ilginç bulduğum sayfalardan birine götürüyor sizi, dinleyici mektuplarına. Açık Radyo Dinleyicisi denilen bu fanatik kitle kimdir, ne yapıyor diye merak ediyorsanız durmayın burda 60 sayfaya dağıtılmış e-postaları teker teker okuyun.

Bir sonraki link *"Arşiv"* ise tüm yazıları bu sefer kategorilerine göre sıralamış, yani bir bakıma *"Mesele Nedir?"* in daha derli toplu bir tekrarı.

"Linkler" butonu sonuncu sırada ama değer olarak bence çok yukarılarda yer alıyor. Önerilen yerli veya yabancı linklere girip biraz araştırma yaptığınız takdirde, sizi temin ederim şu dünyada haberdar olmadığınız tek bir şey kalmaz.

Butonlar burada bitiyor ama konular bitmiyor elbette. Son olarak Açık Radyo sıkı takipçisi olduğu üç dosyayı değerlendirmenize sunuyor: *"AB"*, *"Felluce"* ve *"Küresel Isınma"*.

Özetle, Açık Radyo'nun sitesi, her çeşit meraklı beynin beslenebileceği kapsamlı bir site ve Açık Radyo'nun alternatif, muhalif duruşunun sanal bir uzantısı.

Vural & Focan Projesi "Kırmızıya Çalıyor"

Bir müzik albümü onu yapan sanatçıların insanlığa gönderdiği bir mesajdır.

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Bir müzik albümü onu yapan sanatçıların insanlığa gönderdiği bir mesajdır. Yaşadıklarını, yaşamın kendilerine verdiği duyguları ses haline getiriler ve kendilerini dinleyen insanlara rüzgara söylenmiş sözler gibi üflerler. Mesajlar bazen yerine ulaşır bazen boşlukta kaybolurlar...

Ancak hayatın gerçekleri ile müzisyenlerin hayalleri bazen çatışırlar.

İstanbul Jazz Festivali sırasında tanıştığım piyanist Gonzalo Rubalcaba bu çelişkiyi şöyle ifade etmişti:

"Yapımcılar bize bir albüm yaptırıyorlar, sonra o albümü tanıtmak ve satmak için bizi yollara düşürüyorlar ve konserler verdiriyorlar. Ancak bizim çaldığımız müzik konserler boyunca değişiyor, farklı şekillere giriyor, gelişiyor, bambaşka bir şey oluyor. Konserlerden sonra albümlerimi imzalatmak için bana gelen dinleyicilerimden utanıyorum, ne yazık ki o ellerinde tuttukları müziği biz artık çalmıyoruz. Ama bunu onlara söyleyemiyorum."

Ercüment Vural ve Önder Focan'nın son albümleri 'Kırmızıya Çalıyor'u dinlerken Gonzalo'nun bu sözleri aklıma geldi ve onun bizim müzisyenlerimiz kadar şanslı olmadığını düşündüm. Çünkü dinlediğim albüm önce uzun bir müddet başta Nardis olmak üzere değişik ortamlarda ve konserlerde çalınmış daha sonra albüm haline gelmişti. İstanbul Hi-Fi Kulubünün Aralık 2004 ayı toplantısına misafirimiz olarak gelen Ercüment ve Önder üyelerimizin satın aldığı albümleri gönül rahatlığı ile imzalamışlardı.

Ercüment Vural kendisi ile geçmişte Jazz Dergisi için yaptığım röportajda bu albümden şöyle bahsetmişti:

Bu albümde çoğunlukla kendi bestelerimizi çalacağız, biraz 'latinimsi' bir albüm olacak inşallah. Bu projede bize basta Alp Ersönmez, perküsyonda Tunç Çakır ve davulda da Cengiz Baysal eşlik ediyor. Albümün havası farklı çünkü bir çok defa aynı sahnede canlı olarak çaldık. Sahnede canlı çalmak çok önemli, 5 kişi çalıyoruz ama doğaçlamaya uygun free bir müzik çalıyoruz.

Jazz müziğinin güzelliği de bu, dünyada hiç bir formatta bu müzikteki kadar özel duygular yaşayamazsın. Kişi jazz çalarken önce teknik olarak başlıyor ama daha sonra duygu ile devam ediyor. Birbirimizi çalarken dinliyor ve karşılıklı olarak etkilenerek çaldığımız müziği değiştiriyoruz. Yoğun bir alış veriş oluyor, içgüdüsel olarak yapılan bir şey böylesine çalmak, yoğun bir soru sorma, cevap alma ve verme var. Aynı anda gerilimin artmasıyla müzisyenler arasında korkunç bir enerji ortaya çıkıyor. Bir kişi hata yapınca diğerleri onun açığını kapatıyor. Herkes birbirini yakından takip ediyor, tıpkı savaşta olduğu gibi müthiş bir paylaşım ve destek ortamı meydana geliyor.

Albüm geçtiğimiz Ekim ayında Aura Records tarafından yayınlandı. Albümün basın bülteninde Alp Ersönmez Quartet Muartet ve Kangroove'in basçısı olarak anlatılıyor. Ancak Alp'in birikimini bu kısacık cümleye sığdırmak mümkün değil. Onunla ayrıca konuşacağız ama şu kadarını söyleyebiliriz, o son zamanlarda elektrik basın parlayan yıldızı ve daha nerelere yükseleceğini şimdiden tahmin etmek mümkün değil.

Aynı bültende gencecik bir perküsyonist olan Tunç Çakır'dan 'kuvvetli ritm duygularıyla dikkati çekiyor' diye bahsedilmiş. Bana göre Tunç için söylenebilecek çok daha şey var. En azından onun büyük bir zarafet ile çalarken çevresindeki müzisyenler ile sürdürdüğü derin ilşkiden bahsedilmesi gerekir. Onun adı da bugünden sonra çok daha geniş çevrelerde işitilecek, buna eminim.

Cengiz Baysal ise şu an Türkiye'deki en iyi davulculardan birisi. Her çeşit ortamda ve müzikte farklılık yaratabilen bir müzisyen.

Ercüment Vural küçük yaşlarda içindeki müzik duygusunu keşfederek müzisyen olmuş bir insan. Ailesinde hiç müzisyen olmamasına rağmen kendisini müzisyen olarak yetiştirmiş ve bir çok değişik grupta çalmış ve söylemiş. 1994 de kendi kategorisinde büyük başarı yakaladığı Passaporte Latino grubu ve albümü halen hatırlanıyor. Albümde tuşlu çalgılar, piyano çalıyor ve vokal yapıyor.

Önder Focan ise Türkiye'nin en tanınmış jazz gitaristlerden birisi. Ben onu gerçekleştirmiş olduğu bir çok proje ve albümden dolayı atom karınca diye adlandırıyorum. Yurt dışında da çok iyi tanınıyor ve defalarca Türkiye'yi başarıyla temsil etmiş. Ama o aynı zamanda hem bir iyi aile babası ve iyi bir mühendis, bizim ülkede inanması güç ama kendi mesleğini icra ederek geçiniyor.

Albümdeki parçaların besteleri Ercüment ve Önder'e ait. Önder Focan'ın eski albümlerinde de yer vermiş olduğu "Bosnia Herzegovina" ve Pat Metheny için yazdığı "Pek Methini Duyduk" bu albümde farklı bir yorumla yeniden ele alınıyorlar. Ercüment Vural'ın her ikisine de farklı bir soluk verdiğini düşünüyorum. Bence bizim de jazz standartlarımız olacaksa "Bosnia Herzegovina" şimdiden bir standart sayılabilir.

Albümü dinledikçe benim favori parçam albüme adını veren "Kırmızıya Çalıyor" oldu.

Albümdeki Ercüment Vural besteleri onun latin müziğine olan yakınlığını çok iyi hissettiriyor.

Kırmızıya Çalıyor albümünde bir çok şey bulmak mümkün. Biraz latin, biraz funk, biraz swing ve jazz. Herkes kendi mezhebine göre bunları farklı dozlarda duyuyor ama albümü dinleyen herkesin aynı dozda hissettikleri bir şey var. O da çalanların birlikte yaşadıkları keyif ve sıcaklık. Bu duygular albümün en başından sonuna kadar kesintisiz sürüyor.

Ancak şunu da vurgulamak istiyorum. Buradaki müzikler beş insanın geçirmiş olduğu uzun bir sürecin ürünü. Onları değerlendirirken her dinleyişinizde farklı tatlar alabilirsiniz, bu yüzden kendinize vakit verin ve müzikleri farklı ruh halleri içindeyken dinleyin. Sonunda ne olacağına gelince.

Bir müzik albümü onu yapan sanatçıların insanlığa gönderdiği bir mesajdır. Yaşadıklarını, yaşamın kendilerine verdiği duyguları ses haline getiriler ve kendilerini dinleyen insanlara rüzgara söylenmiş sözler gibi üflerler. Mesajlar bazen yerine ulaşır bazen boşlukta kaybolurlar...

Mesajı alabilmek de verebilmek kadar önemli bir yetenektir, bu açıdan "Kırmızıya Çalıyor"un müzikseverlere neler söylediği için acele bir yargıda bulunmak istemiyorum.

Nardis var oldukça bu gibi bir çok özgün çalışmanın Türk jazz severleri ile buluşacağını düşünüyorum.

Brad Mehldau

Özgün anlatımı, berrak tuşesi, kusursuz tekniği, klasik müzik geleneğine hakimiyeti, hayata ve müziğe bakış açısı ile her yeni çalışması büyük bir merak ile beklenen Brad Mehldau'nun solo piyano formatında kaydettiği "Live In Tokyo", kanımca 2004'ün en önemli albümlerinden biri idi.

Selim Benba
selimbenba@siemens.com.tr

Mehldau, Jorge Rossy ve Larry Granadier ile birlikte oluşturduğu trio ile kaydettiği "Introducing Brad Mehldau" (1995)" ve bu kaydı takip eden "The Art of Trio" serisi ile "Piano Trio" formunun Bill Evans ve Keith Jarrett Trio'dan sonra gelen en önemli temsilcisi olarak geniş bir hayran kitlesi bulmuştu.

Brad Mehldau'nun solo piyano formatında ilk kaydı olan "Elegiac Cycle" (1995), klasik bir anlatım, özellikle geç romantik dönem müzikal dili ile yazılmış Mehldau bestelerinden oluşuyordu. "Live in Tokyo"da ise Cole Porter, George/Ira Gershwin, Thelonius Monk gibi önemli jazz bestelerinden, 1970'lerin alternatif rock besteci/ozanlarından Nick Drake melodilerine ve Radiohead parçalarına uzanan geniş bir spektrum görüyoruz. Bir diğer yenilik ise Brad Mehldau'nun çalıştığı şirket. Yıllardır Warner Bros ile çalışan Mehldau, ilk kez "Live In Tokyo" albümünü Nonesuch Records etiketi ile yayınlıyor.

CD, 1970'ların marjinal folk-rock solistlerinden Nick Drake'in bestesi Things Behind The Sun ile açılıyor. basit ama çok güzel bir melodisi olan parça, bana biraz da olsa Keith Jarrett'in meşhur Köln Konseri albümünü hatırlattı. Mehldau, Things Behind The Sun'ın ardından George/Ira Gershwin'in en çok sevdiğim standartlarından Someone To Watch Over Me'ye oldukça yalın bir intro çalıyor. Daha sonra parça, basitliğin güzelliğini kanıtlarcasına, ritmik ve armonik olarak minimal bir mood ile devam ediyor. Melodi ve ilk chorus sololardan sonra Mehldau'nun yarattığı "ses bulutları" sahneyi sarıyor, daha sonra parça başladığı gibi sakin bir şekilde bitiyor. Bu parçadan sonra sıra Cole Porter'dan From This Moment On'a geliyor. Üçüncü parça ise Thelonius Monk'un bir parçası "Monk's Dream". Mehldau, bu parçayı da Trio formatında "The Art of Trio – Volume 2'de çalmıştı. Monk'un karmaşık ve ilginç melodik yapısına, Mehldau'nun iki eli ile simultane olarak yaptığı emprovizasyonlar ve Bela Bartok'vari ritm ve armonileri eklenince, CD'nin en çarpıcı parçalarından biri ortaya çıkmış...CD'nin 6. ve en uzun parçası "Paranoid Android" bir Radiohead çalışması. (Diğer bir Radiohead bestesi "Exit Music"i Brad Mehldau, gerek CD'lerinde gerek konserlerinde sıkça seslendiriyor.) "Paranoid Android" Debussy'nin piyano etüdlerine benzeyen empresyonist bir ifade ile başlıyor. Bu sakin ve meditatif hava, daha sonraları karmaşık armoniler ve yüksek volümlü akorlar ile bir fırtınaya dönüşüyor. Bu fırtına Mehldau'nun blues havasında çaldığı Gershwin bestesi "How Long Has This Been Going On" ile sönüyor. Live in Tokyo, yine bir Nick Drake bestesi olan Mehldau'nun "The Art Of Trio – Volume-3"te de çaldığı "River Man" ile son buluyor. Mehldau'nun çok sevdiği 5/4'lük ritmdeki parçada, bu kez 20.yy klasik müziği etkilerini görüyoruz.

Mehldau'nun müziğini sınıflandırmak oldukça zor, aslında buna zaten gerek te yok... Bach'tan, Ligeti'ye, Brahms'tan Debussy'ye, Bill Evans'tan Coltrane'e batı müziğinin 400 yıllık geleneğini bugüne taşıyan Mehldau'nun solo albümü "Live In Tokyo" sadece jazzseverlerin değil, "güzel müzik" seven herkesin dinlemesi ve sahip olması gereken bir çalışma...

Ruhun gıdası.

DIŞBANK

idealkart.com

Sıla Çevikçe

Sıla Çevikçe'nin ilk solo albümü "A New Abode" SteepleChase Record etiketi ile yayınlandı.

Selim Benba
selimbenba@siemens.com.tr

Türkiye jazz sahnelerinde ne yazık ki bugüne kadar dinleme fırsatını pek bulamadığımız Sıla Çevikçe, 1970'de Ankara'da doğdu. Burada klasik piyano eğitimi aldı. Daha sonra İstanbul'a geldi ve Boğaziçi'nde Ekonomi Bölümü'nü bitirdi. Çocukluk yıllarında klasik müzik ile başlayan, daha sonra jazz ile devam edem müzik tutkusu onu Amerika'ya yönlendirdi. 1997'de Berklee School of Music'te piyano ve jazz kompozisyon bölümlerini bitiren Sıla Çevikçe, daha sonraları Florida'da ve Danimarka'da jazz piyano ve kompozisyon konularında akademik çalışmalarına devam etti. 1999 yılından itibaren New York'ta çalışmalarına devam eden Sıla, birçok jazz kulübünde New York'un kalburüstü jazz müzisyenleri ile çalıştı ve birçok konser verdi. 2004'ün Kasım ayında yayınlanan "A New Abode" albümünde Sıla birlikte saksofonda Rich Perry, basta Adam Armstrong, davulda Ari Hoenig çalıyor. Albümü yayınlayan SteepleChase Records, aralarında Bud Powell, Niels-Henning Ørsted Pedersen, John Scofield, John Abercrombie, Paul Bley ve Archie Shepp gibi efsanevi jazz'cıları katalogunda bulunduran çok önemli bir şirket...

Albümün tümünde Sıla'nın piyanistliğinin dışında besteci kimliği de ön plana çıkıyor. Standart formların dışında orijinal, yenilikçi ve farklı bir anlatım daha ilk parçadan itibaren dikkati çekmeye başlıyor. 1998'te bestelenen Desperate Measures albümün açılışını oldukça dinamik ve canlı bir şekilde yapıyor. İkinci parça, albümle aynı adı taşıyan "A New Abode". Bu parçada gruba Danimarka'lı saksofoncu Kim Bock ta katılıyor. Sakin bir ballad gibi başlayan parçanın gelişim bölümü, bas, iki saksofon, davul ve piyanonun kontrpuanları ile inanılmaz bir şekilde zenginleşiyor. Bir sonraki parça, albümdeki tek standart, Frank Loesser'in güzel ama çok sık çalınmayan ballad'ı "More I Cannot Wish You". Sıla'nın 2000 yılında bestelediği ve sıkça çaldığı Simple Bossa ve Phasing Out'tan sonra sırayı Sıla'nın kendi tabiri ile "ritmik süprizler" içeren "No Train", alıyor. Albüm Sıla'nın yıllarca yaşadığı Boston'un karlı ve soğuk günlerinin havasını taşıyan "White" ve bir Agatha Christie fanatiği olan Sıla'nın, Hercule Poirot anısına yazdığı "Poirot's Revenge" son buluyor.

"A New Abode" genç bir jazz'cının ilk albümü havasından çok, New York'un tozunu yutmuş ve olgunlaşmış bir müzisyenin birikimlerinin sonucu olarak ürettiği bir eser havasını taşıyor. Müzikalite olarak New York sahnesinde kendine saygın bir yer bulan Sıla Çevikçe için Orhan Kahyaoğlu'nun yazdıklarına katılmamak elde değil!: "Dünya jazz'ına, umut verici bir piyanist ve kompozitör, ilk albümüyle katılmış durumda. Türkiyeli bir müzisyen olması, bizim açımızdan bir başka hoşluk".

Jazz Dergisi'nin bir sonraki sayısında Sıla ile yapacağım söyleşide, hem kendisi hem de "A New Abode" hakkında detaylı bilgileri bulabilirsiniz.

Derleyen: Ali Sönmez
(alisonmezjazz@hotmail.com)

Şu jazz dedikleri...

"JAZZ duygu, iletişim, dürüstlük ve ruh demektir." - Joshua Redman

Genç Koleksiyoncu: SONNY STITT (2 Şubat 1924-22 Temmuz 1982)

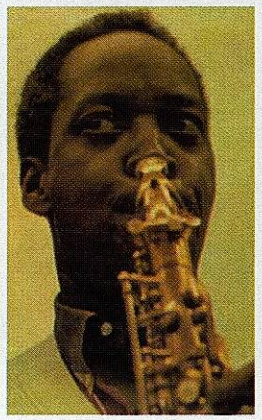

Müzik aşığı bir ailenin oğlu olan Edward Stitt, 2 Şubat 1924'te Boston'da doğdu. Babası Edward Boatner üniversitede müzik profesörü; annesi, piyano ve org hocası; kardeşi Clifford klasik müzik piyanisti; kızkardeşi Adelaide ise şarkıcıydı. Küçük yaştan beri, "oğul, evlat" anlamına gelen "Sonny" lakabıyla çağrılan müzisyen, meslek yaşamında üvey babasının soyadı olan Stitt'i kullanmayı seçmişti. Yedi yaşından itibaren piyano çalmaya başlayan Sonny, daha sonra da klarinet ve alto saksofon dersleri aldı. İlk Jazz çalışmalarını, çocukluğunu geçirdiği Michigan'ın Saginaw kentinde Thad Jones'la yapan Stitt, bir süre sonra ailesiyle birlikte Detroit'e taşındı. Sonny Stitt'in tüm müzik yaşamını gölgeleyecek talihsizlik, kendi başına yaptığı alto saksofon çalışmalarında, farkında olmadan Charlie Parker'ınkine çok benzeyen bir "sound" ve stil geliştirmiş olmasıydı. 1942'de Tiny Bradshaw'un orkestrasına katılan genç saksofoncuyu, bu toplulukla o yıl St. Louis'de dinleyen Miles Davis, Stitt'in alto stilinin o dönemde çoktan oturmuş olduğunu ifade ederken, Stitt'in kendisi de Charlie Parker'ın plak kayıtlarını ilk kez 1943'de dinlediğini iddia etmişti. Bird ise, 1943 yılında Kansas City'deki Gypsy Tea Room'da yarım saat boyunca dinlediği Stitt'e, çalış tarzının gerçekten kendininkine çok benzediğini söylemişti. İşte bu nedenle, Sonny Stitt bundan sonra Jazz dünyasında "Little Bird / Küçük Kuş" lakabıyla anılacaktı. 1944 yılında New York'a yerleşen Stitt, Billy Eckstine'ın ünlü Bebop orkestrasında sekiz ay çalıştı ve bu toplulukta Gene Ammons ve Dexter Gordon gibi genç meslektaşlarıyla tanıştı. Stitt, 1945-46 yılları arasında da Dizzy Gillespie'nin hem ilk big band'inde hem de altılısında görev yaptı, ve daha önce Charlie Parker'ın seslendirdiği en güç parçaları bile başarıyla yorumladı. Sololarında Bird kadar dinamik olmasa da, teknik kapasitesi ve yaratıcılığıyla kısa sürede Bebop akımının önemli müzisyenleri arasına girdi. İlk kez solo yaptığı plak kaydını 15 Mayıs 1946'da, Dizzy Gillespie'nin doldurduğu "Oop Bop Sh'bam" adlı parçada alto saksofonuyla gerçekleştiren Stitt, Bud Powell'ın yanısıra davulcu Kenny Clarke'ı da içeren Bebop Boys grubuyla yaptığı plak kayıtlarının ardından, 1947 yılında Esquire dergisinin Jazz eleştirmenleri ve müzisyenler arasında yaptığı ankette alto saksofonun yeni yıldızı seçildi. Ancak tam bu sırada uyuşturucu yüzünden hapse düştü ve bağımlılıktan kurtulmak için bir süre Lexington, Kentucky'deki Federal Narkotik Hastanesi'nde tedavi gördü. 1949 yılının sonunda Jazz dünyasına geri dönen, ama uyuşturucudan hüküm giydiği için New York New York kulüplerinde çalışmasını sağlayan kabare kartı elinden alınan müzisyen, Bud Powell, J.J. Johnson ve John Lewis'le bazı plak kayıtları yaptı. Bu dönemde, Bird'ü taklit ettiği söylentileri iyice artınca, alto saksofonu bırakarak tenor ve bariton saksofon çalmaya başlayan Stitt'in, tenor saksofoncu Gene Ammons'la birlikte kurduğu grup 50'li yılların başında çok popüler oldu ve çıkardıkları bazı 78'likler jukebox'larda en çok çalınan parçalar arasına girdi. 1952 yılında Ammons'la yollarını ayıran Stitt, bundan sonra kendi kurduğu gruplarla çalıştı. Müzik yaşamının geri kalan kısmında daha çok, Parker ile Lester Young'ı harmanlayan bir tazda çaldığı tenor saksofona ağırlık verdiyse de, Bird'ün 1955 yılında ölmesinin ardından, altosunu da yeniden eline aldı. 1957 ve 1959 yıllarında Norman Granz'ın "Jazz at the Philharmonic" konserleri kadrosunda yer alan saksofoncu, Verve plak şirketine bağlı olduğu bu dönemde, Stan Getz, Roy Eldridge, Sonny Rollins ve Dizzy Gillespie gibi müzisyenlerle ortak projelere katıldı ve 1958'de eski patronu Gillepie'nin grubunda üç ay çalıştı. John Coltrane'in ayrılmasının ardından, 1960-61 yıllarında Miles Davis'in grubunda da çalan ve Avrupa turnesine çıkan müzisyen, ne yazık ki bu grupla bir konser kaydının dışında plak çalışması yapmadı. Davis'ten ayrıldıktan sonra, New York kabare kartına da yeniden kavuşan Stitt, önce Gene Ammons'la iki tenorlu, ardından da kısa bir süre James Moody'yi de içeren üç tenorlu bir grupla çalıştı. Yıllar boyunca Charlie Parker'a benzetilmesi yüzünden sıkıntı çeken ve hatta bu nedenle alto saksofonu bırakarak tenora geçen Sonny Stitt, 1963 yılında, Ahmet Ertegün, Arif Mardin ve John Lewis'in prodüktörlüğünü üstlendiği "Stitt Plays Bird" adlı albümde, Parker'la özdeşleşmiş parçaları, alto saksofonuyla seslendirerek, pek çok cazseveri şaşırttı. 60'lı yılların ikinci yarısında, uyuşturucu ve alkol bağımlılığıyla mücadele eden Sonny Stitt, ekmek parasını çıkarmak için Amerika'nın farklı köşelerinde, çoğunlukla yerel müzisyenlerden oluşan ritm seksiyonlar önünde sahneye çıktı ve sayısız albüm doldurdu. Yine bu dönemde, Varitone diye anılan elektro saksofonla vasat çalışmalar yapan müzisyen, 1971 yılında organizatör George Wein'in öncülüğünde oluşturulan, trompette Dizzy Gillespie, trombonda Kai Winding, piyanoda Thelonious Monk, basta Al McKibbon ve davulda Art Blakey'i birleştiren "Giants of Jazz" projesiyle Avrupa, Japonya ve Avustralya'yı içeren büyük bir turneye katıldı. Müzik yaşamı boyunca, doğal swing anlayışı ve müthiş süratinin yanısıra, özellikle mükemmel bir blues ve balad yorumcusu olarak da isim yapan Sonny Stitt, 1972 yılının başında doldurduğu "Tune Up!" adlı albümle caz dünyasında yeniden kendinden söz ettirmeyi başardı. Aynı yılın Temmuz ayında kaydettiği "Constellation" ise, Stitt'e çok daha büyük bir başarı sağladı ve bu albüm o yıl Jazz dalında Grammy ödülüne aday oldu. Bu albümlerinin büyük ilgi görmesi üzerine, yaşama ve müziğe yepyeni bir hırsla asılan Sonny Stitt, 70'li yıllarda çoğunlukla küçük plak şirketleri için çok başarılı çalışmalara imza attı. 1974 yılında Newport Jazz Festivali'nde sahnelenen "Charlie Parker'ın Müzik Yaşamı" gösterisine katılan sanatçı, ne yazık ki 1982 yılının başında kansere yakalandı. Sonny Stitt, Japonya'da verdiği son konserinden birkaç hafta sonra, 22 Temmuz 1982 gecesi, Washington D.C.'de geçirdiği bir kalp krizinin ardından yaşama veda etti... Kendi adına 100'ü aşkın albüm doldurmuş olmasına karşın tüm meslek yaşamı boyunca Charlie Parker'ın gölgesinde kalan, ve hayattayken pek bilinmeyen değeri Kenny Clarke tarafından, "Eğer Bird var olmasaydı bile, bir Sonny Stitt olacaktı" diye vurgulanan "Little Bird"ün başdöndürücü derecede zengin diskografisinden yaptığımız seçimleri, her zamanki gibi üç ayrı bölümde topladık...

DERLEME ALBÜMLER

(İlk CD'lerini alacaklar ve kısıtlı bütçeler için)

* Complete 1949-1950 Prestige Masters (1949-50) JAZZ FACTORY 22826
➲ Prestige First Sessions, Vol. 2 (1950-51) PRESTIGE PCD-24115
➲ Verve Jazz Master 50 (1956-61) VERVE 527651 ☪
➲ Compact Jazz: The Verve Years (1956-61) VERVE 513632 ☪
* How High the Moon (1958-65) CHESS/GRP 817
* Soul Classics – The Prestige Collection (1962-72) PRESTIGE/OJC OJCCD-6003
➲ Givin' Away the Store (1973-82) 32 JAZZ 32156

ÖZGÜN ALBÜMLER

(Kapsamlı bir koleksiyonu hedefleyenler için)

➲ Sonny Stitt/Bud Powel/J.J. Johnson (1949-50) PRESTIGE/OJC OJCCD-009 ☪
➲ Kaleidoscope (1950-52) PRESTIGE/OJC OJCCD-060
➲ Jazz at the Hi-Hat (1954) ROULETTE JAZZ 98582
➲ Live at the Hi-Hat, Vol. 2 (1954) ROULETTE JAZZ 37200
➲ Personal Appearance (1957) VERVE 202802
➲ Sits in with the Oscar Peterson Trio (1957, 1959) VERVE 849396 ☪
➲ Boss Tenors (w/ Gene Ammons) (1961) VERVE 837440
* Stitt Meets Brother Jack (w/ Jack McDuff) (1962) PRESTIGE/OJC OJCCD-703
➲ Stitt Plays Bird (1963) ATLANTIC SD-1418
* Salt and Pepper (w/ Paul Gonsalves) (1963) IMPULSE!/GRP 210
* My Main Man (1964) ARGO 9077
* Soul People (w/ Booker Erwin & Don Patterson) (1964-66) PRESTIGE PCD-24127
➲ Endgame Brilliance: Tune-Up & Constellation (1972) 32 JAZZ 32009
* Goin' Down Slow (1972) PRESTIGE PCD-24276
* 12! (1972) 32 JAZZ 32176
* God Bless Jug and Sonny (w/ Gene Ammons) (1973) MILESTONE 11019
* Left Bank Encores (w/ Gene Ammons) (1973) MILESTONE 11022
* In Walked Sonny (w/ Art Blakey) (1975) SONET 691
* In Style (1981) 32 JAZZ 32189
* Just in Case You Forgot How Bad He Really Was (1981) 32 JAZZ 32051
➲ Just Friends: Live at Bubba's Jazz Restaurant 1981 (w/ Harry "Sweets" Edison & Eddie "Lockjaw" Davis) (1981) WHO IS WHO IN JAZZ 21022 ☪
➲ The Last Stitt Sessions, Vol.1 & 2 (1982) MUSE MCD-6003

KOMPLE SETLER

("Tuzu kuru" Sonny Stitt hayranları için)

➲ Sax O' Bebop (1946-1952) PROPER BOX 65 (4CD)
➲ The Complete Roost: Sonny Stitt Sessions (1952-1964) MOSAIC (9CD)

ÖLÜMSÜZ STANDARTLAR

ROUND MIDNIGHT

Müzik: Thelonious Monk & Cootie Williams
Söz: Bernard D. Hanighen

It begins to tell, 'round midnight, midnight.
I do pretty well, till after sundown,
Suppertime I'm feelin' sad;
But it really gets bad, 'round midnight.

Memories always start 'round midnight, midnight
Haven't got the heart to stand those memories,
When my heart is still with you,
And ol' midnight knows it, too.

When a quarrel we had needs mending,
Does it mean that our love is ending.
Darlin' I need you, lately I find
You're out of my heart, and I'm out of my mind.

Let our hearts take wings 'round midnight, midnight
Let the angels sing, for your returning.
Till our love is safe and sound.
And old midnight comes around.

SOFTLY, AS IN A MORNING SUNRISE

Söz: Oscar Hammerstein
Müzik: Sigmund Romberg

Love came to me, gay and tender
Love came to me, sweet surrender
Love came to me, in bright romantic splendor
Fickle was she faithful never
Fickle was she and clever
So will it be – forever – forever

Softly, as in a morning sunrise
The light of love comes stealing
Into a new born day - oh
Flaming with all the glow of sunrise

A burning kiss is sealing
The vow that all betray.
For the passions that thrill love
And lift you high to heaven
Are the passions that kill love
And let you fall to hell.

So ends the story
Softly, as in an evening sunset
The light that gave you glory
Will take it all away

THE GIRL FROM IPANEMA

Müzik: Antonio Carlos Jobim
Söz: Norman Gimbel

Tall and tan and young and lovely
The girl from Ipanema goes walking
And when she passes,
Each one she passes goes - ah

When she walks, she's like a samba
That swings so cool and sways so gentle
That when she passes,
Each one she passes goes - ooh

But I watch her so sadly
How can I tell her I love her
Yes I would give my heart gladly
But each day, when she walks to the sea
She looks straight ahead, not at me

Tall and tan and young and lovely
The girl from Ipanema goes walking
And when she passes, I smile
But she doesn't see

She just doesn't see
No she doesn't see.

Tarih: 1940; **Yer:** Washington, D.C.'deki Türkiye Büyükelçiliği; **Kişiler:** (Saat yönünde) Eli belinde Nesuhi Ertegün, Herb Abramson, Ahmet M. Ertegün, klarinetçi Mezz Mezzrow, tromboncu J. C. Higginbotham, piyanist Art Hodes, trompetçi Sidney De Paris, tromboncu Lou McGarity, trompetçi Henry "Red" Allen, tenor saksofoncu Lester Young; **Vesile:** Dönemin Türkiye Büyükelçisi Münir Ertegün'ün Jazz delisi oğulları Nesuhi (1917-1989) ve Ahmet (1923), o gece elçilik binasına davet ettikleri müzisyenler ve gelecekte Atlantic Records'ta ortakları olacak Jazz koleksiyoncusu Abramson'la Atatürk'ün büstü önünde sohbet ederlerken, ünlü fotoğrafçı William P. Gottlieb'in objektifine yakalanmışlar; **Sonuç:** 1930'ların sonları ile 1940'ların başlarında, D.C.'deki büyükelçilik binasında (çoğu, o dönemde beyazlarla aynı ortamda bile bulunamayan zenci) sayısız müzisyeni ağırlayan Ertegün kardeşler, 1941-44 arasında D.C.'de Jazz konserleri düzenlemişti. Başlangıçta New Orleans Jazz'ına düşkün olan Nesuhi, Los Angeles'a geçtikten sonra "Crescent" (Hilal) adlı bir plak şirketi kurmuş, ardından da Jazzman plak şirketini yönetmişti. 1951-54 arasında UCLA'de, ABD üniversitelerindeki ilk Jazz tarihi dersini verdikten sonra New York'a gelip, kardeşi Ahmet'le Herb Abramson'ın 1947 yılında kurdukları Atlantic Records'ın sanat yönetmenliğini üstlenmiş ve Modern Jazz Quartet, Charles Mingus, John Coltrane, Ornette Coleman gibi öncü müzisyenlerin bu bağımsız sirket için kaydettiği önemli plakların yapımcısı olmuştu.

2004'TE VEDA ETTİKLERİMİZ

22 Ocak	**Billy May (87)**	Trompet; aranjör
29 Ocak	**Malachi Favors (76)**	Bas
6 Mayıs	**Barney Kessel (80)**	Gitar
12 Mayıs	**John La Porta (84)**	Klarinet; saksofon
18 Mayıs	**Elvin Jones (76)**	Davul
4 Haziran	**Steve Lacy (69)**	Soprano saksofon
10 Haziran	**Ray Charles (73)**	Vokal; piyano
20 Temmuz	**James Williams (53)**	Piyano
22 Temmuz	**Illinois Jacquet (81)**	Tenor saksofon
3 Ekim	**Vernon Alley (89)**	Bas
28 Ekim	**Robin Kenyatta (62)**	Alto saksofon
30 Aralık	**Artie Shaw (94)**	Klarinet; orkestra şefi

ŞU CAZ DEDİKLERİ

Her Cuma gecesi 23:00-24:00 arası, TRT Radyo 3'te

(2005 yılı boyunca, önemli derleme albümler, anonssuz ve kesintisiz olarak yayınlanacak.)

7 Ocak 2005	Smithsonian Collection of Jazz (1)
14 Ocak 2005	Smithsonian Collection of Jazz (2)
21 Ocak 2005	Smithsonian Collection of Jazz (3)
28 Ocak 2005	Smithsonian Collection of Jazz (4)
4 Şubat 2005	Smithsonian Collection of Jazz (5)
11 Şubat 2005	Smithsonian Collection of Jazz (6)
18 Şubat 2005	Smithsonian Collection of Jazz (7)
25 Şubat 2005	The Smithsonian Collection: Jazz Singers (1)
4 Mart 2005	The Smithsonian Collection: Jazz Singers (2)
11 Mart 2005	The Smithsonian Collection: Jazz Singers (3)
18 Mart 2005	The Smithsonian Collection: Jazz Singers (4)
25 Mart 2005	The Smithsonian Collection: Jazz Singers (5)

ÖZÜR

Derginin bu sayısına hazırlanma aşamasında, uzun süreli bulunduğum ABD'de Türkçe klavyeli bir bilgisayara erişemediğim için, ŞU JAZZ DEDİKLERİ'nin geleneksel bölümleri BİR KİTAP-BİR VİDEO; JAZZ SÖZLÜĞÜ ve JAZZ FESTİVALLERİ'ni dizgiye vaktinde yetiştiremedim. Bu beklenmedik gelişmeden dolayı siz değerli okurlarımdan özür diliyor, gelecek sayıdan itibaren ŞU JAZZ DEDİKLERİ'ni yine 3 sayfada tüm köşeleriyle eksiksiz bulacağınızı vaat ederek sevgi ve selamlarımı yolluyorum. – Ali Sönmez

Lipton
Portakal
Limon
Lipton
Portakal
Limon
20 BARDAK POŞETİ
KARIŞIK MEYVE ÇAYI
Lipton'un Yeni Koleksiyonu
Form • Naneli Yeşil Çay • Yaseminli Yeşil Çay • Kuşburnu • Ihlamur • Naneli Adaçayı • Elma • Portakal - Limon • Karamel • Vanilya

ENJA: Jazz'dan Çok Kültürlü Müziklere Yolculuk

Dünyadaki bağımsız firmaların en önemli sorunu hep ekonomik eksenli varoluş mücadeleleridir. Kitle kültürüne, dev müzik endüstrisinin, dolayısıyla birkaç dev firmalar grubunun kurduğu hegemonyayı düşünürsek, bağımsız firmalar hep bir direnci, bir alternatif müzik ufkunu, algısını temellendirmek zorunda kalmıştır.

Orhan Kahyaoğlu

Onlar, müzik modalarına, popüler akımlara direndiği, bir alternatif oluşturduğu ölçüde varoluşlarını ispatlar ve görece entelektüel bir dünya müzikseverler grubuyla kurdukları özel – duygusal bağ ölçüsünde ömürlerini sürdürmeyi başarırlar. Bağımsızlıkları, dönemin hakim sound'larına yüz vermemelerinden geçer. Hatta tam tersi, başarılı her bağımsız firmanın temel özelliği müzik ve sound'lar konusunda ciddi bir özgürlük kapısını müzisyenlere açmalarıdır. Dolayısıyla risk sonsuzdur. Akımlara, türlere ayak uydurmaktan çok, müzisyenlerin yaratılarına tanıdıkları bireysel özgürlüklerdir ayrıcalıkları. Kişiye özgü sound'lar bu yapılarda çokça ağırlığını koyar. Ama, bu yüzden de sayısız yenilikçi, kendine özgü bir müzikal aura oluşturabilmiş müzik ustalarını çoğu kez bu firmalarda görürüz. Dijital seslerden çok, akustik, insan ruhunu aksettiren, tüketim algısıyla hiç bağı olmayan kişilikler bu firmalarda özgürce varolurlar. Dünyayla bağlarını, iletişimlerini çok zor kurarlar. Kurduktan sonra da, sayısı az ama onlara tutkuyla bağlı dinleyicilere ulaşırlar. Bu dinleyiciler de çoğu kez bağımsız müzik vizyonları olan kişilerdir. Çünkü bu firmalar da çağın değişimine müzikal devinimine ayak uydururlar. Ama, modayla hiç alışverişleri olmadan. Bu firmalardaki bireyselleşme, dolayısıyla çok türlü, çok kültürlü bir müzik algısını da beraberinde getirir. Öncelikle jazz sanatı – ailesi içinde ağırlıklarını koymuşlardır. Ama, özellikle çeyrek yüzyıldır, jazz dünyası içinde biçimlenmeye çalışsalar da, özellikle son on – onbeş yıldır büyük çoğunluğu jazz'la jazz dışı müzikler arasında – özellikle de etnik ve folklorik müzikler – derin akrabalıklara girerler. İletişim ağındaki genişleme ve büyümenin bir sonucudur bu. Özellikle, Batılı olmayan, 3. Dünya'yı simgeleyen müzikal – kültürel kaynakları Batının çağdaş müzikleriyle, özünü zedelemeden buluşturma çabaları, ya da bu kaynakları tamamen özüne sadık bir şekilde kaydederek yaptıkları çalışmalar hep belirleyici olmuştur. Bir başka boyutta ise, çok – kültürlü bir müzik perspektifini ana eğilim olarak kabul eden, özümseyen firmalar da vardır.

Bu kısa girişin ardından, değindiğimiz özelliklerin büyük çoğunluğuna sahip, çıkış noktası otuz yılı aşkın bir süre önce Modern Jazz olan bir firmanın, yani ENJA Records'un müzikal – kültürel serüvenini, eğilimlerini, sanatçılarını ve en önemlisi firmaya has değişken yer yer de eklektik sound algılayışlarını tüm ayrıntılarıyla gün ışığına çıkarmak bu yazıda hedefimiz.

ENJA'nın her şeyden önce, kuruluş hedefi olarak bir "jazz firması" kimliğiyle ortaya çıktığı açıktır. Firmayı bugüne dek başarılı, kalıcı kılan, az önce değindiğimiz üzere, çağın, dönemlerin duyarlılığını özenle gözetmesi, ticari kaygının müzikal sorun ve ara-

yışların önüne hiç geçmemesi ve tabii ki – tüm önemli bağımsız firmalarda olduğu gibi, ENJA'nın da kendi bireysel ufku çok geniş, araştırmacı bir sahibi ve prodüktörünün olması. ENJA benzeri firmaların çoğunda bu yaratıcı prodüktörler oturmuş bir biçimde devreye girip, tüm sıkıntılarıyla bu serüveni üstlenip, özgürlükçü ufukları ve müzisyenlerin bireyselliğine duydukları saygıyla bu serüveni yaşatırlar ve kalıcılaştırırlar. ENJA Records'da ilk gününden, yani 1971'den bu yana sözkonusu yükü üstlenen bir yaratıcı isim vardır: **Matthias Winckelmann**. Gerçi bu oluşum, tek kişilik bir yolculuk olarak başlamamıştır. Onun kuruluştaki ortağı **Horst Weber**'dir. Ama, bu isim yaklaşık onbeş yıl sonra, Winckelmann'la yaptığı özel bir anlaşmayla firmadan ayrılacak ve günümüze dek bu şirketi Winckelmann küçük bir ekiple sürdürecektir. Çoğu bağımsız firmada olduğu gibi.

Bir müzisyenin – grubun yaptığı müzik bireyselliği ölçüsünde türlere, kategorilere kolayca sığdırılamasa da, yazarlar bu müzikleri genel hatlarıyla ele alırken, bir takım tür veya akımlar ailesi içinde düşünmeden edemezler. Sound'lar tamamen kategorize edilemeyen çalışmalar olsa da. İşte bizde, ilk elde ENJA'nın ne türden müzikler ailesi içinde varolageldiğini gösterirken, eğilimlerini de özetlemek ihtiyacı duyarız. Allahtan, ENJA ve benzeri firmalarda çok çeşitli müzik türlerinden söz etmek mümkündür. Tek bir tür ve akıma eklemlenmeleri mümkün değildir. Durum ENJA için de aynı. Modern ve Avangard Jazz akımları içinde yetişmiş büyük ustalar firmanın daha ilk yıllarında bir gündem oluşturmuşlardır. Deneysel karakterli arayışların ağırlıkta olduğu bir eğilimler, sanatçılar grubu hep gezinir bu firmanın içinde. Ama, ticari olanı dışlayan, bireysellikleriyle varolmayı seçen ABD ve Avrupalı ustalardır bu isimler. Ama bu isimlerle, firmaya konan ad arasında baştan beri bir çelişki dikkat çeker. ENJA, açılışı itibarıyla "**European New Jazz**" yani "**Yeni Avrupa Jazz'ı**" firması anlamına gelmektedir. Merkezi Almanya olduğundan ve Avrupalı müzisyenlere de ilk dönemiyle ciddi kapılar açtığından. Ama, süreç, firmayı başka bir yolculuğa taşıyacak, çeşitli özgün fusion arayışların yanında, Çağdaş Klasik Müzik'ten Dünya Müziği'ne, oradan da Avrupa – Amerikan eksenli sound'ları tamamen dışlayan bir yapıya büründürecektir. Bu coğrafyaların dışındaki kültürel iklimlerin özellikle etnik kaynaklarıyla kurdukları bağlar yoluyla, bu dünyanın birtakım sanatçılarını keşfedip, bu müzikleri – melodi ve ritimleri, Batı eksenli müziklerle kaynaştıran sayısız arayışa yöneleceklerdir. Aynı zamanda, yer yer de funk – fusion, Latin müzik ve siyah müzik'in başta blues olmak üzere farklı çizgilerinde bu firmanın ailesinde yer aldığı görülmektedir. Tabii ki bu akımlar aynı oranda da bu firma için bir anlam taşımasa gerektir. Çünkü bu türler, dev müzik endüstrisi içinde de yer alırlar. Ama bu alanda, sound'lar kısacık zamanda, hızla aynılaşırken, bu firmanın sanatçıları kategori dışı, tamamen bireysel tını, ses, ritim ve müzik algılarıyla, bireysel özgürlüklere verdiği önemden dolayı endüstrinin ürettiği müziğin dışında dururlar. Aralarında, reel anlamda bir ticari başarı kazananlar olmamış mıdır? Tabii ki olmuştur, ama bilindiği üzere bu firmaların "başarı"ları hiçbir zaman pop- rock endüstrisi ve firmalarının başarısı anlamına gelmez. ENJA'nın önemli özelliklerinden bir başkasıysa kayıt standartlarının olağanüstü bir temizlik ve hakikilikte olmasıdır. Müzisyenlerin bireysel müzik yolculuk ve arayışları da zaten ancak böyle temiz kayıtlarla hayat bulabilmektedir.

Matthias Winckelmann bu anlamda, müzik sektörünün riskler dünyasına adımını 1971 yılında atıyor. O da çoğu jazz prodüktörü gibi kendi sezgi ve müzikal eğilimleriyle daha 1950'li yılların sonlarında bir jazz tutkunu olmaya başlamış. Tabii ki öncelikli olarak ABD jazz'ını yakından izleyen bir müziksever. İlk gençliğini Frankfurt'ta yaşasa da, sonraki süreçlerde, ülkesi Almanya'nın jazz başkenti olan Münih'e yerleşiyor. Bu jazz'a ilginin menşei eşelendiğinde, bir başka tespit de geliyor. Yetiştiği Frankfurt, 2. Dünya savaşıyla, ABD ordusunun Avrupa'da üslendiği bir merkez kent. Dolayısıyla birçok Amerikalı müzisyen, bu yıllar Frankfurt'un lokal ve gece kulüplerinde Avrupa müzik dünyasında yer bulabilmek için şanslarını deniyor, gelip buralarda çalıyorlar. Jazz, bu noktada, ünlü prodüktör için gençliğinin kentinde bayağı öneme haiz bir müzik ve Winckelmann'ı o yüzden jazz öncelikli etkilemiş. Üniversite eğitimini, Winckelmann ekonomi ve sosyoloji üzerine yapıyor. Ancak, uzmanlaşma adımıysa Uluslararası Ticaret oluyor. İlk iş deneyimi, Alman Azgelişmiş Ülkeler Bakanlığı'nda. Ama, yine de bürokratik bir alan olduğundan bu işi sürdüremiyor. Ve mutlaka jazz'ı merkez yapan bir iş alanına yönelmek istiyor. Bu fikir aslında 1960'ların tam sonlarında biçimleniyor Winckelmann'da. İşte tam bu arayış sürecinde, ünlü ENJA'nın ilk onbeş yıl Winckelmann'la ortağı olacak Horst Weber'le tanışıyor. Horst Weber, Almanya'da yaşadığı bölgede konserler düzenleyen, giysi tasarımcılığı yapan ve Alman Moda Enstitüsüne katkılarda bulunan bir isim. Bu tür işlerden dolayı Japonya'yla da 1960'ların sonlarında yakın bağları olan biri. Bu arada Weber'in jazz dünyasıyla çok yakın bağı var. Çünkü o dönem Japonya, jazz sanatının modayı aşan bir ilgiyle izlendiği, albümlerinin yoğun ilgi gördüğü, kulüplerle dolup taşan bir ülke durumunda. Bu ortamın günümüzün Japonya'sında pek aynı yoğunlukta olduğunu söylemek olası değil. Winckelmann, Weber'le anlaşıp 1971 yılında ENJA Records'u kurduğunda, Japonya'yla olan bu ilişkinin özel bir anlam taşıdığını vurgulamak gerekiyor. Firmanın ilk sanatçısı olan **Mal Waldron**, aynı zaman diliminde Japonya'da büyük ilgi gören bir isim. Nitekim ENJA'nın ilk yayımlanan Waldron albümü "Black Glory", bu ülkede öncelikle ilgi odağı olacaktı.

ENJA'nın kuruluşuna dönersek, Winckelmann, minimum kredi arayışlarıyla firmayı kurmaya giriştiğinden hep söz eder. Mal Waldron'la 1972'de açılan ilk albüm kapısının ardından firma ana eksen olarak Avrupa – Japonya köprüsü içinde, Japonya'nın önemli firmalarıyla da anlaşmalar yapıp, bu iki coğrafyanın jazz'cılarını yayımlamaya girişir. Ağırlıklı olarak Modern Jazz ve Avrupa Jazz'ına yaslanan bir çizgide biçimlenmeye başlar. Japonya'da bu firma için ilk süreçte önemli bir ülke durumundadır. Kendine özgü bir seçkinci tavır daha ilk dönemde gündeme gelmektedir. Jazz'ın deneysel arayışlarla bezeli, has modernist kimliğinin, müzik endüstrisinin ihtiyaçlarına cevap vermediği açıktır. O dönem de bu jazz'ın popüllerlikle bağı yoktur. Sofistike müziklerdir ve görece seçkinci bir kesimin kovaladığı bir jazz'dır bu. Hem de, pop – jazz ve türevi endüstriyel eğilimlerin jazz'da gittikçe kabardığı, geliştiği bir zaman dilimidir yaşanan. Durum böyle olsa da, firma, kısa sürede, sofistike müziklere eğilimli bir dinleyici kitlesi oluşturmaya başlar. European New Jazz (ENJA) yine de temel bir eksen olmuştur başlangıçta. Bir de Japon müzisyenler bu çizgiyle beraber firma yayımcılığının vitrini durumundadır. Bu serüvenin değindiğimiz ilk adımlarında hemen anılabilecek ENJA müzisyenleri olarak Albert Mangelsdorff, Terumasa Hino, Karl Berger ve Masahiko Sato'dan söz edilebilir. Winckelmann, bu süreçle birlikte ABD'ye de adım atacaktır. Evet, tasarlanan "Yeni Avrupa Jazz'ı"dır. Ama, prodüktör, bir kıtaya, coğrafyaya kilitlenerek bir kültürel – müzikal eğilime kendini hapsetmemiştir ki, kısa sürede New York jazz ortamında da arayışlara başlar. Bu tempolu süreçte **Tommy Flanagan**, New York Jazz Quartet, **Freddie Hubbard**, David Friedman, **Abbey Lincoln** ve Franco Ambosetti gibi isimlerin bu firmadan albümleri yayımlanmaya başlar. Yine bu zaman diliminde ENJA'yla anlaşan üç büyük jazz'cıysa, firmanın günümüze dek en önemli vitrinleri olacaktır. Bu isimlerden biri **Chet Baker**'dır ki bu sanatçının ailesiyle olan yakın bağ hala sürmekte ve bu ustanın birçok kaydı ENJA içinde yer almakta. Firmanın en büyük figürlerinden biri olan, tamamen kendine has, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin folkloruyla Amerikan jazz'ını büyülü biçimde buluşturan, klasik müziğe kadar her tür arayışa jazz kapılarını bu firma içinde yıllar sonra açacak olan **Abdullah İbrahim**'in Dollar Brand'la birlikte kayıtları bu ilk yıllar ENJA'dan da çıkmaya başlar. Firmanın en çekici artistlerinden olan, büyülü müzisyen **Bennie Wallace**'da bu zaman diliminden itibaren ENJA'nın en etkili,

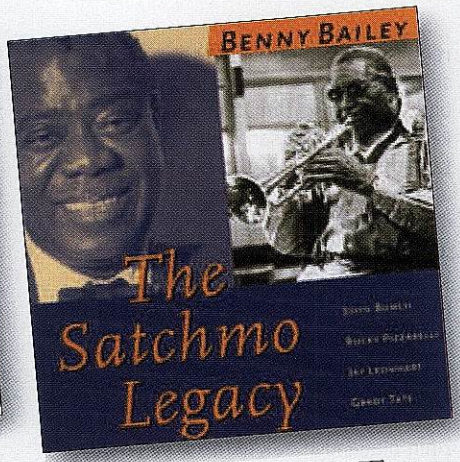

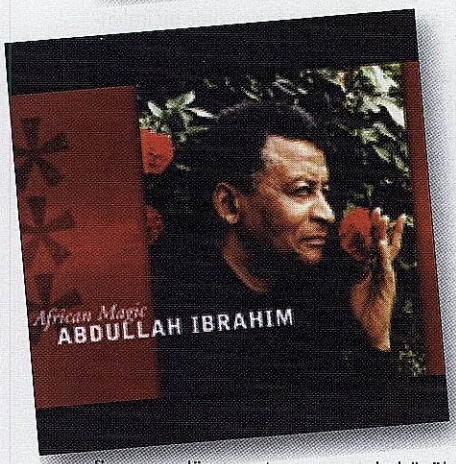

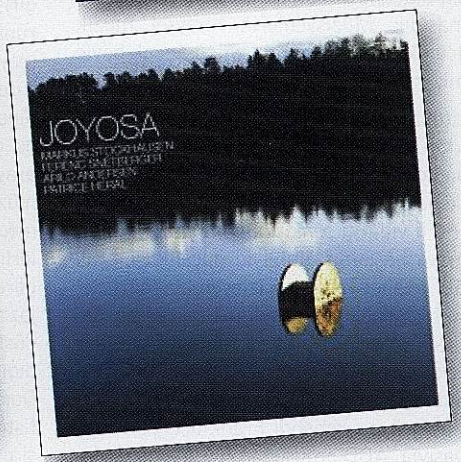

firmanın dünyaya tanınmasında büyük etkisi olan bir müzisyendir. ENJA'nın bir başka efsane müzisyeniyse ünlü **Kenny Barron** olmuştur bu dönem.

Akustik merkezli modern ve avangart jazz çizgisinin zenginleşmesinde Münih merkez olmak üzere, birçok dev jazz'cının kulüp ve festival konser kayıtları ENJA tarafından kaydedilecek, firma, katalogunu jazz çizgisinde hızla zenginleştirecektir. Münih'in önemli jazz kulübü olan Domicile'ye konuk olan birçok ismin performansları ENJA tarafından kaydedilir bu dönem. **Charles Tolliver**, Pepper Adams, **Eddie 'Lockjaw' Davis**, Terumasa Hino'nun kayıtları albüme dönüşür. Bu 1970'li yılların hemen başlarında konser kayıtları gerçekleşen isimler arasında **John Scofield** de vardır. Yani aslında Scofield'in ilk albümü "Shinola"da kaydedilip yayımlananlar arasındadır. ENJA'nın Avrupa festivallerinden yaptığı kayıtlar içinde, modern jazz'ın büyük ustalarına rastlanır. Konser albümleri ENJA'dan çıkan bu isimlerin bazıları, yıllar içinde firmanın sanatçıları olur. Örneğin, **Cecil Taylor** bu açılımın ilk önemli örneğidir. Taylor'ın son dönemine dek birçok önemli arayış albümüne rastlanır bu firmada. **Yosuke Yamashita**, Archie Shepp, **Jerry Gonzalez & The Forst Apache Band** festivallerde konserleri kaydedilip, albüme dönen isimlerden birkaçıdır. ENJA ve sahipleri tüm bu sürece ek olarak, o dönem, jazz tarihinin büyük ustalarının teyp kayıtlarına ulaşacak ve tarihsel kimlikli, bir tür "belgesel" kayıtlar anlamına gelecek çok önemli örneklere de imzalarını atarlar. Kimler yoktur bu kayıtlar arasında? **Eric Dolphy**'den Charles Mingus'a, **Gil Evans**'dan Ben Webster'a, **Elvin Jones**'dan Hampton Hawes'e 10 – 15 ustanın albümü yayımlanır. Satışlarda görece bir yükselişi de sağlayan albümlerdir bunlar. Firmanın ülkeler arası ihracata bir ölçüde kapı açmasını sağlayan çabalardır. Aynı zamanda, firmanın adı da, müzik ve jazz dünyasında, tüm bağımsız kimliğine rağmen duyulmaya, izlenmeye başlar.

Bu durum, bir dünyaya açılımdır. Ama, şu gerçeği de saklı tutmak gerekir. Firma daha ilk on yılında bile pek "halk"a yönelik, popüler bir müzik politikası gütmemektedir. Baştan "azınlıklar" için bir sofistike müzik tavrıdır seçimleri. Gerçi, yıllar içinde firmanın müzik dağarcığı gitgide genişleyecek, jazz'ın neredeyse tamamen dışında, Batının hakim jazz kulağına pek uymayan, etnik, folklorik çalışmalara da kapısını sonuna dek açacaktır. Kitle kültürünün yaslandığı kaynak ve sound'larla hemen hiç bağ kurmadan bir varoluşu sürdürmek güçtür, ama firma bir iç tutarlılıkla 1980'li yıllarda da serüvenine devam eder. Toplumsal – kültürel değişimleri, yenilenmeleri gözeterek, kendi müzik çizgisinden, estetik tavır ve kayıt kalitesinden ödün vermeden. 1980'li yıllara gelindiğinde Avrupa ve ABD'nin birçok önemli jazz müzisyeninin ENJA'dan albümleri çıkmıştı. Avangard ve modernist jazz algısından vazgeçmeden ömrünü sürdürüyordu. Süreç içinde **Ray Anderson**'dan Dizzy Gillespie'ye **Gary Thomas**'dan Leny Stern'e ve **Don Wall**'a birçok çekici, orijinal müzisyen bu jazz ortamının içindeydi. Bu ve benzeri adlardan anlaşılacağı üzere, bireysel becerileri akımların önüne geçen; değişimi hep gözeten eski ve görece yeni isimlerdi bunlar. Derin bir akustik jazz algısı ön plana çıkmıştı. Aralarında, deneycilikten vazgeçmeyenleri de vardı. Yalnız, özellikle bu zaman dilimiyle birlikte, söz konusu jazz tavrının adım adım dışına da çıkmaya başladı firma. Ancak, bu süreçte, firma adına anımsatmamız gereken önemli bir nokta var. ENJA'nın baştan beri iki sahibinden biri olan Horst Weber, firmadan ayrılma kararı aldı. Daha doğrusu bu ayrılma ortak bir karardı. Weber, bu zaman diliminden itibaren prodüksiyonlarını ve çalışmalarını bireysel olarak sürdürmeyi seçmişti. Bu serüvenini, onüç yıl, yani 1999'a kadar sürdürdü, ama bu yıl katalogunun büyük bir kısmını Warner Aldinger adlı bir başka isme devretti. Bir dağ kasabasına yerleşti ve en büyük hobisi olan balıkçılık yaparak, sıradan bir yaşamı sürdürmeyi seçti. Werner Aldinger ise bugün ENJA ailesinin bir parçası durumunda. Bağımsız prodüksiyonlar yaptı ama iki ismin de katalogları az çok bir arada pazarlandı. Aldinger'in son prodüksiyonları arasında birçok çekici sanatçı ve albümleri de var. Örneğin **Charlie Mariano**'nun da bulunduğu, yılda ortalama sekiz prodüksiyon yaptı. ENJA, bir tür bağımsızların dayanışması anlamında iki firma ile daha bütünleşti bu süreçte. Bunlardan biri TIPTOE, diğeri ilginç ve etkili bir blues firması olan Blues Beacon. Firmanın -ENJA- müzikal sınırlarının, ufkunun adım adım aşılması zenginleşmesi anlamına geliyordu bu. Örneğin TIPTOE'da ünlü Mike Westbrook'un Beatles'a saygı albümü çıkmıştı. Bir bale müziği yapımında, konuk ünlü avangard **John Zorn** olmuştu. Bunların yanında, Paul Jackson dahil birçok arayış müzisyeni bu ailenin içindeydi. Blues Beacon firmasındaysa, önemli Gospel korolarının kayıtlarına, ya da klasik blues'un kalburüstü isimlerine rastlanıyordu. Zaten, ENJA bünyesinde dar anlamda da olsa, bir blues diziminden de söz edilebilmektedir. Ama, bunu çok sistematik bir dizi gibi değil, jazz'ın dışına yapılan müzikal yolculuğun önemli bir parçası olarak düşünmek gerekmektedir.

ENJA'daki bu yenilenme, gitgide zenginleşecek, jazz'ın, modern jazz'ın temel kulvarından ciddi biçimde uzaklaşan kaynaşım sound'larına doğru bir yolculuk başlayacaktır. Jazz yapımcılığından vazgeçmek gibi bir şey zaten konu değildir. Çünkü 1980'lerin sonlarına gelindiğinde dünyanın en çok ilgi gören bağımsız firmalarından biri durumundadır artık. Bir tür World – Jazz örneklerine yoğun ilgi dikkat çekmektedir. Çağın değişen müzikal duyarlılıklarına Winckelmann kulağını hep açar. Avrupa ve Amerika dışındaki kıta ve ülkelerin etnik müzikleriyle, kaynaşım arayışlarıyla ilgilenir. Bu,

jazz'ı dışlamak değildir. Zaten birçok jazz ustası artık firmanın çekirdek sanatçısıdır. Yeni açılım, asıl vücudunu 1990'lı yıllarda ortaya çıkarmaya başlayacaktır. Özellikle iki isim bu yeni boyutun ENJA açısından birer sembolü olurlar. Bunlardan ilki, Türkiye'de de yakından tanınan, Lübnanlı udi **Rabih Abou – Khalil**'dir. Akustik ve o denli de çağdaş bir kaynaşım müziğini simgeler bu müzisyen. Klasik Arap müziğinin ezgileri ve tekniğini, bir zedelemeye maruz kalmadan Avrupa klasik geleneğiyle buluşturur. Ama, bununla da kalmaz, sound'una bir de jazz esinlerini ve ilginç doğaçlamalarını katıp ortaya benzersiz bir yapı çıkarır Abou – Khalil. Tamamen farklı, kişilikli bir yeniden açılımın ipuçlarıysa Abdullah İbrahim ile bu firmada çoktan vücut bulmaya başlamıştı. İbrahim'in bu firmadaki geçmişi daha eskilere uzansa da, bu zaman diliminde artık firmanın temel figürlerindendir. Orkestral bir klasik altyapıyla, Güney Afrika folklorlarını jazz ve doğaçlama tavrıyla buluşturup benzersiz bir arayışın yeniden habercisi olan bu firmada İbrahim, Afrika'nın ruhunu, inançlarını, mücadelesini bu sofistike sound'a taşır. Eski dönemlerin Amerika'daki Dollar Brand'ı yeni ismiyle Abdullah İbrahim, Afrika'nın gizine, direncine, yerel müziklerine yeni vizyonuyla sahip çıkmaktadır. Ama, dev orkestralarla da yaptığı albümleri, yazdığı süitleri vardır İbrahim'in. Süreç içinde 3. Dünyalı büyük müzisyenler ENJA'nın bir parçası olmaya başlar. Firma, artık yepyeni bir ufuk ve eğilimin önemli sembollerinden biri olur. Sonraki yıllar Tunuslu vokalist ve udi **Dhafer Youssef** firmanın bu eğilim içindeki önemli temsilcilerinden biri olacaktır. Görüldüğü gibi, firma, tam anlamıyla bir kültürlerarası akrabalığa yönelmektedir. Afrika'dan Latin ve Orta Amerika'ya kadar uzanan geniş bir dünyalı vizyon bu şirketin kopmaz parçası durumuna gelir. Brezilyalı Raiz de Pedra'dan Türkiyeli **Okay Temiz**'e ve Kübalı Clave Y Guaguanco'ya kadar uzanan bambaşka sound ve folklorlardan gelen sanatçı ve gruplara kapısını açmıştır. Bu yeni boyut artık firmada aralıksız devam edecek ve yapım tavrının ana eğilimlerinden biri olacaktır. Son döneme kadar uzanan bu serüven içinde Sajdic gibi enteresan ENJA sanatçılarıyla tanışılmıştır.

Görüldüğü gibi, kuruluş amacından çokça ötesine gitmiş durumda gözüküyor ENJA. "Yeni Avrupa Jazz'ı"yla bağı tabii ki sürüyor. Ama, artık dünyanın dört bir yanında gezinen bir firma durumunda. Adını ciddi biçimde duyurması, müziği ve jazz'ı algılayışındaki değişim ve zenginlik onların çağın duyarlılığını tüm içliliğiyle yapımlarına yansıtması anlamına geliyor. Zaten, ünlü prodüktör Winckelmann'da müzisyenler gibi, türlerin, akımların adlarına kilitlenmediğini hep söylüyor. Özellikle son on yıl içinde çıkan albümlerinde, türlere kilitlenmediği tüm açıklığıyla belgelenmiş durumda. Aynı zaman diliminde çıkan bir grup albüm içinde, bambaşka çizgileri, türleri, sound'ları simgeleyen albümlerle çok sık karşılaşılıyor.

Dünya müziklerine olan açılımlarını anımsatırken, özellikle bir Avrupalı firma olarak, bu kıtanın bambaşka coğrafya ve kültürlerini temsil eden, apayrı folklorik ve etnik kaynaklarla çok farklı jazz tavırları – hatta buna bazen jazz bile denemeyebilir- neredeyse çeyrek yüzyıldır firmanın bir başka zenginliğinin de habercisidir. En başta, tabii ki Alman jazz'ının bir boyutuyla nabzını, arayışlarını simgelemiştir ENJA. Örneğin, Bosna kökenli olup Almanya'da yetişen, 1950'lerin ortalarından itibaren dünya jazz'ının büyük ustalarıyla çalmış, Maynord Ferguson ve Woody Herman'ın jazz tarihinin klasikleşmiş orkestralarında çalmış kıdemli trompetçi **Dusko Goykovich**'in sayısız albümünü ENJA içinde bulmak mümkündür. Macar çingene gitarist **Frenc Snetberger** de, tamamen kendi stiliyle özel bir jazz kaynaşımı üretip müzik dünyasını büyüleyen bu sound'lar ailesinin önemli bir figürü durumundadır. İtalyan **Franco Ambrosetti,** bu kültürel – müzikal yolculuğun yine etkili yetenekleri arasında kabul edilebilir. Bu ve benzeri sayısız müzisyen, jazz'ın aslından, köklerinden ödün vermeden yalnız bireysel jazz yolculuklarıyla jazz severleri şaşırtan, etkileyen isimlerdir. Ama, 1990'lı yıllarla birlikte daha da ilginç olan, jazz'ı, özel folk ve etnik müziklerle, çok – kültürlü bir müzik vizyonuyla yeniden üreten, hatta yapılan müziklere "jazz" demekten de bir ölçüde korkulan sanatçılara açılan kapılardır. Hatta, bu firma, başka bir eksendeyse klasik müzikle jazz doğaçlamalarını kaynaştıran bir ENJA – NOVA dizisi – konsepti – bile kurgulayıp bu çizgide çalışmalara sıkça yönelmektedir. Burada, dünyalılık tabii ki belirleyicidir. "Dünya Müziği"ne sınırsız biçimde kapılar özellikle 1990'lı yıllarla birlikte açılacaktır. Bu durum, firmanın vizyonundaki köklü bir değişimi işaretler. Evet, zaten bu konuda 1980'lerden bir yol haritası çizilmeye başlanmıştır. Ama, bu dönemle birlikte, haritada içine girilen müzikal yollar devamlı çoğalır. Bu durum, ABD ve Avrupa merkezli modern jazz, avangard jazz ve swing kökleri dışlamak değildir. Ama, bu serüvenin yanında, inanılmaz bir çok – kültürlü müzik algısı gitgide zenginleşir. Abdullah İbrahim'in bile yaptığı müziğin daha bir "jazz" olduğu artık belirginleşir. Çünkü, bu gelenekten koparak da müzik yapanların yanında, jazz'ın köklerine yaslansalar da Avrupa ve dünya kültürleriyle çok yoğun bağları olan inanılmaz önemli isimlere rastlanır. Bu sanatçılar hep kendilerinin olan, biricik yol haritalarıyla varolmayı seçerler. Kendi bireysel ufukları her şeyin önündedir. O yüzden de her biri alışılmış, kategorik müzikler, akımlara yaslanan bir jazz'ı büyük ölçüde yapmamaktadırlar. Yani, firma artık tamamen eklektik bir müzik algısına yaslanmaktadır. Matthias Winckelmann, jazz'ı ve geleneğini kutsamaktan hiçbir zaman vazgeçmez; bu kutsal ve sofistike sanata olan saygısını devamlı vurgular röportajlarında. Örneğin, onunla yaptığım röportajda şunu söylemekte: "Bebop harika bir kitap fakat artık yazıldı ve onu okumak harika bir şey. Onun yeni bölümlere ihtiyacı yok. O artık benim için bir klasik müziğe dönüştü". Prodüktör, yeni izleyici kitlelerine ulaşmak için sözkonusu değişimin kaçınılmazlığını söyler. Bu durum, yayımladığı albümlerin popüler bir karakter taşıması anlamına hiç gelmemektedir. Sofistike, seçkinci bir müzik tavrı yine belirleyicidir. Ancak artık, standartlara hiç bağlanmayan, eklemlenmeyen bir tavır gitgide belirginleşir. Güncellik yine gözetilmez, önemli olan kalıcı, kişilikli sound'lara, müziklere sahip çıkmaktır. Firma, bu tavırla, son on onbeş yıl birbirinden ilginç çok sayıda albüm yayımlar. Bunlardan bazıları jazz'ın köklerine bağlı, bir kısmı bundan kopuk, ama gelenekçi de hiç olmayan, yenilikçi sanatçı ve gruplardır. Yine vurgulayalım **Cecil Taylor**'dan Bennie Wallace'a sayısız has modern jazz'cı da bu yapım dünyası içinde serüvenini sürdürmektedir.

Bu yeni ve zengin yol haritası içinde özel öneme haiz bir takım müzisyenleri de anımsatmadan geçemeyeceğiz. Örneğin, ***Renaud Garcia*** *– Fons, bu açılımın önemli sembollerinden biri. Basf bölgesi kökenli bir Fransız müzisyen olan Garcia – Fons'un özgün ve benzersiz double – bas stilinde jazz ve klasik batı müziği kaynakları yanında Akdeniz melodik duyarlılığının açık izlerine rastlanır. ENJA'dan çıkan birçok albümde Flamenko, New Music, Tango, Kelt Müziği, Endülüs, Latin, Afrika ve Arap müziklerinin çok farklı esinlerine rastlanır. Belki yaptığı yine bir jazz'dır ve benzersiz bir doğaçlama tavrı vardır. Ama, en önemli ayrıcalığı sound'larının biricikliğidir. Jazz'ın çok uzağında durduğu kompozisyonları da vardır. Bir başka isim ise* ***Gilad Atzmon.*** *Sanatçı, firmanın son yıllardaki en enteresan figürlerinden biridir. İsrailli olup, sürgünde İngiltere'de yaşayan Atzmon, Ortadoğu, özellikle de Filistin ve Yahudi folklorlarına kıyasıya yaslanan bir ilginç folk – jazz tavrı geliştirip, Ortadoğu'nun müzikal – kültürel köklerini, zenginliklerini yepyeni bir sound'a dönüştürüp enteresan albümler yayınlamıştır ENJA bünyesinde. Tunuslu udi ve vokalist Dhafer Youssef, Avrupa'yı bir merkez yapsa da, kendi Arap folklorlarından, Uzakdoğu ve Ortadoğu'nun tılsımlı ses, tınılarından, jazz'dan ve teknolojik yeni olanaklardan yararlanarak kategorize edilemeyen sound'uyla özellikle Avrupa müzik ortamını etkilemiştir. Örneğin büyülü "Electric Sufi" albümünde bambaşka bir müzik vizyonu ve kaynaşımları sound'una taşımıştır. Rabih – Abou Khalil gibi Lübnanlı bir udi daha yer almaktadır son yıllarda ENJA ailesinde. Mahmoud* **Turkmani***'dir bu usta müzisyenin adı. Sanatçı Arap folklorlarını hiç zedelemeden, birçok modern müzikal kaynakla*

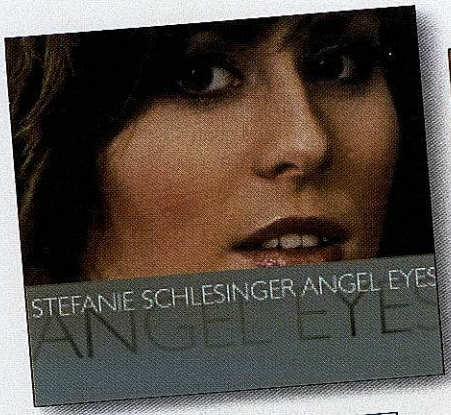

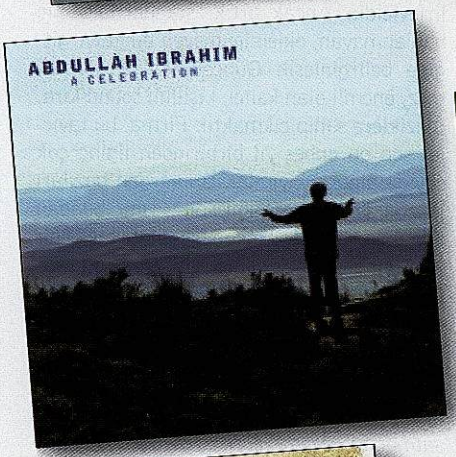

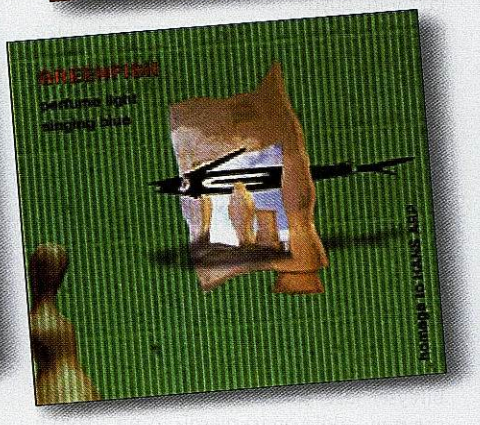

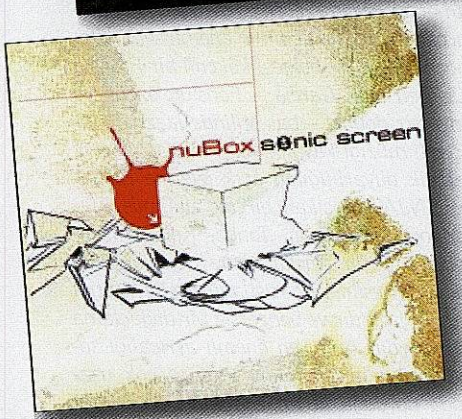

buluşturup, tamamen tekil, kendine ait bir müzik rengiyle etkilemiştir müzik ortamını. Birbirleriyle karşılaştırılamayacak ölçüde özgür, ama aynı boyutta da bireysel bu uğraşlar, apayrı kültürel bakışlara yaslanırken, Avrupa'nın bu tür firmalarında hakim olan garip bir egzotizmin söz konusu sound arayışlarında hep ağırlığını koyduğunu görürüz. "Örneğin serpent – Ortaçağdan gelen yılankavi bir nefesli çalgıdır bu – ve tuba'nın Avrupa'daki büyük ustası Michel Godard'ın "Castel Del Monte 1 – 2"lerinde, yani Godard sound'unda bu egzotizm hat safhadadır. Akdeniz folk şarkıları, Ortaçağ geleneksel müziği ve jazz doğaçlamaları modern müzik vizyonuyla buluştuğunda, ortaya tanımlanamayan bir sound çıkar ve bu serüvene sahip çıkan yine ENJA'dır. Çok daha açık ve parıltılı bir sound'u temsil eden akordeon virtüözü **Jean Louis Matinier**, bu çok renkli müzikal açılımın bir başka etkili ayağıdır. Kusursuz bir kişisel vizyon ve doğaçlama tavrıdır onun sound'unda hakim olan. Yaptığı müzik bir yanıyla daha bir jazz'dır. Öte yandansa, tüm Avrupa klasik geleneğini farklı bağlamlarda kuşatan bir sound'u yakalamıştır hep.

Değindiğimiz bağlamlarda, anmaya değer, jazz'ın bir ölçüde uzağına düşen, ama yapısal olarak da, en az doğaçlama tavrı açısından bu serüvenden kopmayan, bireysel vizyonun her şeyin önünde durduğu bir müzik algısını işaretleyen sayısız yapıtla karşılaşılır. Bu bağlamda çok yapıttan söz edilebilir. Yapıtlar üzerine tek tek özel değerlendirmeler yapmak bu yazının hacmini aşar. Ancak, anmak istediğimiz son üç örnek, bir anlamda firmanın bugün müzikal mecrada ulaştığı kültürel zenginlik ve çeşitliliği imler. Ve bu albümlerin jazz ile akrabalığını kurmak çok zorlamadır. Ama, bugün firmanın jazz dışı yüzünü göstermesi açısından gerçekten çekici yapıtlardır. Troubadours United adlı bir proje grubun "Road Of The Troubadours"unu gerçekten de, Batıda bin yıl önce başlayıp, özellikle üçyüz yıl süren, ama kültürel bağı günümüze kadar uzanan "saz şairliği" geleneğini, otantik ruha çağdaş bir vücut kazandıran bir grubun deneysel arayışları olarak algılamak gerekir. Bir tür World – Jazz diyebileceğimiz bu özgün projede klarnetiyle **Barbaros Erköse** de vardır. Rosanna & Zelia adlı iki müzik insanının "Aguas =Iguals" adlı albümüyse, Latin Amerika'nın yerel müziklerine, şarkılı bir yoluculuk niteliğinde. Akustik ama o denli de sofistike bir pop tavrı bu. Jazz çok gerilerde. Ama, haslık, ne tür bir müzik olduğundan çok daha önemli. Yeni, genç müziksever kuşağa cevap verirken, firma sound arayışlarındaki özenden vazgeçmeden, yeninin peşinde koşabiliyor. **Boi Akhua** grubunun "UWA" adlı albümüyse bizce özgün, biricik arayışların en önemli simgesi. Grubun yaratıcısı ve solisti olan Monika Akihary, Moluccan adalarından Avrupa müzik ortamına gelen bir vokalist. Büyüdüğü adanın asıl dilini bugün beşyüz kişi konuşabiliyormuş ve şarkıcı da bunlardan biri. Yani etnik dilsel köklerle, müzikal kökler çağdaş bir müzik ve doğaçlama tavrına dönüştürülerek Boi Akih grubunu neredeyse örneği olmayan bir müzik algısına taşımış. İşte, bu üç son dönem albümü, ENJA'nın arayışındaki çeşitliliğin ve kültürel özenin en anlamlı göstergeleri olarak anılmalı diye düşündük.

ENJA'yı böyle dünyevi ve müzikal zenginliklere taşıyan en önemli öge, tabii ki bağımsız bir yayın politikasını gütmesi. Satış, ticari başarı tabii önemli. Ama, bunu yaparken, yerleşik, popüler müzik formlarına, standartlarına kaymak şöyle dursun, firma hergün daha tekilleşiyor, daha bireyselci bir müzik tavrına değişip dönüşüyor. Jazz'ın birçok duayeni halen ailenin içinde ve nefis çalışmalar yapıyorlar. Amerikan Jazz'ını devamlı yenileyen, değiştiren ustalar bu aile içinde ömrünü sürdürüyor. Aynı durum, Avrupalı jazz'cılar için de geçerli. Bitmez tükenmez deneysel jazz arayışları ENJA sound'larının kopmaz parçası. Firmanın farklı açılımları üzerine de görece ayrıntılı, örnekli değerlendirmeler yaptık.

ENJA, bağımsız firmalara yol gösterecek kimlikte bir kültürel yapıyı temsil ediyor bugün. Dünyanın nabzını gözetirken, müziğin her alanındaki özgürlüklerin müzikal adresi durumunda. Mattias Winckelmann'ın vizyonu aslında yayın politikasına yansıyan, onu şekillendiren. Dünyada birçok önemli jazz firması var. Onların içinde özel bir yere tabii ki sahip. Ancak, bizce, son onbeş yıl içindeki yenilikçi açılımı, değişeme özenle ayak uyduruşu ve birçok özgün şarkıcı, müzisyen ve grubu dünyaya tanıtması noktasında verdiği çok – kültürlü uğraş, bizce serüvenin en önemli halkası durumunda. Türü, akımı bu kez yalnız jazz değil, her tür dünya müziği ölçüsünde de reddetmeye devam ediyor. Ama, aynı oranda da eklektik olduğu kadar yeni bir estetik, kalıcı, bireysel müzik algılarının, yapılarının ön plana çıkmasını sağlıyor. Müzikte, tüm dünyada yeniliklerin keşfi ve yaygınlaşmasında bağımsız firmaların rolünü başarıyla yarsıtan ENJA'nın yalnız firma tavrı değil, müzik tavrında da "bağımsızlığının" her şeyin önünde olduğunu vurgulamamız gerekiyor. Sayısı altıyüze ulaşan yapımlarıyla bu firma, yalnız geçmişi değil, öngördüğü gelecek yapım politikasıyla da, dünya müzik platformuna, her tür standardı dışlayan müzikal seçenekleri sunmaya devam edeceğini şimdiden gösteriyor, duyumsatmaya devam ediyor.

Kuzeyi Isıtan Havana Ruhu 2

Jane Bunnett

The Spirits of Havana

Küba müziğini dinlediğimde ilk farkettiğim şey, kulağıma hiçbir şekilde diğer Latin müziklerinin karışımı gibi gelmediği olmuştu. Demek istediğim, biraz Şili biraz Kolombiya gibi değildi, katıksız yüzde yüz kendilerine ait güçlü bir tarzdı.

Ozan Boz & Özgü Özman / Toronto
ozan@contactturkey.com

Geçen sayıda kaldığımız yerden söyleşiye devam ediyoruz...

Küba müziği ile tanıştığın dönemde jazz çalıyordun ve doğal olarak Küba müziği ile jazz'ı kendi tarzında birleştirdin. O sırada senin gibi başka müzisyenler de yapıyor muydu bunu?

O zamanlar, arada sırada birlikte çaldığım bir salsa grubu vardı. Salsa müziği Küba müziğinden biraz farklı tabii. Salsa çalan müzisyenler genelde Şili, Kolombiya, Ekvador, Peru gibi ülkelerden gelenler. Üflemeli kısmında gringo kullanırlar. Enstrümanistleri genelde iyidir, okulludurlar ve nota okuyabilirler. Dolayısıyla herkes kendi ülkesine ait bir parçanın notasını getirirdi ve birlikte çalardık. O yüzden Küba'ya gittğimde Latin müziği tecrübem vardı. Ama Küba müziğini dinlediğimde ilk farkettiğim şey, kulağıma hiçbir şekilde diğer Latin müziklerinin karışımı gibi gelmediği olmuştu. Demek istediğim, biraz Şili biraz Kolombiya gibi değildi, katıksız yüzde yüz kendilerine ait güçlü bir tarzdı. Jazz açısına gelince, Küba'ya gittiğim dönemde en çok dinlediğim ve ilham aldığım müzisyenler Coltrane, Farrell Sanders gibi free jazz çalan isimlerdi. Afro-Küban müzik dinlediğimde modern jazz'a ne kadar uygun bir formu olduğunu farkettim. Afro geçmişinden kaynaklanan bir unsur var, jazz'la aynı yerden geliyorlar. Dolayısıyla Küba müziği ile jazz'ı birleştirmek hiç zor olmadı. Anlamam ve üstünde çalışmam gereken şey Küba müziğinin temeli olan "clave" ritmi idi, 2-3-3-2 şeklinde altta giden ritim. Bir çok Afro-folklor formunda ortaya çıkan bir ritim. Jazz'ın belli özelliklerine aykırı gibi görünse de uygun bir şekilde birleştirmek mümkündü. Her iki tarzın da bütünlüğünü koruyabildiğin sürece harika bir karışım oluyorlar. Dikkatli olman gereken çok konu var, her iki tarzın da bir yapısı var, kuralları çiğneyebilirsin, ama çiğnediğinin farkında olman lazım. Biz Spirits of Havana'nın ilk albümünü kaydederken stüdyoya Bata davulu ile gittik. O zamanlarda Bata davul sadece dinsel törenlerde kullanılıyordu. Biz onu apayrı bir ortamda, popüler bir ortamda Thelonious Monk parçasının içinde kullandık. Küba müziğinde böyle bir şey yapamazsın, her ne kadar jazz kavramı içinde böyle bir enstrümanı entegre etmemiz normal idiyse de Küba müziğinde bir kural çiğniyorduk, ama bunun farkındaydık. Deneyip görmek istedik. Ve çok da iyi bir karar vermişiz. O albüm bizi Avrupa'ya açtı. 1991'de çıkardık. 91-92'de elimizde bu CD ile Paris'te dolaşırken insanlardan övgü üstüne övgü aldık. O sırada dünya müziği dediğimiz tarz Paris ve Almanya'da ortalığı kasıp kavuruyordu ve bu albümle Avrupa sahnesinde yer almış olduk. Kanada o konuda çok çok gerideydi.

Küba müziğinden başka ilgini çeken dünya müzikleri oldu mu?

Türk müziği konusunda oldukça meraklanmış durumdayım. Brenda McKiernen ismini duydun mu bilmiyorum. Harika bir vokalist. 3-4 yıl kadar önce Larry ile Winnipeg'de bir festivale katıldık. Festivalde Türkiye'den bir grup vardı, muhteşem bir klarnetçileri vardı. Brenda o grupla şarkı söylüyordu. Uzun bir süredir de Türkiye'de yaşıyor. O grup çok ilgimi çekmişti, eminim ünlü bir grup. Hint müziği de hep ilgimi çekmiştir. Parça içinde tempo değişir. Ayrıca Afrika müziği ve Brezilya müziği. Müziğin altyapısı olasılıklara ve emprovizasyona açık olduğu müddetçe hep beğenmişimdir.

Küba müziğinde kimlerden etkilendin?

Merceditas Valdés ve Guillermo Barreto aklıma gelen ilk isimler. Her ikisi ile de ilk albümümüzde birlikte çalışma fırsatımız oldu. Guillermo ne yazık ki albüm tamamlandıktan kısa bir süre sonra öldü, 1991 sonları idi. Eşi Merceditas 5 yıl kadar daha yaşadı, zor bir yaşam sürüyordu ve 1996'da o da aramızdan ayrıldı. Merceditas Afro-Küban dinsel müzikte, Santeria müziği dediğimiz tarzda çok önemli bir figürdü. Guillermo jazz fanatiği idi ve bizim için iki tarz arasındaki en önemli bağlantı idi. Hilario Durán var, o da bizim için çok önemli şeyler yaptı, kayıt sürecinde herşeyi bir araya getirdi. Frank Emilio Flynn var, jazz ve Küba müziği konusunda inanılmaz bilgisi olan bir müzisyendi. Aslında düşünüyorum da gruptaki herkesin bizim için ayrı önemi var, her biri yeni fikirler ve ilhamlar verdi.

Jazz müzisyenlerinden ilham kaynağın kimler?

Steve Lacey, Coltrane, Sonny Rollins, Charlie Parker, Max Roach, Clifford Brown, Farrell Sanders. Yaşayanlardan Billy Hart, Dewey Redman, Don Pullen, Charlie Haden, Parla Blay, Clifford Jordan. Sabaha kadar devam edebilirim, o kadar çok harika müzisyen var ki!

Hangileri ile çalışma fırsatın oldu?

Barry Harris'le örneğin, çok iyi bir bebop piyanistidir. Larry de ben de Barry'den piyano dersleri aldık. Dewey Redman ve Don Pullen ile albümlerimizde çaldık. Dewey ile 2, Don Pullen ile 4, Billy Hart ile 3 albümde çaldık, Jeanne Lee, Sheila Jordan, harika vokalistler, onlarla bir albümümüzde çalıştık. Bir çoğuyla tur da yaptık.

Türkiye'de çalacağın grup hakkında konuşalım, grubu nasıl bir araya getirdin, kimler olacak?

O biraz karışık bir konu çünkü şu aşamada hala piyanoyu kimin çalacağını bilmiyorum.

Ciddi misin? (Toronto'dan ertesi sabah ayrılacaklarını düşünürsek...)

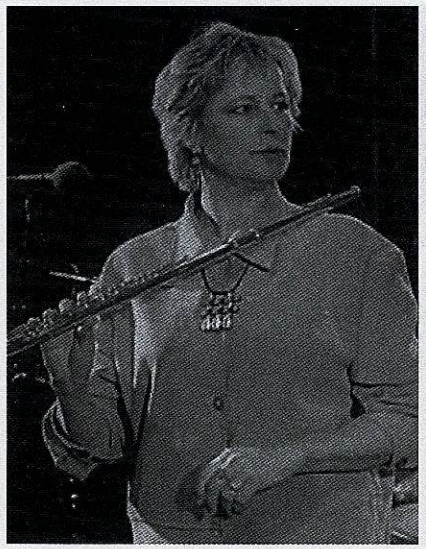

Evet, ama her kim olacaksa harika olacak merak etmeyin! İçlerinden seçebileceğimiz o kadar çok harika müzisyen var ki, çok şanslıyız.

David (Virelles) hakkında konuşalım biraz.

David çok genç, henüz 20 yaşında.

Nasıl tanıştınız?

Santiago'da dört yıl kadar önce tanıştık David'le. Larry ile konservatuvarda çalışıyorduk. Konservatuvar müdürü birgün yanımıza gelip "burada bir öğrencimiz var, jazz çalıyor dinlemek ister misiniz?" dedi. Gittik dinledik, okulun bahçesinde. Muhteşemdi, tek kelime ile harikaydı. Ve o sırada sadece 14 yaşındaydı. Ondan 6-7 ay sonra Santiago'ya Alma de Santiago'yu kaydetmek için geri döndük. David o albümde çaldı, albüm Grammy'ye aday gösterildi. 1-2 yıl sonra David'le Cuban Odyssey'yi kaydettik, o albüm de Grammy'ye aday gösterildi.

David'in Kanada'ya gelmesine sen mi yardımcı oldun? Duyduğuma göre şu anda Humber College of Music'de okuyor.

2000 yılıydı sanırım, belki de 2001. Toronto Arts Award kazandım. Ödül bir burs niteliğinde idi. Edebiyat, film, mimari, tasarım, sanat, müzik, dans kategorileri vardı. Verdikleri para ile o alanlardan herhangi birinde bir ürün yapılmasını sağlayabilecektim. Aklıma hemen David gelmişti, buraya getirip birilerinden ders aldırıp ona bir parça yazma görevi verebilirim diye düşündüm. Bu düşüncemi kurula açtığımda bana bursu vereceğim kişinin Kanadalı olması gerektiğini söylediler. O sırada David'in askere gitmeye hazırlandığını duymuştum. Bu ödülle onu askerliğe gitmekten de kurtarmış olacaktım. Kurula dedim ki: "Bu ödülü vermek istediğim tek kişi David, ona vermemi kabul edin, öbür türlü ödülü istemiyorum". Kabul ettiler. David iki haftalığına diye geldi, sonra jazz kampına başladı, sonra Humber'a kaydoldu. Şimdi her yerde. Oscar Peterson ödülünü de kazandı. Şu an bir pasaport sorunu var, ama üstünde çalışıyor, o da hallolacak, ama yarın bizimle gelemeyebilir.

Biraz son albümün Red Dragonfly hakkında konuşalım.

Albümü beğendin mi?

Evet, oldukça beğendim.

İçinde Türk müziği yok ama belki ikincisinde olur! Biliyorsun Red Dragonfly çok ünlü bir Japon folk şarkısı. Böyle bir parçayı alıp tamamıyla tekrar yorumlamak çok ilginç ve keyifli oluyor. Eğer melodiyi seversen mutlaka üstüne yaratıcı bir şeyler yapıyorsun, aynı jazz standartlarına yaptığımız gibi. Bu albümün çıkış noktası da o oldu. İnsanlar için özel anlamı ve mesajı olan parçaları biraraya getirmek. Tabii müzisyen olarak bize de ilham veren parçalar olmalı ki içimiz rahat bir şekilde dinleyici ile paylaşalım. Dünyanın dört bir yanından folk parçalarını tarayarak başladık. Küçükken dinlediğim söylediğim parçaları hatırladım. Aynı zamanda aklımda Yaylılar Dörtlüsü fikri de vardı. Bu iki fikri birleştirdik, folk şarkılarını alıp içlerine doğaçlama ve diğer jazz unsurlarını enjekte etmeye çalıştık. Soprano saksofona değişik bir kişilik verdik, bu albümün havasını da belirledi. Larry bütün albümlerimiz gibi bu albümün de yapımcısı. Grupta çaldığı gibi bir de böyle rolü vardır. Yapımcı olarak albüm için bir tema belirler ve bütün unsurları bir araya getirerek mesajımızı başarılı ve güçlü şekilde sunmanızı sağlar ki dinleyicide istediğimiz etkiyi bırakabilelim. Larry bunu hep büyük bir ustalıkla yapmıştır.

Yaylılar Dörtlüsü fikri nasıl ortaya çıktı?

Uzun zamandır Yaylılar Dörtlüsü kullanmak istiyorduk. Bart Hopkin gibi isimleri dinliyordum. Grup olarak çalmış müzisyenler istiyorduk. Tek tek müzisyen değil, grupla çalışmak istedik, birlikte çalışmış bir grup... Christine Vlajk, Penderecki String Quartet'in viyolanisti, birkaç yıl önce bir konserime gelmişti. Konser sonrası konuştuk, bana kartını verdi. Babasının jazz müzisyeni olduğunu ve piyano çaldığını, kendisinin de jazz'ı çok sevdiğini, hep jazz çalmak istediğini söyledi. Ben şaşırdım, "Penderecki String Quartet gibi harika bir grupta çalıyorsun" dedim. "Evet, evet, ama gerçekten jazz çalmak istiyorum" dedi. Yaylılar Dörtlüsü olayına girişmeye karar verince aklıma hemen Christine geldi ve aradım.

Aranjmanları nasıl yaptınız?

Aranjman konusunda herkes birşeyler yaptı, aslında ben o konuda diğerleri kadar katkıda bulunmadım. David dört parçayı aranje etti, Don Thompson dört, Hilario Durán iki parça, ben iki parça. Herkesin aranjmanı farklı oldu ama çok da farklı değil, bütünlük bozulmadı.

Jazz'ın bugünkü durumu hakkında ne düşünüyorsun?

Frank Zappa'nın dediği gibi "jazz ölmedi sadece bozuk kokuyor". Şu anda Wynton Marsalis gibi jazz dünyasının sözcülüğünü üstlenmiş olan isimleri düşünürsen, işin gereğinden fazla ticarete döküldüğünü görüyorsun. Bu üzücü. İşin ticari tarafını bilenler, doğru insanları tanıyanlar büyüyor, birçok olağanüstü müzisyen gözden kaçıyor, eziliyor. Özellikle vokalistler arasından hakettiğinden fazla rağbet gören bir kitle var: Matt Dusk, Jamie Cullum... Diana Krall'ı düşün, bulunduğu yeri hakediyor, çok çalıştı ve yaptığı herşeyi dürüstlük içinde yaptı. İlk başladığında hatırlıyorum, 16-17 yaşındaydı, Jimmy Rowles'dan dersler alıyordu. Her ne kadar tarzı bana hitap etmese de kalitesine saygı duyuyorum. Ama diğerlerini düşünürsen kendilerini müzisyen olarak aynı yere gelmiş sanıyorlar, biraz sinir bozucu. Müzik sektörü de aynı şekilde fena durumda. Şu anda en dibe vurdu diyebilirim. Michael Brecker gibi bir müzisyen Verve'den ayrılıp bağımsız şirketlerle çalışmaya başladı, internetten albüm satıyor.

Ben kendimi inanılmaz şanslı hissediyorum. Bu işe başladığımda bana ilham olabilecek çok insan vardı, onlara ulaşma ve dinleme fırsatım oldu. Mingus gibi bu işin en tepesindeki müzsiyenlerden bahsediyorum. Bugün her ne kadar müzik eğitimi veren harika üniversitelerimiz, inanılmaz müzisyenlerimiz de olsa karakteri ile seni etkileyip peşinden sürükleyebilecek bir kişilik yok.

Bunun eğitim sistemi ile ilgisi olabileceğini düşünüyor musun?

Ne yazık ki evet. Müzik okullarındaki öğretmenler, profesörler öğrencileri araştırma ve keşif yapmaya teşvik etmiyor. Alto saksofon öğrencisisin diyelim, sadece Kenny Garrett dinleme, git başkalarını da bul, araştır, dünyanı genişlet. Şimdi atelyelere gittiğimde öğrencilerle konuşuyorum, bana ne diyorlar biliyor musun? "CD kaydediyorum". Daha ne dinledin, ne yaptın da CD kaydediyorsun? Artık biri ile tanıştığında kartını değil CD'sini veriyor. Herşeyin perspektifi bozulmuş durumda. Bu işin aşamaları unutulmuş durumda. Yeni öğrenciler beceri kazanma sürecini atlayıp sadede gelelim diyorlar, üniversiteye girer girmez stüdyoya girip kayıt yapmaya başlıyorlar. Nasıl bir yaklaşım bu anlamıyorum. İşin içinde medya var, para var. Jazz dünyasında "Canadian Idol" yaratmaya çalışmak gibi bir şey. Herkes hemen başarılı olmayı bekliyor, "4 yıl üniversiteye gittim, şimdi şan şöhret istiyorum". Uzun vadede sürer miyim sürmez miyim endişesi yok. Bakalım yaptığın şeyin bir mesajı var mı, zamana karşı koyabilecek bir değeri var mı?

Müzik sektorünün durumundan bahsedince aklıma geldi. Şimdi plak şirketlerinin kullandığı bir yazılımdan konuşuluyor. Yazılım bir parçayı analiz edip liste başı olma potansiyelini ölçüyormuş. Norah Jones'un ilk albümü için 7 parçada liste başı olma potansiyeli bulmuş. Anlaşılan plak şirketleri işin gerçekliğinden kopuyorlar ki, artık neyin iyi olduğunu anlamak için bilgisayarlara başvuruyorlar.

Demek öyle... Norah Jones konusunda geçen gün birisiyle konuşuyordum, ben Norah Jones'a bir yıl daha veriyorum, bir yıl sonunda ismi tükenecek. O kadar ani bir çıkışla o kadar büyük bir yere kondu ki, Diana Krall'ın satışlarını geçti, değil mi? Amerika'daki konserini gördüm, iyi değildi. Canlı performans çok önemli, sahnedeki müzisyenlerle iletişimin, seyirci ile iletişimin... Ne konuşacağını bilmeyip de seyirciyi sıkan çok müzisyen var, bu kariyerin sürmeyeceğini gösterir.

Şimdi sırada ne var?

Şimdi başka bir albüm üstüne çalışıyoruz. Yarısını tamamladık sayılır. Louisiana'dan Blues müzisyenleriyle ve Santiago/Küba'dan Changui adında bir grupla ile çalışıyoruz. Changui en eski müzik formu. Oldukça heyecanlı bir proje.

Altı kat **sanat!**

6 Dans Atölyesi

5 (Sanat) Yönetimi

4 Müzik Odası Kütüphane-Café

3 Çağdaş Sanat Atölyesi

2 Çok Amaçlı Salon

1 Sergi Salonu

Akbank Caz Festivali > Dans Atölyesi > Akbank Çocuk Tiyatrosu > Prodüksiyon Tiyatrosu > Söyleşiler
Atölye Çalışmaları > Edebiyat Günleri > Oda Orkestrası > Dia Gösterileri > Masterclass > Paneller > Sergiler > Konser

Yapmak, görmek, dinlemek, öğrenmek, izlemek, katılmak, hissetmek, dokunmak, etkide bulunmak, etkilenmek için... İstediğiniz katı seçin...

Bilgi için →0212 252 35 00/01→www.akbanksanat.com

AKBANK
KÜLTÜR
SANAT
MERKEZİ BEYOĞLU

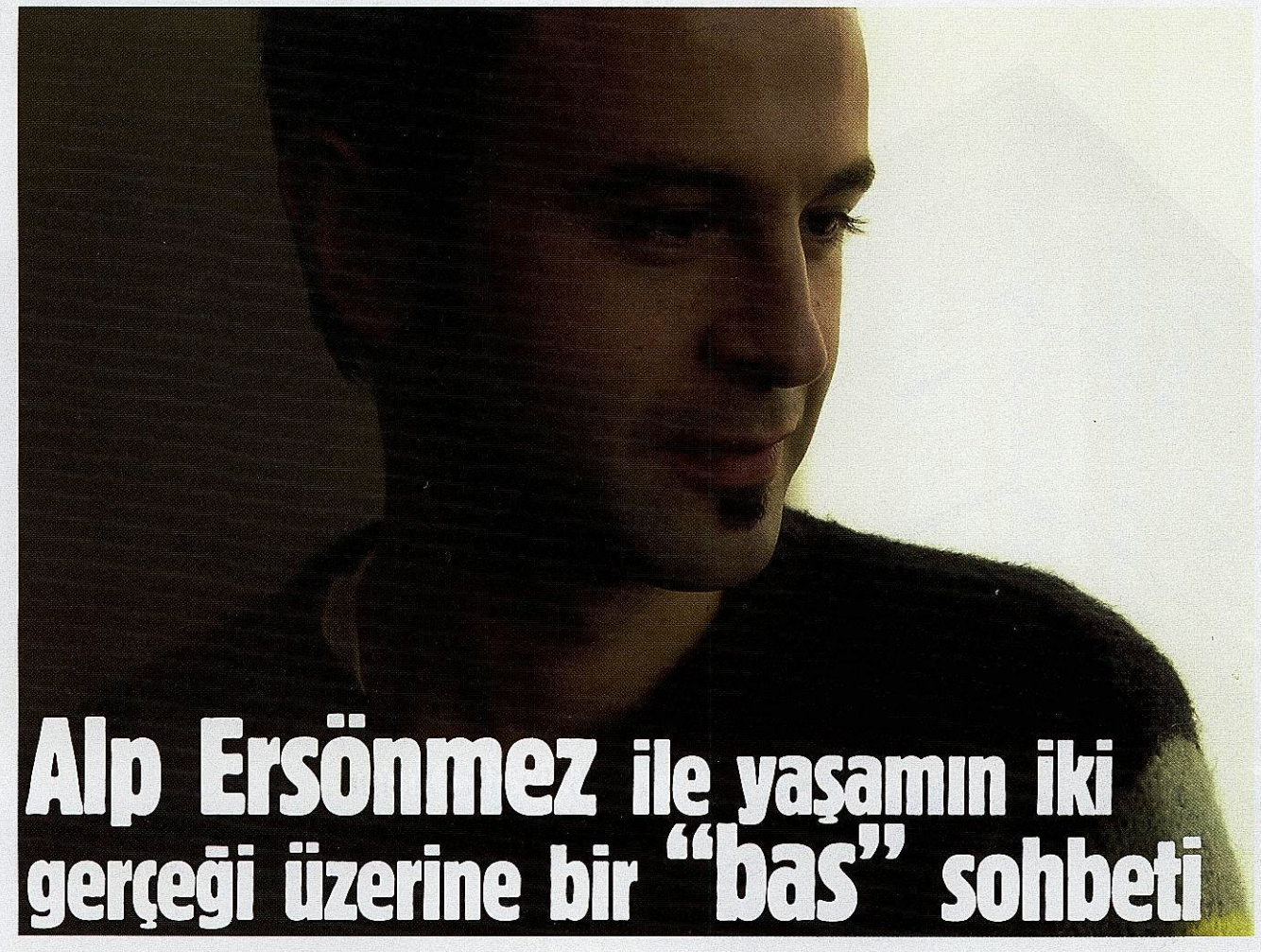

Alp Ersönmez ile yaşamın iki gerçeği üzerine bir "bas" sohbeti

Hayatın sadece iki gerçeği var, doğuyoruz ve ölüyoruz. O iki nokta arasındaki ve dışındaki her şey tartışılabilir.

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Alp Ersönmez ile yaptığımız sohbetin sondan bir önceki cümlesi buydu, konuşmaya başlamıştık ve artık bitirmek üzereydik. O an sohbetimizin iki noktası arasındaki ve dışındaki her şeyin de tartışılabileceğini düşündüm. Aslında sohbetin öncesi onu Nardis'te fark edip kim olduğunu merak etmem ile başlamıştı. O günden beri sanırım bir yıl geçmiş oldu. Başka bir ilgimi çeken şey de son aylarda yayınlanan birbirinden farklı üç jazz albümümün basçısının o olması oldu. Her yeni albüm bir müzisyenin iç dünyasının birikimidir, kişinin parmak izi kadar da kişiye özeldir. Bu kadar farklı dünyaların ifadesinde yer alabilmesini de çok ilginç buldum. Bu bardağı taşıran son nokta oldu ve bir gün yollarımız kesişti. Önce Alp'in bahsettiği birinci gerçeğe, yani onun doğumuna dönerek sohbete başladık:

15 Ağustos 1974 günü doğmuşum, Aslan burcuyum. Burçlara inanmalı mı bilemiyorum. Annem İngilizce hocası, çok güzel resim yapar, onun bu yeteneğini mimar olan ağabeyim almış. Babam eczacı, idealleri olan bir insandır. Manisa'dan büyük şehre gelmiş, okumuş, sonra dönüp doğduğu kasabaya oranın ilk eczanesini açmış. Şimdi bizde böyle idealler yok, kapağı nasıl dışarı atarız diye düşünüyoruz. Babamın sesi çok güzeldir, iyi kanun çalar. Amcam Mesut Ersönmez'in kendi yazmış olduğu Türk Müziği Güfteleri kitabı var, o da cümbüş ve ud çalar.

Çok küçük yaşatan itibaren müziğin içerisinde büyüdüm. Ağabeyim trompet çalardı. İzmir'de okurken orta 2. sınıfta Bornova Anadolu lisesine geçtim. Orada müzikle ilgilendiğimi bilen arkadaşlarım beni okuldaki gruplarında davul çalmak üzere davet ettiler. Davul dersi almadım, kendi kendime izleyerek öğrendim.

Bas çalmaya başlamamın hikayesi ise daha farklı. Konservatuara gitmek istiyordum ama ailem ülkenin ekonomik koşullarından dolayı 9 Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesine gitmemi istedi. Orada okurken de davul çalmaya devam ettim. 1993 yılının yazında okuldaki grupla birlikte bir barda müzik yapmak üzere Kuşadası'na gitmiştik. Grupta basçı yoktu, sen çalar mısın diye sordular. Evde ağabeyimin pek ilgilenmemiş olduğu bir akustik gitarı vardı, ondan dolayı gitara aşina idim. Bas gitarı olan bir arkadaşımdan Orpheus markalı enstrümanını ödünç aldım. Bir haftada kasetlerden dinleyerek parçaların bas partisyonlarını çıkarttım. Ortalama pop-rock parçaları çalıyorduk, zor olmadı. Grubun adı "Less Than Zero" idi. Barın sahibi de çalmam için bir bas aldı, o yaz çaldıktan sonra tekrar İzmir'e döndüm. Adam bası bana vermek istedi ama kabul etmedim.

Döndükten sonra İzmir'de bir çok kulüpte çalmaya devam ettim. Bu dönemde müzisyen çevremdeki arkadaşlarımdan jazz konusunda çok destek aldım ve öğrendim. Değişik iyi örnekler dinledim. Gene bu dönemde çok önemli ve değerli bir müzisyen olan Kürşat And'ı izleyerek de çok şey öğrendim. Aslında o bana bir şey öğretmedi ama bir çok değerli metotlar ve CD'ler verdi.

Üniversiteyi 5 yılda bitirdim. Son yıl hasta olduğum için bütünlemeye giremedim, bir yıl boyunca beklerken Fethiye'de Bodrum'da Marmaris'te çaldım. Ayhan ve Turgay Öztoplu ve Mustafa Kos ile birlikte çalıyordum. Vokalde rahmetli Cemil vardı, bu benim ilk jazz türü müzikleri çaldığım grup oldu. Üniversiteyi bitirince hayatımda önemli bir şey oldu, davulcu Mert Önal ve Bora Uzer ile birlikte Kangroove grubunu kurduk. O yıl Ankara, İzmir arasında rotasyon ile bir çok defa çaldık. O yaz Bodrum'da ilk defa olarak bu grupla Mavi'de çaldık. Yaz bitince askere gittim.

Askerlik tüm genç Türk erkekleri için unutulmaz anılar ile doludur. Bu dönemde çoğu yepyeni bir dünyaya girerler. Alp için de böyle olmuş. Kısa dönem askerlik yapmak üzere Kayseri Hava İndirme Tugayı'na eğitim çavuşu olarak katılmış. Asıl gönlünde yatan aslan Ankara'daki Armoni Mızıka askeri orkestrası olmasına rağmen bu gerçekleşmemiş. Kayseri'de onu "memeli dudaklı" olduğu için tugay bandosuna tenor saksofoncu olarak seçmişler. Kimse saksofon çalmadığını da merak edip sormamış. Ancak Alp bu enstrümanı da kendi kendine çalarak öğrenmiş. Ona sadece notaların yerini göstermişler. Bu arada bas gitarını da tugaya getirtmiş ve kendi kendine çalmaya devam etmiş. Ancak bu olay onun bas çalışını derinden etkilemiş. Amplifikatörü olmadığı için bu dönemde yumuşak tuşeli çalışı sertleşmiş.

Derken o iki nokta arasındaki önemli bir dönemece varmış. Bu dönemci şöyle anlattı:

Ankara'daki Armoni Mızıkası konser vermek üzere Kayseri'ye geldiğinde eskiden tanıdığım Sarp Maden'in de onlarla geldiğini fark ettim. Alayın prova odasının anahtarı bende idi, konserden sonra Sarp ile birlikte oraya gittik, Jazz'ın Real Book tabir edilen standartlar kitabını açıp sabaha kadar çaldık. Bu gece daha sonra Sarp ile kuracağımız "Quartet Muartet"in temeli oldu.

Askerliklerimiz bitince ve Çağlayan Yıldız Hollanda'ya gidince Trio Mrio'grubunda onun yerini ben aldım.

Askerliğimi bitirirken tekrar üniversite sınavlarına girdim, ben işletme konusunda çalışarak kariyer yapabilirdim ama oldum olası müzik okumak istiyordum. O dönemde Raci Pişmişoğlu Bilgi Üniversitesinin müzik bölümünde bas gitar hocası idi, bana gel diye haber yolladı. Sınavı kazanınca oraya devam ettim. Sarp o sırada henüz asker idi. İkinci sınıfta Bilgi Üniversitesinde kompozisyon bölümünü tercih ettim ve Ali Perret'in öğrencisi oldum.

Bu arada eski grubum Kangroove devam ediyordu, Can Çankaya bize katılınca grup şimdiki halini aldı. O bize kendi jazz etkileşimini taşıdı biz de ona başka etkileşimler verdik. Bir ara Cahit Berkay'ın film müziklerini çaldık. Sonra bu müzikler bir CD haline geldi.

1997 yılında Bodrum'da Aura isimli grupta "My Favorite Things" gibi şeyler çalıyorduk. Bu arada Bodrum'da yaşayan Emin Fındıkoğlu'na gittim. Ondan armoni ve jazz kültürü konusunda bir çok şey öğrendim. Bana bir çok şey dinletti, geceleri evinde Onno Tunç'un bas amplifikatörünü kullanarak onunla müzik yapardık.

Alp şu sırada bir çok değişik projede birden yer alıyor. Kangroove devam ediyor. Quartet Muartet'in son albümünde, Akın Eldes Trio ile "Kafi" albümünde, Ercüment Vural ve Önder Focan'ın "Kırmızıya Çalıyor" albümünde de basçı o.

Bunlardan başka davulda Turgut Alp Bekoğlu ve piyanoda Genco Arı ile birlikte çaldığı kendi triosu var. Burada kendi bestelerini çalıyor ve bunlarda yakında albüm haline gelecek. Albümde trionun üstüne 3 tane de nefesli saz katılacak.

Melis Sökmen Band ile çalışmaları devam ediyor, Pick Up adlı grupla coverlar çalıyor, Malabadi adlı grupla ise Flemenko çalıyor.

Kısacası bir koltukta artık sayması zor bir çok karpuzu birden taşıyor.

Albümler hakkındaki kişisel görüşlerini ise şöyle ifade etti:

Akın Eldes ile yaptığımız müzik çok ilginç, dört ayrı seansta canlı olarak kaydettik. Bu çalışmada Türk müziği etkileşimi var ama basit bir Anadolu Rock tarzı değil. Daha derin düşünülmüş ve sunulmuş bir rock tadı var. Üç kişiden çıkabilecek sound'un çok ötesine gittik. Her sağlıklı Türk müzisyeni gibi benim de bir rock ve heavy metal geçmişim var, bu eğilimlerimi albümdeki müziğe yansıttım ancak daha sofistike şeyler düşündüm ve yaptım. Sadece ben değil albümde çalan herkes bu müzikler ve sound konusunda çok kafa yordu. Bir armoni enstrümanının yokluğunu hissettirmemeye çalıştım.

Kırmızıya Çalıyor ise tamamen farklı bir çalışma. Orada latin havalı bir müzik çalıyoruz, besteler Ercüment Vural ve Önder Focan'a ait. Orada biraz groove başçılığı gibi bir durum söz konusu oldu, parçaları taşıyacak bazı bas cümleleri çalıyordum. Bir çok yerde solom var, hatta Quartet Muartet albümünden bile fazla. Albüme adını veren parça Kırmızıya Çalıyor da benim için yazıldı, orada solist benim, melodiyi çalıyorum.

Bu üç albümde de şu felsefe ile çaldım. Bana göre müzikte kimse kimseye hizmet etmez, birlikte çalarken aslında herkes her zaman solistir. Mesela bir piyanist solo yaparken ben onun yanında çalan bir eşlikçi değil piyanistin sürüklediği armonik ortamın parçasıyımdır. Benim çaldığım nota da onunla birlikte gittiğimiz yolun parçasıdır.

Bu 3 farklı albüm jazz müziği olarak kabul edilir mi edilemez mi tartışılır. Ancak benim çevremde konuştuğum insanlar bunların birinde bir jazz tadı veya etkisi olduğu konusunda aynı düşünceyi paylaşıyorlar. Bu düşüncelerimi paylaşmam konumuz jazz'ın kendisine getirmiş oldu:

Ben kendimi jazz konusunda ahkam kesecek konumda görmüyorum. Diğer insanların göremediği bazı şeylere vakıf olduğumu da düşünmüyorum. Ancak müzik dediğimiz şey bir bütün olarak ortada. Ben jazz müziğine büyük anlamlar yüklemek istemiyorum, ancak bana göre jazz diğer müzik türlerine kıyasla müzisyenlerin kendilerini çok daha geniş ifade edebildiği bir müzik. Ben jazz'ı değil müziği bir yaşam tarzı olarak görüyorum. Jazz o bütünün içerisinde bir renk.

Türkiyede jazz konusunda son yıllarda bir hareketlenme var. Bir çok proje üretiliyor, ve albümler yayınlanıyor.

Nardis'in bir jazz kulübü olarak bu gelişimde çok önemli bir katkısı var. Bir çok genç müzisyenin jazz severler tarafından tanınması bu kulüp sayesinde mümkün oldu. Artık insanlar Nardis'teki konserleri jazz müzisyenlerin bireysel adlarıyla takip ediyorlar, sevdikleri sanatçının o gece çalıp çalmayacağını soruyorlar. Üstelik bu müzisyenler çoğu zaman her zaman ön plana çıkmış insanlar da olmayabiliyor.

Nardis'e en çok minnettar olması gereken kişi her halde benim. Genco Arı'nın yer aldığı Quartet Muartet orada oluştu. Önder ve Ercüment Ağabeyler ile yaptığımız proje de orada çalarken doğdu. Kendi triom ile de burada defalarca çaldım.

Önemli bir mesele daha var. Kişisel bestelerin çalınabileceği bir mekanın olması Türk jazz müziğinin gelişimi açısından çok önemli. Bu aynı zamanda değişik ilginç projelerin hayata geçirilmesine imkan sağlıyor. Daha önceden bestelenmiş şeyleri çalarken geçmiş zamanın içerisinden gelip sizi yönlendiren şeyler olur. Ama beste çalmak farklıdır. Bestenin kendisi kötü bile olsa herkesin kafasını ve enerjisini ortaya koyup ekibin bütününü zorladığı ortamlar ortaya gelir.

Müziği etkileyen bir çok şey vardır. Müzisyenlerin arasındaki uyum, teknik yeterlilikleri veya yetersizlikleri, armonik ve melodik anlayış olarak yeterlilik veya yetersizlik, daha bir çok şey.

İnsan bir parça yapınca o parça ham enerjisi ile sana güzel gözükebilir, ama bu güzellik doğru da olmayabilir. Her türlü olasılığı ele almak lazım. Evet müzikte duygu önemli ama zeka, bilgi ve tecrübenin devreye girdiği bir nokta var. O nokta kesinlikle atlanmamalı. Bence müzik sadece müzisyenler için değil aynı duyguyu paylaşabilecek herkes için yapılmalı.

Ben kendi yazdığım müzikle aramda belli bir mesafeyi koruyabilmek ve o enerjinin beni ele geçirmesini önleyebilmek için çabalıyorum. Bir beste fikri içime doğduğu zaman onu enstrümanla çalarak geliştirmek yerine kafamda söyleyerek geliştiriyorum. Enstrümanda çalıp notaya dökmek en son safhada olan bir şey.

Aynısı sahnede çalmak konusunda da geçerli. Kendi aramızda da konuşuyoruz. Bence bir müzisyen her zaman kayıtta çalıyormuş gibi çalmalı, çünkü insan hafızası bence en önemli kayıt makinesi. Dinleyicinin bir kısmı o an çalınan müziği belki de hayatları boyunca hiç unutmayacaklardır. Bilemezsiniz.

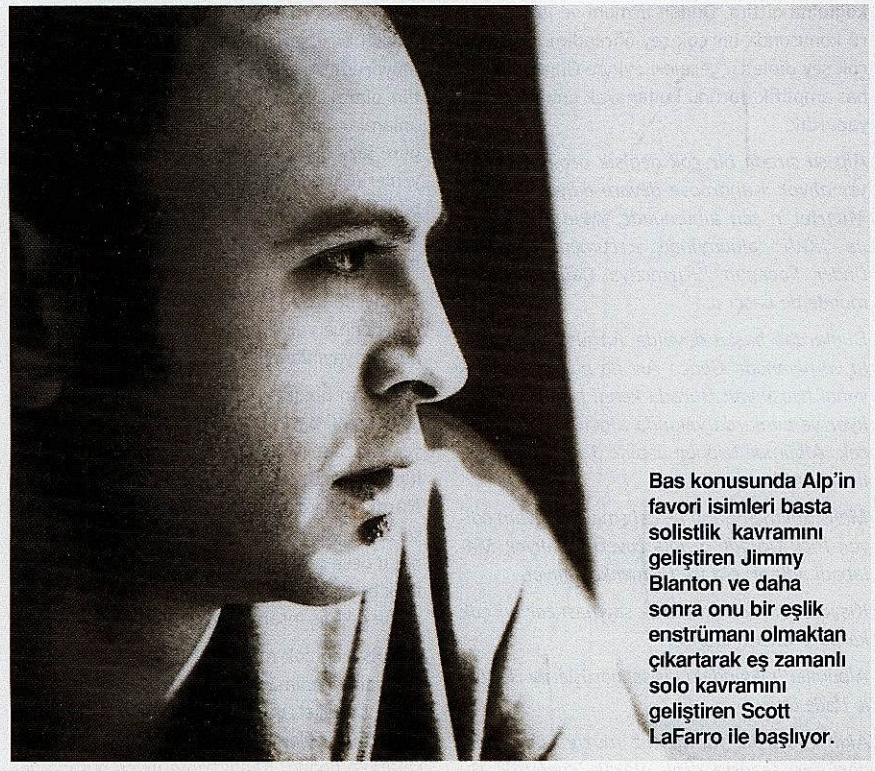

Bas konusunda Alp'in favori isimleri basta solistlik kavramını geliştiren Jimmy Blanton ve daha sonra onu bir eşlik enstrümanı olmaktan çıkartarak eş zamanlı solo kavramını geliştiren Scott LaFarro ile başlıyor.

Bu yüzden müzikal temizliğin, düşüncelerin, duyguların güzel ve olgun şekilde yansıtılabileceği ortamların peşinde olmak lazım. Sahnede çalarken biraz evvel bahsettiğim ham enerji devreye girerek sizi ele geçirebilir. Ele geçirirse ifade gücünüzü kaybedebilirsiniz. Buna imkan vermemek lazım.

Bas konusunda Alp'in favori isimleri basta solistlik kavramını geliştiren Jimmy Blanton ve daha sonra onu bir eşlik enstrümanı olmaktan çıkartarak eş zamanlı solo kavramını geliştiren Scott LaFarro ile başlıyor. Onları Jaco Pastorius ve Steve Swallow takip ediyor. Steve Swallow ile İstanbul'daki konserinde tanışmış, hatta onun enstrümanını çalma fırsatı da olmuş. Onun çalışındaki duruluğa, sakinliğe ulaşmaya çalışıyormuş çünkü müzikte aradığı tüm nitelikler onda varmış. Bunlardan en önemlisi ise çalarken heyecana kapılıp yanlış yönlere sürüklenmemesi.

Ayrıca bir Wayne Shorter hayranı. Son dönemlerde çaldığı üç albümde bası nasıl gördüğününden biraz bahsetmişti. Orada bahsettiği kavramlara bu noktada biraz daha açıklık getirdi:

Ben bası bir eşlik enstrümanı olarak görmüyorum. Sahnede tüm diğer enstrümanlar sussa ve sadece bas çalsa bile bence çalan şarkı basın çaldığı hattan hissedilebilmeli.

Aydın Esen bana müzikte her şey saydam olmalı demişti. Yani kafan o kadar açık ve saydam olacak ki melodik ve armonik olarak her yere gidebilmelisin. Burası benim bölgem diye tek bir yerde çakılıp kalmamalısın. Her zaman melodiye adapte olabilmelisin. Ama teknik denen şey de işte tam bu noktada devreye giriyor. Böyle bir anlayış yüksek bir teknik yeterlilik gerektiriyor.

Aydın Esen bana bir çok konuda yol gösterdi. Etrafımdaki çemberi açtı. Bestelerimi gördü beni iyi şeyler yapmam için yönlendirdi. Ama onunla konuştuğum konuların içselleştirilip müziğe dökülmesi çok vakit alıyor.

Ben sadece jazz'ı değil tüm çağdaş müziği algılayıp uygulayabilmek istiyorum.

Klasik müziğe de bu açıdan çok ilgi duyuyorum. Kompozisyon okurken Debussy ve Stravinsky'nin notalarını almıştım.

Ona müziğin dışında neler ile ilgilendiğini sordum. Her ne kadar annesinin resim yeteneğini mimar olan ağabeyinin almış olduğunu söylese de kendisinin de bu konu ile yakından ilgilendiğini gördüm.

Müzik dışında resim ile de yakından ilgileniyorum. Yurt dışı gezilerimde müzeleri geziyorum. Gustav Klimt, Miro, Paul Klee'nin eserlerini beğeniyorum. Klimt'in rüya ve gerçek arası puslu anlatımını, Miro'nun soyutluğunu ve Klee nin pastel anlatımını çok ilginç buluyorum. Ayrıca ekspresyonist ve minimalist ressamları ilginç buluyorum. Minimalizim benim için sağlam, faydalı ve güzel demek. Hayatı boyunca sadece bir kompozisyon anlayışıyla resim yapan Malevich, Rothko ve Marc Chagall de benim için ilham veren ressamlar. Malevich sadece haç resimleri Rothko ise üç renkten oluşan kompozisyonlar yapmışlardı.

Bizim konuştuğumuz günler Türkiye'nin 17 Aralık Avrupa Birliği zirvesine doğru yaklaştığı günlerdi. Birliğin kararı henüz açıklanmamıştı. Bir müzisyen olarak bu konuda neler düşündüğünü merak ettim ve çok ilginç bir cevap aldım:

Ben Türkiye'nin Avrupa Birliğine girmesini istemiyorum. Bence Anadolulu olmak ve öyle kalmak çok daha önemli bir ayrıcalıktır. Biz asıl Anadolu Birliğini kurmalıyız. İnsanlar bu topraklarda fırsat eşitliğini yaşasın, ekonomi, sağlık ve eğitim alanında kendi kendimizi geliştirelim. Avrupa Birliğinin çok önemli artıları olduğunu kabul ediyorum. Ama yıllardır bizlerin kafasında bir yurt dışına gitme duygusu var, içimize sinmiş. Tıpkı müzikte heyecana kapılıp yanlış yönlere gitmek gibi Avrupa Birliğinin bizlere sunduğu şeylerin heyecanına kapılıp kendimizi kaybetmemeliyiz. Bence Anadolu kesinlikle Avrupa ya ait değildir. Ama bu birliğe girme yolunda atılacak adımlar ve insani düzenlemeler bize olumlu katkılar getirebilir.

Avrupa Birliğine girmemizin faydası konusunda onun düşüncelerini ben de paylaşıyorum. Ancak Avrupa'ya gitme konusunda farklı düşündüğünü onun kendisi için yapmış olduğu yol planını öğrendim:

Gelecekte mümkün olduğunca fazla tecrübe edinmek için yurt dışına gitmek istiyorum. Merak ediyorum, Edirne'nin ötesinde biz neymişiz bilmek istiyorum.

Müziğin ve sanatın her hangi bir alanında çok ufacık da olsa renk ile ses ile bir katkıda bulunmuş olmak isterim. Bizden önce yapılanların üstüne bir taş koymalıyız.

1000 yıllık bir müzik var, onu ihmal edemezsiniz. Bunun çok zor olduğunu da biliyorum. Müzikte ben yaptım oldu olmaz, her yaptığınız şeyin mutlaka bir dayanağı olmalı. Tabi yazmak yetmiyor, bir çok insan da benim yazdıklarımı dinlemiş ve zevk almış olmalı. 60 yaşıma geldiğinde kendisini iyi ifade edebilmiş, çok iyi şarkılar yazmış, kendi sesi ve rengi olan bir müzisyen olmak isterim.

Sonuçta yaptığımız her şeyde geçmişte yapılan şeylere bir gönderme olmalı. Hatta tepki de olmalı. O tepki bile daha önceki akımlara karşı olsa bile geleceğe ve yeniliğe yönelik bir çalışmanın besleyicisidir.

Aslında yaptığımız tüm savaşlar, buna kendimizle yaptıklarımız da dahil, yaşadığımız tüm depresyonlar, egolar, bunların tümünün sebebi aynı. Arkamızda anlamlı bir şeyler bırakabilme arzumuzdan kaynaklanıyor.

Son bir isteğim de ileride yaşlı ve bakıma muhtaç müzisyenler için bir fon oluşturmak ve onlara destek olmak.

Hayatın sadece iki gerçeği var, doğuyoruz ve ölüyoruz. O iki nokta arasındaki ve dışındaki her şey tartışılabilir.

Bazen düşünüyorum, acaba bizler, şu yaşadığımız dünya, acaba başka birilerini rüyası olmasın?

Kim bilir, belki de öyledir, ama iki nokta arasında giderken bunun farkına varabilecek insan o kadar az ki!

Dino Saluzzi ile İstanbul'daki konseri sonrası

Teknolojinin gelişmesi insanlar arasındaki mesafeleri kısalttı ve iletişim olanaklarını arttırdı. Günümüzde tüm müzikler birbirleri ile karışarak daha yoğunlaşıyorlar. Jazz da bu değişimin bir parçası.

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Bay Saluzzi, sizi tebrik ederim, yorulduğunuz ama bize olağan üstü güzel bir müzik dinlettiniz. Bu şehrimize ilk gelişiniz değil, biliyorum. Ama her seyahat aslında başlı başına farklı bir maceradır. Bu sefer İstanbul hakkında ne düşünüyorsunuz?

İstanbul'a gerçekten bayılıyorum, inanılmaz bir şehirde yaşıyorsunuz. Tıpkı bir ateş gibi insanın içini ısıtan ve güç veren bir yer burası. Hayat dolu bir şehir. İnsan bunu içinde hissediyor. Buraya gelmek de konser vermek de çok güzel bir duygu. Dinleyicilerimden de çok olumlu bir elektrik aldım.

Sizin eski konserinize gelmiştim, o gece birlikte çaldığınız oğlunuz gene yanınızda, ama size eşlik eden bir Saluzzi daha var, o kim.

Evet, o da kuzenim Matias, kardeşimin oğlu. Tüm Saluzzi'ler bir şekilde müzik ile ilgilidir ve çalarlar. Amcam gitar çalar. Babam ise gitar, mandolin ve bandoneon çalardı. Babam aynı zamanda bestecidir de. Müzik bizim için bir aile tutkusudur.

Kaç yaşındasınız, burcunuz ne?

1935 doğumluyum, yetmiş yaşına geliyorum. Boğa burcuyum.

Maşallah, bu bizim dilimizde Tanrı size uzun ve sağlıklı bir hayat versin anlamında kullanılır. Kaç çocuğunuz var?

Bir tanesi bu gece benimle çalan oğlum Jose, ama 2 çocuğum daha var. Onlar da müzikle ilgilidirler. Tüm çocuklarımı çok seviyorum ve onlarla birlikte çalmaktan çok mutlu oluyorum.

Bandoneon akordiondan farklı bir enstrüman, bize bu enstrümana nasıl başladığınızı anlatabilir misiniz?

Küçükken babam bandoneonu elime verdi, kaç yıl önce olduğunu bile hatırlamıyorum. Öylesine başladım ama yıllar içerisinde onunla öylesine bütünleştim ki artık vücudumun bir parçası, uzantısı haline geldi. Böyle olması önemli, çünkü yaptığımız müzik doğaçlamaya son derece açık. Ancak enstrümanını vücudunun parçası haline getiren insanlar iyi doğaçlama yapabilirler.

Doğaçlama jazz müziğinin de en önemli boyutu. Bende dahil bir çok hayranınız sizi jazz müzisyeni olarak kabul ediyoruz, peki siz kendinizi böyle kabul ediyor musunuz?

Bence doğası itibarı ile jazz bir çok şeye açık bir müzik. Değişik ülkelerden gelen insanlar jazz müziğine kendi kültürlerinden bir şeyler katmaya devam ederek onu yeni şekillere doğru geliştiriyorlar. Müzik dünyasında bugün bile tartışmasız olarak saf jazz diye nitelendirilebilecek müzikler var. İnsanlar benim bir jazz müzisyeni olduğumu düşünüyorlarsa bu doğrudur. Ben çaldığım şeyleri her zaman yüreğimin derinliklerinden gelen bir duyguyla çaldığım için insanlar beni jazz müzisyeni olarak kabul etmiş olabilir. Tabi biraz da çaldığım şeyleri diğer müzisyenlerden daha farklı çalmaya çalışmam da böyle bir düşünce uyandırmış olabilir. Ben müziği daha entelektüel seviyelere taşımaya ve açmaya çalışmıyorum. Yapı olarak bir Latin Amerikalı müzisyenim. Bu kültür bir çok farklı kültürün harmanlanmasından oluşmuş kendine özgü bir kültürdür ve yapısı itibarıyla her zaman farklı şeyler açık olmuştur. Bu yüzden ben jazz çalıyorum ya da çalmıyorum da desem içinden geldiğim kültür dolayısıyla doğaçlamaya ve birikimimi başka kültürler ile harmanlamaya alışık bir müzisyenim. Müziğimin ardında her zaman derin bir düşünce ve doğaçlama dürtüsü vardır. Zaten bu dünyada tek başımıza yaşamıyoruz, değişik insan kitleleri ve kültürleri ile birlikte var oluyoruz. Bu açıdan baktığımda hem başka kültürlerle harmanlanmanın hem de birlikte var olmanın çok önemli değerler olduğunu düşünüyorum. Bence günümüzde insanlar birlikte var olmak ve yaşamak konularında zorluk çekiyorlar. Önyargılar hala insanlar arasındaki ilişkileri derinden etkilemeye devam ediyor.

Ancak günümüzde teknolojinin gelişmesi insanlar arasındaki mesafeleri kısalttı ve iletişim olanaklarını arttırdı. Günümüzde tüm müzikler birbirleri ile karışarak daha yoğunlaşıyorlar.

Jazz da bu değişimin bir parçası.

Ben önyargılarımızla mücadele etmenin önemli olduğuna inanıyorum. Birbirimizle birlikte yaşamayı öğrenmeliyiz. Bence müziğin insanları birleştirerek sorunlara ortak çözümler üretmelerinde önemli bir katkısı olabilir.

Bana göre siz çok kendinize özgü bir müzisyensiniz ve sizi başkalarıyla kıyaslamanın doğru olmadığını düşünüyorum. Ama aynı enstrümanı kullandığınız için sormadan edemiyorum, ve sizin düşüncenizi öğrenmek istiyorum. Astor Piazzola ile sizin aranızda nasıl bir fark görüyorsunuz?

Astor Piazzola ile aramızda her zaman bir mesafe oldu. Her zaman birbirimize karşı saygı duyduk. Ben daha farklı ve saf bir müzik yaptığımı düşünüyorum, Tangonun dışında değişik etkilere ve kültürlere açık oldum. Astor Piazzola ise sadece tango çaldı. Şunu söylemeliyim. Tango jazz müziğine göre çok daha zor ve karmaşık bir müzik. Teknik ustalığın ötesinde şeyler de gerektirir. Tabi bu görüşe karşı çıkanlar da olabilir. Aslında bu analizi yapmak çok zor. Bir çok müzikal duygu benim içimde doğuyor ve ben onları müzik olarak insanlara iletiyorum. Müziğimde çocukluğumun geçtiği küçük kasabaların sakin ve sessiz günlerinin neşesini duygusallığını görebilirsiniz. Güney Amerika kültürünün parçası olan Tango ve diğer müziklerin etkilerini hissedebilirsiniz. Ancak müziği kelimelere dökmek çok zor. Bu yüzden de kendi düşündüğüm şeyleri sözlü olarak ifade ederken çok zorlanıyorum. Benim müziğim çok değişik duyguları ifade eder, tek kelime ile söylemek gerekirse bu bir duygu müziğidir.

Ben ülkemin kuzey bölgesinde doğdum ve büyüdüm, oranın halk müzikleri Arjantin'in diğer bölgelerinden farklıdır. Belki de sizin benim müziğimde hissettiğiniz şeylerin kökünde bu bölgenin bana getirdiği farklılık vardır.

Jazz size göre nedir, ve jazz da sizin en beğendiğiniz sanatçılar kim?

Bence jazz başlı başına bir kültürdür. Benim jazz ile tanışmam 25 yıl önce bir big band'de çalmam ile gerçekleşti. Hayatım boyunca bir çok değişik jazz müzisyeni ile tanıştım ve çalıştım. Charlie Haden, Gato Barbieri, Palle Mikkeborg, Pierre Faure, Enrico Rava, Louis Sclavis, Charlie Mariano, Al DiMiola, David Friedman, Anthony Cox, Marano Mores, daha başkaları da var. Bence her jazz müzisyeninin kendisine has bir farklılığı ve özelliği var. Herkesten farklı bir şey duymak ve öğrenmek mümkün. Ben jazz'da kişilerden çok o kişilerin yarattığı çeşitliliği ve renk çoşkusunu seviyorum. Jazz seven bir insanın "işte benim favorim şu müzisyendir" demesi çok zordur.

Peki, şimdi bizim ülkemizdesiniz, bizim kültürümüzden müziğiniz için aldığınız bir ilham var mı? Türk jazz müzisyenlerini tanıyor musunuz?

Arto Tunçboyacıyan ile tanışıyorum. O bana sizin müziğinizi tanıttı. Ritm zenginliği açısından çok ilginç bir müziğiniz var. Ayrıca ritimleriniz yapı olarak bizim alışık olduklarımızdan çok farklılar. Bir miktar Türk halk müzikleri de dinledim ve ilginç buldum.

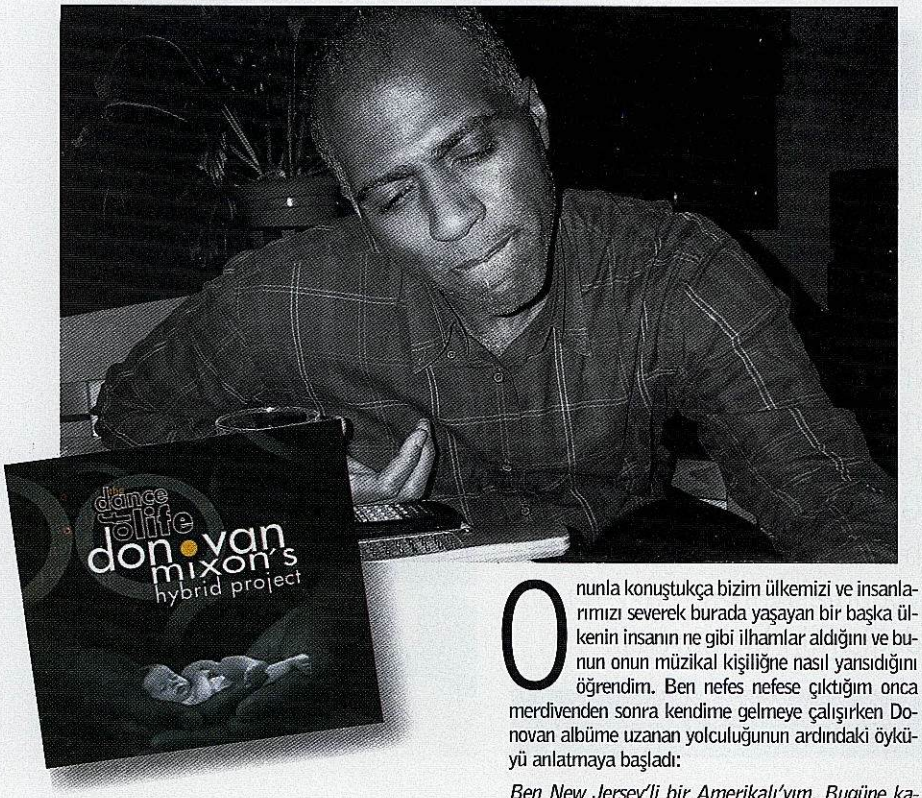

Hayatın İçinden Bir Dans Hybrid Project

Donovan Mixon'un yeni albümü hakkında bilgi almak üzere Cihangir'deki evine vardığımda ilk öğrendiğim şey onun nasıl olup da kilo alamadığı oldu. Beşinci kattaki bir daireye her gün asansörsüz olarak çıkmanın insana müzik olarak ne katabileceğini bilmemek ile birlikte sağlığına iyi geleceği muhakkak. Sohbetimizin konusu Donovan'ın yeni albümü "The Dance of Life" hakkında bilgi almaktı.

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Onunla konuştukça bizim ülkemizi ve insanlarımızı severek burada yaşayan bir başka ülkenin insanın ne gibi ilhamlar aldığını ve bunun onun müzikal kişiliğine nasıl yansıdığını öğrendim. Ben nefes nefese çıktığım onca merdivenden sonra kendime gelmeye çalışırken Donovan albüme uzanan yolculuğunun ardındaki öyküyü anlatmaya başladı:

Ben New Jersey'li bir Amerikalı'yım. Bugüne kadar bir çok değişik ülkede yaşadım ve çalıştım. Bir çok değişik ülkenin müzisyeni ile çaldım. Yaşadığınız her ülke, birlikte çaldığınız her müzisyen sizi ve müziğinizi etkiler, değiştirir. Şimdi 51 yaşındayım, 2003 yılının Mayıs ayında Şule ile evlendim. Şule yabancılara Türkçe öğreten bir öğretmen, benim de Türkçe öğretmenim olduğu sırada tanıştık. Beş yıldan beri Türkiye'de yaşıyorum ve Bilgi Üniversitesi'nin müzik bölümünde jazz gitarı öğretiyorum. Türkiye'yi ve bu ülkenin insanlarını çok seviyorum. Hepsi çok doğal ve yardım severler. Yardım istersen hemen koşuyorlar. Ancak olayın başka bir boyutu da var. Eğer onlara karşı ters bir tavrın olursa ona da çok sert tepki gösteriyorlar.

Türkiye'de yaşamak güzel bir şey ama oraganizasyon eksikliği ve trafik karmaşası beni çok yoruyor. Benim burada yaşadığım son beş yıl içerisinde trafik daha da kötü bir hal aldı.

Hybrid Project benim grubumun adı. Kelime anlamı olarak "hybrid" size bir çok şey çağrıştırabilir, ama benim bu kelimeye yüklediğim anlam daha çok müzikte varmaya çalıştığım üçüncü boyutu ifade ediyor. Bu müzik moda tabiri ile fusion değil, rock ve jazz karışımı değil. Farklı bir boyut. Bugüne kadar yapmış olduğum tüm müziklerden yola çıkarak varmış olduğum bir yeni boyut, esnek ve hoş görülü bir müzik. Geniş formlar içeren, doğaçlamaya açık müzikler. Bir tanesi hariç diğerleri benim bestelerim.

Albümün ismi "The Dance of Life", yani Türkçesi ile hayatın dansı. Bu aynı zamanda bir şiirin de ismi. Şöyle başlıyor:

Hayat hiçbir şeydir eğer dans değilse

Her anı belirsizlikler ile dolu olan.

Albümdeki parçaları ön kayıt olarak dinlerken bir yandan da parçalar hakkında bilgi aldım.

Giriş parçası "Eddie and Daniella" Donovan'ın çok sevdiği iki arkadaşı arasındaki evlilik ilişkisini anlatan bir müzikal portre. "Summer of 78" adının ima ettiği gibi 1978 de yazılmış. Donovan'ın yapmış olduğu yolculukların, görmüş olduğu ilginç şeylerin ve edindiği deneyimlerin müzik olarak ifadesi. "The Dance of Life" Donovan'ın kendi yaşam felsefesini anlatıyor. Belirsizlikler ile dolu olan hayat yolculuğunda ilerleyebilmek için kişinin esnek olması gerektiğini, almak kadar vermeye de hazır olması gerektiğini anlatıyor. "We are yo' Kids" çocukların kendilerine bağımlı oldukları büyüklerinden olan beklentilerini ve umutlarını yansıtan bir müzik. "Mercury" yani Türkçesi ile civa yıllar önce yapılmış bir beste. Civa aslında bir metal olmasına rağmen yapısı itibarı ile oda sıcaklığında bir akışkan olarak var olarak diğer metallerden ayrılıyor. İçerisinde olduğu kabın şeklini alarak onu dışa doğru zorlayan bir yapısı var. Bir anlamda bu kavram albümdeki müziklerin ortak bir özelliğini de yansıtıyor. Esnek, hareketli ve değişken bir dizi müzik ve içerisinde oldukları armoninin kalıplarına ve dışına uzanıyor. "Culmination"un öyküsü de ilginç. Albümün kapağında bu parça için şu ifade yazılmış: "National Endowment For The Arts, Washington D.C" için Donovan Mixon tarafından yaylı sazlar ve jazz rhythm section yazılmış bir parça". Bu müzik bir tema üzerine yazılmış uzun bir beste. Kelime anlamı ile Culmination'nın anlamı birikim demek. Parça bir anlamda Donovan'ın müzikal birikimini ifade ediyor. Geçmişte bu parçası ona söz konusu kurumundan bir ödül getirmiş. "Mist" için Donovan'ın tek söylediği şey bu parçanın modern bir müzik parçası olması. Modern müziğin doku, hacım gibi niteliksel özelliklerini içeriyor.

"Tango Orient" bu projede perküsyoncu olarak yer alan Ergin Gürkey'in bestesi bir tema üzerine geliştirilmiş bir parça. Albümdeki diğer tüm parçaların bestesi Donovan'a ait. "Quando İl Lupo Annusa i Fiori" Donovan'ın İtalya'da yaşadığı günlere bir gönderme. Kelime anlamı "Kurtlar çiçekleri kokladığı zaman". Onun İtalya'da tanımış olduğu ve duygusal sorunlarını kurt figürleri çizerek tedavi eden bir ressamı anlatıyor. Albümün son parçası ise "Rough Translation da gene İtalya günlerine yapılmış bir gönderme. Birlikte çalmaktan keyif alan müzisyenlerin yaşadıkları keyif ve coşkuyu ifade ediyor.

Donovan albümün gerçekleşmesinde kendisi ile birlikte çalışan müzisyenleri anlattı:

Ergin Gürkey'den bahsetmiştim, perküsyoncu, albümdeki Tango Orient onun bestesi. Ayça Ergin bu albümde ney çalıyor. Kendisi müzik hocasıdır. Akustik basta Caner Kaptan var. Alto ve bariton saksofon çalan Serhan Erkol Bilgi Üniversitesinde son sınıf öğrencisi. Aynı şekilde davul çalan Ferid Odman da Bilgi Üniversitesinde öğrenci. Bilgi de benim gibi müzik bölümünde hoca olan Jeff McAuley ise albümde çello çalıyor. Albümde iki de konuk müzisyen var. Ercan Irmak sadece "Summer of 78" de ney çalıyor. Şenova Ülker ise değişik parçalarda flugelhorn ve trompet çalıyor.

Kısacası değişik birikimlerden gelen genç yaşlı müzisyenlerin bir arada oluşturduğu ilginç bir takım ile çalıştık.

Albüm Doğan Music Company tarafından pek yakında piyasaya verilmiş olacak. Belki de siz bu satırları okurken albüm yayınlanmış olabilir ve bizim yaptığımız gibi miksajı bitmemiş ham bir ön kayıt dinlemek zorunda kalmayabilirsiniz. Ancak dinlediğimiz haliyle bile ben bu albümdeki müzikleri son derece ilginç ve sevimli buldum. Donovan'ın şiiri hayatın her şeyden önce bir dans olduğunu söylüyordu. Bana göre bu albüm de o dansın bir parçası. Geçmiş geçmiştir, dün dündür, bugün de bugün. Peki bundan sonra ne olacak, ileride Donovan müzik olarak bizlere ne verecek merak ettim. O ise gülümseyerek bana baktı ve şiirin sonunu oku dedi. Okudum, şöyle yazıyordu:

Evet, bundan sonra ne olacak bilmiyorsun,
O zaman dansa devam çocuğum
Zaten hiçbir zaman da bilmedin
Bu durumda ben de iki satır karalamak ihtiyacı hissettim: Dansa ve dinlemeye devam, sakın bizden ayrılmayın. Günün güzelliğini ıskalamayın, bekleyin arkası yarın.

Anouar Brahem Trio İstanbul'da

"Her müzik bir yörenin, bir kültürün ürünüdür ve insanlarla birlikte doğduğu yerden uzaklara varır."

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Ülker'in sponsorluğunda Hakan Erdoğan Productions tarafından gerçekleştirilen birbirinden ilginç etkinlik ve konserlere bir yenisi daha eklendi. Geçtiğimiz 17 Aralık günü uzun zamandan beri ilgiyle dinlediğim ve çalışmalarını takip ettiğim Anouar Braham İstanbul'a geldi. Boğaziçi Üniversitesi Albert Long Hall'da gerçekleşen bu konserden sonra sanatçı ile tanışma ve görüşme fırsatım oldu. Onun hakkındaki basın bülteninde şu ifadeler yer alıyordu:

Anouar Braham, 1957'de, Tunus'ta dünyaya geldi. Bir gravür sanatçısı olan, müziksever babasının da desteğiyle 10 yaşında Tunus Devlet Konservatuarı'nda, udi ustası Ali Sriti'den ders almaya başladı. Oldukça başarılı bir öğrenci olan Brahem, 15 yaşından itibaren düzenli olarak yerel orkestralarla birlikte çalışmalar gerçekleştirdi. 18 yaşından sonra kendini tamamiyle müziğe adadı. Dört yıl boyunca Ali Sriti, hergün Brahem'i evine kabul ederek ona geleneksel usta/çırak ilişkisi çerçevesinde Arap Müziği'nin bütün inceliklerini öğretti. Brahem, zaman içerisinde Akdeniz, İran ve Hindistan kökenli müzikleri de dinlemeye yöneldi ve bir süre sonra ilgisi jazz'a doğru yoğunlaştı.

Onunla konserden sonraki sabah Armada Otelinde buluştuk. Sohbetimizin başlangıç noktası aynı bültende yer alan ve onun söylemiş olduğu bir cümle oldu:

"Bu hava değişiminden çok hoşlandım, bütün dünya müzikleri arasındaki bağı keşfettim".

Ben de ona bu bağı sordum:

Şöyle düşünün, bir ülkeden diğerine seyahat ediyorsunuz. Sınırlar arasında bir bağlantı vardır. Aslında sınır dediğimiz şeyler insanların çizdiği politik sınırlar, yoksa tabiatın çizdiği sınırlar daha farklı. Müzik de böyle, her müzik bir yörenin, bir kültürün ürünüdür ve insanlarla birlikte doğduğu yerden uzaklara varır. Başka kültürlerden etkilenir, onları etkiler ve karşılıklı bir değişim olur. En iyi örneklerden birisi de aynı coğrafyayı paylaştığınız Yunanistan ve sizin ülkeniz. Hem kültürel olarak hem de müzik olarak bir çok ortak yönünüz ve bağınız var. Ama her ülkenin müziğinin diğer müziklerden ayrılan güçlü bir kişiliği de vardır. Mesela Arap müziği çok güçlü kültürel kişiliği olan bir müziktir ama yakından incelerseniz onda da Hint, İran ve Türk kültürlerinden derin izler ve etkiler bulabilirsiniz. Hatta Arap'ların Endülüs yarım adasına çıkmalarından sonar Avrupa müziğinin etkileri de Arap müziğine girmiştir.

Zaten Arap müziği diye tek bir müzikten de bahsedemezsiniz, onun da bir çok çeşidi var. Bir Suriye müziği Tunus müziğinden çok farklıdır. Suriye müziği Türk müziğine daha yakındır, Tunus müziği Avrupa müziğine daha yakındır. Tüm bu yakınlıklar, etkiler genişledikçe her müzik türünde diğer türlerden ve kültürlerden alınmış, gelmiş bir şeyler bulmak kabildir.

Ama şunu tekrar vurgulamak isterim tüm bu müzikler birbirinden farklıdır.

Ben müzik dinlemeye ve çalmaya sadece geleneksel Arap müzikleri ile başlamıştım. Sonra zamanla Flemenko, Türk, Klasik Avrupa müziği ve jazz gibi diğer müziklerin de varlığını keşfettim ve zamanla da tüm müzikler arasındaki derin bağlantıları fark ettim.

Karşımdaki insanın bir jazz müzüsyeni olarak kabul edildiğini biliyordum. Ancak her insan aslında üç ayrı kişidir, başkalarının

Anouar Brahem Barbaros Erköse ile.

ne olduğu, kendisinin ne olduğunu düşündüğü ve gerçekten ne olduğu. Bazen bu üç insan birbirinden çok farklı da olabilir. Sıra onun kendisini nereye koyduğuna gelmişti, şöyle söyledi:

Dürüst söylemek gerekirse ben kendimi bir jazz müzisyeni olarak görmüyorum. Ancak bir çok jazz müzisyeni ile derin ilişkilerim var. Ben kendi ülkemin müzik kültürüyle büyüdüm ve ders aldım. Ancak1970'li yıllarda jazz müziğinin son derece yaratıcık gerektiren ve diğer müziklere açık bir müzik olduğunu keşfettikten sonra bu müziğe olan ilgim gelişti. Jazz'ın ve jazz müzisyenlerinin açıklığı, özgürlüğü keşfettikçe beni etkiledi. Bir çok jazz müziğini ilgi ile dinledim. Kendimin de jazz'dan alacak bir şeyleri olduğuna karar verdim. Ancak tekrar ediyorum, ben jazz müzisyeni değilim, fakat bir çok önemli jazz müzisyeni ile birlikte çaldım. Bir çok jazz festivalinde çalmış olmamız da benim jazz müzisyeni olduğum düşüncesini güçlendirmiş olabilir.

İnsanlarda, özellikle gazetecilerde müzisyenleri sınıflandırma dürtüsü olabiliyor. Dükkanlar da kendi satış kaygıları dolayısıyla tüm müziklere bir etiket verme gereğini duyabiliyorlar. Benim için bunun bir önemi yok, ben kendimi her kategoride rahat hissediyorum. Şimdi bir de Dünya Müziği diye birşey çıktı. Orada da kendimi rahat hissediyorum.

Breham'ın hocası Ali Sriti ile olan ilişkisi ise başlı başına ilginç bir ilişki olarak gelişmiş ve bugün geldiği noktaya varmasında bu ilişkinin derin bir katkısı olmuş:

Konservatuardaki hocam üstad Ali Sriti oldu.

O bana Arap Sanat Müziğini olduğu kadar doğaçlama usullerini de öğretti. Onunla olan ilişkimiz geleneksel bir usta çırak ilişkisi olarak sürdü. Bu benim gelişimim için son derece büyük bir fırsat oldu çünkü klasik konservatuarda hoca öğrenci ilişkileri bu derece derin olamıyor. İlişki ve eğitim haftada birkaç ders saatini geçemiyor. Halbuki ben hocamla çok yakın bir ilişki kurma fırsatı buldum ve onun tüm ustalığını yakından tanıdım ve öğrendim. Hocam kendi derin kültür birikimini de bana aktardı. Tunusa Türk muskisi Mısırlı müzisyenler vasıtasıyla gelmiştir bu yüzden konservatuarda bize öğretilen Türk müziği Mısır müziğinin izlerini taşır. Hocam eski yıllarda Paris'te Türk müzisyenlerle çalışmış ve bu müziği doğrudan doğruya Türk arkadaşlarından öğrenmiş bir insandı. Türk müziğine yakın bir müzisyen olduğu için onun sayesinde ben de klasik Türk musikisine yakınlaşma fırsatı yakaladım.

Bu arada ud çalış stilleri açısından bizim Türk stili ile Tunus stili arasında çok fark olduğunu da söyledi. Aslında aynı makamların kullanılmasına rağmen çalış karakteri, duyarlılığı, icra ve yorum çok farklı imiş. Onun bu sözleri bana jazz'daki farklı yaklaşımların çağrışımını yaptı ve ona günümüzdeki jazz müziği hakkında ne düşündüğünü sordum:

Bu konuda net bir şeyler söylemek gerçekten zor. Ben jazz müzisyenlerin yeniliklere ve farklı müzik stillerine diğer müzisyenlerden daha açık olduklarını gözlemledim. Şurası kesin, günümüzde her şeyin değiştiği gibi müzik de sürekli olarak değişiyor. Ben değişime karşı değilim, benim için değişim bir sorun yaratmıyor. Ancak bir müzisyen olarak kendi istediğim, beğendiğim müziği yapabilmeyi önemli görüyorum. Bu yüzden de kendi müziğimde yüreğimin ve duygularımın peşinden gidiyorum. Türkiye'de albümlerimin ilgi görmesi ve sevilmesi çok hoşuma gidiyor.

Bugün tüm dünya bir kaos içerisinde. Bana müziğin bu soruna bir çözüm getirip getiremeyeceğini soruyorlar. Fakat ben bu konuda net bir şey söyleyemiyorum. Ancak müziğin insanlık için her zaman olduğu gibi bugün de çok önemli olduğunu vurgulamam gerekiyor. Ben kendim de TV izlerken gazeteleri okurken bu dünyada bir müzisyen olarak var olduğum için tanrıya şükür ediyorum.

Müzisyen olabilmek, başka müzisyenlerle birlikte çalıp bir şeyler yaratabilmek, başka ülkelere gidip oraların insanlarını tanımak ve ilham alabilmek, tüm bunlar mükemmel şeyler.

Bence günümüzdeki sorunların en önemli bölümü, insanların başka ülkelerdeki insanları ve kültürleri tanımamasından kaynaklanıyor. Bilgi çağında olmamıza rağmen iletişim araçlarının bu kadar gelişmiş olmasına rağmen bu düşüncem değişmedi. Mesela Bush eğer Iraklı ud üstadı Münir Beşir'in müziğini dinlemiş olsaydı belki de Irak'ı işgal etmek istemezdi. İşte belki müziğin bu açıdan bir faydası olabilir.

Anouar Breham şu sıralarda yeni bir albüm üzerinde çalışıyor. Bir çok yeni düşüncesini de bu albümde ortaya koyacakmış. Geçmişte Barabaros Erköse ile çalıştığını bildiğimden ona bu albümde de bir Türk müzisyeni ile işbirliği yapıp yapmayacağını sordum. Ne yazık ki Okay Temiz hariç kimseleri tanımadığını öğrendim. Türk Sanat Müziğine büyük bir ilgi duymasına rağmen ve tanışmak istemesine rağmen onlarla bir araya gelememiş. İstanbul'a ilk geldiği yıl olan 1985'de henüz 19 yaşında imiş ve o günden bugüne gördüğü değişiklikleri bakın nasıl anlattı:

Şehrinize her geldiğimde büyük değişiklikler görüyorum. Hayat ve insanlar büyük bir değişim içerisinde. Toplumunuz geçmişe göre çok daha dışa açık. Benim ilk geldiğim zamanda burada jazz müziği ve Klasik Türk Müziği kasetleri bulma şansı oldukça kısıtlı idi. Şimdi ise bazen New York'da bulamayacağınız müzikleri Taksim civarından almak mümkün. Gençlerin daha çok müzikle ilgilendiğini gördüm. Ayrıca jazz müziğine olan ilgi de artmış ve toplumda kabul görmeye başlamış. Bu değişim olumlu bir hava olarak insanlara yansımış. Türkiye şimdi daha demokratik ve açık bir ülke.

Türkiye'ye gelmeyi ve konser vermeyi çok seviyorum. Bunu sürdüreceğim.

Vedalaşmadan önce onu ve arkadaşlarını Kapalıçarşı'ya bıraktım. Yolda cevabını tahmin ettiğim şeyin sorunun cevabını da aldım. Adı Enver İbrahim, Anouar Breham Fransız aksanıyla yazılmış hali.

Ayrılırken hala düşünüyordum. Acaba Bush Münir Beşir dinlese idi, tabi dinlemek yetmez, anlayabilse, o müziğin taşıdığı kültürel derinliği ve birikimi hissedebilse idi gene de Irak'ı işgal eder miydi?

Kim bilir?

Suren Asaduryan, İçimizden Bir Gönül Dostu

"Duduk" kelimesi Slav dilinde duy ve üfle anlamlarına gelir. Çok eski bir enstrümandır, üstelik tek saf Ermeni enstrümanıdır. Gürcüler 'duduki', Azeriler ise 'balaban' ve 'mey' diyorlar. Araplar, Yunanlılar ve Ruslar da kullanıyor.

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Civan bey ülkemize gelip gitmeye başladı, Erkan Oğur ile yaptığı albümler büyük bir beğeni kazandı ve duduk müzikseverlerin hayatına girdi. Enstrümanın yanı sıra ona hayat veren diğer ustaları da Türk müzikseverleri tarafından tanınmaya başladı. Yansımalar grubundan Birol Yayla bu ustalardan Suren Asaduryan ile nasıl tanıştığını ve "Vuslat" albümünde nasıl birlikte çalıştıklarını kendisi ile yapılan bir röportajda şöyle anlatmış:

"1999 Mayıs sonlarıydı. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağan bir günde, arabanın içine sığınmış, yağmurun dinmesini bekliyorduk. Radyoyu açtık, bir "duduk" sesi geliyordu. Ardından yabancı dilde konuşmalar... Bir süre sonra konuşmanın tercümesi başlayınca, "duduk" çalan sanatçının Suren Asaduryan olduğunu, Türkiye'ye geldiğinde bizim albümlerimizi dinleyip çok etkilendiğini, bizimle bir çalışma yapmayı arzu ettiğini duyunca çok şaşırdık gerçekten.

Radyoda bu programı hazırlayıp sunan dostumuz Muammer Ketencoğlu idi. Programın bitiminde Muammer'i aradık ve Suren'e ulaştık. O gece "Serzeniş" albümünün kayıtları için stüdyoya gidecektik. Suren'i de davet ettik. Stüdyoda Suren'in kırık ve sevimli Türkçe'siyle hem sohbet ettik, hem müziğin diliyle konuştuk, yine o gece "Serzeniş" albümündeki "Areş" isimli parçada çalmasını istedik ve gerçekten hepimizi tatmin eden bir sonuç çıktı. Suren'le yapacağımız albümün gerçekleşmesi fikri oluşmuştu artık. Birkaç gün sonra konuyu Hasan Saltık'a açtık. Onunda desteğini alınca çalışmalara başladık. Suren'in Ermenistan-Türkiye gidiş gelişlerinde albümün kayıtlarını yaptık.

Uzun bir çalışma oldu. Gidiş gelişler, imkansızlıklar, zorluklarla dolu bir süre. Ama geçen bir buçuk yıl, önyargısız olmanın, ortak duyguları keşfetmenin, ortak duygular yaratmanın bizi ne kadar geliştirdiğini, ne kadar zenginleştirdiğini ortaya koydu.

Umarız bu duygularımız size de ulaşır, sizlerle gelişir, büyür. Daha fazla sevgi, dostluk ve paylaşım dileklerimizle..."

Bizim tanışmamız ise onun yakında çıkacak olan dördüncü albümü vesilesiyle oldu. Bazı insanlar vardır, ilk tanıştığınız anda sanki 40 yıldan beri tanışıyormuş gibi hissedersiniz, Suren ile tanıştığım zaman da böyle oldu. İstanbul'un sokaklarında yürürken kim bilir kaç kişi ona "hemşerim, Anadolu'nun neresindensin?" diye sormuş olabileceğini düşündüm. Benim aynı soruyu somama gerek kalmadan o, Birol Yayla'nın deyimiyle "sevimli Türkçe'si " ile kendisinden bahsetmeye başladı.

43 yaşındayım, 12 Mart 1961'de Erivan'da doğdum. İki çocuğum var, 17 yaşında bir kız ve 18 yaşında bir oğlan. Ancak galiba müzisyenden müzisyen çıkmıyor, çocuklarım benim yolumu sürdürmüyorlar. Erivan Sanat Üniversitesi Müzik Bölümü'nde, duduk eğitimi aldım. Ama ilk ustam Vaçe Hosephyan oldu. 16 yaşındaydım. Vaçe usta ile tanışıncaya kadar müzikten çok uzaktım. Ama ne yazık ki tanıştığımızdan 1.5 ay sonra hastalandı ve öldü. Onun tarzı bana çok oturdu, daha sonra kendim çalıştım, konservatuara gittiğimde zaten usta olmuştum. Duduk'un yanısıra, mütevazi olarak, klarinet, zurna ve kaval da çalıyorum.

1983-89 yıllarında Ermeni Filarmoni Orkestrası'nda solist olarak çalıştım. Stockholm, İsveç, Polonya gibi birçok Avrupa ülkesinde sayısız müzisyenle çalıştım, çok iyi dostlarım oldu. Ama oralarda kendimi Türkiye'deki kadar yakın hissetmedim.

Suren Asaduryan, çok uzaklardan gelmeyen, bizim toprağımızın kokusunu seven bir dost, Hatta aslında bizim insanımız çünkü bu ülkede kendisini mutlu hissediyor ve bu mutluluğunu müzik olarak bizlere yansıtıyor. Allah'ın dilini konuşurken bu dille insanları birbiriyle buluşturuyor ve tanıştırıyor.

Türkiye'ye ilk olarak 1995 yılında geldim, o zamandan beri sık sık buraya gelip gidiyorum ve değişik albümlerde çalıyorum. Türkçe'yi de burada kaldığım zamanlarda kendi kendime öğrendim.

Türkiye toprak olarak ve kültür olarak kendimi çok yakın hissettiğim bir ülke. Türk kültürü Asya kültürünün bir parçası, fizyolojik olarak da birbirimize benziyoruz.

Muammer Ketencoğlu'nun radyo programına konuk olduktan sonra Şenol Filiz ve Birol Yayla ile tanıştım. Daha sonra da Erkan Oğur, Sarp Maden, İsmail Demircioğlu, Derya Türkan, Nevcivan ve Nevbahar Özel çifti gibi bir çok değerli müzisyenle dost oldum, birlikte albümler yaptık.

Bizi Suren ile bir araya getiren kişi kendisi de müzisyen olan ve keman çalan Süheyla Yengi hanım oldu. İçerisinde bulunduğumuz Stüdyo Nev'in sahipleri olan Nevcivan beyin tar, eşi Nevbahar hanımın ise kemençe çaldığını öğrendim. Biz gittiğimizde onlar Suren'in bir sonraki albümü "Horovel" üzerine çalışıyorlardı.

Suren bundan önce Türkiye'de 3 albümde yer almış. Bunlardan ilki Yansımalar ile gerçekleştiği "Vuslat" olmuş. Bu albümü Kalan Müzik tarafından yayınlanan Erkan Oğur ile birlikte yaptıkları "Bir Ömür Sadece" takip etmiş. Ancak Zulfikar Bagirov, Osman Aktan ve Şükrü Kabacı da bu çalışmada yer almışlar.

Üçüncü albüm "Seneler" Emek Plakçılık tarafından yayınlanmış. Burada Rus bir aranjör ve çellist İbrahim Metin Uğur ile birlikte çalışmışlar.

Suren'in 4. Albümü "Horovel bizim görüştüğümüz sırada Altek Müzik Yapım ve Kare Ajans işbirliği ile hazırlanmakta idi ve bir aksilik olmazsa Şubat 2005'te Türkiye ve dünyaya sunulması hedefleniyor.

Bu kelimenin Türkçe karşılığı 'emeği ile temiz alın teri akıtarak çalışan' oluyor ve hissettiğim kadarı ile de karşımdaki 'bizden biri' insanın dünyaya bakışını yansıtıyordu. Bu dünya görüşünün başlangıcı duduk kelimesinin anlamından başlıyor ve uzayıp gidiyor:

"Duduk" kelimesi Slav dilinde duy ve üfle anlamlarına gelir. Çok eski bir enstrümandır, üstelik tek saf Ermeni enstrümanıdır. Gürcüler 'duduki', Azeriler ise 'balaban' ve 'mey' diyorlar. Araplar, Yunanlılar ve Ruslar da kullanıyor. Uzun zamandan beri dünyaya bu enstrümanı tanıtmaya çalışıyoruz, epey de yol aldık. Ben bunun çalınışına bazı yenilikler getirdim. Normalde bir oktav ses aralığı vardır ama ben dudak tekniğimle iki oktav üfleyebiliyorum.

Müzik denen şey başka bir alem. Yukarıda bir yerlerde bir enerji var. O her kime ulaşırsa o kişi müzik çalabiliyor.

Bana göre Allah'ın dinle bir alakası yok, din sadece ona ulaşma yolunda bir yol, bir kültür. Allah'ın dili müzik ve sanattır, o insanlarla bu şekilde konuşur. Bak şu elimdeki alete. Altı üstü bir ağaç, üzerinde 10 tane delik var. Her tornacı onu tezgahında yapabilir. Ama onun akordu kendi özünde, herkes bundan ses çıkartamaz, çıkartabilenler de aynı sesi iki defa çıkartamazlar. Çalabilmek için yukarıdan enerji almak gerekir.

Müzik görmeyen insanların filimidir, göremezler ama dinleyerek Allah'a varırlar. Zaten görmekten daha önemli olan şey de duygulardır, İnsan gördüğü şeyleri doru olarak söylemeli ve hissettiği duyguları başka insanlara samimi olarak aktarmalıdır. Müziğin aslı da budur.

Benim en büyük hayalim güzel ve doğal müzik yapmaktır, bugüne kadar çok şükür yapabildim. Şimdi aynı şeyi Türk müzisyenlerle yapmaya başladım.

Ermenistan ile Türkiye arasında bir kültür köprüsü kurmaya çalışıyorum. İki ülke arasında politik ayrılıklar olduğunu biliyorum. Ama kültürel ve tarihsel olarak bakarsanız bizleri birbirimize bağlayan şeyler ayıranlardan çok daha fazla. Bizler müzisyeniz, politikacı değiliz, ama dostluğun önemini biliyoruz. Bugün bize daha çok, daha derin dostluk ve bağ gerekiyor. Ben istiyorum ki Allah'ın bize vermiş olduğu güzelliklerin peşinden birlikte gidelim. Zaten benim yapmaya çalıştığım da bu.

Sözleri bana St. Antuan kilisesinde artık yaşamayan bir Hıristiyan dostum için dua edip edemeyeceğimi sorduğum Malta'lı papazın şu cevabını hatırlatmıştı:

Buyurun dua edin, burası da sizin camileriniz gibi Allah'ın evlerinden birisidir. Değişik dinler olarak aslında hepimiz aynı patrona rapor veriyoruz, ancak yönetimlerimiz ayrı.

Suren Asaduryan, çok uzaklardan gelmeyen, bizim toprağımızın kokusunu seven bir dost, Hatta aslında bizim insanımız çünkü bu ülkede kendisini mutlu hissediyor ve bu mutluluğunu müzik olarak bizlere yansıtıyor. Allah'ın dilini konuşurken bu dille insanları birbiriyle buluşturuyor ve tanıştırıyor.

Bakalım yeni çalışması Horovel bize güzellikler getirecek, neler diyecek. Onu izlemeye devam edeceğiz.

Merih Akoğul

"You're My Soul Sister!"

Sen benim "ruh kardeşimsin" diyor Chan Parker Hülya Tunçağ'a. Chan Parker herhangi biri değil, jazz'ın bir efsanesinin, belki de en önde geleninin, bebop akımının önderi, çok genç yaşta kaybettiğimiz saksofoncu Charlie Parker'ın eşi. Yani Allah'ına kadar görmüş geçirmiş, hayatı, en dipte acılar ile zirvede baş döndürücü mutluluklar arasında gidip gelmiş biri.

Seda Binbaşgil
esintiler@tnn.net • www.esintiler.org

Belki de bir kadının başına gelebilecek en büyük acıları yaşamış Chan Parker. Turnedeki kocasına, küçük kızlarını kaybettiklerini bildirdiği gecenin sabahı, uyuşturucunun etkisiyle zaten sağlığı iyice kötülemiş olan Charlie Parker'ın kalbi bu büyük acıya dayanamamış. Chan, 24 saat içinde çok büyük iki acıyı tatmış. Hangi kalp buna dayanır ki? Ama işte Chan Parker ayakta kalmayı başarabilmiş nadir insanlardan. İlgi alanı sadece müzikle sınırlı değil Chan'in, anlaşılan sinemaya da, politikaya da, felsefeye de meraklı, kısacası bir entellektüel. Ve bence Chan Parker, birine "ruh kardeşim" diyorsa, şöyle bir durup anlamını düşünmeli, önemini iyice kavramalı.

Hülya Tunçağ'la tanışınca bu ruh kardeşliği lafının içinin boş olmadığını hemen fark ediyor insan ve "radyoda jazz deyince Türkiye'de akla gelen ilk isim" klişesinin aslında ona ne büyük haksızlık ettiğini kavrıyor. Çünkü Parker gibi Tunçağ'ın da ilgi alanı jazz'la sınırlı değil. Müziğin hemen her türünü seven ve takip eden biri. Ama ruhunu besleyen tek şey müzik de değil. Sinemadan da büyük haz alıyor ve çok sıkı takip ediyor –üniversitede bu daldan mezun olmuş- sesi güzel, bir zamanlar vokal yapmış, sporun hayatında önemli bir yeri olduğundan bahsediyor. Ama benim en çok dikkatimi çeken özelliği insanı sarmalayan sıcaklığı, güler yüzü ve kendini hemen belli eden incelikli, hassas kişiliği. Radyoların maraton programı –yoksa "radyoton"u mu demeliyim- "Günümüzde Jazz"ın prodüktörü Hülya Tunçağ geçtiğimiz günlerde Babylon'da "35. jazz yılı"nı kutladı ve ardından da Açık Radyo'daki programım "Esintiler"e konuk oldu:

Aileniz, eşiniz ve şimdi de oğlunuz (Tan Tunçağ) hep müzikle içiçe isimler. Ama sanırım hiçbiri sadece jazz müziğine odaklanan kişiler değil. Sizin jazz'la ilgili bir radyo programına heveslenmeniz nasıl oldu? Bir yerde okudum, "biraz da tesadüf" diyorsunuz çünkü?

Çocukluğumdan beri zaten jazz dinleyen biriydim. Abilerim de jazz çalarlardı. Jazz programı yapmak bir ütopya aslında. Yapımcı olarak radyoya girdiğimde prodüktörlük nedir pek bilinmiyordu tam olarak. Yani sinema, film prodüktörlüğü gibi bir şey sanılıyordu. Ben radyoya başlar başlamaz jazz programı yapmak istedim. Epeydir Cüneyt Sermet'in Ankara Radyosu'nda yaptığı programları severek dinliyordum. İlk eğitimim de onun programlarını dinleyerek oldu. Her zaman bir jazz parçası nasıl anlatılır çok merak ederdim. O programları dinleyerek kendimi geliştirdim ve Ocak 1968'de, 30 dakika süren jazz programlarımı yapmaya başladım. Çok heyecanlıydım, çünkü artık adım da anons ediliyordu ve işte Türkiye beni dinliyordu. Yaşım o zaman 19, 20. Tam bir gönüllüydüm.

Cüneyt Sermet, katılımcıların arasında eski eşiniz Ümit Tunçağ, Sebla Özveren, Ali Kocatepe gibi isimlerin de olduğu bir kursun sonunda "İçinizden yalnız Hülya jazz programı yapabilir" diye sizi hedef göstermiş. Sermet bunu neye istinaden söyledi? Aranızda en çok siz mi jazz'a ilgi duyuyordunuz?

Evet bize kulak testi yapardı. Kayıtlar dinletirdi ve hangi enstrümanların solo çaldığını, parçaların biçemini sorardı. Ve doğru yanıtı hep ben verirdim. Çok da dobra insandı. Hemen düşündüğünü söylerdi: "Hepiniz palavra atıyorsunuz, bir tek Hülya söylüyor gerçeği!" Böylece beni jazz'a o yönlendirmiş oldu. Halbuki ben jazz dışında da pek çok şeye ilgi duyduğumdan, hem jazz hem rock, hem de film müziği programları yapmak istiyordum. Başlarda da tüm bu istediğim programları yaptım.

Şu sıralar sürdürmekte olduğunuz üç jazz programınız var. Bunlar birbirlerinden nasıl ayrılıyorlar?

2005 yılında da bu programlar devam ediyor. Salı 23.00'te "Gece ve Jazz" var. Orada ballad'lar, blues'lar çalıyorum, daha ağır akışlı, geceye uygun bir program. Perşembe 16.00-17.00 arası ise "Yaşayan Jazz". Burada ben jazz'ın bütün türevlerine açığım ve daha çok, genç kuşağa sesleniyorum. Bu programda yeni çıkan albümleri çalıyorum, etkileşimlerinden bahsediyorum, konserlere de yer veriyorum. Tabi benim esas programım "Günümüzde Jazz". Radyonun demirbaşı bu program, 1972 yılından beri devam ediyor. Bence bu program Radyo 3'te olduğu için bu kadar uzun ömürlü oldu. Bu nedenle kendimi çok şanslı addediyorum.

Q Jazz Club...

GÖZCÜ
27 TEMMUZ 2000 PERŞEMBE
Müşterilere mini konser verdi
Dünyanın çeşitli ülkelerinde konser veren ve büyük ilgi gören Natie Cole, eğlenmek için geldiği Q Caz Bar'da müşterilere bir de mini konser verdi.
Sinan DOKER
Q Caz Bar'da Natie rüzgârı
Rumelihisarı'nda önceki gece muhteşem bir konser veren dünyaca ünlü Amerikalı sanatçı Natie Cole, İstanbul Çırağan'daki Q Caz Bar'da sabaha kadar dans edip çılgınca eğlendi. Q Caz Bar'ın sahibi Mehmet Ali Açımış'ın davetlisi olan Natie Cole, müşterilere de bir de mini konser verdi.
Sabah erken saatlerde bardan çıkan dünyaca ünlü sanatçı, Çırağan'ın önünde oturup boğazda güneşin doğuşunu izledi. Türkiye'ye hayran olduğunu belirten Natie Cole, "Ama bu harika ülkeyi gezmeye fırsat bulamadım. En kısa zamanda tatil için tekrar Türkiye'ye geleceğim" diye konuştu.

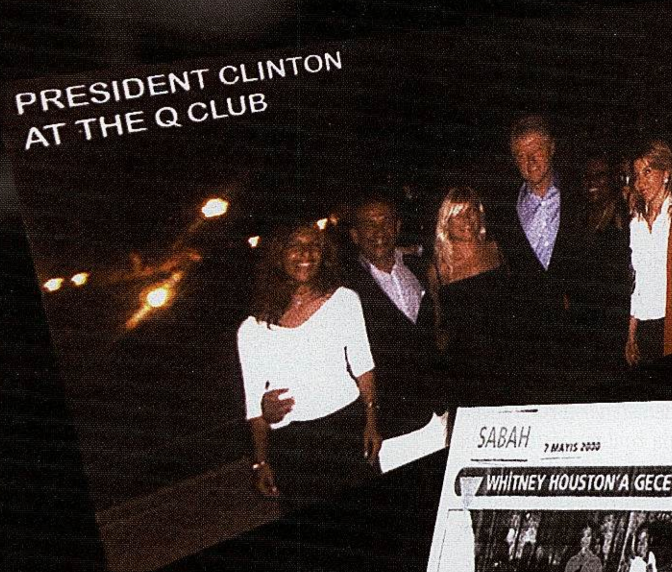
PRESIDENT CLINTON
AT THE Q CLUB

SABAH
7 MAYIS 2000
WHITNEY HOUSTON'A GECE KULÜBÜNDE ÇOK ÖZEL PARTİ
Sabaha kadar eğlence
ADAMO GELDİ
Dansöz kostümü giydi
Ünlü sanatçı, Cuma günkü konser öncesi kendisine verilen özel partide dans eden Asena'nın kostümüne bayıldı. Bunun üzerine 4 saat içerisinde kostümün bir benzeri hazırlandı. Konserde 5 şarkı söyleyen Whitney, isteği üzerine ikinci kez sahneye çıktığında üzerinde dansöz Asena'nın kostümünün aynısı vardı.

Hürriyet İstanbul
Alisa Ohri Çırağan'da
Alisa Ohri 7 Mayıs'a kadar Q Jazz Club'da klasik jazz parçalarını yorumlayacak.
Ohri New York'un Metronome, Zinc, Birdland, Blue Note, Izzy ve Five Spot gibi ünlü jazz barlarında sahne almış ve Roy Ayres, Angela Bofil, Boby Caldwell gibi ünlülerle sahne paylaşmış deneyimli bir müzisyen. Ohri 7 Mayıs'a kadar devam edecek olan programında klasik jazz müziğinin yanı sıra R+B ve Gospel tarzında seçmeler sunacak. Ohri hafta içi günlerde 22.30'da ve cuma - cumartesi günleri 23.00'da programına başlıyor.
Çırağan Sarayı'nda bu ay ayrıca Q Wine Bar'da İlhami Gencer sahne alıyor. İlhami Gencer her gece saat 21.00'de başlayan programında, dinleyicilerine piyanosuyla geniş bir repertuar sunuyor.
Çırağan Sarayı A Blok
Tel: (0212) 236 21

17 Eylül 2000 PAZAR
Şamdan
SABAH'ın Magazin Dergisi
Nathalie Cole
Mehmet Açlmış
Esen Açlmış
Bobby Brown
Whitney Houston
Dünya starları Q Jazz'da buluşuyor...
Q Jazz Bar İstanbul'un en gözde mekanlarından biri... Mehmet Ali-Esen Açlmış çiftinin sahibi olduğu mekan, ülkemizi ziyarete gelen dünya starlarının da buluşma noktası adeta... Çırağan Sarayı içinde yer alan hem kışlık, hem yazlık olarak hizmet veren Q Jazz Bar'ı ziyaret eden yabancı konuklar arasında Natalie Cole, Bobby Brown, Enrique Iglessias, Whitney Houston gibi pek çok star yer alıyor. Eğlenceninsabahın ilk ışıklarına kadar yaşanabildiği mekan, 5 yıldır İstanbul sosyetesinin de en gözde mekanı.

HAFTASONU
Yunanlı enişte İstanbullu oldu

YENİ BİNYIL 22
29 HAZİRAN 2000 PERŞEMBE
Kültür & Sanat
Pekineller' den Bach ve caz yorumu
FOTOĞRAFLAR: MUHSİN AKGÜN

t@radikal.com.tr
Radikal 23
Pekineller, caz ve Bach
İSTANBUL - Güher ve Süher Pekinel kardeşlerin ilk caz albümü 'Take Bach' Üniversal Müzik'ten piyasaya çıktı. Düzenlemelerini Jacques Loussier'nin yaptığı bu albümde Güher-Süher Pekinel kardeşler, 'kendilerine büyük ilham kaynağı olan' ve 28 Temmuz'da doğum yıldönümü kutlanacak Johann Sebastian Bach'ın iki ve üç piyano için yazdığı konçertoları caz yorumuyla müzikseverе sunuyor. (Kültür Sanat)
FOTOĞRAFLAR: MUHSİN AKGÜN

Zengin kızların çılgın eğlencesi

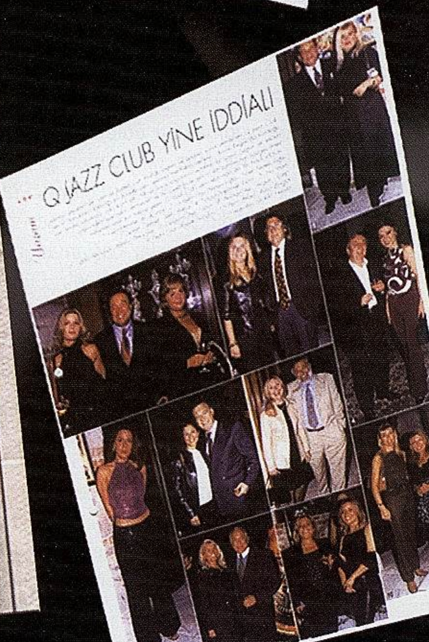
Q JAZZ CLUB YİNE İDDİALI

the best live entertainment in Turkey.

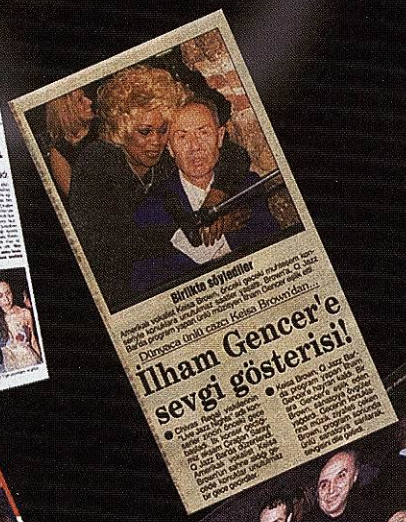

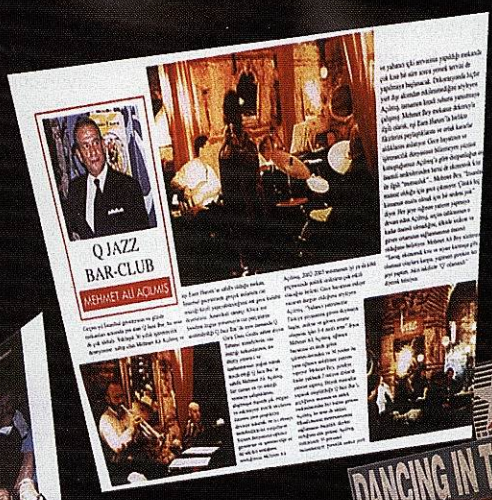

Çırağan Palace, No:21 Beşiktaş-İSTANBUL Tel: 0212 236 21 21 e-mail: q.jazzclub@tnn.net

Q club

JAZZ BAR

Sırf müzik yayını yapan bir radyo olarak Radyo 3 benzersiz bir konumda. Yurt dışında da bir benzerine rastlamadım. Bu programın bende çok özel bir yeri var. 36 bölümlük bir jazz tarihi programı olarak tasarladım. Afrika'dan başlayıp Free Jazz'a kadar getirdim. Orada da yine Cüneyt Sermet'in kayıtları çok yararlı oldu bana. Sonra bu programa kaldığım yerden "Günümüzde Jazz" olarak devam ettim. Orada da amaç yeni çıkan albümleri tanıtmak.

Arto Tunçboyacıyan ile Aydın Esen'in ortak bir albümüne prodüktörlük yapmışsınız. Bu son derece karmaşık, teknik ve bilgi isteyen bir alan, radyo yapımcılığından da epey farklı olsa gerek. Bu uğraşınızı da bizimle paylaşır mısınız? Albüm prodüktörlüğüne daha sonra da devam ettiniz mi?

Türk-Ermeni iş geliştirme komitesinin 1997 yılında bana getirdikleri bir teklifti. Türk ve Ermeni müzisyenlerinin beraber çalması isteniyordu. Ticari bir yanı yoktu kesinlikle. Bu albümler armağan olarak dağıtılacaktı. Hem yurt dışında hem yurt içinde. Arto'ya "Bir klavyeci gerekiyor bize. Kimi istersin?" diye sorduk, Aydın Esen'i önerdi. Onlar zaten böyle bir şey yapmak isterlermiş. Bir araya gelmelerinden 15-20 gün sonra proje ortaya çıktı. Müzik prodüktörlüğü deneyimi albüm prodüktörlüğü için yeterli oluyor. Öyle bir geçmişi olmayanlar bile yapıyorlar bunu. Ama ben bu işi radyo prodüktörlüğü işine değişmem. Çünkü radyoda çok bağımsız çalışıyorum. Albüm prodüktörlüğünde ise müzisyenlere bağlısınız.

"Çok sevdiğim iki işi birarada yapıyorum. Biri program yapımcılığı, diğeri prodüktörlük" diyorsunuz. Bu işler birbirinden nerede ayrılıp nerede buluşuyor?

İşin bir teknik, uygulama yanı var. Bir de yaratıcılık yanı var. ilk aşama yaratıcılık, yani projeyi hazırlamak. Arkasından da uygulamak. Araştırmasını yapmak, metne geçirmek, montajını yapmak ve ardından da yayına vermek. Bizde yapımcılık ve prodüktörlük aynı şey gibi algılanır. Ben ise bunları yapılan işin mantığı açısından ayırıyorum.

İşin montajını yapmayı çok sevdiğimi de belirtmem lazım. Kendimi biraz Paganini'ye benzetiyorum. O işin tekniğini kimseye öğretmemiş. Ben tabi öyle değilim. Zaten bu konuda öğretmenlik yapıyorum. Ama yaptığım işi bütünüyle kendim hazırlamayı seviyorum. Asistanla çalışmam mesela. Çünkü bazı şeylere anında karar veriyorum. Bazı şeyler doğaçlama. Ve bu işin her aşamasını kendim yapmaktan büyük zevk duyuyorum.

Geçen hafta tam da bu saatlerde Babylon'da sizin jazz'daki 35.yılınız kutlanıyordu. Ben de programımı bitirdikten sonra partinize katıldım. Oraya vardığımda sahnede iki genç vardı. Viyolonsel ve bandoneonla nefis bir müzik yapıyorlardı. Sonra öğrendim ki sizin bu gecenizde çalmak için ta Ankara'dan gelen iki dinleyicinizmiş. Radyo programcılığı aslında oldukça yalnız bir meslek. Küçücük bir stüdyoda bir mikrofon, bir de siz. Kkonuşup duruyorsunuz, oradan kimlere seslendiğinizi bilemiyorsunuz. Fakat belli ki sizin dinleyicilerinizle aranızda yakın bir ilişki var. Eskiden e-mail gibi iletişimi kolaylaştıran yöntemler de yoktu, bunu nasıl başardınız?

Ben iki yıl da TRT 2'de jazz programcılığı yaptım. Televizyonda hemen repliği alıyorsunuz. Yansıması, etkisi, tepkisi hemen geliyor. Ama radyoda bu yıllar alıyor. Sanki hep bir boşluğa iş yapıyormuşsunuz gibi. Yıllar sonra alıyorsunuz cevabını, ama çok güzel bir şekilde. Bahsettiğiniz kişiler, benim Ankara'dan iki dinleyicim. Koray ve Tolga Salman kardeşler. İkisi de Stuttgart konservatuarından. Koray, viyolonsel çalıyor. Tolga kemancı aslında, ama benim bir programımda Dino Saluzzi'yi bandoneon çalarken duymuş ve hayran olup hemen başlamış çalışmaya. Benim için kalkıp geldiler, müthiş bir sürpriz oldu. Ardından bana daha küçük özel bir konser verdiler. Bu meslekte çok şey yaşadım ama bu kadar güzel bir şey yaşamamıştım.

Biz TRT'de hiç şımartılmadık. Beklentimiz yoktu ama hep eleştiri beklemişimdir. Bazen hiç umulmadık bir anda ve mekanda bir dinleyicinizle karşılaşıyorsunuz. O insanın hayatını etkilemiş olduğunuzu anlayarak çok mutlu oluyorsunuz. Mesela doğuda zorunlu görevini yapmakta olan bir genç doktordan telefon almıştım. Tüm hayatını Radyo 3 ve benim programlarım dolduruyordu. Bunu duymak çok müthiş bir şeydi. Akyaka'da da bir balıkçının beni dinlediğini ve bir gün beni teknesiyle gezdireceğinin hayalini kurduğunu öğrenmek de çok etkilemişti beni. Radyoyu hiç bir şeye değişmem. Aslında farkında olmadan dinleyiciyle birebir beraber oluyorsunuz. Televizyon gibi değil, çok özel ve bence çok ölümsüz. Yerini kolay kolay hiç bir şey tutamaz.

Ali Kocatepe, 35. jazz yıldönümünüz ile ilgili yazdığı bir yazıda bir aralar kendisiyle birlikte şarkı da söylediğinizden bahsediyor. Bu deneyiminizden biraz söz eder misiniz?

Ailemizde herkesin sesi güzeldi. Benim sesim de lirik soprano. Hatta bir ara ben İzmir Radyosu'nda, opera korosuna katılmıştım. Zaten müzikoloji okurken de şan eğitimi almıştım. Dionne Warwick'i çok severdim, R&B'yi de. Amatörce bir hevesti, devam etmedi. Radyo prodüktörlüğü, evlilik, çocuk gibi şeyler araya girince buna zaman kalmadı. Bir de ben bir şey yaptım mı çok ciddiye alıyorum. Şarkı söylemeye niyet etseydim, diğer yaptığım her şeyi bir yana bırakmam gerekirdi herhalde.

Programında en severek çaldığı isimleri merak ediyordum, Bill Evans, Charlie Parker ve Miles Davis gibi tartışmasız isimleri sıraladı hemen. En sevdiği enstrüman olarak belirttiği vibrafon ise benim için sürpriz bir tercihti. Sonra piyanodan bahsetti. Piyano deyince aklıma hemen bu enstrümanın ustası Keith Jarrett, arkasından da Cüneyt Sermet'in "Jazz'ın İçinden" isimli kitabında Jarrett'tan bahsettiği bölüm aklıma geldi. Hocasının kitabında yerden yere vurduğu bu piyanistin Tunçağ için ne ifade ettiğini sormak istedim.

"Jarrett'ı ilk çalan ve öven Sermet'in bizzat kendisidir, onu gelecek vaat eden bir yetenek olarak lanse etmişti. Ama daha sonra benim de sevmediğim bir dönemi vardır Jarrett'ın, sürekli arayışlar içinde olduğu o dönemi açıkçası ben de sevmedim ve hiç çalmadım. Ancak, 80'lerden sonra, özellikle trio'sunu kurduktan sonra kendini buldu ve güzel şeyler üretmeye başladı. Jarrett'ı şimdi severek çalıyorum" diyerek hocasıyla paralel düşündüğünü açıkladı. Bu sözler üzerine benim gibi bir Keith Jarrett hayranının, onun 70'lerde yarattığı çok özel ve yenilikçi albümlerini, çığır açan solo konserlerini hatırlayıp da hayal kırıklığına uğramaması pek mümkün değildi tabi.

Peki bunca yıllık deneyimini ve bilgi birikimini değerlendirmeyi düşünüyor muydu?

Bugüne kadar bir şey yayımlamadım. Ancak, Orhan Kahyaoğlu bana baskı yapıyor. Bu konuda belki biraz tembelim belki biraz titiz, bilemiyorum. Kahyaoğlu, Türkiye'ye konser vermek için gelen müzisyenlerle yaptığım röportajları bir kitapta yayımlamak istiyor.

Öte yandan bir başka proje daha var. Üç yıl önce başlayan ama hala yayımlanmayan "Türk Jazz Tarihi" projesi. Bu proje benim için çok önemli. Bunu yapmayı Türk jazz müzisyenlerine bir borç olarak görüyorum. İlk dört CD'nin kitapçığı ile birlikte herşeyi hazır. Proje sadece alınması gereken bazı telif hakları izinlerinden dolayı gecikti. Bir çıksa, CD'lerin arkası da hemen gelecek.

Programın sonlarına doğru Hülya Tunçağ, yine mentor'u Cüneyt Sermet'i andı ve ondan bir alıntı yaptı: "-Jazz hiç bir zaman plak arkalarından ve kitaplardan öğrenilmez. Dinleyerek öğrenilir. Kulaktır herşey, daima tarafsız olacaksınız ve dinlerken teslim olmayacaksınız.- Çok doğru bir laf bu ama ben zaman zaman teslim oluyorum tabi. Hiç bir zaman Cüneyt Bey kadar mantıklı düşünemedim".

Bense jazz'ın güzelliğini, dinleyeni kayıtsız şartsız teslim alan gücünde bulmuşumdur hep ve öyle sanıyorum ki Hülya Tunçağ'ı gönüllerimizde apayrı bir yere oturtan özelliklerinden biri de onun -"zaman zaman" da olsa- sevdiği müziğe olan bu gönüllü teslimiyeti.

1. Cüneyt Sermet: jazz müzisyeni, yazarı ve eğitimcisi

Aydın Esen ile Müzik Üzerine...

Aydın Esen, 16-17-18 Eylül tarihlerinde Akbank Kültür Sanat Merkezi'nde "yeni müzik" olarak da adlandırılan günümüzdeki çağdaş müzik konusunda bir workshop düzenledi.

Can Ergelmiş
canergel@hotmail.com

Üç gün süren bu atölye çalışması, izleyicilerin Esen'e yeni müzik hakkında sorularını yöneltmeleri için son derece uygun bir atmosfer sunarken, çok da yakından tanımadığımız yeni müzik ile ilgili bilgi dağarcığımızı genişletmemize yardımcı oldu. 18 Eylül Cumartesi akşamı da, yine Akbank Kültür Sanat Merkezi'nde uygulamalı olarak konuşulan konularla ilgili bir performans sundu Aydın Esen. Yoğun işlerinden ayırdığı kısa zamanda, kendisiyle yeni müzikle jazzın buluşma noktaları, günümüzde dünyada gelişen müzik anlayışı ve yeni müziğin geleceği hakkında konuşma fırsatını buldum.

Özellikle jazz dinleyicilerinin, bu yeni müzik düşüncesine çok da aşina olmadığını düşündüğümden, önce bu konuda –çok teknik detaylara girmeden- kısa bir tarihsel ve müzikal bilgi vermek istiyorum. Yeni müzik kavramı, 20'inci yüzyılın başlarında yavaş yavaş kendini göstermeye başladı. Yüzyıllardır süregelen klasik müzik geleneğini kullanarak, armonide ve teknik anlamda çok farklı alanlara uzanan Schostakovich, Schönberg, Stravinsky, hatta Debussy ve Satie gibi müzisyenler, hem eserleriyle hem de müziğe bakış açılarıyla günümüzün çağdaş müziğinin temelini attılar. Klasik armoniden 12 tonlu sisteme geçen müzisyenler ve besteciler de, bu gelişimin ve değişimin hızlanmasındaki en büyük faktör oldular. Günümüzde ise, doğa seslerinden çok "kozmik seslere" yer veren, teknolojik gelişmeleri kullanarak elektronik müziğin nimetlerinden yararlanan, insanlara kendini beğendirme isteği ve hatta belirli bir estetik kaygı taşımayan bir müzik ortaya çıktı.

Chick Corea'ya "Şu anda dünyadaki en iyi piyanist kim?" diye sorduklarında, "Belki siz tanımayabilirsiniz, ama bence Aydın Esen" demiş. Esen, özellikle yeni müzik alanında, dünyada en ileri gelen müzisyenlerden biri; hem çağdaş müziğe fikirleriyle yön veriyor, hem de daha önce ortaya çıkan müzikal düşünceleri yeni müzisyenlere aktarıyor. Aydın Esen'le yaptığım söyleşide, sadece yeni müzik üzerine eğilmekten çok, jazz ile yeni

"Jazz çok farklı bir konu. 100 yılda batı müziğinin çok daha uzun sürede gerçekleştirdiği gelişmeyi gösterdi; az zamanda çok işler yaptı."

müziğin buluşma noktaları, ortak çıkış noktası ve yeni müziğin geleceği hakkında konuştuk.

Workshop boyunca genel olarak yeni müzik ile ilgili konuştunuz. Yeni müziğe sanırım kısaca, klasik batı müziğin çağımızın getirdiği modernleşmeyle değişmesi, gelişmesi olarak bakabiliyoruz. Sizce, yeni müzik anlayışı, jazzı 20'inci yüzyıl boyunca nasıl geliştirdi?

Jazz çok farklı bir konu. 100 yılda batı müziğinin çok daha uzun sürede gerçekleştirdiği gelişmeyi gösterdi; az zamanda çok işler yaptı. Kitaplarda okuduğumuz, barok çağ, klasik çağ, romantik çağ var. Sonuçta, müziğin kağıda dökülmesi 1500 yıllık bir varoluş belki de. Ama seslerin ortaya çıkması, bir sonsuzluk gösteriyor bize. Yani müziğe müzik olarak başlayan birisi olmamalı; müzik sonuçta seslerin birleştirdiği bir platform. O zaman müziğin okulunu mu tartışmalıyız, bilemiyorum. Zaten müzik, yaşamın içinde olan bir şey. İnsanlar sürekli olarak müziği didiklerken sonunda yeni müzik kendini gösterdi.

Jazz özellikle başlarda yeni müzik öğeleri taşımıyordu. Belki ilk otuz, kırk yılda çok az ilerledi. Ama çok güzel artistler ortaya çıktı; jazz'ın tanıtımında çok büyük rol oynadılar. Tabi ki çok yetenekli müzisyenler var, enstrümanlarını başarıyla çalıyorlar. Çok güzel sesler çıkarıyorlar. Charlie Parker'lar, Dizzy Gillespie'ler, Count Basie'ler. Belki biraz Ellington'dan bahsedebiliriz. Onun eserlerinde var o esintiler. Harika akorlar var aralarda uçuşan. Çok güzel tınılar, çok güzel soundlar. Ama 50'lerden sonra daha güzel sesler geliyor insana. Daha farklı arayışlara yönelmişler bakıyorum. Müzisyenler, elektroniğe eğiliyorlar. Elektronik jazz yapıyorlar. Şimdi daha da farklı. Biz uğraşıyoruz, başkaları da var. Hepimiz bu yeni müziğin içinde olarak jazz'a güzel şeyler, yeni şeyler katmaya çalışıyoruz.

Jazz ile yeni müziğin bir noktada birleştiğini savunabiliriz, ama şunu da görmemiz gerekir. Sonuçta, bir jazz müzisyeni ve yeni müzikle uğraşan bir müzisyen ayrı insanlar. Benim genel arzum, bunun birlikteliği. Müziğe karşı müzik kavga ettirilmemeli; aile fertleri olmalı bu müzikler. Gezegenin belli başlı yerlerinde müzisyenlerin ve başka faktörlerin oluşturduğu ayrılmalar da göze çarpıyor. Kendi açımdan konuşmam gerekirse, benim hayatımda jazz'ın yeni müzikle buluşması her zaman pozitif olmuştur. Bir müzik adamının böyle bir buluşma noktasına ev sahipliği yapabilmesi için, gerçekten de kendini çok iyi yetiştirip, müzikal anlamda çok iyi gelişmesi gerekiyor. Bu da, yüzeysel düşünüşle olmuyor; araştırmalar, durmak bilmeyen egzersizlerle ancak gerçekleşebiliyor.

Sonuçta, iki müziğin de en iyi okullarından geçtik, bir yerlere ulaşmaya çalışıyoruz. Ama önümüzde çok güzel yerler var. Sonuçta 70'lerden, 80'lerden beri iki müziğin arasında olan, analitik ve duygusal düşünebilen müzisyenlerle çalışıyoruz, değişik projelere imza atıyoruz.

Debussy'le birlikte, müzikte sound'ın anlaşılmasının çok daha farklı bir boyuta taşındığını söylemiştiniz. Jazz tarihi araştırmacıları, jazz müziğinin batı müziğindeki temellerinin de Debussy'nin sound'uyla son derece yakından ilintili olduğunu belirtirler. Burada, belki yeni müzikle jazz arasında ortak bir başlangıç noktası olduğunu varsayabilir miyiz?

Debussy, tabi Satie ve Ravel'le birlikte, birçok insanı etkiledi. Aslında bu etkileşimlerle birlikte popüler bir müzik de ortaya çıktı. O dönemlerde, Amerika'da bir Gershwin var. Tabi Gershwin'in sunuş tarzı da insanlara bu yeni müziği, yani jazzı sevdirmeyi başardı. İnsanlar, bu müzisyenler sayesinde, bu yeni armonileri, sesleri sevdiler; zamanla bu seslere aşina oldular ve dinledikleri eserlerde hep bu tarz beklentileri oldu. Kesinlikle Debussy'nin ve saydığım diğer müzisyenlerin jazz'a etkisi çok büyüktür. Armonik yürüyüşler, parçaların arasındaki form farklılıkları belki biraz jazz'ı çağırdı. Ravel de sanki orkestralama teknikleriyle günümüzün Hollywood müziğine de ön ayak oldu tabi ki. Debussy'nin daha önce bahsettiğimiz önemi, bugün de halen süregelmekte. Yeni müziğe de büyük katkıları olmuş. Kendisi bu alana girmese bile, hem çağdaşlarını hem de sonra gelen müzisyenleri, yaptığı yeniliklerle cesaretlendirerek bir yerlere gelmelerini sağlamış.

Performansınızdan ve açıklamalarınızdan sonra yeni müzikle ilgili gözlemlemiş olduğum bir olgu "kozmik seslerin" varolmasıydı. Zaten sizin de bahsettiğiniz gibi yeni müziğin içinde kozmolojik fenomenlerin var olması onu özel kılmakta. Aslında, buradan belki birkaç bin yıl öncesine gidersek, insanların müzik yapmasının ilk sebeplerini "doğanın seslerini" taklit etmek olarak görmeyecek miyiz? O zaman da yeni müziği, belki doğanın değil de *evrenin* tanınması olarak algılayabilir miyiz?

Aslında müzik sadece müzik değil. Yani sesler çok önemli. Burada kozmik sesler de çok çok önemli. Yaptığımız müzikte, ilk insanlardan, belki onların milyonlarca veya milyarlarca yıl öncesinden bahsetmeye çalışıyoruz. Burada çeşitli düşünceler, fikirler yer alıyor. Artık yavaş yavaş kendimizden uzaklaşmamız lazım, daha büyük düşünmemiz lazım. İnsanların bir şeyler bulması, bir şeyler değiştirmesi gerekiyor artık. Kendimizi bulabilmemiz için...

BEYOĞLU JAZZ GÜNLERİ

Aksanat Kültür Merkezi (AKSM) Beyoğlu'nda 3 yıldır her ocak ayında yaptığı gibi çok önemli bir etkinliğe merkez olmaya devam ediyor. Jazz müziğinin sürekli tüketiminin kültürel dünyamıza katkısından yola çıkan merkez sadece başarılı festivali ile değil konserleri ile de ses getiriyor.

Zuhal Focan
focan@nardisjazz.com

Jazz severler 2005 yılının bu ilk ayında Akbank Kültür Sanat Merkezi etkinlik salonunda düzenlenen **Beyoğlu Jazz Günleri** kapsamında ünlü jazz vokalistlerini ve gruplarını izleyebilecekler.

İlk olarak **5 Ocak Çarşamba** günü saat **20:00**'de "Dünyanın en önde gelen jazz vokalistlerinden biri" olan **Carmen Lundy** piyanoda **Robert Glasper** eşliğinde sahnede olacak.

Miami Üniversitesi Opera Bölümü'ne devam ederken, jazz'a olan yeteneğini keşfeden sanatçı, daha sonra Stüdyo Müziği ve Jazz Bölümü'nden mezun oldu. Miami'de çeşitli jazz kulüplerinde şarkı söyledikten sonra U of M Big Band ile 1977'de Avrupa ve Kuzey Afrika turnesine çıktı. İngiltere, Japonya ve Avrupa'nın pek çok ülkesinde konserler veren sanatçı, Billy Childs, Kip Hanrahan, Courtney Pine, Kenny Kirkland, Don Pullen gibi ünlü jazz'cılarla çalıştı.

Sanatçının performansları, The New York Times, The Village Voice, The Los Angeles Times ve The Washington Times gibi gazetelerden büyük övgü aldı.

Lundy tiyatro ve şov dünyasında da önemli roller üstlendi: Broadway'de sergilenen "They Were All Gardenians" oyununda başrol olan Billie Holiday rolünü üstlendi.

"Duke Ellington's Sophisticated Ladies" adlı Broadway şovunda başrolü üstlendi ve Avrupa turnesine çıktı.

Lundy, Avustralya, Danimarka, Japonya ve ABD'de masterclass çalışmaları da yapmıştır.

Rob van Bavel Trio ise **6 Ocak Perşembe** saat **20:00**'de seyircisiyle buluşuyor. Konserde Rob van Bavel piyanoda, kontrbasta **Clemens van der Feen** ve davulda **Joost Patocka** olacak.

Rob Van Bavel; 1987'de Rotterdam Konservatuarı'ndan en yüksek dereceyle mezun oldu. Washington D.C, "Thelonious Monk Jazz Piyanosu Yarışması'nda ikincilik ödülünü, Hollanda'da The Wessel Ilcken Ödülü'nü ve "Rob van Bavel Trio" CD'si ile Hollanda Grammy Ödülü'nü kazandı.

Rob van Bavel octet ve trio olarak pek çok CD çalışması yaptı. Wynton Marsalis, Woody Shaw, Slide Hampton, Johnny Griffin, Bob Mintzer gibi ünlü jazz'cılarla çaldı.

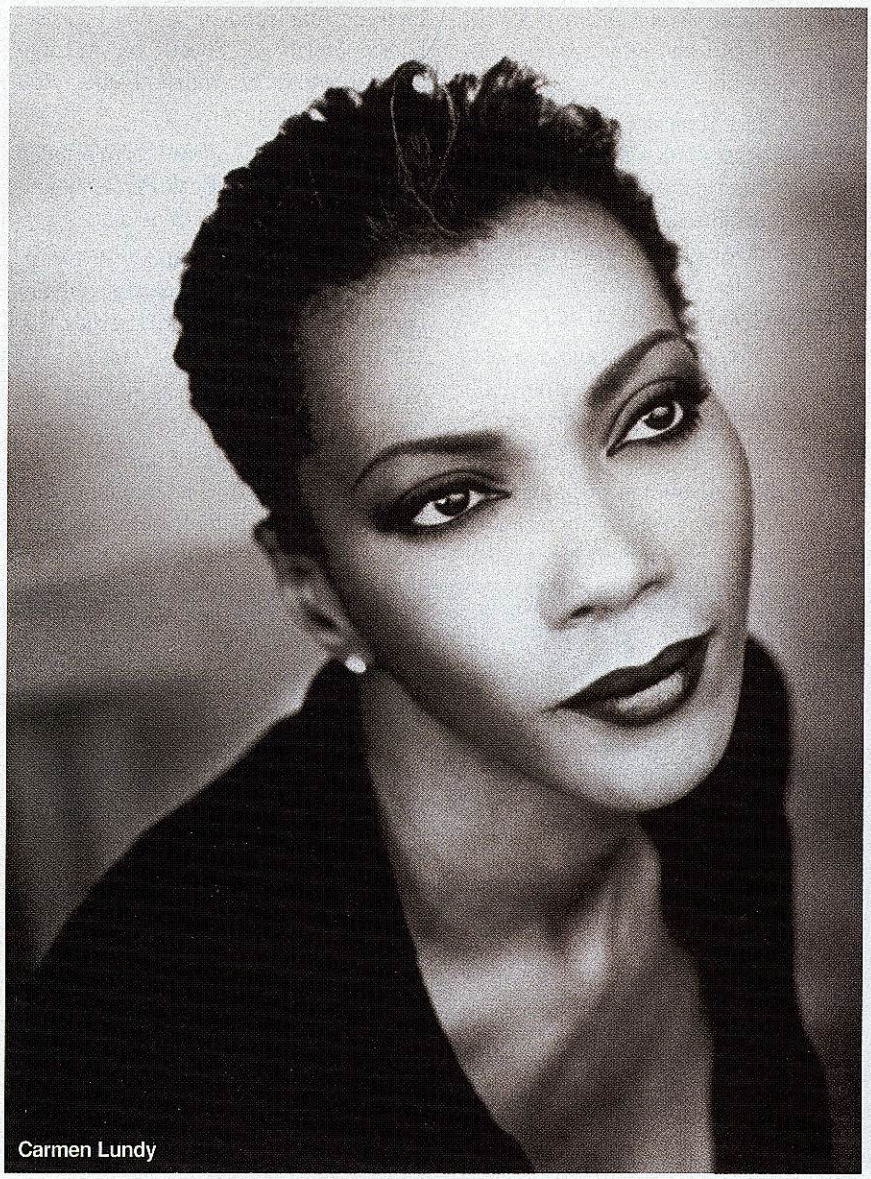

Carmen Lundy

Rob van Bavel

Four Roses

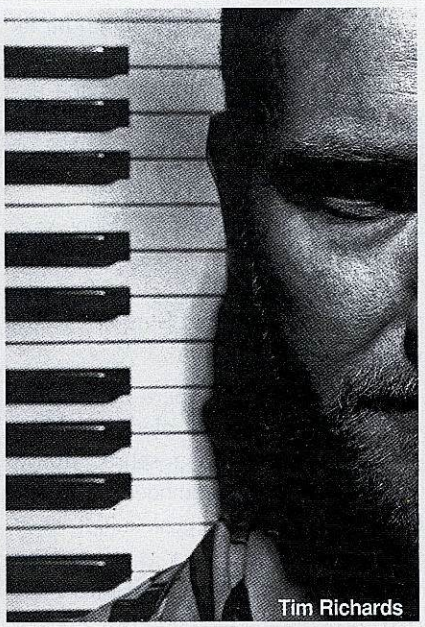
Tim Richards

Van Bavel, halen Hollanda, The Hague'daki Kraliyet Konservatuarı'nda ve Amsterdam Konservatuarı'nda öğretmenliğe, ulusal ve uluslararası değişik gruplarla çeşitli konserler vermeye devam etmektedir.

Avrupalı dört yetenekli bayandan oluşan "**Four Roses**" topluluğunun şarkıları çoğunlukla orijinal şarkılardan oluşuyor. Grup insan sesini ve enstrümanları çok doğal bir şekilde birbirine kaynaştırıyor. Four Roses'ın konseri **12 Ocak Çarşamba** günü **saat 20:00**'de...

Avrupalı dört yetenekli hanımdan oluşan grupta Florence Chitacumbi (vo), Florance Melnotte (p), Karolin Hoeffler (b), Beatrice Graf (d)'dan oluşuyor.

Programları çoğunlukla orijinal şarkılardan oluşuyor. Grup insan sesini ve enstrümanları çok doğal bir şekilde birbirine kaynaştırıyor. Avrupa basınında Four Roses için; "gerilim, sıcaklık, duygusallık ve ilham veren orjinal bir repertuar sunuyor ve bizi biçimsel izlerin öforik ve şehvetli bir müzikle harmanlandığı bir müzikal ufka yönlendiriyor" deniliyor.

Rus jazz'ının en önemli isimlerinden "**Bril Ailesi**" ise **13 Ocak Perşembe** günü saat **20:00**'de AKSM'de olacak.

Brills; İgor Brill (p), Dimitry Brill (ss), Alexander Brill (ts), Roman Miroshnichenko (g), Piote İvshen (d), Sergey Hutas (b)'dan oluşuyor.

Rus jazz'ının ünlü grubu Brill Ailesi, baba, piyanist Igor Brill (Rus jazz eğitim sisteminin öncüsü, efsane yorumcu, müzisyen, grup lideri) ve ikiz oğulları Alexander (tenor saksofon) ve Dmitry (soprano saksofon). 1990'lı yıllar boyunca, Igor Brill ve The New Generation adıyla beraber çalıştılar.

Sonradan, ikizler kendi seslerini daha fazla duyurarak ünlü solist oldular. Kendi müzikleri ve gruplarıyla Rusya'daki jazz festivallerine katıldılar. Yeni trendlere açık, sofistike ve zaman zaman sertleşen bir müzik dili edindiler. Bunu, 2001 yılında ilk albümleri "Immersion"un yayınlanması izledi.

Yeni çıkan albümleri "Song for..." da ise tekrar babaları İgor'la işbirliğine girdiler. Bu albüm, eklektik ve değişik stillerin kaynaştığı dikkate değer bir albüm olarak değerlendirildi.

Tim Richards Trio; Tim Richards (p), David Whitford (b), Matt Home (d).

Çocukluğunda klasik piyano dersleri aldıktan sonra, televizyonda Thelonious Monk ve Otis Spann'ı izleyince 14 yaşında kendi kendine jazz ve blues öğrenmeye başladı. 1982-2004 arası 16 LP/kaset/CD kaydı yapan sanatçı, besteci, aranjör ve piyanist olarak ün kazandı.

Özellikle blues çalmayı seven sanatçı, Otis Grand, Dana Gillespie, Earl Green ve Amerikalı gitarcı Joe Louis Walker gibi ünlü sanatçılarla turnelere çıktı, kayıtlar yaptı. 1997'de bir Blues Piyano Öğretim videosu yapan Richards büyük bir ilgi topladı. Halen, 2005'te piyasaya sürülmesi düşünülen, "Jazz Piyanosunu Keşfetmek" adlı projenin hazırlığını yapmaktadır.

Tim Richards, Trio'suyla birlikte **27 Ocak Perşembe** günü **saat 16:00**'da Akbank Kültür Sanat Merkezi'nde bir de workshop gerçekleştirecek.

"Bril Ailesi" ikiz kardeşler Alexander (tenor saksofon) **ve Dmitry** (soprano saksofon)

İş Sanat 2005'i zengin bir programla karşılıyor

Ocak ayında önemli konser projelerini dinleyicilerle buluşturacak olan İş Sanat, özellikle jazz severler için gerçek birer şölen sayılabilecek iki projeye ev sahipliği yapacak: Önder Focan'dan "Purple in Blue" ve Aşkın Arsunan-Bendik Hofseth buluşması...

Sedat Antay

Purple in Blue Band

İş Sanat, ülkemiz çağdaş jazz'ının önde gelen isimlerinden **Önder Focan**'ı 13 Ocak akşamı yine özel bir konser projesiyle dinleyicilerle buluşturacak. Jazz gitaristi Önder Focan, topluluğuyla birlikte efsanevi rock grubu Deep Purple'ın parçalarının jazz yorumlarını seslendireceği "Purple in Blue" başlıklı konserde **Şenova Ülker** (trompet), **Meriç Demirkol** (alto saksofon), **Barış Ertürk** (tenor saksofon), **Emre Kayhan** (trombon), **Burak Bedikyan** (piyano), **Alp Ersönmez** (bas gitar), **Erhan Seçkin** (davul) ve **Ebru Yazıcı** (vokal) gibi Türk jazz'ının as'ları da yer alacak.

Deep Purple, Önder Focan'ın en çok sevdiği rock grubu. Onların kendilerine özgün olan swing anlayışı, "jazzy" diye tanımlanabilecek sound'ları sanatçıyı zamanında jazz'a yaklaştırmıştı. Proje, zaman içinde bu müzik çevresindeki herkesin kendini proje içinde hissetmesiyle oluştu.

Deep Purple'ın müziğini 9 kişilik bir jazz grubu ile yeniden armonize ederek ve düzenleyerek, bu kez vokalli, tamamen jazz mantığında doğaçlamalar içererek çalacaklar.

Repertuarlarında Deep Purple grubunun klasik diye adlandırılabilecek dönemine ait, aynı zamanda Önder Focan'ın ilgilendiği parçalar. **Highway Star, Pictures of Home, Maybe I'm a Leo, Child in Time, Soldier of Fortune, Black Night, Fire in the Basement, When A Blind Men Cries.**

Amaç ise jazz paletine yeni bir soluk getirmek, müzik türleri arasında keskin sınırlar olmadığını bir kez daha ifade etmek.

Aşkın Arsunan'in yeni yapıtları ilk kez İş Sanat'ta

İş Sanat'ın jazz severler için sürprizleri, Ocak ayında **Aşkın Arsunan Band** ve **Bendik Hofseth** konseriyle sürecek.29 Ocak tarihinde gerçekleştirilecek konserde, jazz severler Arsunan'ın ikinci solo albümü 'Down To Earth'de yer alan parçaları ilk kez dinleyecekler. Arsunan'a bu projede kuzey jazz'ının önde gelen saksofoncularından Bendik Hofseth eşlik ediyor. Hofseth, çalışındaki güçlü melodik yapı ve özellikle de Türk ezgilerine yatkın bir stile sahip olmasıyla tanınıyor. Konser ağırlıklı olarak Arsunan'ın doğaya ve öze dönüşü simgeleyen yeni bestelerinden oluşacak.

80'li yıllarda, başta İsveç olmak üzere Avrupa'nın çeşitli ülkeleri ile Amerika'da müzisyen, aranjör ve besteci olarak çalışan Aşkın Arsunan'ın aynı sahneyi paylaştığı isimler arasında; İsveç'in 'süperstar'ı sayılabilecek olan Lil Babs, Janet Jackson ve vokal jazz'a damgasını vurmuş olan güçlü ses Patti Austin yer alıyor. Fatih Erkoç, Onno Tunç, Zuhal Olcay, Sertab Erener, Sezen Aksu ve Levent Yüksel gibi Türkiye'nin önde gelen isimleriyle çalışan Arsunan'ın "Eşkıya"nın jenerik ve "Balalayka" film müziklerinde de imzası bulunuyor..

STEFANO DI BATTISTA

12 Şubat Cumartesi, Saat: 20:00
"Round About Roma", STEFANO DI BATTISTA & İstanbul Oda Orkestrası
Stefano di Battista alto ve soprano saksofonlar, **Eric Legnini** piyano,
Rosario Bonaccorso akustik bas, **Andre Cecarrelli** davul, **Hans Ek** şef

Z. Emre Memecan
emre_memecan@hotmail.com

Jazz'la ilgi duymaya başlaması ise 3 yıl sonra tesadüfen bir Art Pepper plağı edinmesiyle gerçekleşmiş. Bunu takiben, Di Battista'nın hayatındaki dönüm noktalarından biri de ünlü alto saksofoncu Massimo Urbani ile tanışması olmuş. Onun yönlendirmesiyle konservatuara devam ederek formal müzik eğitimi alan sanatçı, 21 yaşında onur öğrencisi olarak mezun olmuş. Pepper'ın güçlü, melodik çalma tarzından çok etkilenen Di Battista için, aynı şekilde Cannonball Adderley, Joe Lovano, Michel Pettrucciani gibi müzisyenlerin ayrı bir yeri var. Di Battista, Pettrucciani ile beraber çaldığı 2 yıllık süreden hayranlıkla bahsederken, piyanistin kendisine çalabileceği geniş bir alan bırakarak tanıdığı özgürlüğün kendisinin gelişiminde önemli bir yer tuttuğunu belirtiyor.

Di Battista'nın profesyonel anlamda attığı ilk önemli adım 1991'de Paris'e yerleşmesiyle gerçekleşmiş. Ünlü jazz kulübü Sunset'te sahne aldığı ilk gece, son dakikada davulcu Roberto Gatto gelemeyince yerini Aldo Romano alır ve hemen saksofoncunun tarzından etkilenir. İkinci gece ise, sahneye davet edilen Laurent Cugny sayesinde ünlü ONJ orkestrasından teklif alır. Böylece kaderin iki cilvesiyle Di Battista'nın hayatı bir anda değişiverir. ONJ ile yaptığı çalışmaların yanı sıra, Romano'nun "Prosodie" ve "Intervista" adlı albümlerinde yer alır ve ayrıca yolu Paris'ten geçen bir çok kalburüstü müzisyenle çalar.

Sonraları Petrucciani'nin sekstetine katılan ve bir süre Elvin Jones ile birlikte çalan Di Battista "Volare" adlı ilk albümünü Label Bleu adlı şirketten 1997 yılında çıkarmış (bir İtalyan müzisyenin ilk albümünün adı başka ne olabilirdi ?!!!). Bu albüm Victoires de la Musique, Choc de l'Année 97 Jazzman ödülüne aday gösterilmiş.

1998'de Blue Note ile anlaştıktan hemen sonra "A Prima Vista" adlı başka bir albüm daha çıkaran sanatçı, ilk önemli çıkışını 2000 yılında gerçekleştirdiği kendi adını taşıyan albümle yapmış. Bu albümde Di Battista'ya Jacky Terrason ve Elvin Jones gibi müzisyenler eşlik ediyor. Albümde iki Terrason bestesi dışında tümüyle Di Battista besteleri yer alıyor. Sanatçı bu albümün kaydından sonra bir süre de Elvin Jones'un Jazz Machine adlı grubuyla turne yapmış.

Di Battista'nın 2003 tarihli "Round About Rome" albümü ise memleketine gönderdiği bir selam niteliğini taşıyor. Albüm Roma'da geçen hayali bir aşk filmine film müziği olsun diye ve Paris Senfoni Orkestrası ile birlikte kaydedilmiş. "Kökten jazz" diyemeyeceğimiz bu albümde kendi-

sine neredeyse kariyerinin başından beri birlikte çaldığı Eric Legnini (p), Rosario Bonaccorso (b) ve Andre Ceccarelli (d) eşlik ediyor. Sanatçının bu grupla ilgili söyledikleri gerçekten çok özel: "Onlarla birlikte çalmak benim hayatım; birbirimizi o kadar iyi tanıyoruz ki ! Piyano ve bas zihnime uzaman bir köprü gibi, davul ise kalp atışım..." Albümdeki parçaların orkestrasyonlarını ve düzenlemelerini, Yellow Jackets, Peter Erskine, John Scofield, Joni Mitchell gibi grup ve sanatçılarla çalışmış olan Vince Mendoza yapmış.

Di Battista'nın 2004 tarihli "Parker's Mood" adlı albümü ise adından da anlaşılacağı gibi Charlie Parker'a ithaf edilmiş. Sanatçı, Parker'la özdeşleşmiş ve bütün jazz hayatı boyunca dinlediğini söylediği oniki besteyi yorumluyor. Albümdeki bazı parçalar büyük bir alçakgönüllülükle (Embraceable You ve Night in Tunisia gibi) neredeyse tıpa tıp Parker'ın çaldığı notalarla çalınmış. Sanatçıya eşlik eden grupta Kenny Barron (p), Herlin Riley (d), Rosario Bonaccorso (b) ve Flavio Boltro (t) yer alıyor.

Üçüncü albümü "Round About Roma"yla, doğduğu ve çocuk yaşta onu saksofona kışkırtan kent olan Roma'ya olan aşkını ilan eden Battista'nın **12 Şubat** tarihli konserinde ise kendisine 43 kişilik **İstanbul Oda Orkestrası** eşlik edecek. Orkestrayı İsveç'li şef **Hans Ek** yönetiyor. Evrensel jazz ruhundan hiç bir şey kaybetmeden farklılığını koruyabilen nadir müzisyenlerden biri olan alto ve soprano saksofoncu Stefano di Battista, müzisyen kişiliğinin yanı sıra, "gezgin" olmasıyla da tanınıyor. Sanatçı, 2000'de piyanoda Jacky Terrasson, basta Rosario Bonaccoso, davulda Elvin Jones ve trompetçi Flavio Boltro gibi gerçek devlerle kaydettiği son albümü "Round About Roma" ile gerçek bir sihir olarak jazz tarihindeki yerini aldı.

Los Angeles'daki Chapman Koleji ve İsveç, Ingesund'daki Müzik Koleji'nde keman ve teori eğitimi alan **Hans Ek**, daha sonra Stockholm'daki Kraliyet Koleji'nde Kjell Ingebretsen'den şeflik dersleri alarak eğitimini sürdürdü. Aralarında Folkoperan ve Varmlandsoperan'ın bulunduğu İsveç'teki birçok orkestrayla konuk şef olarak konserler veren Ek, çağdaş müziğe duyduğu ilgiyle birlikte Kanada ve İngiltere'de verdiği konserlerde İsveçli bestecilerin eserlerini yine İsveçli topluluklar olan KammarensembleN ve Gageego'yla yorumladı. Kendi topluluğu Naú'yla birlikte 40 kadar İsveçli eserin ilk seslendirilmesini gerçekleştirdi. Halen düzenlemeler ve besteler yapan sanatçı, Hank Ek, Mikael Samuelson ve Naú topluluğuyla birlikte Allan Pettersson'un besteleri "The Eternal, variations on Joy Divisions" ve "Barefoot" gibi bestelerin kayıtlarını gerçekleştirdi.

Stefano di Battista'tan jazz tutkunlarına atölye ve özel bir konser projesi

Usta jazz'cı **Stefano di Battista**, bir jazz atölyesi ve ardından gerçekleştireceği konser ile **11 ve 12 Şubat** tarihlerinde İş Sanat'ta olacak. Alto ve soprano saksofoncu di Battista **11 Şubat** tarihinde İş Sanat'ta gerçekleştireceği atölye çalışmasında, jazz'da çıktığı uzun yolculuğu ve doğaçlamanın gizli sırlarını jazz severler ve genç müzisyenler ile paylaşacak. Jazz'a gönül verenlerin kaçırmaması gereken atölyeye giriş serbest. 11 Şubat saat 11:00-14:00 arası gerçekleştirilecek atölyeye katılım için **0 212-316 15 76** no'lu telefona rezervasyon yaptırılabilir.

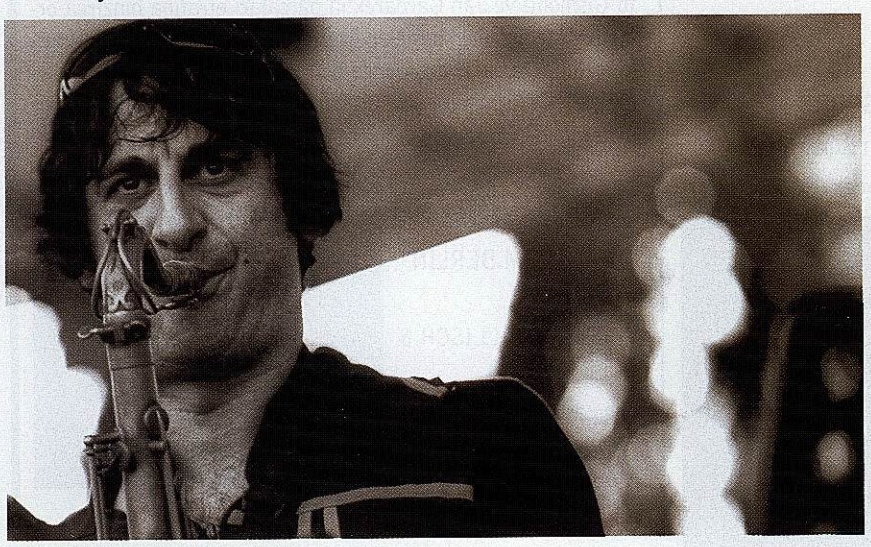

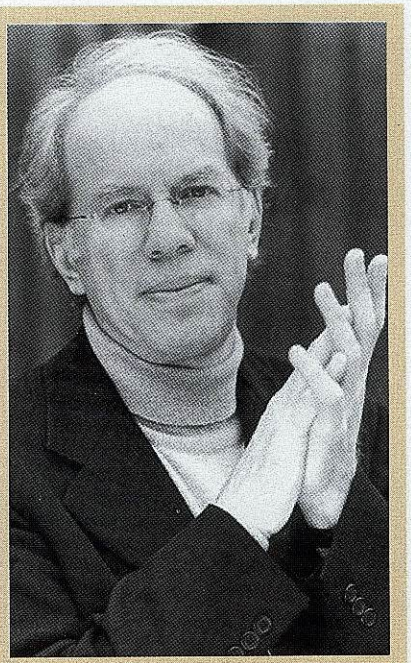

"Virtuoso" serisinde Gidon Kremer ile sıradışı bir repertuar

Klasik müzik dünyasının en sıradışı kariyerine sahip kemancılardan biri olan, Grammy ödüllü kemancı **Gidon Kremer**, kendisi kadar ilginç bir kariyer süreceğini şimdiden müjdeleyen genç vibrofoncu **Andrei Pushkarev** ile ve sıradışı bir repertuarla **24 Şubat** akşamı İş Sanat'ın "Virtuoso" konser serisinin konuğu olacak. "Son otuz yılda müzik dünyasında en geniş yelpazedeki çağdaş bestecinin eserlerinden oluşan repertuarı seslendiren" solist olma sıfatına sahip olan Kremer, Schnittke, Pärt, Kancheli ve Gubaidulina gibi bestecilerin eserlerini gelenekten uzaklaşmayan çağdaş yorumlarla dünyanın birçok yerinde izleyicilerle buluşturuyor.

Eşsiz yorum yeteneği ve kazandığı "Grand prix du Disque", "Deutscher Schallplattenpreis","Premio dell'Accademia Musicale Chigiana" ve Unesco Ödülü (2001) gibi uluslararası prestijli ödüllerle tanınan Kremer, kendi kurduğu Kremerata Baltica'yla gerçekleştirdiği "After Mozart" kaydı "En İyi Küçük Performans Topluluğu" dalında Grammy Ödülü'nün yanında Alman ECHO (2002) ödülünü de aldı.

Zuhal Focan
focan@nardisjazz.com

12. İZMİR AVRUPA JAZZ FESTİVALİ (1-16 Mart 2005)

ÖN PROGRAM

1 Mart, Salı

3. Jazz Festivali Afiş yarışması Sergi ve Ödül Töreni
Akademi İKSEV Brass Ensemble konseri
Festival Basın Toplantısı

2, Mart, Çarşamba

"Festival Açılış Konseri" (TÜRKİYE)
AYŞE TÜTÜNCÜ PİYANO PERKÜSYON GRUBU
Ayşe Tütüncü (p), Yahya Dai (ss, ts), Timuçin Gürer (perc)
Saruhan Erim (perc), Cengiz Baysal (d), Serdar Gönenci (perc)

Ayşe Tütüncü Grubu

Bir piyano, dört perküsyon ve bas sesleri klarinetten .....

Bu alışılmadık bileşimden duyduğumuz sesler bizi Chick Korea, Shadowfax, Carla Bley ya da Debussy gibi bestecilerin iyi bilinen parçalarını yeni bir ışık altında görmeye götürüyor. Öte yandan grubun Şecaattin Tanyerli'nin bir tangosu veya Egberto Gismonti ve Jan Garbarek'in parçaları etrafına hınzırca ördüğü düzenlemeler besteler üzerinde öyle derin izler bırakmış ki, orijinal temalar artık anca belli belirsiz seçiliyor. Bu çeşitleme ve kolajların yanı sıra grubun kendi besteleri de repertuarı aynı minval üzere tamamlıyor.

3 Mart, Perşembe

"JAZZ FROM BERLIN" (ALMANYA)
THOMAS WALLISCH & OLI BOTT DUO
Thomas Wallisch, vibrafon
Oli Bott, gitar

Oli Bott Duo

5 Mart, Cumartesi

FRANSIZ GRUP (FRANSA)

Grup bilgileri henüz kesinleşmedi.

7 Mart, Pazartesi

NIKOS TOULIATOS & FAROS (YUNANİSTAN)

Nikos Touliatos, perküsyon, davul
David Lynch, saksafon, flüt, vokal, perküsyon
George Kaloudi, çello,gitar, perküsyon

Karlheinz Miklin

10 Mart, Perşembe

KARLHEINZ MIKLIN TRIO (AVUSTURYA)

Karlheinz Miklin, saksafon, bass klarinet
Ewald Oberleitner, bas
Jr. Miklin, davul

16 Mart, Pazartesi

MARIO RAJA TRIO (İTALYA)
Mario Raja, tenor & soprano saksafon
Marvi La Spina, piyano
Bruno Tommaso, bas

Mario Raja

4-5-6 Mart "Perküsyon Atölyesi"

WORKSHOP
Başvurular: 28 Ocak 2005

Nikos Touliatos

Farklı alanlardaki deneyimi kadar sayısız müzisyenle birlikte yaptığı çalışmalarla ses getiren sanatçı geleneksel Yunan, folk, jazz ve doğaçlama müzik üzerine özgün bir isimdir. Geleneksel davul ve zillerin dışında farklı sesler almak için kullandığı nesnelerle eşsiz konserlere imza atan Touliatos, 2004 Atina Olimpiyatları kapanış seramonisindeki binlerce sanatçıyla unutulmaz bir perküsyon gösterisi de gerçekleştirmiştir.

7-8-9 Mart

"Jazz Fotoğrafçılığı Atölyesi"

ROBERTO MASOTTİ

Sayılı jazz fotoğrafçıları arasında sayılı Roberto Masotti bu yılki festival kapsamında 9 Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Fotoğraf Bölümü'nün gelkecek vaadeden 15 öğrencisiyle biraraya gelerek deneyimlerini aktaracak. Festival programındaki konserlerde de çalışma imkanı bulacak gençlerin çalışmalarından oluşan sergi 2006 yılındaki festival süresince sergilenecektir.

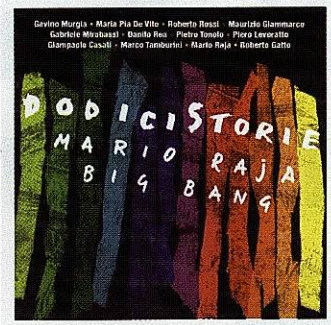

14-15-16 Mart

"Big Band Atölyesi"

Mario Raja

Big Band geleneğini sürdüren sanatçıların başında gelen Mario Raja, jazza ilgi duyan genç müzisyenlerle 14, 15, 16 Mart 2005'de bir araya geliyor. Raja, big band repertuvarının seçkin örneklerini genç jazzcılarla birlikte seslendirmekten mutluluk duyacağını söylüyor.

12. İzmir Avrupa Jazz Festivali'nin Afişini Siz Yapın

İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı, 01 – 16 Mart 2005 tarihleri arasında gerçekleştireceği "12. İzmir Avrupa Jazz Festivali"nin afişi için yarışma açtı.

1 Mart 2005 tarihinde 35 yaşını doldurmamış herkese açık olan yarışmanın son katılma tarihi 31 Ocak 2005 Pazartesi günü saat 18.00.

Bu yıl üçüncüsü düzenlenecek yarışma; "Avrupa Jazz'ı" gibi özel bir alana sahip, dünyanın sayılı festivallerinden biri olan "İzmir Avrupa Jazz Festivali"ne gençlerin bakış açısını taşımayı, grafik sanatına ilgi duyan öğrencilerin ve genç grafik sanatçılarının yaratıcılıklarını desteklemeyi ve birinci seçilecek eseri 12. İzmir Avrupa Jazz Festivali gibi saygın bir organizasyonun afişi olarak kullanarak, genç sanatçıların önlerinde yeni ufuklar açılmasını sağlamayı amaçlıyor.

Filiz Sarper, Merih Sezgin, Ayşe Tatari, Savaş Tolga Ekşi, Semih Akın Tozlu, Hakan Ertep, Murat Türkay, Serdar Ongurlar ve Maksude Kılıç'tan oluşan seçici kurul ilk üç eserin yanı sıra sergilenmeye değer buldukları eserleri de belirleyecek. Yarışmaya katılan afişler, festival süresince, Akademi İKSEV'de sergilenecek.

İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı, 12. Jazz Festivali Afiş Yarışması'nda: Birinciliğe değer görülen afişe: 1.000 YTL, İkinciliğe değer görülen afişe: 500 YTL, Üçüncülüğe değer görülen afişe: 250 YTL ve Mansiyon kazanan iki esere de 125'er YTL ödül verecek. Ayrıca sergilenmeye değer görülen afişlerin sahiplerine de 12. İzmir Avrupa Jazz Festivali Toplu bileti verilecek.

Yarışma ile ilgili detaylı bilgi ve yarışma şartnamesi; 0 232 482 00 14 numaralı telefondan ve www.iksev.org adresinden temin edilebilir.

Festival programında değişiklik hakkı İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı'na aittir.

Babylon'da Garanti'li Jazz Günleri devam ediyor...

Zuhal Focan
focan@nardisjazz.com

ERCÜMENT VURAL & ÖNDER FOCAN PROJECT

18 Ocak Salı / 21:30

Ercüment Vural - piyano, tuşlu çalgılar; Önder Focan - gitar; Alp Ersönmez -bas gitar; Tunç Çakır - perküsyon; Erhan Seçkin - davul

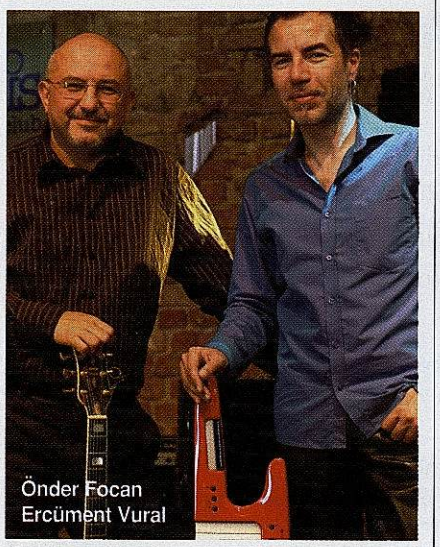

Önder Focan
Ercüment Vural

Latin, funk ve biraz da swing... Caz, pop ve latin müzikte birçok başarılı projeye imza atmış olan piyanist Ercüment Vural ve Türkiye'nin en üretken caz müzisyenlerinden biri olan gitarist Önder Focan'ın önderliğinde kurulan Ercüment Vural-Önder Focan Project'in Aura Records etiketiyle yayınlanan ilk albümü 'Kırmızıya Çalıyor / Like Red' ikilinin sahnede yakaladıkları uyum ve birlikte çalmaktan aldıkları keyfin doğal bir sonucu. Ercüment Vural & Önder Focan ikilisine bas gitarda Quartet Muartet (eski Trio Mrio) ve Kangroove'un basçısı olarak ün salmış olan Alp Ersönmez, perküsyonda genç yaşına rağmen kuvvetli ritm duygusuyla dikkatleri çeken Tunç Çakır ile davulda Erhan Seçkin eşlik ediyor... 'Kırmızıya Çalıyor / Like Red' aydınlık melodiler ve rahatlatıcı ritmlerle huzur veren ve hatta bazen dinleyenleri alıp uzak diyarlara götüren gökkuşağının renkleri kadar göz alıcı ama bir o kadar mütevazı bir proje...

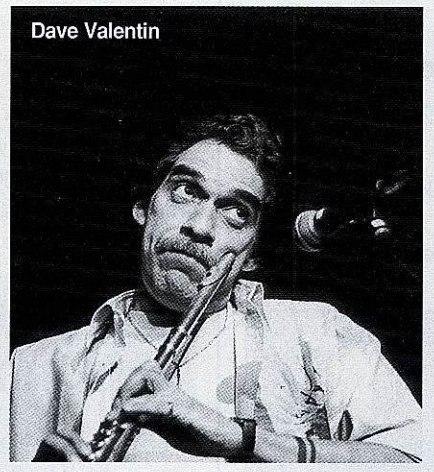

Dave Valentin

Garanti Jazz Yeşili

DAVE VALENTIN & TROPIC HEAT QUARTET

29 Ocak Cumartesi / 23:00
28 Ocak Cuma / 23:00

Dave Valentin -flüt, Robert Ameen - davul, William Francis O'Connell - piyano, Richard Flores - konga, Charles Lincoln Goines – bas

Çok yönlü yeteneğinin yanısıra müziğin ölümsüz niteliğini benimseyen ve benimsettiren tavrıyla ün salan Portoriko asıllı Amerikalı Dave Valentin jazzın en usta ve en "zevkli" sanatçılarından bir olarak tanımlanıyor. Afrika vurmalılarıyla 16 yıl yaşadığı ilişkinin ardından aşık olduğu bir kız uğruna üflemelilere merak saran Valentin, dünyanın en ünlü jazz flütçülerinden biri Hubert Laws'un öğrencisi olmuş. Öğrenmenin yanısıra öğretme tutkusuyla da yoğrulan sanatçı genç yaşından itibaren kendisini New Yorklu göçmen çocukların yaşam kalitesini yükseltmek adına onlara müzik eğitimi vermeye adar. Dave Grusin ve Larry Rosen tarafından keşfedilen Valentin, ünlü müzisyenlerin yeni kurulan GRP adlı plak şirketiyle cesurca anlaşma imzalar. Kısa sürede, New York başta olmak üzere bir çok Avrupa ve Asya ülkesinde ünü yayılır ve yıldız konumuna erişir. 18 albümü neredeyse dünyanın her yerinde yayınlanırken, Latin gurusu Tito Puente'nin müzikal direktörlüğünü de üstlenir. Afrika, Japonya, Venezuela, Peru, Ekuador ve Brezilya gibi çeşitli ülkelere yaptığı yolculuklar sırasında edindiği farklı kültürlere ait flütleri toplar, bütün performanslarında flütlerin kültürel hikayelerini anlatır. Brezilya, salsa, merenge gibi çeşitli Latin müziği formlarını jazz ve R&B ile harmanlayan sanatçı 1985 yılında "en iyi R&B enstrümantalisti" dalında Grammy kazanır, JazzIs dergisince de 7 sene arka arkaya "en iyi flütçü" seçilir. Flütünü oldukça yumuşak ve akıcı bir dilde üflese de, flüte kattığı funk ve rock öğeleriyle tarzında perküsyon eğitimi fazlasıyla hissedilir. Çekiciliğini ve popülaritesinden hiç bir şey kaybetmeyen sanatçı çalmanın yanısıra çocuklarla çalışmayı da sürdürüyor.

Garanti Jazz Yeşili

ERIK TRUFFAZ QUARTET

4 Şubat Cuma / 23:00
5 Şubat Cumartesi / 23:00

Erik Truffaz – trompet, Marcello Giuliani – bas gitar, gitar, Patrick Muller – piyano, Marc Erbetta – davul

"Jazz diye bir şey yoktur, jazz sanatçıları vardır" cümlesi İsviçreli trompet sanatçısı Erik Truffaz'yı en iyi ifade eden cümle. Tarzı, neredeyse trompet ustası **Don Cherry** ile özdeşleştirilen, 1991 yılında çıkardığı "The Mask" albümündeki uslubu ile Miles Davis'e benzetilen 43 yaşındaki müzisyen, çağdaş jazzın ufkunu genişleten, genç kuşağın en önemli trompetçilerinden biri sayılıyor.

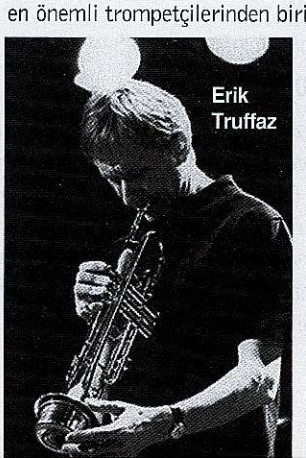

Erik
Truffaz

Klasik müzik eğitimi alan Truffaz, 90'ların ortasından itibaren 1950'li yılların romantik çizgisinden sıyrılıp Weather Report, Chick Corea's Elektrik Bands gibi 70 ve 80'li yılların Amerikalı elektro-akustik ve füzyon toplulukların izinden gitti. Yenilikçi hareketin baş temsilcilerinden biri haline gelen sanatçı, jazzı teknoloji kullanmadan drum'n'bass, hip-hop ve acid-jazz ile sofistike bir şekilde kaynaştırdı. Hem "Revisité" albümünün remikslerini yapan DJ/prodüktör Alex Gopher hem Pierre Henry gibi Fransız jazz efsanleriyle işbirliği yaparak müzikte korkmadan denemeye devam eden müzisyen maceraperestliğini tüm dünyaya gösterdi. 1996 yılında onunla aynı kaderi paylaşan üç diğer müzisyenle "Erik Truffaz Quartet"i kurdu. Dörtlü, "Out of Dream","The Mask" ve Fransa'da gümüş plak kazanan ve dünyada 100 bin kopya satan "Bending New Corners" adlı albümleri gerçekleştirdikten sonra "The Walk of the Giant Turtle" albümünde tekrar buluştu. Uzun bir zaman dilimine dayanan müziksel ve duygusal beraberliklerin bir sonucu olan "The Walk of the Giant Turtle"da grup sıcak ve organik bir bütünlük sağlamış. Jazz, drum'n'bass ve 60 ve 70'li yılların rock'undaki psychedelic sound'unu yansıtan bu ses nehrinin içinde The Beatles'dan Rolling Stones'a, James Brown'dan Miles Davis'e kadar her türlü efsaneyi duymak mümkün. Eric Truffaz Quartet konserinde tüm müzikseverlerin yüzünü güldürecek bir ses/zaman tünelinde yolculuk var.

BYTHER SMITH & THE NIGHTRIDERS

8 Şubat Salı / 21:30
9 Şubat Çarşamba / 21:30

Byther Smith - gitar, vokal/Boyd Small - davul/Jasper Mortier - bas/Jan Mittendorp – gitar

Chicago Blues'un yaşayan efsanesi Byther Smith, müzikal kariyeri boyunca Muddy Waters , Howlin' Wolf, Jimmy Reed, Chuck Berry, ve Otis Rush gibi blues'un önemli isimleri ile çalıştı. Byther Smith müzikle olan ilişkisine doğduğu Monticello, Mississippi'de gospel ile başladı ve gençlik yıllarında Arizona'ya giderek kulüplerde çeşitli gruplarla çalmaya başladı. Kuzeni efsanevi J.B. Lenoir'ın tavsiyesi üzerine Chicago'ya giden Smith, gitar ustaları Robert Lockwood ve Hubert Sumlin'den dersler aldı. Bir yandan da kulüplerde çalan Byther Smith birçok gospel ve blues sanatçısının kayıtlarına katıldı. 1979'da yoğun ilgi gören 'Addressing the nation with the Blues' ve 'Housefire'ı kendi ismiyle yayınladı. Jazz ve blues'un önemli plak şirketlerinden Delmark'tan, Mississippi Kid, All Night Long ve Hold That Train albümlerini yayınlayan Byther Smith, konserler vererek dünyayı dolaştı. Chicago Blues Festivalinin vazgeçilmez simalarından olan Smith, Avrupa'da başarılı turneler gerçekleştirdi. Sevecen kişiliği ile blues dünyasında öne çıkan Smith, insanlarla iletişim kurduğunda zihninde şekillenen fikirlerin kendisine ilham verdiğini ve genelde şarkılarının temelinin rüyasında oluştuğunu söylüyor. Smith her defasında kendisini bir gitarsitten çok bir bas gitarist olarak gördüğünü dile getiriyor ve bestelerinde bas gitara ağırlık vererek bunu hissettiriyor. Son zamanlarda Smitty's Blues (2001) ve Throw Away The Book (2004) adlı çalışmalarını yayınlayan Byther Smith blues severlerin karşısına uzun zamandır kendisine eşlik eden yetenekli müzisyenler, The Nightriders ile birlikte çıkıyor.

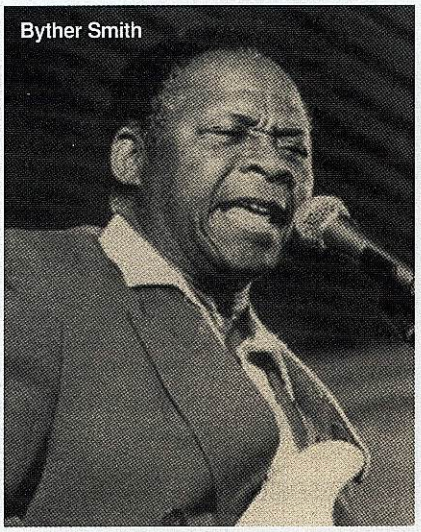
Byther Smith

THE RAY GELATO GIANTS

11 Şubat Cuma / 23:00
12 Şubat Cumartesi / 23:00

Ray Gelato - vokal, tenor saksofon/Alex Garnett - alto ve tenor saksofon/Tom Gordon - davul/Danny Marsden - trompet/Andy Rogers - trombon/Gunther Kuermayr - piyano/Frazer Snall – kontrbas

Swing'in Britanyalı kralı Ray Gelato jive'ın dinamik ruhunu canlı tutmaya yeminli. Ray Gelato Devleri, müzikal zaman tünelinde dinleyiciyi 1950'lerin en keyifli gecelerine ışınlıyor. Bu yedi kişilik mini-orkestra efsanevi Rat Pack üyeleri Frank Sinatra ve Dean Martin'in hitlerini 21. yüzyıla uyarlıyorlar. Gelato, 2. Dünya Savaşı sonrası jazzını icra ettiklerini iddia ede dursun, kendisi ve grubu swing denen yaşam tarzını tüm dünyada benimsetiyor. 25 yıldır Londra jazzı ve rockabilly gibi türler çerçevesinde kendini sürekli yenileyen vokalist ve saksofon sanatçısı 1988'de kurduğu "The Giants of Jive"la adını, Carnegie Hall ve Avrupa'da katıldığı çeşitli jazz festivallerinde duyurdu. 11 senelik grubu "The Giants" ile Montreal, Umbra (6 kez), San Sebastian gibi festivallerle bir çok metropolün popüler jazz kulüplerinde sahne aldı. Uluslararası yediden yetmişe bir kitlenin yanısıra meslektaşları arasında da oldukça popüler olan "The Ray Gelato Giants", Robbie Williams'ın Royal Albert Hall konserini açtı, Paul Mc Cartney'nin düğününde sahne aldı. Aynı zamanda swing'in "maestro"su olarak da anılan sanatçı İngiliz Kraliyet ailesi için de iki kez konser verdi. Duke Ellington, Sammy Davis Jr, Frank Sinatra gibi devlerin günümüzdeki en otantik ve en orijinal yorumcuları bitmez tükenmez enerjileri, sahnedeki dinamik ve "atışmalı" performanslarıyla dinleyiciye işitsel ve görsel bir ziyafet vaadediyor...

Ray Gelato

RONNY JORDAN

23 Şubat Çarşamba / 21:30
24 Şubat Perşembe / 21:30

Grammy ödüllü Ronny Jordan, 20. yüzyılın en etkili jazz müzisyenleri arasında yer alıyor.

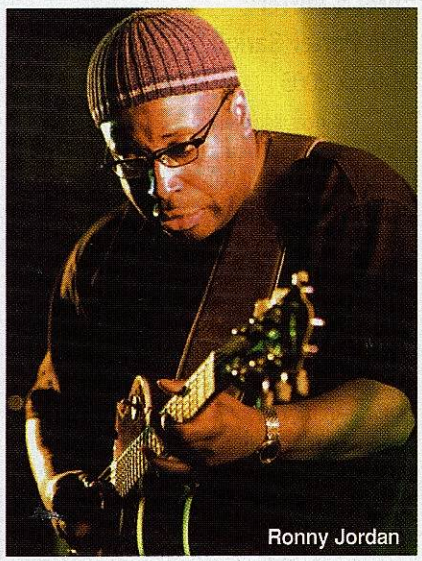
Ronny Jordan

RICKY FORD

15 Şubat Salı / 21:30

Ricky Ford - tenor saksofon

Dünyaca ünlü Tenor saksafon sanatçısı Ricky Ford, efsane Neyzen Tevfik'in solo emprovizasyonlarını yeniden yorumluyor.

Nardis'te yepyeni projeler...

Sibel Köse & Quartet Muartet

15 Ocak 2005

Türkiye'nin en iyi seslerinden Sibel Köse Ankaralı. TED Ankara Koleji'nin ardından ODTÜ Mimarlık Bölümü'nden 1991 yılında mezun oldu. Jazz'a üniversitede öğrenci olduğu yıllarda başladı. Tuna Ötenel ile birlikte yaptığı çalışmalarla deneyim kazandı. Bilkent Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü'nde Janusz Szprot aracılığıyla Bilkent, Zwierdzyniec ve Pulawy'de (Polonya) bir çok seminere katıldı ve Deborah Brown, Rachel Gould, Elli Wright ve Joe Lee Wilson'ın yönetiminde bireysel ve grup çalışmaları yaptı. Bu çok kısa özgeçmiş ile anlatmaya çalıştığımız sanatçımız 2 aydır Dubai'deydi. Döner dönmez Nardis'in en sevilen gruplarından Quartet Muartet ile birlikte bir konser verecekler. Kaçırmayın deriz!

"prêt à Porter" Cole Porter Şarkıları

28 Ocak 2005

Zeki ve ince esprilerle bezeli parodi parçalarından, duygu yüklü ballad'lara, her Cole Porter şarkısı bizde bir şeyleri harekete geçirir. Çoğunluğu müzikaller için yazılmış olan bu şarkılar günümüze kadar pop, caz, klasik, country gibi farklı müzik türleriyle uğraşan müzisyenler tarafından yorumlanmıştır. 1930'lu yıllarda en parlak dönemini yaşayan Porter, George-Ira Gershwin, Richard Rogers, Lorenz Hart, Oscar Hammerstein, Jerome Kern ve Irving Berlin gibi şarkı yazarları ve bestecilerle birlikte anılmaktadır. Ölümünden 40 yıl sonra bile müzikalleri ülkemizde ve dünyada sahnelenmeye devam etmektedir. Bu ustaya bu kez Nardis çatısı altında bir selam gönderiyoruz.

nardis jazz club — OCAK AYI KONSERLERİ

Galata Kulesi Sokak No.14, Galata-Istanbul tlf. 0212-2446327

01 CUMARTESİ	**SPIN** Sıtkı Sırtanadolu (g), Tahsin Ünüvar (s), Selim Benba (p), Erdal, Akyol (b), Ferit Odman (d).
03 PAZARTESİ	**Smyrna Trio feat. Cem Aksel,** Kürşat And (b), Kerem Türkaydın (g), Serhan Erkol (as), Cem Aksel (d).
04 SALI	**Genco An Trio** Genco Arı (p), Alp Ersönmez (b), Turgut Alp Bekoğlu (d).
05 ÇARŞAMBA	**Ricardo Moyano & Yaz Baltacıgil & Orhan Topçuoğlu** Ricardo Moyano (g), Yaz Baltacıgil (b), Orhan Topçuoğlu (perc).
06 PERŞEMBE	**Group Passiflora,** Levent Altındağ (s), Erdem Sökmen (g), Serkan Özyılmaz (p), Eylem Pelit (b), Volkan Öktem (d).
07 CUMA	**CROSS-VERVE GECESİ, Aşkın Arsunan Quartet** Aşkın Arsunan (p), Şenova Ülker (tp), Erdal Akyol (b), Volkan Öktem (d).
08 CUMARTESİ	**Vural & Focan, "Kırmızıya Çalıyor" Projesi** Önder Focan (g), Ercüment Vural (p, vo), Alp Ersönmez (b), Cem Aksel (d), Tunç Çakır (perc).
10 PAZARTESİ	**"Main Project"** DJ Hakan Türkürer, Cana Çankaya (vo, tp), Ali Sural (b).
11 SALI	**Lodos** İmer Demirer (tp), Adnan Karabulut (vi), Sarp Maden (g), Mahmut Yalay (b), Ateş Tezer (d).
12 ÇARŞAMBA	**Bilge Susar Band** Bilge Susar (vo), Şenova Ülker (tp), Kamil Erdem (b), Burak Bedikyan (p), Ferit Odman (d).
13 PERŞEMBE	**Deniz Dündar Trio** Serkan Özyılmaz (p), Erdal Akyol (b), Deniz Dündar (d).
14 CUMA	**İmer Demirer Quartet** İmer Demirer (tp), Serkan Özyılmaz (p), Yaz Baltacıgil (b), Cem Aksel (d).
15 CUMARTESİ	**CROSS-VERVE GECESİ, Sibel Köse & Quartet Muartet;** Sibel Köse (vo), Sarp Maden (g), Genco Arı (p), Alp Ersönmez (b), Volkan Öktem (d).
17 PAZARTESİ	**Eylem Kaplan Band** Eylem Kaplan (vo), Utku Yurttaş (p), Serhan Erkol (as), Baran Say (b), Burak Yavaş (d).
18 SALI	**A capella Boğaziçi** Seren Akyoldaş (vo), Fundagül İnce (vo), Ece Özbaylı (vo), Recep Gül (vo), H.İbrahim Halaçoğlu (vo), Ali Göktürk (vo).
19 ÇARŞAMBA	**Emre Kayhan & Meriç Demirkol Band** Emre Kayhan (tb), Meriç Demirkol (as), Serkan Özyılmaz (p), Erdal Akyol (b), Cem Aksel (d).
20 PERŞEMBE	**Group Passiflora** Levent Altındağ (s), Erdem Sökmen (g), Serkan Özyılmaz (p), Eylem Pelit (b), Volkan Öktem (d).
21 CUMA	**"Standard A La Turc" Project** Önder Focan (g), Ercüment Vural (p), Şenova Ülker (tp), Erdal Akyol (b), Cem Aksel (d).
22 CUMARTESİ	**Melis Sökmen Band** Melis Sökmen (vo), Aysun Sökmen (vo), Meriç Demirkol (as), Burak Bedikyan (p), Alp Ersönmez (b), Erhan Seçkin (d), Tunç Çakır (perc).
24 PAZARTESİ	**Yansımalar** Şenol Filiz (ney), Birol Yayla (tambur), Nezih Yeşilnil (b), Engin Gürkey
25 SALI	**Nilüfer Verdi Trio** Nilüfer Verdi (p), Yaz Baltacıgil (b), Nedim Ruacan (d).
26 ÇARŞAMBA	**Quartet Muartet** Sarp Maden (g), Genco Arı (p), Alp Ersönmez (b), Volkan Öktem (d).
27 PERŞEMBE	**CROSS-VERVE GECESİ A capella Boğaziçi;** Seren Akyoldaş (vo), Fundagül İnce (vo), Ece Özbaylı (vo), Recep Gül (vo), H.İbrahim Halaçoğlu (vo), Ali Göktürk (vo)
28 CUMA	**"prêt à *Porter*" Cole *Porter* Şarkıları** Bora Çeliker (g), Mehmet Kütükçüoğlu (ts), Selim Benba (p), Erdal Akyol (b), Cem Aksel (d).
29 CUMARTESİ	**Jelatin** Ercüment Vural (keyb, vo), Serkan Özyılmaz (p), Alp Ersönmez (b), Cem Aksel (d), Tunç Çakır (perc).
31 PAZARTESİ	**Cellissima,** Gülyar Balcı (viyolonsel), Mine Cangal (viyolonsel), Didem Erken (viyolonsel), Jülide Canca Eke (viyolonsel).

COLE PORTER

28 Ocak 2005 Cuma günü Bora Çeliker (g, vo), Mehmet Kütükçüoğlu (ts), Selim Benba (p), Erdal Akyol (b), Cem Aksel (d) "prêt à Porter" projesi ile Nardis'te sahne alacaklar.

Selim Benba
Selim.benba@siemens.com

Daha jazz müziğini hiç tanımaz iken ön gençlik yıllarımda bir "Simply Red"in albümünde duyduğum inanılmaz güzellikteki melodiyi duyunca irkilmiştim. "Every time we say goodby"'dı bu duyduğum şarkı. Yıllar sonra aynı melodi ile tesadüfen 1992 yazında "İstanbul Jazz Festivali'nde "Charlie Haden-Quartet West" konserinde karşılaştım ve Ernie Watts'ın tenoru beni alıp götürdü uzaklara. Bir melodi bu kadar güzel olabilir diye düşündüm. Daha sonra jazz'a merak salıp işin içine biraz daha girince bu şarkının ve jazz repertuarının olmazsa olmaz birçok standardının bestecisi Cole Porter'ın jazz tarihinde ne kadar önemli bir kişilik olduğunu anlamış oldum. "Cole Porter Songbook", gerçekten de Rodgers/Hart, Irving Berlin, Jerome Kern, Hammerstein ve Gershwin'ler ile birlikte 1920'lerden bugün kadar albüm kayıtlarında, jazz konserlerine ve jam session'larda defalarca seslendirilmekte olan büyük dağarcığın vazgeçilmez parçalarından biri. Sevgili dostlarım Cem Aksel ve Bora Çelikel beni Nardis Jazz Club'da 28 Ocak 2005 akşamı sahne alacak "Cole Porter Songbook Project"e katılmaya davet edince, bu fırsattan istifade Porter'ın hayatı ve müziği hakkında biraz düşünme ve araştırma yapma fırsatı buldum. Sizlerle Porter'ın renkli, ihtişamlı, mutluluk ve neşe içinde süren, bir o kadar da hüzünlü bir şekilde sona eren hayatı hakkında öğrendiklerimi paylaşmak istiyorum:

O, bir çok kişiye göre Amerikan müzik sahnesinin en sevilen kişiliklerinden biri ve en iyi popüler şarkı yazarlarından biri idi. İnsan ruh haline olan hakimiyeti sayesinde sekiz-on mısralık şarkı sözleri ile dinleyicilerini güldürebilip ağlatabilirdi. Dünyada istediği her şeyi elde etmiş ve "kutsanmış" insan, hayatının en güzel döneminde başına gelen korkunç bir kaza ile karşılaşmış, buna rağmen üretmeye devam etmişti:

Cole Porter, 9 Haziran 1891'de eczacı Saumel Fenwick Porter ve Kathleen Cole'ın doğumdan sonra hayatta kalan tek çocuğu olarak Indiana eyaletinin Peru kentinde doğdu. Annesinin babası olan James Omar Cole, Indiana'nın servetini kendi yaratmış en zengin kişisi idi. Kızı Kathleen oldukça marjinal bir hayat yaşam sürdürmekte, babası ise onun bu hayatını finanse etmekte, aynı zamanda kendisi gibi zengin bir işadamı ile evlenmesini istemekte idi (Hikaye, Hulusi Kentmen'in oynadığı eski Türk filmlerine oldukça benziyor!). O ise oldukça utangaç bir eczacı ile evlenmeyi tercih etti. Tüm prensiplerine aykırı olmakla beraber James Omar Cole kızının hem evlilik törenini, daha sonra evli genç çifti finanse etmeye devam edecekti.

Saumel Fenwick Porter ve Kathleen Porter, doğan çocuklarına annesin kızlık soyadı yani "Cole" adını verdiler.

Cole Porter altı yaşında piyano ve keman çalmayı öğrenmeye başladı. Kısa zaman sonra bu iki enstrümanı da gayet iyi bir şekilde çalıyordu. Annesi onun günde iki saat çalışmasını sağlıyordu. Cole'un gelişim yıllarında annesi Kate'in oğlunun başarısını ön plana çıkarmak için büyük bir uğraş verdiği, bu uğurda işi Cole'un verdiği konserler için basında pozitif kritikler yazmaları için gazetecilere baskı yapmaya ve okul kayıtlarında tahrifat yapmaya kadar götürdüğü bile söylenir!

1905 yılında Massachusets'te yüksekokula hazırlık amacı ile Worchester Academy'ye girer. Burada kısa zaman içinde birçok arkadaş edinir. Dinamik ve hayat dolu kişiliği sayesinde diğer öğrencileri ve öğretmenleri kendine hayran bırakır. Daha sonra hayatının akışını önemli bir şekilde değiştirdiğini söyleyeceği müzik öğretmeni Dr. Abercrombie'den temel kompozisyon dersleri alır. Dr. Abercrombie'nin şu sözlerini daha sonraki yaşamında her zaman anmıştır: "Sözler ve müzik hiçbir zaman birbirlerinden ayrılamayacakmışçasına evlenmiş ve bütünleşmiş olmalılardır."

Porter'ların çocuklarının eğitimi için verdikleri emekler sonunda sonuç verir. Worchester'de yazdığı şarkılar ile oluşturduğu bir portföyün de yardımı ile Yale Üniversitesi'ne 1913 yılında kabul edilir. Aynı Worchester'de olduğu gibi Yale'de de son derece popüler olur. Müzikaller yazar, maceralar yaşar, hayat boyu sürecek arkadaşlıklar kurar. Yale Amerikan futbolu takımının maçları vesilesi ile daha sonraları klasikleşecek şarkılar yazar. Yale'de sahnelenecek tam teşekküllü sahne prodüksiyonları için yazdığı müzikaller ile kazandığı deneyim, onun besteciliğinin gelişiminde çok önemli bir yer tutar. Yazdığı ilk müzikaller Delta Kappa Epsilon ve Yale Dramatic Association tarafından sahnelendi. Ayrıca Yale'deki değişik sosyal kulüplerde şarkılarını sahnede kendisi de söyledi.

Şaşırtıcı şekilde üretkendi. Yale'deki akademik programın getirdiği ağır ders yükü ve birçok sosyal yükümlülüğün yanı sıra, bir yıl içinde birçok müzikal prodüksiyonu üretebiliyor, ayrıca bunlardan bağımsız onlarca şarkı yazabiliyordu.

Yale için yaptığı müzikal prodüksiyonlarının temaları oldukça çılgın idi. Birçoğu Yale'deki erkeklerin cinsel kudretlerini övmekteydi.

Müzikaller, Yale dışındaki dinleyiciler için de adapte ediliyor ve ücret karşılığı herkese açık olarak ta sahneleniyordu. Müzikallerin metinlerini kendi yazmamakla beraber tüm besteleri o yapıyor, sahne tasarımı, oyuncu seçimi ve genel akışa büyük etkide bulunuyordu. Bu müzikaller sayesinde arkadaşları ile birçok turne yaptı, bu turnelerde büyük ilgi gördü. Bu hızlı hayatı içinde şarkı yazmayı ise hiç ihmal etmedi. 1916 yılında 25 yaşında Yale'den mezun olduğunda ürettiği müzikallerin sayısı 6'ya, yazdığı şarkıların sayısı 300'e ulaşmıştı.

Cole'un faturalarını ödeyen dedesi J.O. Cole ise bu gelişmelerden büyük hayal kırıklığına uğramıştı. Cole'un bir sanat kariyeri yapmasına şiddetle karşı çıkıyor, onun avukat olmasını istiyordu. Porter daha sonra Fransa'dan dönüşünde bir ara avukat-

lık yapmaya başladı, fakat bu işi hiç sevemedi. Annesi onun Yale'de hukuk bölümünde iken 3.sınıfta bölüm değiştirip sanat okumaya başlamasını bilmesine rağmen bunu dedesinden gizledi. Daha sonraları Harvard Business School'a da gönülsüzce yazılan Cole Porter için müzik, hayatının en önemli noktası idi. Beste yapmanın ona sağladığı renkli yaşam, şöhret ve yüksek hayat standardı hukuk kariyerini tamamen cazibesiz kılıyordu.

Yeni mezun Cole Porter'ın ilk müzikali "See America First" Yale'deki arkadaşlarının da yardımı ile 1916 yılında Broadway'de sahnelendi. Pek de beğenilmeyen bu müzikal 15 performans sonrasında sahneden indirildi. 1917'nin Temmuz'unda Avrupa'da savaş (1.Dünya Savaşı) oldukça kızışmıştı. Askerlik yaşındaki tüm erkeklerin orduya katılması isteniyordu. Müzikalinin başarısızlığı ile şevki kırılmış olan Cole Porter sivil görevli olarak orduya katıldı ve Fransa'ya gitti.

Savaş yıllarında basına Fransa'da bulunduğu sürece Fransa Ordusu ile birlikte omuz omuza ve kahramanca savaştığını anlattı. Oysa kendisi, o dönemde Paris'in sosyetik çevrelerinde gününü gün ediyordu. Varlıklı ve politik çevrelerin, eşcinsel eğilimli birçok sanatçının, İtalyan aristokrasisinin katıldığı ve çeşitli "ilaçların" büyük miktarlarda tüketildiği partilere katılıyordu. Yale yıllarında genç erkekler ile ilişkiler kurmaya başladığı söylenen Cole Porter'ın eşcinsel eğilimleri o dönemde az bilinen bir sır olarak yayılmaya başladı.

1918'de savaş sonrasında Amerika'ya geri döndü. Dedesini mutlu etmek için gönülsüz olarak avukatlık yapmaya başladı. Tam o sıralarda varlıklı bir dul olan Linda Lee Thomas ile görüşmeye başladı. Kendisi ile oldukça yakınlaştı. Gerek zenginliği gerek sosyal statüsü ile Linda, onun için ideal bir eş adayı idi. Evlilikleri ikisi için de, tutkulu bir beraberlikten çok, formalite ve dış dünyaya pozitif bir imaj verme amacını taşıyordu. İlk eşinden fiziksel olarak kötü muamele görmüş olan Linda ile eşcinsel Cole, 1954'te Linda'nın ölümüne kadar geçen 35 yıl boyunca oldukça mutlu, fakat cinsellik içermeyen bir evlilik yaşadılar. Aralarında aşk yoktu, fakat çok iyi arkadaştılar. Porter'ın Linda'nın onaylamadan hiçbir şarkısını bitmiş saymadığı söylenir!

1920'lerin başlarında Porter özellikle Avrupa'da sıkça seyahat eder ve renkli hayatının sürdürür. O yıllarda arkadaşlarını eğlendirmek için şarkılar yazan zengin bir genç adam olarak görülmekte idi. Oysa ki o, müziği çok daha ciddiye alıyordu. 1923'te Paris'teki Schola Cantorum'da müzik eğitimini pekiştirdi. Daha sonra "The Ballet Suedois" tarafından sahnelecek olan "Within The Quota" adlı jazz balenin müziklerini yazdı. Broadway'deki ilk gerçek başarısını New York'a geri döndüğü yıl olan 1924'te "Greenwich Village Follies Of 1924" ile yaşadı. 1927'de "Irving Aaronson and his Commanders"ın yer aldığı "Revue des Ambassadeurs" ile ikinci başarısını yakaladı. "Let's Misbehave" adlı Porter şarkısının ilk kayıtlarını onlar yapmıştır. Aynı yıl Fransız yıldız Irene Bordini'nin sahnelediği "Paris" isimli müzikal ile "Let's Do It, Let's Fall In Love" isimli şarkısı ünlendi. 1929 yılında hit olan iki müzikal ile Porter'ın yükselişi hız kazandı. Porter'ın jazz repertuarına kazandırdığı en önemli standartlardan biri olan What Is This Thing Called Love?'ın da yeraldığı "'Wake Up And Dream" ve "You Do Something To Me"yi de içeren "Fifty Million Frenchmen". Yine 1929'da Porter'ın bir şarkısı ilk olarak bir filmde kullanıldı. Bu film pek te kaliteli bir eser olmayan "The Battle Of Paris" idi.

Böylelikle 1920'ler Cole Porter'ın başarılarının artmaya başlaması ile sona erdi. 1930'lar ise onun gerçekten parladığı yıllar olacaktı.

1930 yılı Porter'ın oldukça sık çalınan şarkıları olan "Just One Of Those Things" ve "Love For Sale"i de içeren "The New Yorkers" ile açıldı. 1931'de yazdığı müzikal "Star Dust" sahnelenmedi. 1932'de yazdığı "The Gay Divorce" ise büyük bir başarı yakaladı. Dönemin tutucu çevrelerinden gelebilecek tepkiler dikkate alınarak ismi "The Gay Divorcee" olarak değiştirilen müzikalde ; "After You, Who?" ve Porter'in belki de en çok tanınan bestesi olan "Night and Day" de vardı.

1933'te Londra sahnesi için genç bir yıldız olan Gertrude Lawrence'ın da oynadığı "Nymph Errant"i yazdı. 1934'te Cole ve Linda New York'a döndüler. O yıl gelmiş geçmiş en büyük Broadway hit'lerinden biri olan Anything Goes'u yazdı. Bu müzikal ile "All Through The Night", "Blow Gabriel, Blow", "Easy To Love", "I Get A Kick Out Of You", "You're The Top" ve müzikal ile aynı adı taşıyan meşhur "Anything Goes" doğmuş oldu (Bu standart Brad Mehldau'nun 2004 trio albümüne de ismini verir).

1935'te yazdığı "Jubilee" müzikali Just One Of Those Things ve Begin The Beguine adlı şarkılar ile hatırlanmakta. 1936'da ilk olarak sahnelenen "Red Hot and Blue" "It's De-Lovely" adlı şarkısını, aynı yıl yazdığı "Born To Dance"te ise "I've Got You Under My Skin" ön plana çıkar. 1937'de yine bir Broadway prodüksiyonu olan "Rosalie" de "Why Should I Care" ve "In The Still Of The Night" ilk kez seslendirilir.

1937'ta 46 yaşında olan Cole Porter en verimli dönemini yaşıyor de şöhretinin ve genel olarak hayatının tadını çıkarıyordu. Aynı zamanda tutkulu bir binici olan Porter, bir sabah çıktığı at gezintisinde fena şekilde düştü. Binmekte olduğu at, bacaklarının üzerine düştü ve iki bacağını da birçok yerinden kırdı. Bu korkunç kaza, onun 30'un üzerinde ameliyat geçirmesine ve en sonunda bir bacağının kesilmesine neden olacak ve hayatının sonuna kadar ağrı çekmesine neden olacaktı (Cole'un bacağı ancak bu zorunlu çözümü sonuna kadar reddetmiş olan eşi Linda'nın ölümünden sonra 1954'yılında mecburen kesilmiştir). Porter herşeye rağmen espritüelliğini ve neşesini kaybetmemişti. Hatta arkadaşlarına "You Never Know" adlı şarkısını attan düştüğünde ambulans beklerken bestelediğini anlatmıştır!

1939 ve 1940 yıllarında geçirdiği ağır ameliyatlar ve ağrılarına rağmen inanılmaz bir enerji ile hiç birşey olmamışçasına üretmeye devam etmiş, aralarında "You Never Know", "Broadway Melody Of 1940" (I Concentrate on You bu müzikaldendir), "Du Barry Was A Lady"; "Panama Hattie", "Let's Face It" ve "Something For The Boys"'un da olduğu müzikalleri yazmıştır.

2.Dünya Savaşı yıllarında müzik üretemeyen Cole Porter'ın savaş sonrasında gündemden düşeceği beklenirken, o 1948'de "Kiss Me, Kate"'i yazmıştır. İnanılmaz bir başarı sağlayan "Kiss me Kate" 1000 kereden fazla sahnelenmiştir. Dünyanın birçok yerinde sahnelenen "Kiss Me Kate", "Anything Goes" ile birlikte Cole Porter'ın en popüler eserlerinden biridir.

50'lerde"Can-Can", "Silk Stockings" ve "High Society" gibi hit'ler yazmaya devam eden Cole Porter bir televizyon prodüksiyonu için 1958'de "The Aladdin Story"yi yazmıştır.

Cole Porter'ın son yılları ne yazık ki oldukça üzücü bir şekilde geçti. Bacağının kesildiği 1958 yılından sonra yalnız ve izole bir şekilde yaşamını sürdürmüştür. 1960'da Yale Üniversitesi kendisine onursal doktora verdi. Varlık ve şöhret ile dolu bir hayat süren, etrafında kendisine hayran birçok arkadaşı ve geniş bir çevre eksik olmayan o adam, son iki yılını parası karşılığı kendisine bakan bir hemşire ile yalnızlık içinde geçirdi. 73 yaşında 1964 Ekim'de Hollywood'da bir bakımevinde öldü. Arkasında onlarca müzikal ve 1000'in üzerinde şarkı bırakarak.

Jazz repertuarının efsanevi bestecilerinden Cole Porter'ın standartları bugüne kadar sayısız jazz'cı tarafından seslendirilmiştir ve seslendirilmektedir. Ella Fitzgerald, Louis Armstrong, Billy Holiday, Betty Carter ve aklınıza gelebilecek tüm jazz vokalistleri "Cole Porter Songbook"un nerede ise tüm parçalarını seslendirmiştir ve onların sesleri bu standartlar ile özdeşleşmiştir. Mütevazı jazz koleksiyonumda yer alan ve dinlemekten büyük zevk aldığım Cole Porter yorumlarının bazılarını sizler ile paylaşmak istiyorum:

What is this thing called love
Bill Evans, Portrait In Jazz, 1959

What is this thing called love
Keith Jarrett, Whisper Not, 1999

I love you
Bill Evans, New Jazz Conceptions, 1956

All of you
Bill Evans, Sunday At the Village Vanguard, 1961

All of you
Keith Jarrett, Tribute, 1990

All of you
Miles Davis, 'Round Midnight, 1955

Love for sale
Miles Davis, '58 Featuring Stella By Starlight

Love for sale
JackyTerrason Trio Alive, 1998

From this moment on
Brad Mehldau, Introducing Brad Mehldau, 1995

From this moment on
Brad Mehldau, Live in Tokyo, 2005

It's Alright With Me
Brad Mehldau, The Art of Trio Volume Two, Live a t the Village Vanguard, 1997

Anything Goes
Brad Mehldau, Anything Goes, 2004

Every Time We Say Goodbye
Charlie Haden-Quartet West, Haunted Heart, 1992

Every Time We Say Goodbye
John Coltrane, My Favorite Things, 1956

All Through The Night
Charlie Haden-Quartet West, Now Is The Hour, 1996

Bugün Cole Porter yazdığı müzikallerle ile sahnelerde ve ölümsüz standartları ile da dünyanın tüm jazz kulüplerinde genç müzisyenlerin ellerinde ve yüreklerinde yaşıyor.

Referanslar:

1) http://www.coleporter.org/
2) Todd Peach's Cole Porter Bio Page
Cole Porter Biography Page. by Patrick McAndrews: www.thepeaches.com/music/composers/cole/Bio.html

John Digweed İstanbul'da!

Elektronik müziğe ne kadar uzak olursanız olun "John Digweed" adını mutlaka duymuşsunuzdur! Dinamo 103.8'de yayınlanan Millering The Nite with John Digweed' s Transitions adlı dünyaca ünlü radyo showu ile büyük beğeni toplayan John Digweed, 29 Ocak Cumartesi akşamı Dinamo 103.8' in katkılarıyla Istanbul'da!

Venue, Maslak' ta düzenlenecek olan bu gecede, Digweed' in kendi keşfi olan Yunus Güvenen' in de geceyi başlatacak olması gecenin sürprizlerinden sadece biri! Gecenin görsel showlarını ise Michael Parenti' nin yanısıra Amerika'daki Sasha ve Digweed' e dünyaca ünlü 'Delta Heavy Tour' boyunca görsel showlarıyla eşlik eden Johnny Dekam ve Ali Batı ile Dinamo' nun son filmini yapan Ali Demirel hazırlayacak. 29 Ocak'ta Venue Dinamo 103.8 farkıyla sizi bekliyor.

Kapı Açılış:22.00
Sınırlı sayıda bilet Biletix'te 45 YTL
Kapıda 50 YTL

JOHN DIGWEED

İngiltere' nin elektronik müzik dünyasına kazandırdığı en önemli isimlerden biri. 10 yıldan fazla zamandır elektronik müzik dünyasının içinde. New York'taki unutulmaz gece klübü Twilo' da resident ilk İngiliz DJ' i olmayı başaran Digweed, Sasha ile beraber yaptığı ve tarihe ilk "DJ Compilation" olarak geçen "Renaissance" albümüyle çoğu müzikseverin elektronik müziğe olan bakış açısını değiştirmeyi başardı ve dünya çapında en fazla aranan DJ'lerden biri oldu.

Dünyaca ünlü DJ, Twilo'dan meslektaşı Sasha' yla birlikte yaptığı elektronik müzik dünyasında bir dönüm noktası sayılan Renaissance CD'sinin 2004 sonunda yeniden basılması ve ülkemizde Dinamo 103.8' de yayınlanan radyo programı "Transitions" ile gündemdeki yerini korumaya devam ediyor. DJ'liğin yanısıra, prodüksiyona da el atan İngiliz DJ, Nick Muir' le beraber 1996 yılında yaptığı "Trainspotting" filminin orijinal film müziklerinde yer alan "For What You Dream Of" parçasıyla büyük ses getirdi.

ROXY High Jazz® Geceleri'nde BEANFIELD ile Jazz, soul ve fütürist elektronika karması

Geleceğin soul ve elektrik jazz müziğinde yeni bir sayfa açan Alman grup Beanfield, "Human Patterns" tan sonra ikinci albümleri "Seek" in tanıtım turunda, Jim Beam sponsorluğuyla 26 Ocak akşamı Roxy'de sahne alıyor.

Beanfield, müziğin farklı evrelerinin derinlik ve ruhunu içeren albümlerinde, jazz, soul, fütürist elektronika ya da Batı Londra breakbeatlerini karıştırıyor. Canlı enstrümanların dijital seslerle, soul vokallerin bilgisayar groove'larıyla birleştiği müzik, analoğun dijitalle buluşması olarak adlandırılıyor. "Roxy High Jazz Geceleri"nde jazz, soul ve elektronik müzik karışarak ultra gelenekçilik geleceğin sesiyle harmanlanıyor.

Roxy High Jazz Vol:10 Beanfield konser saati: 22:00
Tam bilet : 20 milyon TL
Öğrenci ve S Kart sahipleri : 15 milyon TL
Roxy Kart sahipleri : 10 milyon TL

Roxy İstanbul Sıraselviler Caddesi Arslan Yatağı Sok. No:9 Taksim
Tel: 0 212 2456539

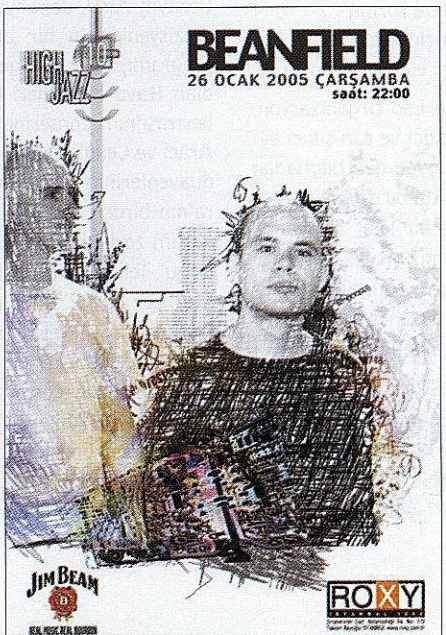

Sibel Köse, French Connection

3. ULUSLARARASI ANKARA JAZZ FESTİVALİ'NİN ARDINDAN...

JAZZ YAPMA!

Umut Uğur

3 Uluslararası Ankara Jazz Festivali boyunca, Başkentin bu zengin festivaline desteğini esirgemeyen radyo ve televizyon kurumlarında yer alan tanıtım programlarında sorulan sorulardan biri de, Türkçe'ye yerleşmiş "jazz yapma!" deyiminin ne anlama geldiği ve neden bu anlama geldiği idi. Bu deyim, 'kısa kes, uzatma!' demek olduğu gibi 'canımı sıkma!' gibi oldukça olumsuz anlamlara sahip. Hatta ünlü pop şarkıcımız Kenan Doğulu, sözlerini kendisinin yazdığı "Caz Yapma!" adlı parçanın nakarat bölümünde şöyle diyor:

Caz yapma, kafaları karıştırma
Bilmezlikten gelip derdimi sorma
Caz yapma, sakın bir suçlu arama
Hedefleri şaşırıp kendini vurma.

Ankara Caz Derneği ve Leo Organizasyon, işte bu bayıltıcı, lafı uzatıcı ve can sıkıcı eylemi, 1995 yılından bugüne dek bıkmadan usanmadan yaparak, hatta bu eylemi uluslararası kimlik kazanmış bir kent festivaline dönüştürerek ve geçtiğimiz yıl 25 Kasım- 5 Aralık tarihleri arasında 3. Uluslararası Ankara Jazz Festivali'ni düzenleyerek, bu işi inatla sürdürmekteki kararlılığını gösterdi.

'Jazz yapma!' ünlemesi, Türkçe argo deyimleri arasındaki nadide yerini muhafaza ededursun, Ankara'nın bu biricik uluslararası jazz festivalinde katılım, gerek müzisyen, gerekse dinleyici sayıları açısından, önceki yıllara göre ciddi artışlar gösterdi. Avrupa ve dünya jazz'ının çağdaş temsilcilerinin izlendiği festivalde, farklı ulusal kimliklere sahip jazz sanatçılarından oluşmuş gruplar, Ankaralı jazz severlere unutulmaz anlar yaşatarak, jazz müziğinin milliyetler ötesi bir değer olduğunu bir kez daha gösterdiler. Modern jazz müziğinin nasıl bir mecraya yöneldiği, klasik müzik, etnik müzik, elektronik ve pop müzik gibi formları nasıl çatısı altında topladığı, özenle hazırlanmış festival programı sayesinde çarpıcı biçimde görüldü.

Ankara Jazz Festivali, 2004'de 8 ülkeden 100'e yakın jazz sanatçısına ev sahipliği yaptı. Fransa, Hollanda, Macaristan, İtalya, Cezayir, ABD, Japonya ve Türkiye'den jazz müzisyenlerinin bir araya geldiği festival programı, festivalin geleneksel açılış grubu olan Hava Kuvvetleri Komutanlığı Caz Orkestrası'nın konserine Sibel Köse, Elvan Aracı ve Cengiz Baysal gibi Türkiye'nin jazz duayenlerinin katılımıyla başladı. Ankara'nın birden bire karlar altında kaldığı ve ulaşım zorluklarının çekildiği o günde, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kültür Kongre Merkezi büyük salonunun, Genel Kurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanlarının da içerisinde olduğu büyük bir seyirci kitlesiyle dolması, festivale gösterilen ilginin boyutunu gösteriyordu. Ankaralı jazz severler, festivalin ikinci günündeki Sibel Köse French Connection konserinde ise, besteci ve düzenlemeci Fransız trompetçisi Jean Loup Longnon ile tanıştı. Büyük yeteneği ve sahne sempatisiyle izleyenleri büyüleyen Longnon, dünya çapında trompetçiler arasına adını yazdırmayı başarmış bir müzisyen.

3. Uluslararası Ankara Jazz Festivali, 2004'de yeni bir konser mekanı da keşfetmişti; Ankara-Dikmen-Öveçler'de yeni açılmış olan müzik mekanı Faces Live. Bu mekan canlı atmosferi ve yeraltı dekoruyla, Hollanda'da yaşayan ve özel elektrik gitarıyla kendine has bir sound'u olan Timuçin Şahin ve triosunun modern jazz tınıları üzerine kurduğu konserine ev sahipliği yaptı. Faces Live aynı akşam, Avrupa'nın tanınmış funk-jazz grubu Macar Jazzpression beşlisinin konseriyle bir kez daha şenlendi. Avrupa jazz'ının önemli jazz okullarından Macaristan Jazz Geleneği'nin son yıllarda adından çok söz edilen temsilcisi Jazzpression'ın genç bateristi Gabor Dörney, davul sololarıyla salonu dolduranlara unutulmaz hazlar yaşattı. Ankara'ya çok bağlanıp, kendi konseri sonrasında festivalden ayrılmakta zorluk çeken Fransız trompetçi Jean Loup Longnon'un da sahneye fırlamasıyla konser, tam bir şölene dönüştü.

Festival, Ankaralı jazz severlerin yabancısı olmadığı Hollanda'lı jazz müzisyenlerinden oluşan Michiel Borstlap Trio'yu, genç yaşına karşın olağanüstü sesiyle dikkat çeken Edsillia Rombley eşliğinde konuk etti. Avrupa pop müziğinin önemli sesleri arasında yerini

alan Rombley, yine Avrupa jazz'ının sihirli parmakları olarak nam yapmış piyanist Michiel Borstlap ile, 'jazz içre pop' olarak adlandırılabilecek bir program sundu. Doğrusu modern popun, jazz standartlarıyla uyumu, hele de böylesine usta icracılarla, salonu dolduran jazz severlere izlemeye doyulmaz bir akşam yaşattı. Borstlap'ın Ankara için bestelediği aynı adlı jazz bestesi, Ankaralı seyircileri oldukça etkiledi. Müzisyen, geçtiğimiz yıl bestelediği bu 'Ankara' parçasını, Pat Matheney ve grubuyla, dünyanın birçok kentinde seslendirerek, Ankara'ya ve Ankara'nın jazz dinleyicilerine karşı duyduğu sevgiyi de içtenlikle ifade etmiş oldu.

Son yıllarda Türkiye jazz'ının önemli genç jazz gruplarından Trio-Mrio, Ankara Jazz Festivali'ne artmış formuyla, Quartet-Muartet adıyla katılıyor, ve salonu tıklım tıklım dolduran jazz severlere tam bir jazz şöleni sunuyordu. Gitarist Sarp Maden'in kendine has tınılarını içeren özel programıyla konser, başarılı olmaya çok alışmış grubun bir diğer mükemmel performansı olarak yazıldı hafızalara.

Festivalin 5. günündeyse Ankara, son derece sempatik, coşkulu ve alabildiğine romantik bir İtalyan saksofon ustasını ağırladı; Rosario Giuliani. Avrupa jazz'ının bu sevimli virtiyözü ve grubu, İtalyan romantizminin modern jazz'daki ifadesini mükemmel seslendirdi. Müzikte uzun 'es' kullanımının bu denli ustaca damıtılması, jazz severlerin öyle her zaman görebilecekleri cinsten değildi gerçekten. İtalyanlar'ın romantik insanlar olduğunu bilirdik ama, bunu hiç bu kadar net dinlememiştik. Grubun, modern bestelerden oluşan programı, festival sonrasında en çok konuşulan işlerden biri oldu.

Festivalin ilerleyen günlerinde ODTÜ Kültür Kongre Merkezi, Fransız, İtalyan ve Afro-Avrupalı jazz müzisyenlerinden oluşan Malik Mezzadri ve orkestrasına sahne sahipliği yaptı. Genç müzisyenlerden oluşan bu 'afro-tafra orkestra', genç jazz severlere ilginç gelirken, orta yaş grubu jazz severleri biraz endişelendirdi ve modern jazz denilince akla 'bencil jazz' diye bir türün çıkabileceği düşüncesini geliştirdi; müzisyenler sahnede kafasına göre takılır, ne ekip arkadaşlarını ne de seyirci algılamasını dikkate almaz... Bu anlayışı savunan Türkiyeli bir jazz grubu olsa, tefe koyup çalacakken, Fransa'dan bir grup olunca hoşgörüyle karşılamak da, yabancı hayranlığımızın geldiği boyutu göstermesi bakımından dikkat çekiciydi. Jazz'da ruhani temaların dışa vurumu, ciddi bir derinliği olmaksızın, derin 'miş' gibi görünerek olamıyor malesef. Grubun konser sonrasında Sheraton Otel Convention Centre barında katıldığı 'jam session'daki performansı, sahne performansından çok daha başarılıydı ve jazz'ın 'mekan bağımlı' sunumu bir kez daha kendini hatırlattı.

Bilkent Üniversitesi Konser Salonu'nda, Ankara Jazz Festivali'nin müdavim müzisyenlerinden jazz virtiözü Tuna Ötenel'in, 2004 festivali için geliştirdiği özel bir projede, dünyanın sayılı kadın solistlerinden Erica Ovette ile birlikte oluşturduğu quartet konseri, klasik jazz standartlarının mükemmel bir icrasıydı. Amerikalı kontrbasçı Tommy Cecill ve davulda Cengiz Baysal'ın da yer aldığı konser, grubun ilk kez jazz severlerle buluşması açısından önemli bir başlangıçtı.

Festivalin ilerleyen günlerinde Ankaralı jazz severler bir ilke daha şahitlik etti. Japonyalı jazz müzisyenlerinden oluşan Tatsuya Nakamura-Japan Jazz Unit konseri, Ankara Jazz Festivali'nin uluslararası kimliğini iliklerimize kadar hissettiğimiz bir gösteri oldu. Japonyalı piyanist Teruaki Ueno, olağanüstü performansıyla, Japon sahne sanatlarının genel karakteristiklerinin hissedildiği bu konserde dikkati çeken bir jazz müzisyeni olarak belirdi. Konser sonunda salonu dolduran jazz severlerin ayakta ve coşkuyla alkışladığı grup, festivalin en coşkulu akşamlarından birinin de yaratıcısı oldu.

Ankara Jazz Festivali'nin son gününde, Hacettepe Üniversitesi'nde gerçekleşen Ercüment Vural-Önder Focan Project, yeni bir albüm çalışması yapan grubun, bu albümde yer alan parçalarından oluşan bir programla çıktı Ankaralı jazz severlerin karşısına. Genç jazz müzisyenleriyle ustaların bir araya geldiği grubun albümü, yılın en başarılı albümlerinden biri olacak besbelli.

3. Uluslararası Ankara Jazz Festivali'nin gelenekselleşmiş Genç Jazz bölümünde de oldukça keyifli konserler vardı. Ankaralı genç müzisyenlerden oluşan Triotopia, İzmirli Logos grubu, İstanbullu Tenef(f)üs ve son olarak da grup Daily, ODTÜ KKM küçük salonunu dolduran jazz severlere, Türkiye'de son yıllarda gelişen akademik jazz eğitiminin ne denli olumlu sonuçlar çıkardığını göstermesi anlamında çok önemliydi. Logos, gerek festival programında çaldığı jazz standartlarının özgün düzenlemeleriyle, gerekse Durul Gence Quartet ile Sheraton Otel Copper Club'daki jam sessionda dikkatleri üzerine toplamayı başardı. Genç jazz programlarına katılan tüm müzisyenlerin enstrümanlarına hakimiyetleri ve dinleyiciyle ilişkileri, usta jazz'cılara parmak ısırtacak nitelikteydi. Bu grupların, daha çok kendi bestelerinden oluşan programlara yönelmek konusunda cesaretlendirilmeleri gerektiği ise, konserler sonunda jazz severlerin genel kanısı olarak yansıyordu fuayeye.

Ankara Jazz Derneği'nin, festival kapsamındaki jazz etkinliklerini ayrıntılandırdığı 'Cazete' dergisi, önceki yıllara oranla çok daha

Michael

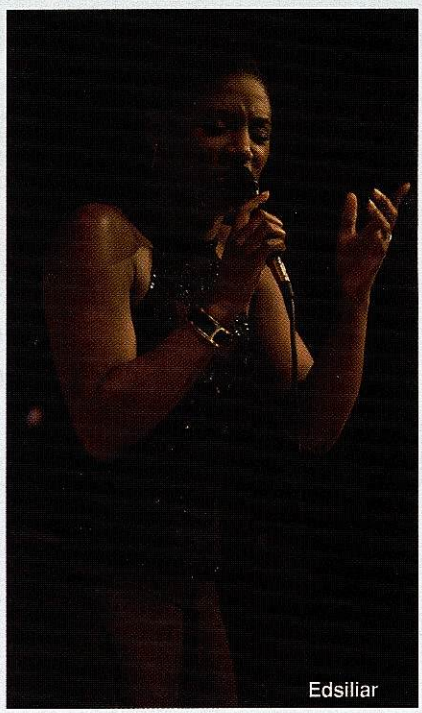
Edsiliar

aydınlatıcı ve kapsamlı bir içeriğe kavuşmuştu 2004'de. Derginin giriş yazısında, Ankara Jazz Derneği'nin başkanı Lütfi Varoğlu'nun festival yazısında belirttiği bir konu içimizi jazz yerine 'cız' ettirdi. Sayın Varoğlu yazısında, Ankara Jazz Festivali'ne kurumsal sponsor bulunamaması durumunda, belki de 2005'de gerçekleşmeyebileceğini söylüyor. 8 yıllık ODTÜ Jazz Günleri geleneği, tarihinin son 3 yılında aldığı uluslararası kimlikle, Ankara'ya yakışır bir festival olarak düzenlenirken, Türkiye'de jazz müziğinin bu yorulmak bilmez savaşçılarını böylesi bir yılgınlığa düşüren nedir? Böylesi girişimler, kazandıkları onca tecrübeden sonra, hiç yaşanmamış gibi yok olup gidecekler mi? Binlerce insanın katılımının gözlendiği Ankara Jazz Festivali, bir ihtiyaç olarak görülmüyor mu?

Umarız, ülkemizin saygın kuruluşları ve jazz severleri, Ankara Jazz Festivali'ne sahip çıkarlar ve 2005'de de bu olağanüstü organizasyon, jazz yapmaya, jazz'ı tanıtmaya ve sevdirmeye devam eder.

David Friesen, Önder Focan

Festival Bitti Yaşasın Festival!!

Yaklaşık 100 değerli müzisyen kentimizi onurlandırdı, jazz, canlı dinlendi.

Özlem Varoğlu
ozlem.varoglu@knexstep.com

Ankara Jazz Festivali 25 Kasım–4 Aralık tarihleri arasında rekor seyirci ile gerçekleşti. Bir mucize eseri, bu yıl bir kurumsal sponsor olmamasına rağmen festival Büyükelçiliklerin ve Kültür Ofislerinin desteği ile gerçekleşebildi. Tanıtma Fonu'nun katkısı, konser sponsoru olan Ülker, BOEING ve Marconi-Selenia Komünikasyon A.Ş. ve destek sponsorları sayesinde Festival yapıldı. Bilet fiyatlarını gençlerin rahatlıkla alabilecekleri kadar tutmamıza yardımcı oldukları için teşekkür ediyoruz.

Yaklaşık 100 değerli müzisyen kentimizi onurlandırdı, **jazz, canlı dinlendi**. Bu slogana kendi sesini veren sevgili Rüştü Asyalı'ya da ayrıca çok teşekkür ediyoruz. Festivali izleyen sevgili Umut nasıl olsa konserler ve seyircilerle ilgili gözlemlerini yazmıştır. Ben ekleyeyim: Festival çok güzel ve renkli geçti. Basın töreninde jazz müziğine ve Ankara'nın kültür sanat yaşantısına yaptıkları katkılardan dolayı Org.Ergin Celasin, Durul Gence ve Yavuz Aydar'a onur plaketleri verildi. Ayrıca Afyon Jazz Festivalini büyük bir özveriyle gerçekleştiren Hüseyin Başkadem'e de bir onur plaketi verildi. Atölyeler, İLEF'in Sayısal Fotograf Sergisi, Sheraton'da jam session, ve uykusuz geçen bir jazz maratonu...

2 yıldır Organizasyonunu LEO'nun yaptığı Ankara Jazz Festivali, bildiğiniz gibi Ankara Jazz Derneği'nin ve Üniversitelerin işbirliği ile yapılıyor. Festival yaşamını devam ettirebilmek için bir Kurumsal Sponsor arayışını sürdürüyor. Huzurlarınızda tekrar bu festivali gerçekleştirmemizde emeği bulunanlara, ekibime ve konserlere katılanlara teşekkür ediyorum.

Birçok jazz dinleyicisin "bu yıl neden bir Charlie Haden çapında konser yapamadınız?" sorularına yanıt verirken sorunun maddi boyutlarını ifade etmekte zorlandığımızı da itiraf etmek istiyorum. Bizim söylemimiz, tüm konserlerimizin kendi türlerinin en iyileri olduğu yönünde oldu. Ancak izleyicilerin ortak isteği ve beklentisi, İstanbul'a kadar gelebilmiş jazz sanatçılarını Ankara'da da izleyebilmek. Bu konuda bizimle işbirliği yapabilecek kuruluşlara da buradan çağrı yapmak istiyorum. Lütfen 2005 Ankara Jazz Festivali'ne destek olun. Jazz'ın Sponsoru olun...

martfestodtü başlıyor...

Leo Organizasyon'un düzenlediği **martfestodtü** adından da anlaşılabileceği gibi Mart ayı içerisinde ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi'nde gerçekleşecek bir dizi etkinliği içerecek. Amacı gençleri modern sanatlara yönlendirmek olan martfestodtu'nün logosunda yeralan tombul kedi ODTÜ'nün sembollerinden biri olarak kendini kabul ettirdi. İtalyan Kültür, Alman Kültür ve Fransız Kültür Ofisleri'nin yanısıra Büyükelçiliklerin de destekleyeceği festival daha "avantgarde" bir festival olma yolunda ilerliyor..

Festivalde her renkten ve tondan konserler, sergiler, atölyeler, dia gösterileri, happening ve multivizyon gösterileri yeralacak. İlginç bir projesi olanların başvurularını Ocak 2004 içerisinde yapmalarını rica ediyorum.

martfestodtu programı, mart başında www.leo.com.tr adresinden görülebilir, etkinliklere www.biletix.com adresinden ve ODTU KKM'den bilet alınabilir.

Ankara Ankara Güzel Ankara.....

Avrupa Birliği'ne aday bir Başkent'te yaşamanın acı, tatlı yanlarını yaşar buradaki insanlar. Var gücümüzle çalışıp bir "memur" kenti diye adlandırılmış Ankara'mızı "Türkiye'nin beyin takımını yetiştiren kent" yapmaya çalışırız hep birlikte. Ankara'lı olmak bir şeref olarak taşınır İstanbul semalarına. Büyük ve başarılı şirketlerimizin birçoğunun yönetiminde Ankara'da yetişmiş işadamları vardır. Sadece İstanbul'daki şirketler değil uluslararası şirketler de Ankara'nın 9 üniversitesinde yetişmiş gencecik beyinleri kadrolarına katmak istiyorlar, duyuyoruz. Türkiye'nin heryerinden Ankara'ya gelen iyi yetişmiş, iyi eğitim görmüş, iyi aile çocuğu, çalışkan gençleri... Ancak bu gençlerin de kültürel olarak beslenmeye, Avrupa'daki çağdaşları gibi sinema, tiyatro, müzik ve topyekün sanat alanında sunulan "kaliteli" yapımları izleyerek ufuklarını genişletmeye ihtiyaçları var..

Ankara Duyarlılık Girişimi'nin 2005 mesajı...

Üyesi bulunduğumuz Ankara Duyarlılık Girişimi bünyesindeki diğer kuruluşların yaptığı festivallere bakıyorum. Istanbul'dakileri de yakından izliyorum. Bence kalite açısından bir fark yok. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali, MartFestODTU, Ankara Film Festivali, Tiyatro Festivali, Ankara Müzik Festivali... Herhangi biri İstanbul'da yapılmış olsa nice sponsorların isimlerinin birlikte anılmasını isteyeceği kalitede festivaller. Ancak neden olmuyor? Acaba yerel mi görülüyoruz? Bizim seyircimiz daha mı azını hakediyor? Nedir? Geçen yıl bu girişim olarak bir basın açıklaması yapıp "Ankara'yı biz de terkediyoruz" demiştik, Sivil Toplum Kuruluşları ve Sanatla ilgili kurumlar olarak. Yankılar geç kalmadı ve birçok gazete, Ankara Sayfası çıkararak bu güzel kentteki nitelikli yapımlara da daha çok yer verebilmeye başladılar. Şimdi de hedef, hem Devlet'in kültür ve sanata ayırdığı fonların arttırılması hem de işadamlarımızın İstanbul dışındki etkinliklere de destek olması için kendimizi "görünür" kılmak. Neler yapmamız gerektiği ile ilgili sizin bir fikriniz var mi?

Ne şanslıyız ki "orada bir kent var uzakta" neredeyse dünyanın ticaret merkezi ve o kentin ileri gelen kuruluşlarının yetkilileri yurdun diğer yerlerinde olan etkinlikleri de izliyor, değerlendiriyor ve destek oluyor. Ankara'da yer alan tüm festivaller gibi biz de sponsor bulmakta zorlanıyor ve dünyanın taktir ettiği güzelim çalışmalar için İstanbul'un desteğini arıyoruz.

MARK ALBAN LOTZ

Genç Alman müzisyen Mark Alban Lotz'un yolu geçtiğimiz günlerde Nardis'e düştü.

Can Ergelmiş
canergel@hotmail.com

Şu anda Hollanda'da yaşayan, ama sürekli dünyanın değişik yerlerinde hem konserler veren, hem değişik müzisyenlerle tanışan, aynı zamanda da değişik kültürleri inceleme fırsatını bulan sanatçı, o akşam Nardis'te yan flütüyle harika bir performans sergiledi. Aslında şimdiye kadar Avrupa'da birçok albümü piyasaya çıkan ve hatta North Sea Jazz Festival gibi dünyaca ünlü bir jazz festivalinde iki farklı yıl sahneye çıkma onuruna erişen bir müzisyen Lotz. Bu yetenekli genç müzisyenin şimdiye kadar yaptığı çalışmalar, önderlik ettiği topluluklar ve piyasaya sürdüğü albümler, günümüzde pek çok Avrupalı müzik kritiği tarafından övgüyle söz ediliyor.

Mark Alban Lotz, 1963 yılında Almanya'da doğmuş. Babasının büyük bir jazz arşivi olması ve sürekli olarak evde müzik dinlenmesi, Lotz'un küçük yaşlarda jazzla tanışmasına sebep olmuş. Lotz'un küçüklüğü Almanya'nın yanı sıra Tayland ve Uganda'da geçmiş. Kendisi, müziğindeki çok kültürlülüğü ve dünyanın değişik yörelerinde icra edilen yerel müziklere olan ilgisini çocukluğunda birçok farklı ülkede bulunmasına bağlıyor. 17 yaşındayken yan flüt çalmaya başlayan sanatçı, daha sonra alto flüt, bas flüt, PVC kontrbas flüt, bambu flütleri, flötofon ve kendi hazırladığı flütleri de çeşitli projelerinde kullanarak farklı sound'lar elde etmeyi başarmış. Berlin Üniversitesi'nde iki senelik bir etnoloji ve müzikoloji eğitiminden sonra, Amsterdam'daki "School of Arts"da Ferdinand Povel ve Jos Zwaanenburg'un süpervizörlüğünde hem jazz, hem de çağdaş müzik eğitimi almış. Lotz, 1986 yılından beri de, James Newton, Dave Liebman, Hubert Laws, Jerry Gonzales, Miroslav Vitous, Daan Admiraal ve Dolf Grunwald gibi müzisyenlerle fikir alış verişi yaparak, kendini sürekli olarak geliştirmektedir.

Lotz, şimdiye kadar birçok farklı tarzda müzik icra eden müzisyenlerle ortak çalışmalar yürütmüş. Çok kültürlülüğe saygı duyan, hatta kendi müziğinde her zaman farklı kültürlere, farklı geleneklere gönderme yapan Lotz, şimdiye kadar Yoruba müziği yapan Afrikalılardan, Kübalılara; çağdaş müzik yapan Avrupalılardan, bebop ve swing geleneğini sürdüren Amerikalı jazzcılara kadar birçok farklı müzisyenle uyum içerisinde çalışmayı başarmış. Şimdiye kadar birlikte çaldığı müzisyenler arasında Najma Akthar, Eddy Martinez, Molla Sylla, Michael Vatcher, Martha Gallarraga, Sandip Battacharya, Tony Overwater, Alexei Levin, Dre Pallemaerts, Joe Santiago, Droeh Nankoe, Michiel Borstlap gibi, dünyaca ünlü olmasa da, günümüzün müzik anlayışına büyük katkıda bulunan isimler bulunuyor.

Lotz'un en son, Shango's Dance adlı Kübalı toplulukla birlikte ***Cuban Fishes Make Good Dishes*** adlı albümü kaydetti. Afrika, Avrupa ve Güney Amerika kültürleri arasında bir geçiş, ya da bir birleşim olarak adlandırabileceğimiz bu projeyi Lotz, North Sea Jazz Festival'de sunma fırsatını buldu.

Benim en çok ilgimi çeken ve burada değinmek istediğim albüm, Lotz'un en uzun süreli topluluğu Lotz of Music ile kaydettiği ***Pum'kin Diaries***. 2003 yılında piyasaya çıkan albümdeki en önemli özellik, her eserde topluluğun getirdiği yeni yorum ve sergiledikleri yüksek enerji. Topluluk, albüm boyunca dinleyiciyi çeşitli ruh hallerine sokan bir tarz izliyor. Albüm, bebop'tan çok daha alışılmadık yerlere, seslerin adeta dans edermiş gibi davranarak çarpışmasına uzanan bir kolaj izlenimi uyandırıyor dinleyici üzerinde. Hollandalı piyanist Marc Van Roon, Fransız basçı Eric Surmenian, Amerikalı davulcu Michael Vechter ve Lotz'un uyumu da burada gözden kaçırılmaması gereken önemli bir husus. Her eserde, farklı duyguları ve atmosferi, dinleyiciye yansıtmayı başarırken, topluluk kimliğinden hiçbir zaman uzaklaşmıyorlar. Lotz'un flütü, Eric Dolphy'nin yumuşak, pürüssüz tonuyla Roland Kirk'ün haşin çalışı arasında gidip gelirken oluşturduğu sound, her eserde farklılık gösteriyor, ama müzisyen bunu sağlarken hiçbir zaman kişiliğinden ödün vermiyor.

Sonny Rollins'in ***Oleo***'su, Ornette Coleman'ın ***Blues Connotation***'u, Lee Konitz'in ***If You***'su gibi klasikleşmiş eserleri yeniden yorumlarken, eserin aslını kaybetmeden üzerine giden ve kendi yorumunu parçanın içine yedirmeyi başaran Lotz, ülkemizde çok fazla tanınmasa ve şimdiye kadar ülkemizde bir konser vermiş olmasa da, Avrupa'daki başarısı ve ortaya çıkardığı projelerle birlikte, genç yaşına rağmen kendinden sıklıkla söz ettirmeyi başarmış bir müzisyen. Kendisini gelecek yıllarda, tekrar ülkemizde görmeyi diliyoruz.

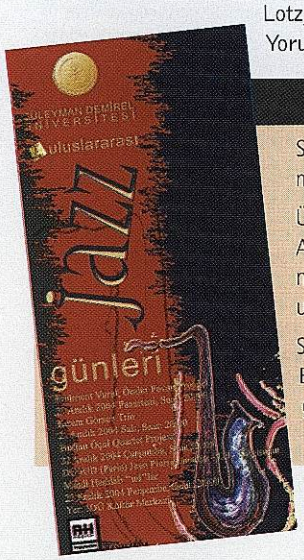

SDÜ 1. ULUSLARARASI JAZZ GÜNLERİ (20-23 ARALIK)

Süleyman Demirel Üniversitesi, yeni bir organizasyonla jazz müziğini Anadolu'ya taşıdı.

Üniversite öğrencilerini ve çevre iller Burdur, Denizli, Afyon ve Antalya'da yaşayan sanatseverleri 4 gün süreyle kampus alanına çeken bir organizasyon düzenleyen Üniversite yönetimi uluslararası alanda adlarını duyuran müzisyenlere yer verdi.

Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı ile Kültür Müdürlüğü'nün organizasyonunda gerçekleştirilen Jazz Günleri, müzik severleri SDÜ Kültür Merkezi'nde buluşturmanın ötesinde, vize sınavlarını yeni tamamlamış SDÜ'lü öğrencilere moral-motivasyon sağlamak ve SDÜ'nün tanıtımına katkıda bulunmak amacıyla düzenlendi.

Süleyman Demirel Üniversitesi Kültür Merkezi'nde 4 gün süren etkinliklerde çalan sanatçılar ve programları şöyleydi.

20 Aralık Pazartesi: Ercüment Vural, Önder Focan Project.
21 Aralık Salı : Kerem Görsev Trio.
22 Aralık Çarşamba : Burhan Öçal Quartet
23 Aralık Perşembe : Duoud Jean Pierre Smadja-Mehdi Haddap

NE OLDU

İKSV'de Jazz Festivali Tartışıldı

İstanbul Kültür Sanat Vakfı 23 Aralık Perşembe günü jazz yazarlarını bir araya getiren bir toplantı yaparak iletişim sağlamayı hedefledi.

Zuhal Focan
focan@nardisjazz.com

Toplantıya katılanlar arasında Görgün Taner, Faruk Eczacıbaşı, Orhan Kahyaoğlu, Önder Focan, Aycan Teztel, Sevin Okyay, Tunçel Gülsoy, Serdar Karabatı, Hülya Tunçağ, Seda Binbaşgil, Hakan Atala, Yosi Falay, Cüneyt Cebenoyan ve Zuhal Focan vardı. Toplantıda İstanbul Jazz Festvali'nin genel olarak kritiği ve konu ile ilgili görüşler yer aldı. Bu toplantıdaki görüşleri şöyle toparladık. Bu toplantıların sürmesini umuyor, festival yetkililerine teşekkürler ediyoruz.

Tunçel Gülsoy: Kendi görüşüm olmamakla birlikte jazz festivali ile ilgili duyduğum en genel eleştiri, festival kapsamında jazz müziği hariç birçok müziğe yer veriliyor olması.
Benim düşüncem festival programının bir restoran menüsü gibi olduğu ve dolayısıyla da müşterinin menüdeki her şeyi beğenmek zorunda olmadığıdır.
Festivale harcanan emeğin ve hazırlanması esnasındaki güçlüklerin farkındayız. Dolayısıyla elimizden geldiğince destek olmalıyız.
Geçtiğimiz sene festival kapsamında konserlerin değişik mekanlarda da yapılmış olması bence çok hoştu. Genç jazz'cılar projesi oldukça olumlu bir proje. Sadece Maslak Divan uygun bir mekan değil. Asmalımescit performansları daha keyifli geçti.
Akbank Jazz Festivali ile İstanbul Jazz Festivali'nin birbirini tamamlaması gerektiğini düşünüyorum.
Bir de basının tüm organları ile; radyo, TV ve yazılı basın ile daha koordineli çalışmasının daha faydalı olacağını düşünüyorum.

Zuhal Focan: Ben restoran menüsü benzetmesine karşıyım. Her türlü yemeğin olduğu bir restorana değil de menüsünde sadece jazz müziği olan bir festival istiyorum. Bence Joan Baez'e "jazz müziği hakkında ne düşünüyorsun" gibi bir soru bile yöneltilmemeli. Zaten Joan Baez'in jazz festivalinde yeri yok. Jazz müziği yelpazesi göz önünde tutularak sanatçı seçimleri yapılmalı. Jazz müziği konseptinin dışındaki sanatçılar festivale davet edilmemeli.
Mekanlar açısından Taksim adasının dışına çıkılmamalı. Elbette ki çok izlemek istediğimiz bir sanatçı için adanın dışına çıkarız ama tercih etmiyoruz. Özellikle de çok tanınmamış bir sanatçının izlenme şansı ada dışına çıkıldığında çok azalıyor (Malia gibi).
Çalışan personel bile ada dışında jazz seyircisine nasıl davranacağını bilmiyor çünkü.

Serdar Karabatı: Bence personel problemi ada içinde de mevcut. Ben şahsen oturmalı jazz konserlerinin festival içerisinde azaltılması gerektiğini düşünüyorum. Kulüpler ve küçük mekanlar tercih edilmeli. Festival'in her sene bir teması olması güzel olur. Katılacak müzisyenlere belirlenecek konsept doğrultusunda eser komisyon edilebilir.

Aycan Teztel: Ben kendi adıma böyle düşünmüyorum ama festival komisyonuna küskün müzisyenler var. Müzisyenliğin tabiatı icabı çok duygusallar ve pohpohlanmak istiyorlar. Zaten topu topu jazz'ı yaşatmaya çalışan 30 küsur müzisyen var. Onlar gözetilmeli, ödüllendirilmeli. Bu ödül moralman veya normalden biraz daha fazla para verilerek olabilir. Müzisyenlerimiz fatura, KDV nedir bile bilmiyorlar ve bazen küskünlüklerini ifade ederken ağızdan ağza festivalle ilgili doğru olmayan bilgiler de yayılabiliyor.

Önder Focan: Ortada üretilen yeni bir şeyler olmalı ki gözetilsinler. Bir çaba göstermeliler, proje üretmeliler.

Hakan Atala: Jazz adasında hemfikirim. Aynı zamanda festival kapsamındaki müziğin jazz müziği çatısı altında olması gerektiğini de düşünüyorum.

Hülya Tunçağ: Ben acaba Rock'n Coke gibi bir alanda yapılabilir mi bu festival diye düşünüyorum. Montreux jazz festivali gibi bir nevi konserler dizisi şeklinde.

Serdar Karabatı: Açıkhava ve geniş alan eğlence hissi yaratıyor. Bu da bazı sanatçılar için bir dışlanma yaratabilir.

Önder Focan: Kahvaltıda jazz'da problem olmadı. Ancak Montreux ile İstanbul pek karşılaştırılamaz bence. Şehir yapıları çok farklı. Montreux nüfüsü 10.000'ler dolayındayken festivel için yüzbine yakın insan şehri ziyaret ediyor. Festivale özellikle gelen kişiler bunlar. İstanbul ise bir metropol. Festivalle ilgisi olmayan insanlar çoğunlukta. Açık alanda güvenlik sorunları olabilir. Sokak konserlerini İstanbul Jazz Festivali iyi başarıyor. Güvenlik problemi yaşanabilirdi. Türk brass grupları korkar sokak konserlerinden.

Hülya Tuncag: Montreal gibi şehrin yaşanması gerekiyor. Açıkhava'daki konserden çıkınca duygular yarım kalıyor.

Önder Focan: Jazz festivalinin internet sitesine girince en başta Nick Cave yerine Diana Reeves'i görmeyi isterim.

Seda Binbaşgil: İstanbul'da festival olduğunu hissetmedik. Devamlılık sağlanması, bir mekandan başka konser mekanına gidilebilmesi daha iyi olur. Bir konser bitince o gece için jazz festivali bitmemeli. Temalı festivaller ki bu temalar jazz müziği türlerinden olusabilir, hoş olur. Ayni zamanda öğretici bir takım workshoplar konulabilir. Bunun ilgi uyandıracağını düşünüyorum.

Orhan Kahyaoğlu: Konseptler bulmak lazım. Mesela ECM gibi firmalar olabilir konsept olarak seçilebilir. Festival bütünü içine renk katar.

Yosi Falay: Jazz festivali esasında jazz ve rock festivalidir. Program 2004 yılında jazz olarak çok başarılı iken rock olarak sadece kayda değer "explosions in the sky" vardı. Ben dinleyici olarak Yes gibi bir grubu İstanbul Jazz Festivali olmazsa nerede izleyebilirim? Bunun zararı değil ancak yararı olabilir. Sadece festivalin adı yanlış.

Tunçel Gülsoy: Yabancılar bizim gibi bakmıyorlar aslında. Onlar Türk müzisyenleri dinlemekten hoşlanıyorlar. Festivalde daha çok Türk müzisyen yer almalı. Genç jazz bölümü geliştirilmeli.

Önder Focan: Yaratıcı doğaçlamaya dayalı bir müzik jazz. Eskiden türevlerine karşıydık. Şimdi bu türevleri de kabul ediyoruz. Eğer bir müzisyen kendi yaptığı müziğe jazz diyorsa jazz'dır. PJ Harvey jazz değildir. Esasında rock bile değildir bence. Rock müzik sevenler buna bile karşı çıkmalılar.

Zuhal Focan: Festivallerdeki firma konsepti olayı bana ticari geliyor. Sanatçılar ve festivaller arasında rekabet var. Albümü çıkan sanatçı konserini veriyor, gidiyor. Promosyonunu yapıyor. Aslında dinleyicilerin de müzisyenlerin de isteği lokal müzisyenlerin yabancı müzisyenlerle meşk etmeleri. Yabancı müzisyenlerin İstanbul'a gelmelerinin farklı bir anlamı olmalı. Performansları albümlerinden farklı olmalı. Türk müzisyenlerle tanışıyor olmaları ayrıca dünyaya açılmamıza fayda sağlar.

Sevin Okyay: Sokak etkinlikleri çok faydalı. Normalde jazz lafını duyup kaçacak insanları çekiyor. Kazanabileceğimiz insanlar da var çünkü. Genç jazz geliştirilmeli ve Türk müzisyenlerinin sayısı arttırılmalı.

Hülya Tuncag: Hall Of Fame gibi bir şey yapılabilir.

Cuneyt Cebenoyan: "Genç jazz" ön grup olarak da değerlendirilebilirler. Jazz vapuru çok iyiydi. Plak şirketleri ile işbirliğine gidilip geceler düzenleme fikri "rough trade" gibi rock şirketleri için de yapılabilir.

Yosi Falay: Festival İstanbul'u eskisi gibi sallamıyor. En son Nick Cave ve PJ Harvey'nin geldikleri sene salladı. Rakip etkinliklerin artmasından kaynaklanıyor olabilir. Bence Jazz festivalinde jazz, rock ve elektronika olmalı. Rock'n Coke gibi bir festivale benim yaşım müsait değil. Ben bu tür etkinlikleri sizin bünyenizde görmek isterim. Açıkhava'ya gelenlerin 80%'u sosyal etkinlik için geliyor.

Zuhal Focan: Festivali, mekan ve bütçe olarak küçültüp imajını ve adını koruyalım. Rock ve elektronikayı başka bir yere koyalım.

Tunçel Gülsoy: Festivalden ne arzu ediyoruz? Sevdiğimiz müzisyenleri canlı izlemek; jazz konusunda kendi toplumumuzda farkındalık yaratmak. Bazı müzisyenleri tanıtmakta zorlanıyoruz belki de. Canlı olarak görünce farklı hissediyoruz çünkü.

Faruk Eczacıbaşı: İstanbul jazz festivali kimliği yeterince İstanbul'a uymuyor. Jazz; progressive, maharet, particilik ve anında karar verebilmeyi gerektirir. Bu rock'ta da vardır. Rock da jazz'ın bir türevidir. Benim festivalde görmek istediğim, evrensel ortama kendi özelliklerimizle sesimizi duyurabilmemizdir.
Yıllarca, İKSV ne getirdiyse Türkiye onu dinledi. Alternatifler o kadar çok ki şu an, sallamak için alternatifsiz olmak gerekiyor. Farklı bir boyuta gitmek lazım. Sadece İstanbul'a sıkışmamalıyız. Doğu-batı sentezini gerçekleştirebilmeliyiz. Ve bu sentezi kimlik olarak kullanıp tüm dünyaya açılmalıyız. Yabancı gözü ile bakabilip, o dinleyiciyi de çekebilmemiz gerekiyor. Şu anda dünyanın en trendy şehri olan İstanbul'a bir yabancı gözü ile bakıp irdeleyebilmeliyiz.

Önder Focan: Sentezi yaparken, dikkatli olmak lazım. İlla etnik boyut mu olmalı? Türklerin algılanması ülkeden ülkeye değişiyor. Mesela Almanlar bize dönerci olarak bakıyor!

Faruk Eczacıbaşı: Hint müziğinin geldiği noktaya bakın.

Seda Binbaşgil: Dinleyiciler yönlendirilmek istiyor. Festival gençlere yönelik olmalı. Kendi enstrümanında yeni yetenekleri "rising stars" başlığı altında sunabiliriz. Jazz kategori sevmez ama seçim açısından guideline'lar olmalı.

Orhan Kahyaoğlu: Kitapçık, broşür gibi belki de yıl boyunca yayımlanacak bir basılı sirkülasyon izleyicileri eğitmek/bilgilendirmek açısından iyi olabilir.
Önder Focan
Festival öncesinde DVD gösterimleri ile gelecek sanatçılar daha iyi tanıtılmalı.

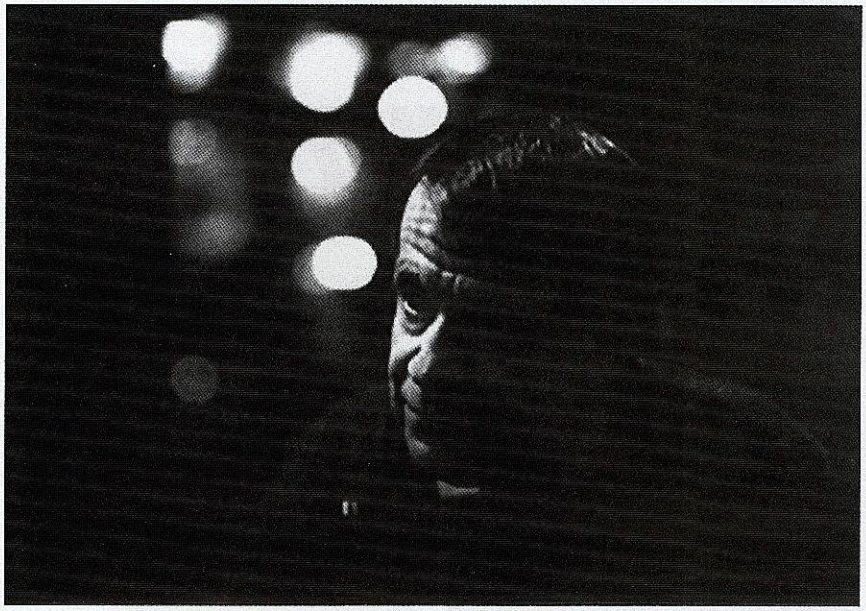

Pete Jolly

1932 yılında ABD'nin doğu yakasında, New Haven Connecticut'ta İtalyan asıllı göçmen bir ailenin ferdi olarak dünyaya gelen Peter Ceragioli, çocuk yaşlarda piyano ve akordeon çalmayı öğrendi. Sekiz yaşındayken küçük yetenek olarak radyo programına çıktığında sunucunun ismini bilerek veya bilmeyerek daha Anglosakson bir tarzda "Pete Jolly" olarak teleffuz etmesinden sonra kendi de bu ismi benimsedi ve hayatının sonuna kadar kullandı.

Derleyen: Viktor Bensusan

Jazz dünyasındaki stiller ve akımların arasında tahminen en arada kaynayanı West Coast olmuştur. Miles Davis'in jazz'ı oturarak dinleten New York menşeili Cool akımının Los Angeles'taki sulandırılmış ve tatlandırılmış bir versiyonu olarak görülse de "batı yakası" anlamına gelen bu yaklaşım 1950'lerin jazz arayışlarının hem sanatsal hem de ticari olarak en çok getiri sağlayanlarından biri olarak görülmelidir. Gerry Mulligan, Chet Baker ve belki de Stan Getz gibi müzisyenlerin bir dönemki stillerini yansıtsa da West Coast deyince akla gelen ilk isim trompetçi Shorty Rogers olmaktadır. Bu tarzın icracılarının en belirgin özelliği jazz'ın yanısıra Holywood'a yakınlıkları dolayısı ile sinema ve televizyon piyasaları için jenerik müziği besteleyip yorumlamaları ve ağırlıkla stüdyo müzisyenleri olmalarıydı. Geçtiğimiz aylarda vefat eden piyanist Pete Jolly de bu dönemin ve akımın en yetkin müzisyenlerinden biriydi.

1932 yılında ABD'nin doğu yakasında, New Haven Connecticut'ta İtalyan asıllı göçmen bir ailenin ferdi olarak dünyaya gelen Peter Ceragioli, çocuk yaşlarda piyano ve akordeon çalmayı öğrendi. Sekiz yaşındayken küçük yetenek olarak radyo programına çıktığında sunucunun ismini bilerek veya bilmeyerek daha Anglosakson bir tarzda "Pete Jolly" olarak teleffuz etmesinden sonra kendi de bu ismi benimsedi ve hayatının sonuna kadar kullandı. Ailesiyle birlikte Phoenix, Arizona'ya taşınan Jolly, buradaki jazz kulüplerinde piyano çalmaya başladı ve şehri ziyaret eden Benny Carter ve Chet Baker gibi müzisyenlere eşlik etme olanağı buldu. 1954 yılında Los Angeles'a taşındı ve varışından birkaç gün sonra ünlü Shorty Rogers'dan iş teklifi aldı. Piyanist darlığı çekilmeyen bu şehirdeki en aranan orkestrada çalabilmesi ise bir mucize değil, istisnai tekniği ve sağlam ritm duygusunun bir sonucuydu. On yıl boyunca Rogers'ın yanısıra Gerry Mulligan, Mel Torme, Red Norvo, Buddy De Franco, Terry Gibbs, Art Pepper, Anita O'Day ve Marty Paich gibi jazz müzisyenlerinin konser ve kayıtlarında yer aldı. 1955 yılında *Jolly Jumps In* adlı ilk albümünü yayınlayan Pete Jolly, 1963 yılında bossa nova aromalı "Little Bird" adlı bestesiyle Grammy ödülü kazandı.

Jazz kariyerinin zirvesindeyken iyi anlımayan ama iyi gelir getiren stüdyo müzisyenliğine başladı. Neal Hefti, Don Costa, Herb Alpert ve Anita Kerr gibi 60'lı yılların popüler şarkıcı ve müzisyenlerinin kayıtlarında yer aldı. Orkestra şefi Ray Coniff, son 40 yılda yayınladığı tüm albümlerde piyano ve orgda hep Pete Jolly'ye yer verdi. "Butch Cassidy and the Sundance Kid," gibi filmlerin; "M*A*S*H," "Dallas," "Aşk Gemisi" gibi televizyon dizilerinin soundtrack'lerinde çaldı.

Yoğun stüdyo temposuna rağmen Pete Jolly jazz sahnesinden hiç kopmadı. 1960'larda bir araya geldiği kontrbasçı Chuck Berghofer ve davulcu Nick Martinis ile Los Angeles'taki neredeyse tüm jazz kulüplerinde 40 yıl boyunca düzenli olarak müzik yaptı. Gene de, ne kendisi ne de eşlikçileri bu dönem boyunca jazz dünyasından, layık oldukları ilgiyi göremediler. Geç de olsa onu genç jazzseverlere daha iyi tanıtabilmek için en başarılı albümlerinden birkaç tanesini sıralayalım:

- Jolly Jumps In, RCA Victor LPM 1105
- When Lights are Low, RCA Victor LPM 1367
- Impossible, Metrojazz SE-1014
- Little Bird, Ava AS-22
- Sweet September, Ava AS-39
- 5 O'Clock Shadows, MGM SE-4127
- Give a Damn, A&M SP-4184
- Seasons, A&M SP-3033
- Strike Up the Band, Atlas 1003
- Live in L.A.: Red Chimney and Sherry's Bar, VSOP 91
- Yeah!, VSOP VSP 98
- Timeless, VSOP VSP 105
- Collaboration (with Jan Lundgren), Fresh Sounds FSRCD5038

Paris'ten Mektup / 10 Aralık 2004

HAYDİİN KIZLAR JAZZ'A...

"Sessizlikten sonra en güzel müzik, Kadın Sesi...".

Uğur Hüküm
ugur.hukum@paris.com

Diana Krall

Peter Cincotti

Biz onlara çaktırmadan bu sloganı hafifçe rötuşluyoruz: "**Sessizlikten sonra en güzel müzik, Kadın Sesi...**". Lütfen *Doğrucu Davut*'lar hemen ayaklanmayın ! Elbette "su sesi", "kuş sesi", "çocuk sesi", vs hatta sözüm meclisten dışarı, "para sesi" kimilerine daha hoş gelebilir. Veya bazılarınız, 'leb demeden leblebiyi' anlayıp "Peki **Peter Cincotti, Jamie Cullum, Kurt Elling** ve benzerleri neci? **Erkek Sesi** de en güzel olamaz mı?", diye haklı olarak sorgulayabilirsiniz... Tabii olur. Öncelikle zevk meselesi, malum!.. 'Pazarlama, moda' diye eleştirebilirsiniz, Onda da gerçeklik payı vardır... Biz "en güzeli kadın" dedikse, kadın sesinden dem vurduksa, daha doğrusu dişi "**Jazz vokalistleri**" veya "**yorumcularını**" merkeze koyduksa, iki nedeni var:

Birincisi, konserlerinde (tüm cazibesine karşın) zırnık "fizik teşhircilik" tuzağına düşmeyen Kanadalı **Diana Krall** ile 90'lı yılların ikinci yarısında başlayan "**Kadın jazz yorumcular**" furyası dünyada önce Fransa'da ivme kazandı. Fransız jazz severler muhtemelen **Ella Fitzgerald**'dan belki **Nina Simon**'dan beri görülmemiş bir hazla Krall'ı bağırlarına bastı. Şimdilik gönüllerin Kraliçesi Krall kalsa da, heyecan onunla bitmedi. **Patricia Barber** (ABD'li), **Anne Ducros** (Fransız), **Lisa Ekdahl** (İsveçli), **Eliane Elias** (Brezilyalı), **Molly Johnson** (Kanadalı melez), **Nora Jones** (Amerikan-Hint kırması), **Stacey Kent** (ABD'li), **Madeleine Peyroux** (ABD'li) ve **Aziza Mustafa Zadeh** (Azerbeycanlı) onun rüzgarlarıyla ya yelkenlerini doldurdular ya da tanındılar (*Püristler ve/veya Doğrucu Davutlar*, hemen hop oturup hop kalkmayın, tamam bu kızların her yaptığı ille de jazz diye dinlenmiyor ancak çoğu, laf aramızda *'elektronik yavanlığın egemenlik kurduğu müzik dünyasına'* epeyce başarılı eserler sunuyor). ABD dahil dünyanın hiçbir ülkesinde 50 binin üstünde albüm satmamışlardı... Üstelik Quebec'li **Susie Arioli** veya Fransız **Laika Fatien** gibi daha bir sürü yeni yetmeler de yetişiyor ya, uzatmayalım ve Türkiye'yi de hatırlatmakla yetinelim. Haydi söyleyin bakalım, oralarda **Yıldız İbrahimova, Sibel Köse, Nükhet Ruacan, Ayşegül Yeşilnil** ayarında erkek jazz vokalistlerinden söz edebilir misiniz? Biz buralardan bu kadar izleyebiliyoruz. Hata ettikse cehaletimiz mazur görüle...

İkincisi, yukarda saydığımız jazz'cı dilberlerin neredeyse hepsi sürekli etrafımızda. Sevgili bizimkiler hariç. Sibel'in ara sıra yolu Fransa'ya, Paris'e düşüyor. Ancak ötekileri izlemek olası değil. Yıllarca önce İbrahimova kulaklara şöyle bir parmak bal çalmıştı. Halbuki biz bu satırları yazarken Madeleine Peyroux, Paris'in gözbebeği **New Morning**'de bu haftaki ikinci konserini veriyor. Billie Holiday tohumu olduğu ileri sürülen, büyük oranda Blues ve Folk köklerinden beslenen 30 yaşındaki New York'lu sanatçıyı canlı dinlemek henüz kısmet olmadı. İkinci albümü "**Careless Love**" (Universal-Jazz) ikinci ayını doldurmadan 25 bin satışı aşmış... Kraliçe Krall Eylül'de Olympia'da 5 gece kapalı gişe çalıp söylemişti... Montreal'li hemşerisi Molly Johnson bu yıl yalnızca Paris'te farklı mekanlarda üç konser vermiş. Bu ay Paris dahil Fransa'da 7 kentte turnede. "**Another Day**"i (Universal-Jazz) 11 ayda 48 bin satmış... **Ella Fitzgerald – Blossom Dearie** mirasçısı, Londra'da yaşayan New York'lu Stacey Kent 2 yıldır uçuyor. Geçtiğimiz Temmuz'da Paris'in Vincennes Çiçek Parkını doldurmuştu. 14 Aralık'ta Champs-Elysées Tiyatrosunu kapatmış. "**The Boy Next Door**" (Candid - Harmonia Mundi) yalnızca Fransa'da bir yılda 62 bin satmış... Bossa-Jazz'cı piyanist – vokalist Eliane Elias, 44 yaşında "**Dreamer**" (BMG) ile kanatlandı. 50 bin albümü kapış kapış giden Brezilyalı sanatçı 2 Şubat'ta Paris – Bataclan'da Fransa turnesini açıyor...

Şimdi söyleyin bakalım "Sessizlikten sonra En güzel ses Kadın Sesi", derken çok haksız mıymışız? (Aile kavgaları konumuz dışıdır)...

MEKANLARDAN:

Paris'in 17. bölgesi, 32, Rue des Moines adresindeki "**Le Zinc**" isimli Bar-Café'si bir yıl önce iddiasız bir iddiayla her cumartesi akşamı 21-23 saatleri arasında "**JazZinc**" başlıklı bedava jazz konserleri başlatıyordu. Sonra her cuma farklı bir DJ'den "**DJ Set**"leri, aylık sergiler, felsefi kahve-sohbetleri; sonra "**Chanson**" akşamları, kitap imza günleri falan derken şimdi bu 'jazzy' mekan olmuş sıcak bir buluşma yuvası. Ucuz fiyatlar, bol dostluk ve sadakat ilkeleriyle özetlenen "Jazz-Café"nin baş köşesinde şu sözcükler göze çarpıyor: "**Ne Stres Ne Biznes**"...

"**Leylakların Mavisi / Le Bleu des Lilas**", Paris'in doğusunda alçakgönüllü bir yakın banliyö kenti, "**les Lilas**" belediyesinin desteğiyle 2000 Aralık'ında kurulmuş "**Le Triton**" derneğinin simgesi. Dernek aslında bir "**Konser Café ve Canlı Kayıt Stüdyosu**". Başkan **Jean-Pierre Vivante** "4 yılda 550 üyeli herkese açık bir çatı oluşturduk. Her üç ayda bir Festival, yılda üçte biri jazz 130 gösteri düzenliyoruz. Şimdiye kadar 9 albüm çıkarttık. Belediye, Bölge yönetimi, Kültür bakanlığı,

Jazz ve Emprovize Müzik Sahneleri Federasyonu, Telif Hakları Birliği, TSF radyosu gibi kuruluşların yanı sıra esas olarak üyelerimizin desteğiyle ayakta duruyoruz.", diyor. "John Greaves'den Christian Vander'e İleri – deneysel - müziğe" ayrılmış "**les Tritonales**" Festivali'nden sonra, 4-19 Aralık tarihlerinde "**Bleu Triton**" buluşması düzenlenmiş. Sylvain Luc'ten Daniel Humair'e, Louis Sclavis'den Michel Portal'e Fransız jazz'ının 20 önemli jazzcısı ve topluluğu katılıyor (www.letriton.com adresinden ayrıntılı bilgiyi bulabilirsiniz).

Seine nehrinin ikiye ayırdığı Paris'in sağ yakasının 'jazz bar'lar sokağı **Lombard**'ın iki ünlü kardeş jazz mekanı **Sunset** ve **Sunside**'da Ocak'ın 21 ve 22'sinde son yılların bir başka yükselen kadın solisti Afrika-Yunan kökenli Fransız şarkıcı Elisabeth Kontomanou, 28-29'unda da şimdilerde dinlemekten büyük keyif aldığımız, orijinal besteleri kadar jazz klasiklerine orijinal tınılar getiren İtalyan piyanist Giovanni Mirabassi'nin konserleri var (www.sunset-sunside.com).

Le Meridien Oteli'nin içinde Paris'in en prestijli jazz kulüplerinden biri, **Lionel Hampton Jazz Club** bünyesinde iki konser tarihi bir nitelik taşıyor. Siz bu satırları okurken, ne yazık ki "olay" bitmiş olacak. Fransa'nın Nazi işgalinden kurtuluşunu kutlamak üzere ünlü "**Big Band**"i ile 15 Aralık 1944'te Paris'e uçarken Okyanus'a gömülen efsanevi trombon üstadı **Glenn Miller**'in geleneğini sürdüren kardeşi **Herb Miller**'in (o da 1987'de vefat etmiş) oğlu **John Miller** yönetimindeki "**Herb Miller Orchestra**"sı 31 Aralık ve 1 Ocak geceleri amca ve babasının anısına iki konser verecek.

FESTİVALLERDEN:

Ekim ayında **Erkan Oğur**'un da yer aldığı "**Jazz en Nord**" (www.jazzenord.com) Kuzey Fransa dizi festivalleri 5 Mayıs'a kadar devam edecek. Paris'e en fazla bir – bir buçuk saatlik mesafelerdeki bu konserlerde **Dave Brubeck**'i kaçırdık diye yakınanlar varsa, yakalayabileceğiniz **Sun Ra Arkestra, Golden Gate Quartet, David Murray** veya **Jacky Terrason** gibi jazz yıldızlarının dışında bol miktarda büyük jazz'cının mevcudiyetini hatırlatırız. Alışılagelmiş tarihlerinden öteye faaliyetlerini seneye yayan bir başka kurum da Marciac Festivali. Örneğin 15 Ocak'ta **Monty Alexander Trio**, 16 Şubat'ta **Lew Soloff** eşliğinde **Gillespiana Be Bop Orchestra**'yı veya 9 Nisan'da **Roy Haynes Trio**'yu izleyebilirsiniz (www.jazzinmarciac.com). Ve paralelde sonbahar ve ilkbahar jazz okulları da emrinize amade (Türkiye'den çocuklarını buralara tenis okullarına getirenler var. Jazz niçin olmasın? Bir tereddüttünüz mü var? Jazz daha mı lüks??). Mart ve Nisan arasında bir ay süren kış mevsiminin en büyük jazz festivali "**Banlieues Bleues / Mavi Banliyöler**" 2005 programıyla ilgili hiç bir sızdırmazken (www.banlieuesbleues.org), bir numaralı rakipleri "**Sons d'hiver / Kış sesleri**" 28 Ocak – 19 Şubat arasındaki faaliyetlerini çoktan açıkladı. Filistinli şair **Mahmoud Darwish**'in eserinden hareketle **Garrett List**'in bestelediği 35 müzisyenin katılacağı "**Sıkı Yönetim**" Kantatı ile başlayacak Festival, 29 Ocak'ta "**Reggae**"cilerle sürecek. **Louis Sclavis**'in özel "**Big Napoli**" yaratısı gibi 17 özel gösteri ve konser 12 ayrı banliyö kentinde sahnelenecek. (www.sonsdhiver.org)

ÖDÜLLERDEN:

Geride bıraktığımız günlerde, genelde medyanın göz kamaştırıcı ışıklarından uzak kalan, uzak duran jazz sanatçılarını yüreklendirmek için dağıtılan yıllık ödüllerden ikisi sahiplerini buldu. Bugün, yani 12 Aralık'ta verilen "**Académie du Jazz**" Yılın En İyi Albümü ödülünü Kaliforniyalı trombonu **Glenn Ferris** "**Skin Me**" (Naive) adlı çalışmasıyla kazandı. 2004 yılının En İyi Fransız jazz'cısı, Django Reinhardt ödülüne ise piyanist **Pierre de Bethman** layık görüldü. Sidney Bechet ödülünü gitarist – banjocu **Nicolas Peslier**, Yılın En İyi Fransız Albümü – Boris Vian ödülünü "**2 Bix but not too Bix**" (Nocturne) isimli albümüyle trompetçi **Patrick Artero** aldı. 12 ödülden biri olan "Yılın En İyi Vokal Albümü" ise Amerikalı kadın sanatçı **Patricia Barber**'ın (Bravo kızlar!) "Live: A Fort Night in France"'sı (Blue Note-EMI) oldu. Daha fazla bilgi ilerdeki adreste (ourworld.compuserve.com/homepages/acajazz).

1992 oluşturulan "**Django d'Or**" ödülleri, At-

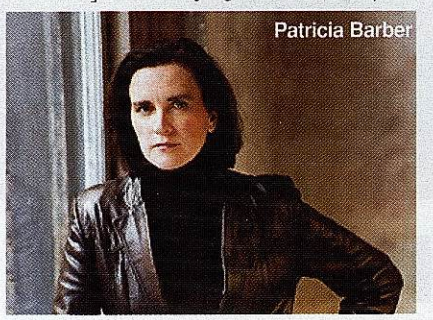
Patricia Barber

lantik Jazz Festivali'nin kapandığı gün yani 30 Ekim'de Brest kentindeki Quartz Ulusal Sahnesi'nde düzenlenen bir törenle dağıtıldı. "Kendini Kanıtlamış Müzisyen" kategorisinde Altın Django, "**Live at the Village Vanguard**" (Blue Note – EMI) ile piyanist **Martial Solal**'a giderken, "Yeni Yetenek" kategorisinde Altın Django'yu **Sebastien Texier** "**Chimeres**" (Night Bird – H. Mundi) albümüyle aldı. Geçtiğimiz Ocak ayında 78 yaşında vefat eden Fransa'nın kuşkusuz en saygıdeğer jazz eleştirmen ve yazarı, Cahiers du Jazz dergisinin kurucusu, Jazzman ve Jazz Magazine dergilerinin kurucularından ve Genel yayın yönetmenlerinden **Frank Ténot**'ya Jazz'a katkılarından ötürü Altın Django Özel Saygı ödülü verildi.

YAYINLARDAN:

Darısı bizim "**Jazz**" dergimizin başına diyelim. 2004 Aralık'ında tanınmış Fransız jazz dergisi "**Jazz magazine**" 50. kuruluş yılını kutlarken, bir diğer prestijli aylık jazz dergisi "**Jazz Hot**" da 2005'de 70. yaşını kutlamaya hazırlanıyor. Fransız jazz yayın hayatının düşman kardeşlerinden "Jazz Hot" 616 sayılık bir geçmişle kırılması zor bir rekora imza atarken, "Jazz magazine" 554. sayısını sunuyordu. Üç büyük jazz dergisinin en genci olan "**Jazzman**" ise henüz 108. sayısında ve 11. yaşından gün alıyor.

50 yaşı için kapak fotoğrafı olarak **Frank Sinatra**'yı seçen "Jazz Magazine", iki önemli dosyada tarihsel bir yaklaşımla 50 erkek jazz şarkıcısının tanıtımı ve 50 jazz'cının "jazz" tanımına yer vermiş. Kapağa Sinatra'yı özeleştiri olarak yerleştirdiklerini itiraf eden dergi yazarlarından Sebastien Vidal, dergilerinin, "crooner" addettiği eşsiz şarkıcıyı, bu sayıya kadar asla jazz sanatçısı sıfatıyla anmadıklarını belirtiyor. Frank Sinatra'nın sesinin nasıl ömür boyu swing yaptığı teslim ediliyor. Ayrıca "Jazz Magazine" ve "Jazzman" Aralık baskılarında 2004 yılının albümlerini seçmişler. Jazzman'de İsveç'ten jazz'ın son 50 yılına ilişkin bir hayli yararlı bir inceleme yazısı da yer alıyor. "Jazz Hot" ise kapaktan ana dosya diye duyurduğu saksofoncu ve besteci **Benny Golson**'a zengin bir söyleşi eşliğinde 9 uzun sayfa hasretmiş. Dergide haber ve yeni albüm tanıtımı dışında **Herlin Riley, Idris Muhammed** ve **Brian Blade** ile yapılmış röportajlar var.

İki ilginç kitap ekleyelim. Uzun yıllardır mevcudu tükenmiş Amerikalı saksofoncu **Art Pepper**'in olağanüstü hayat hikayesi ve jazz'ı anlattığı "**Straight Life**" başlıklı anıları Parentheses yayınlarından yeniden basılmış. Fransızca bilen jazz-perverlere hatırlatalım, **Frank Ténot**'unun 1944 – 2004 yılları arasındaki jazz günlüklerini içeren, Editions du Layeur"den çıkan "**Frankly Speaking**"i gerçek bir define...

ALBÜMLERDEN:

İki derginin hem okurlarının hem yazarlarının üstünde hem fikir oldukları iki albüm var: Biri piyanist - vokalist, Kraliçe **Diane Krall** "**The Girl in the Other Room**" (Verve), diğeri de sadece piyanist, son yılların sağlam değerlerinden Amerikalı sanatçı **Bill Carrothers. Carrothers** "**Armistice 1918**" (SKE) ile müzisyen duyarlılığıyla savaşı yüreğinde duyuyor, duyuruyor.

Yine bir kadın ve piyanist, ABD'li **Geri Allen**, üçlüsüyle kaydettiği "**The Life of a Song**" (Telarc) ile iki Fransız kadın jazz'cı, **Elisabeth Kontomanou** "**Midnight Sun**" (Nocturne) ve **Laika Fatien** "**Laika**" (Body & Soul) Jazz Magazine'nin 2004 tepe tercihlerine yerleşiyor.

Jazzman'ın tercihleri arasında da Kontomanou'nun yanında **Maria Schneider**'in "**Concert in the Garden**"ını (ArtisShare – Internet sitesinden indirilip satılıyor) görünce "Evet", diyoruz "sıkı geliyor bu kızlar"... Artık **gözlerimiz Stéphane Olivia** – "**Itinéraire Imaginaire**"; **Stéphane Belmondo** – "**Wonderland**", **Chris Potter** "**Lift**", **Fred Hersch** – "**The Fred Hersh Trio +2**" gibi yılın başka favori albümlerini görmüyor. "**AB'ni kim takar, Haydi Kızlar Jazz'a**", diye haykırıyoruz. **2005 yılınız bol jazz'lı ve esen olsun...**

Ressam Murat Gülmüş

Jazz ressamı Murat Gülmüş 3-16 Aralık 2004 tarihleri arasında İstanbul tekel Sanat Galerisinde resimlerini sergiledi. Bu resimler aynı zamanda Akbank Jazz Festivali sırasında CRR salonunda da dikkatimizi çekmişti.

Zuhal Focan
focan@nardisjazz.com

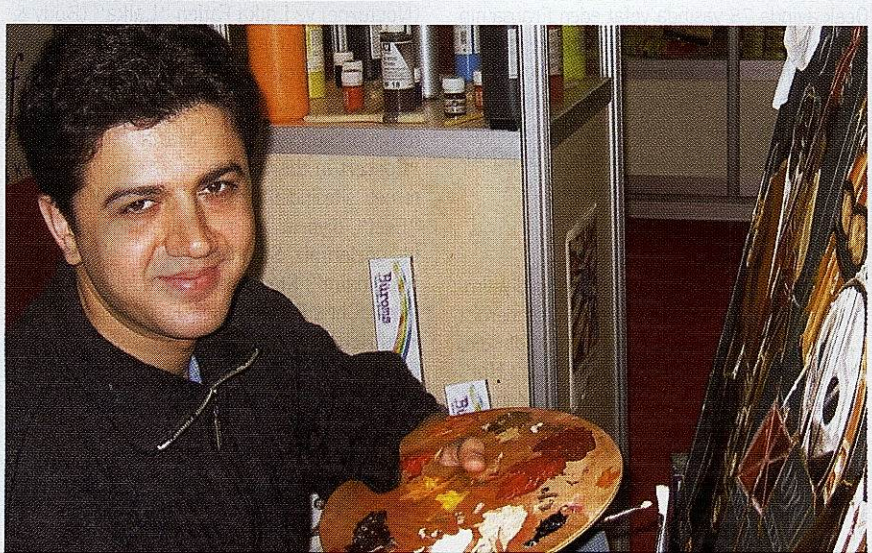

Sanatçı çalışmaları ile ilgili şunları diyordu: Resimlerimde konu olarak jazz'ı almam jazz'a karşı tutku ile bağlanmamdan kaynaklanıyor. Fotoğraf gibi resimden çok, lekesel, ifade gücü, enerji içeren resimler yapmayı amaçlamışımdır. Müzisyen yanımdan kaynaklanan ve müzisyenleri ifade etmem bazı insanlarca hayretle karşılanıyor. Neden hep jazz? Ve her seferinde insanlara müziğe karşı duyduğum tutkuyu, jazz müzisyenlerini, jazz'ın tarihini anlatıyorum. Resimlerimde yer alan figürler sadece müzisyenlerden ibaret. Kişilerden çok, görsel hareketlilik, müziğin insana verdiği coşku, hüzün, isyan duyguları ön panda resimlerimde.
Renkli bir anlayış ile jazz'a yakıştırdığım renkler tüm resimlerimde görülüyor.

Daha spontan, daha coşkulu ve isyan duyguları taşıyan, deforme edilmiş figürlü jazz resimlerim ile kendimi ifadem devam edecek...

Bülent Akbay ile...

Kendini geliştirmek için gösterdiği çabanın yanı sıra, çevresindekilere desteği, yardımı esirgemeyen yapısıyla çok takdir ettiğim ve sevdiğim bir davulcu o.

Filiz Küçük
filizkucuk@yahoo.com

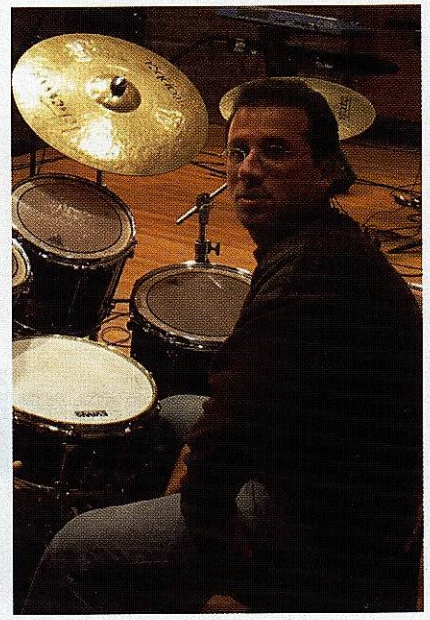

Davul ve davulculardan bahis açıldığında Bülent Akbay'dan ve Drum Club' dan bahsetmemek mümkün değil. Drum Club davulcular için bir hazine. Bülent Akbay' ın da dediği gibi "Bugün Diyarbakır'dan Edirne'ye kadar bilinen, İstanbul dışından ders almak için özel olarak gelinen, merak edilen şeyleri öğrenmek için ya da takıldıkları konularda bilgi almak için e-posta yollanan ya da aranan bir merkez halini aldı Drum Club." Kendini geliştirmek için gösterdiği çabanın yanı sıra, çevresindekilere desteği, yardımı esirgemeyen yapısıyla çok takdir ettiğim ve sevdiğim bir davulcu o. Davul ile ilgili her konuyu danışıp, konuşup, tartışabilmeniz için ona http://www.drumclub.net adresinden ulaşabilirsiniz.

Türkiye' de istediğiniz müziği yapma olanağınız var mı?

Evet, istediğiniz müziği yapma olanağınız var. Ancak soruyu müziğinizi dinleyiciye ulaştırma olanağımız var mı şeklinde algılarsak cevap biraz daha farklı olur. Son senelerde gelişmeler var. Pop kültüre hizmet eden plak firmaları yanında tek tük alternatif projelere şans veren plak şirketleri de kurulmaya başlandı. Sonuç olarak bugün raflarda değerli müzisyen arkadaşlarımızın albümlerini bulabiliyoruz. Üretilen müziklerin dinleyici ile canlı buluşacağı kulüplerin sayısında da son dönemde yavaş bir artış var. Ekonomi iyi yönde ilerledikçe kişisel girişimler daha da artacak, alternatif üretimler çoğalacak kendi müziğini yapan müzisyenlerin sayısı hepimizin arzu ettiği seviyeye ulaşacaktır. Müzik piyasasının gelişimi çeşitliliğin artması ile sağlanacaktır. Bu da tüm dünyada olduğu gibi ancak kişisel çabalar ile mümkündür.

Bir davulla ilk kez kaç yaşındayken karşılaştınız?

Davul ile lise yıllarımda tanıştım. Aslında bu bir tanışma da değildi. Davul ile fiziksel ilk temasım tanışmanın ötesinde kavuşmaydı. O gün çalmaya başladım ve hala çalıyorum. Daha önce kısa bir süre gitar çalışmıştım. İlkokul yıllarımda da uzun süre mandolin dersi almıştım. Bugünlerde de fırsat buldukça piyano çalışıyorum ama pek hızlı ilerlediğim söylenemez.

"Şu anda o yaşlarda olsaydım şunu yapardım" diyebileceğiniz bir şey oldu mu?

Aslında evet birşeyler kaldı geride keşke dediğim... O zamanlar bugünki gibi davul dersi alabileceğiniz Drum Club gibi özel davul stüdyoları ya da akademik bir kariyer yapabileceğiniz Bilgi ve Y.T.Ü. nün müzik bölümleri gibi okullar yoktu. Kendi başımıza öğrenmek başka branşlarda eğitim almak zorunda kaldık (Y.T.Ü Makina Müh yarıda bıraktım daha sonra da İşletme okudum). Ve maalesef kendi başınıza öğrenmek gerçekten çok zaman kaybettirici ve uzun bir yol. Yol gösteren, hatalarınızı düzelten birinin size destek olması çok büyük bir avantaj. Keşke bugün o yaşlarda olsaydım da imkanlardan faydalanıp kendimi çok daha iyi geliştirebilseydim diyorum.

Yıllar önce kurduğunuz hayalleri gerçekleş-tirebildiniz mi?

Kaba hatları ile evet. Artık ayrıntılar kaldı. Profesyonel bir davulcu-müzisyen olmak, kendime ait bir studyom olması, sevdiğim enstrümanlara sahip olmak gibi başlangıç hayallerimi gerçekleştirdim. Ama insan her gün yeni hayaller kuruyor ve hep onların peşinde koşuyor, hedefler değişiyor.

Bugüne kadar altyapıyı oluşturmak için uğraştım dersek yeni hayaller hep üretim üzerine. Üretmek çok ve kaliteli üretmek.

Bülent Akbay, Bülent Akbay olmasaydı Bülent Akbay' ı dinler ve beğenir miydi?

Çok iyi bir dinleyicimdir, çok çeşitli tarzda müzik dinlerim ve hep etrafımda olanı biteni takip ederim, bu yüzden Bülent Akbay için zor bir dinleyici olurdum. Çok fazla beğenmediğim özellik var çalışımda. Bunların yanında hep korumaya çalıştığım beni ben yapan ve aynı enerji ile çalmamı sağlayan temel ögeler ve duygular da var. Beğenmediğim özelliklerimi gidermeye çalışmam ilerlemi sağlıyor ancak sonra fark ediyorum ki sayıları hiç değişmiyor. Çünkü insan gün geçtikçe değişiyor ve değer verdiği şeylerde değişiyor. Çok kötü çaldığım günler oluyor, çok eğlenerek kötü çaldığım ya da kendime çok kızarak sinirle iyi çaldığım günler. Ruh halim çalışımı çok etkiliyor. Dinleyici olarak bunu ne kadar fark ederdim bilmiyorum ama profesyonel bir müzisyenden beklenmesi gereken ilk şeyin ne olursa olsun belli bir standartın altına düşmeden performanslar sergileyebilmek olduğunu düşünüyorum. Bunun aksi bir durum pek tercih edilmez sanırım. Davulun doğası gereği öğrenmenin ilk yıllarında bir ölçü içinde ne kadar çok nota çalabildiğimizi bir ölçüt sanırdık, sporcu gibi çalışırdık zamanla anladım ki bir ölçü içine gereken sayıda notayı en uygun şekilde yerleştirmek, ürettiğimiz müziğe-tarza uygun elektriği, lezzeti verebilmek işin püf noktası ve bu ancak tecrübe ile çalışma ile kazanılıyor. Bu tarafımda eksikler görüyorum bazen çaldığım şeye yakışmadığımı düşündüğüm oluyor. Tabii bütün bu değerlendirme işe tek kişi açısından baktığımızda geçerli. Müzik bir ekip işi ve ben davulcu olarak müziğin sadece benim payıma düşen kısmını icra edebilirim bu nedenle sorunun cevabı aslında nerede kimlerle ne tarz müzik yaptığımıza, o gün ekipteki herkesin mutlu olmasına ya da sadece bir kişinin mutsuz olmasına, dinleyicinin katılımına verdiği desteğe ve daha bir çok kritere göre değişir. O kadar çeşitli faktörler işin içindedir ki işte bu yüzden müzik, müzik olur.

Bir müzisyenin kendine özel bir tarz oluşturması nasıl bir aşama gerektirir?

Suni, sadece farklı olmak için üretilmiş tarzları sevmiyorum. Herkes böyle çalıyor o yüzden ben farklı çalmalıyım ya da bu ara herkes böyle yapıyor ben on sene önce yapılanı yapayım gibi sahte arayışları sevmiyorum. Her insan birbirinden farklı. Hayata dair en basit şeyleri bile farklı yapıyoruz zaten. Bu yüzden önce birey olarak farklılıklarımızı görmeli onların altını çizmeliyiz. İşin enstrüman kısmına gelince, o iş ile ilgili izlenmesi gereken yolu takip etmeli, gelişmek için çok çalışmalı ve çok dinlemeliyiz. Zamanla içerde birikenler kişisel süzgecimizde süzülecek, altını çizdiğimiz özelliklerimiz ile birleşecek, doğal ve bize özgü tarz oluşacaktır.

Her müzisyenin enstrümanı kişiliğini yansıtır mı?

Başlangıçta yansıtmıyor diye düşünüyorum. Zamanla enstrüman ile ilişkiniz kuvvetlendikçe bu gerçekleşiyor. Müzik sadece seslerden ibaret değil işin içinde duygular var, dokunmak var. Enstrümana dokunuyorsunuz, vuruyorsunuz performans öncesi onu hazırlıyorsunuz ve onunla yıllarınız geçtikçe bunu çok daha kendinize özel yapmaya başlıyorsunuz. Sonuç mutlaka sizin kişiliğinizle ilişkili oluyor.

Diğer sanat dallarıyla aranız nasıl?

Çocukluk yıllarımda resim çizerdim oldukça iyi çizerdim, ailemizde resimle ilgili bu yönde yeteneği olanlar var. Ancak müzik çok yoğun uğraş istediği ve zamanımın çoğunu buna harcadığım için resim işini rafa kaldırdım. Günümün en az üçte biri müzikle geçiyor kalan kısmı da İstanbul gibi büyük bir şehirde aile ve şehir hayatı içinde eriyor. Birgün kendime biraz daha fazla zaman ayırabildiğim zaman yeniden çizmek istiyorum. Resim dışında çok sıkı bir şekilde olmasa da sinemayı takip ederim ve çok okurum.

Bildiklerinizi birileriyle paylaşma, aktarma isteği duyuyor musunuz? Bunun için neler yapıyorsunuz?

Bu istek bende öğrenmeye başladığım zaman başlamıştı. Bildiğim ve keşfettiğim şeyleri diğer müzisyen arkadaşlarım ile paylaşırdım, daha öncede söyledim kendi başına öğrenmek çok zordur bu sebeple öğrenmek isteyenlere hep yardım ettim. Araştırmacı bir tipimdir, davul ve davulculuk üzerine çok büyük bir dergi-kitap-video arşivim var. Bunun yanında gerçek bir müzik arşivi; binlerce albüm. Öğrenmek için gerçek bir hazine. Hep paylaştım hala da paylaşıyorum. 1997 yılında bir fırsat doğdu, Hakan Açıkalın ile beraber Drum Club'u kurduk. O günlerde kendi çalışmalarımız için kurduğumuz mini bir stüdyoydu. İlk ve özel olması, Tünel gibi merkezi bir yerde olması, davulcuların bir araya geldiği bir kulüp halini almasını sağladı. Bugün Diyarbakır'dan Edirne'ye kadar bilinen, İstanbul dışından ders almak için özel olarak gelinen, merak edilen şeyleri öğrenmek için ya da takıldıkları konularda bilgi almak için e-posta yollanan ya da aranan bir merkez halini aldı. Yeni başlamak, eksiklerini gidermek ya da enstrüman seçimi gibi konularda danışmak, biraz davulculuk konuşmak ya da bizim gibi paylaşmak isteyenlerin uğradığı, profesyonel müzisyen dostlarımızın sık sık gelip bu paylaşıma katkıda bulunduğu bir davulculuk merkezi oldu. Katılımı ve paylaşımı arttırmak için web sayfamız http://www.drumclub.net yanında http://www.drumclubforum.com adresinde bir de davulculuk forumu kurduk. İstanbul dışı katılımı da arttırdık. Gecen yedi sene sonunda kulüplerde çalan, kendi grupları ile müzik üretmeye çalışan, üniversitelerin müzik bölümlerine girmiş eğitimine devam eden öğrencilerimiz, Drum Club'da eğitmen olarak kariyerlerine başlangıç yapmış bugün müzik piyasasında profesyonel olarak yer alan genç müzisyenleri görmek paylaşmanın ve öğretmenin güzel duygularını bana hissettiriyor. Müzisyen olarak gece çalışmanın verdiği tüm yorgunluğa rağmen haftanın altı günü gündüzleri hem davul ve müzik çalışmak hem de öğretmek ve paylaşmak için Drum Club'da geçiriyorum.

Major Pentatonic Scales

Selam!

Yeni yılın ilk sayısında, Majör pentatonik dizilerin 4 farklı akor çeşidi için nasıl kullanılabileceği hakkında örnekler var.

1-Majör 7'li akorlar için akorun kök sesinin M2. derecesinden majör pentatonik

2-minör 7'li akorlar için akorun kök sesinin m3. derecesinden majör pentatonik

3-minör 7 b5 akoru için akorun kök sesinin b5. ve/veya b6. derecesinden majör pentatonik.

4-Dom.7'li (altere) akorlar için akorun kök sesinin b5. derecesinden majör pentatonik.

***Dom 7 (Altere) = dom7 #9, dom7 b9, dom7 #5, dom7 b5 dom7b5 b9, dom7 #5 #9, dom7 #5 b9, dom7 b5 #9 vs...

1. örnek Cmaj 7 akoru için D majör pentatonik

2. örnek Cmin 7 akoru için Eb majör pentatonik

3. örnek Cmin7b5 akoru için Gb majör pentatonik

4. örnek Cmin7b5 akoru için Ab majör pentatonik

5. örnek C7 (alt.) akoru için Gb majör pentatonik (örnekte verilen E naturel notası -akorun 3'lüsü- pentatonik diziye eklenebilir)

Verilen örnekler çerçevesinde çaldığım bu solo, analiz edildiğinde görüleceği üzere sadece uygun pentatoniklerin kullanılmasından ibarettir... Siz de birçok uygun pentatonik dizi bulup müzikalitenize göre çeşitleyebilirsiniz. İyi çalmalar, iyi seneler.

Not 1: Geçen sayıda yayınlanan Russel Malone solosunun analizi baskı hatası yüzünden çıkmamış. Bu sayıda yayınlıyoruz.

Not 2: Pınar Balkuv; mail'ini aldım en kısa zamanda reharmonizasyon ile ilgili detaylı bir mail yollarım. Sevgiler!

36. sayının analizi:

Diana Krall'ın Love Scenes albümünden "All or nothing at all" parçasına Russell Malone'nun çalmış olduğu solonun analizi:

İlk 6 ölçü D min.pentatonik. 5. ve 6. ölçülerde pentatonik diziye ilave (b5.derece olan G#, ya da Ab) kullanılmış blue note diye adlandırılan bu nota diziye daha bluesy bir hava veriyor.

7.ve 8. ölçüler dörtlülerle çalınmış (9lu ve 6lı tansiyonları kullanılmış) 10. ölçüde Cm6 için G harmonic minor çalınmış.13. ölçüde Gm akoru için Am triad var. (9,11,13 tansiyonları) ölçü sonundaki Eb notası bir sonraki ölçünün ilk notası olan -C+7 nin üçlüsü- E notasına kromatik yaklaşım.

15. ölçüde yine bir triad örneği var.Akorun 2.derecesi üzerine majör triad yani F6 için G majör triad (9,#11,13 tansiyonları çalınmış oluyor)

19. ve 20. ölçüler D min. fakat kromatik yaklaşımlar ve üçlemelerde alt işleme notaları var. Yani akorun 5 lisine yarım ses alttan yaklaşım.

21. ölçü D harmonic min. 23. ölçüde harmonic anticipation var ani bir sonraki ölçüdeki Eb7 akorunu 1 vuruş önceden duyurma.

27. ölçüde majör akor için önce 3'lüsünden min7 arpeji ve b6. derecesinden maj.7 arpeji. (F maj. akoru için Am7 arpeji = A,C,E,G -F maj. akorunun 3. 5. 7. dereceleri ve 9'lu tansiyonu. Sonra Db Maj.7 arpeji = Db, F, Ab, C - F maj. akorunun #5 ve #9 tansiyonları çalınmış oluyor-)

b6. derecesinden Maj 7'li arpeji ni bir sonraki ölçüde görülen Ab7 akoru ve sonrasında gelecek olan Db majör akoruna hazırlık olduğu da söylenebilir.

Cem Tuncer
cemtuncer@yahoo.com

MAJOR PENTATONIC SCALES

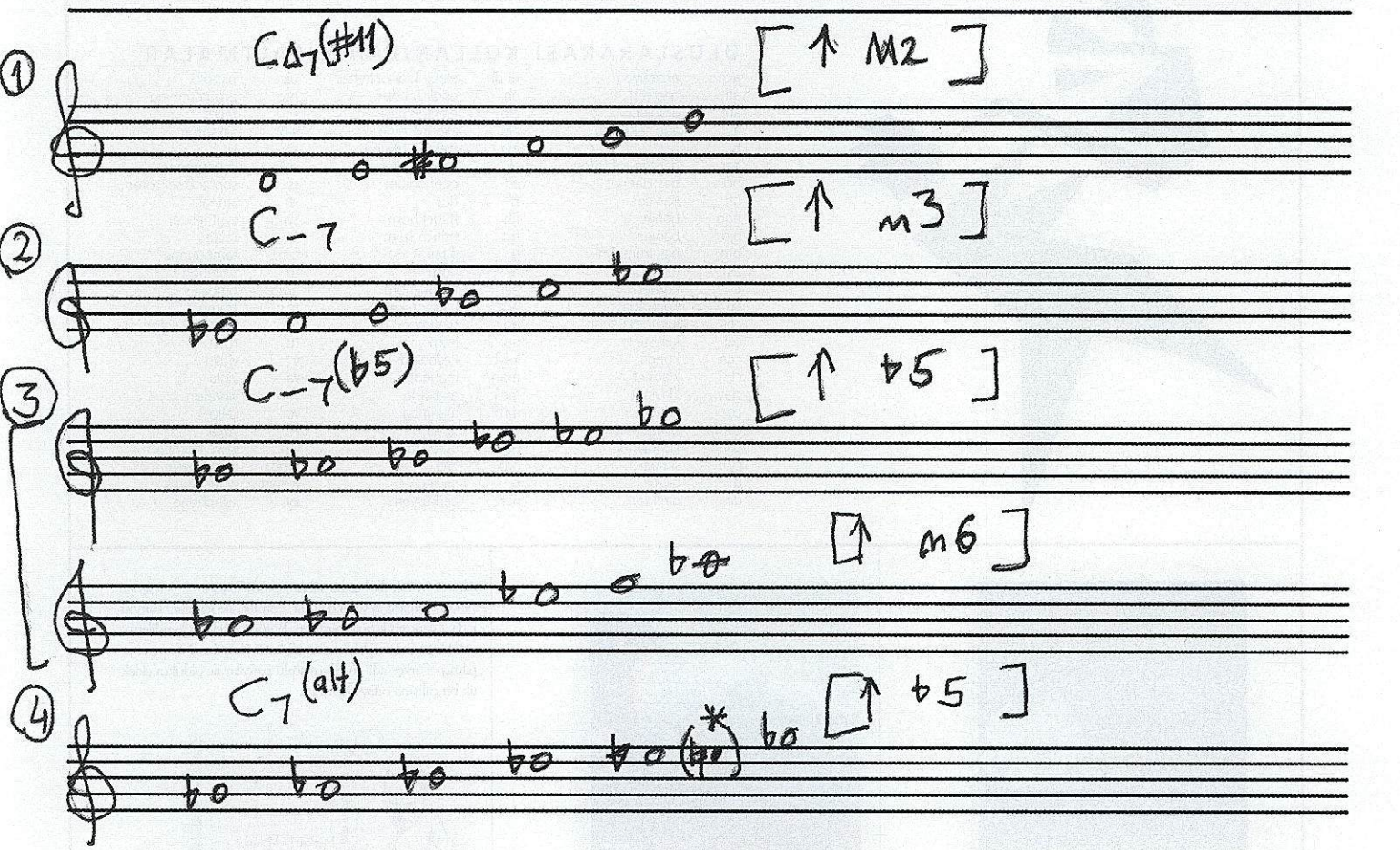

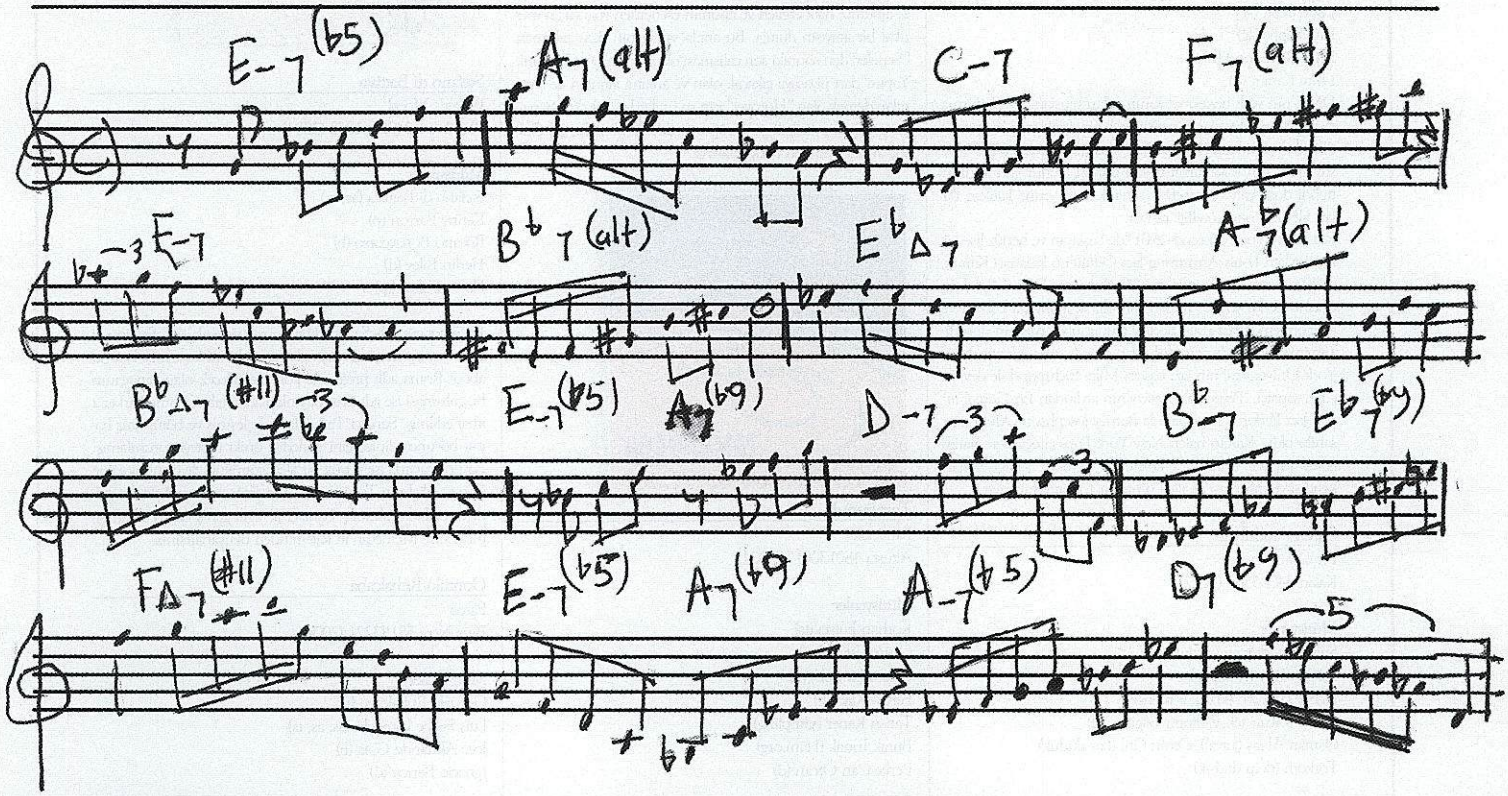

ULUSLARARASI KULLANILAN KISALTMALAR

acc	akordiyon	**el** db	elektrik double-bas	picc	piccolo
afl	alto flüt	eh	english horn	prg	programming
arr	aranjör	elb	elektrik bas	**r**	reeds
as	alto saksofon	elg	elektrik gitar	**sax**	saksofon
b	bas	elp	elektrik piyano	si	sitar
bar	bariton saksofon	els	elektrik sitar	sou	sousaphone
bcl	bas klarinet	eu	euphonium	ss	soprano saksofon
bfl	bas flüt	**fl**	flüt	str	strings
bgo	bongo	flh	flügel horn	synth	synthesizer
bjo	banjo	frh	french horn	**ta**	tabla
btb	bas trombon	**g**	gitar	tam	tambourine
bs	bassoon	**h**	horn	tb	trombon
c	kornet	har	harpsichord	timb	timbales
cb	kontrabas	hca	harmonika	tp	trompet
cbs	kontrabassoon	ho	hammond org	ts	tenor saksofon
cel	keleste	hp	harp	tu	tuba
cga	konga	**keyb**	keyboards	**v**	violin
cl	klarinet	**man**	mandolin	va	viola
clav	klavinet	mell	mellafon	vb	vibrafon
co	kougar	mrb	marimba	vc	cello
comp	kompözitör	**o**	obua	vo	vokal
cond	kondaktör	orch	orkestra	vtb	valve trombon
cy	simbal	org	org	**wbd**	washboard
d	davul	**p**	piyano	wdwd	woodwinds
dir	direktör	perc	perküsyon	**xyl**	xylophone

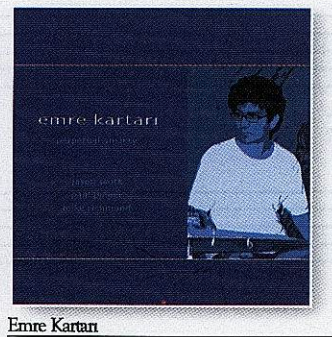

Emre Kartarı

Perpetual Anxiety
DMC 407052101 (2004)

Müzisyenler
Jason Scott (s)
Paul Pepper (g)
Mike Richmond (b)
Emre Kartarı (d)

DMC'nin yerli besteci ve yorumcuları uluslararası platforma taşımayı amaçlayan jazz serisinin beşinci albümü 'Perpetual Anxiety' yayınlandı. Müzik çalışmalarını 20 yıldır ABD'de sürdüren Emre Kartarı imzasını taşıyan albüm günümüzün trendi doğu-batı ve jazz-etnik sentezlerinin yerine katıksız bir jazz albümü olma özelliği taşıyor.

Jazz serüvenine 10 yaşında ABD'de başlayan ve henüz lise öğrencisiyken Louis Armstrong Jazz Ödülü'nü kazanan Kartarı, 20'li yaşlarında Virginia ve Washington DC. bölgesinin önemli perküsyoncularından biri olarak anılmaya başladı ve aynı dönemde Jazz Poets Society grubunun turnelerine katıldı. Virginia'daki eğitiminin ardından müzik çalışmalarına New York Üniversitesi'nin jazz basçısı Mike Richmond ile devam eden sanatçı, 'Perpetual Anxiety'nin ardından En Göze Çarpan Jazz Performansı Dalı'nda Barney Josephson Ödülü'nün sahibi oldu. Kartarı halen New York Pops'ta eğitmen olarak görev yapıyor. İstanbul'a konserler vermeye geldiği zaman kendisi ve çalışması ile ilgili geniş bir röportaj yapacağız.

Süren Asaduryan

Bir Ömür Sadece
Kalan 34005563 (2002)

Müzisyenler
Suren Asaduryan (duduk)
Erkan Oğur (g, kopuz)
Derya Türkkan (klasik kemençe)
Şükrü Kabacı (cl), Zülfugar Bagirov (cl)
Osman Aktaş (kaval), Özcan Gül (bas duduk)
Torkom (dem duduk)

9 yıl önce ilk kez Türkiye'ye gelen sanatçı ilk kaydını "Vuslat" adıyla Şenol Filiz ve Birol Yayla'nın kurucusu olduğu "Yansımalar" ile yaptı. Pekçok müzisyene eşlik eden Suren Asaduryan, Ermeni Halk Müziğinde başrol oynayan bu sazı çok keyifli çalıyor. "Bir Ömür Sadece" sanatçının Kalan'dan çıkan 2. albümü; halk ezgileri ve anonim eserlerden yola çıkan müzikal bir arayışın durağı. Bu arada sanatçının 3.cü çalışması "Seneler"den sonraki son çalışması olacak olan "Altek Müzik Yapım"dan piyasaya çıkacak olan ve anlamı altınteri ile kazanılan demek olan "Horovel" için şu sıralarda stüdyoda. Sanatçı ve çalışmasıyla ilgili geniş röportajı arkadaşımız Tunçel Gülsoy'un kaleminden okuyacaksınız.

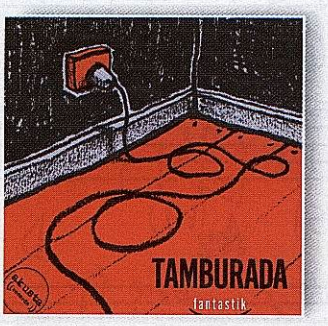

Tamburada

Fantastik
Akusta 480130017 (2004)

Müzisyenler
Korhan Futacı (ts)
Özün Usta (perc)
Özlem Şimşek (vo)
Feryin Kaya (b)
Tansu Kaner (sampling)
Burak Irmak (Ham.org)
Berke Can Özcan (d)

Akusta Müzik ilk kez bir albüm prodüksiyonu ile karşımıza çıkıyor. Umarız devamı da gelir, "bir ilk" ile kalmaz. Tamburada 7 gençten kurulu bir grup. Bütün bestelerin kendilerine ait olduğu 7 parçadan oluşan albümün kayıtları Norveç'te yapılmış. Türkçe adlı, İngilizce sözlü parçalar ile oldukça eklektik bir çalışma ortaya konmuş.

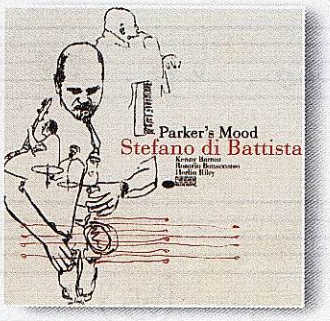

Stefano di Battista

Parker's Mood
Blue Note 2438661852 (2004)

Müzisyenler
Stefano di Battista (as, ss)
Kenny Barron (p)
Rosario Bonaccorso (b)
Herlin Riley (d)
Flavio Boltro (tp)

12 Şubat günü İş Sanat'da bir konser verecek olan Stefano di Battista yılın en güzel çalışmalarından birini kotarmış. Round about Roma adlı projesi ile konsere gelecek olan sanatçının bu çalışması ise adından da anlaşılacağı gibi Charlie Parker'a ithaf edilmiş. Sanatçı, Parker'la özdeşleşmiş ve bütün jazz hayatı boyunca dinlediğini söylediği oniki besteyi yorumlamış. Bazı parçalarda ise büyük bir alçakgönüllülükle (Embraceable You ve Night in Tunisia gibi) neredeyse tıpa tıp Parker'ın çaldığı notalarla çalınmış. Sanatçı ile ilgili geniş bilgiyi arkadaşımız Emre Memecan'ın kaleminden okuyabilirsiniz.

Gonzalo Rubalcaba

Paseo
Blue Note 58183221 (2004)

Müzisyenler
Gonzalo Rubalcaba (p)
Luis Felipe Lamoglia (ss, as, ts)
Jose Almando Gola (b)
Ignacio Berroa (d)

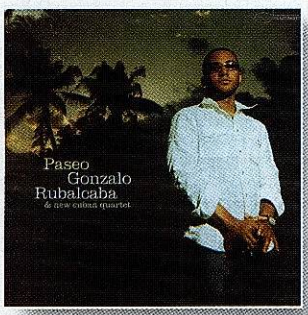

Gonzalo Rubalcaba'nın Kübalı geçmişinde birlikte olduğu "yaratıcı müzik" diye adlandırdığı müziği yapan yakın arkadaşlarına bir vefa borcu ödemesi diye nitelendirebileceğimiz bir çalışması. "New Cuban Quartet" ile birlikte hepsi sanatçıya ait olan 9 parça seslendirmişler.

Tierney Sutton
Dancing in The Dark
Telarc 83592 (2004)

Müzisyenler
Tierney Sutton (vo),
Christian Jacob (p)
Trey Henry (b),
Ray Bringer (d)
Vokal müzikten hoşlananlara önereceğimiz çok keyifli bir çalışma. Frank Sinatra'nın müziğine ve ona ithafen yapılmış bu çalışmada 12 parçaya yer verilmiş.

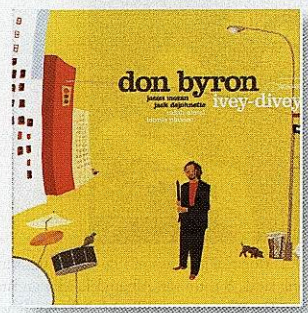

Don Byron
Ivey-Divey
Blue Note 7821520 (2004)

Müzisyenler
Don Byron (clt), Jason Moran (p),
Jack DeJohnette (d)

Klarinet denince yeni nesilden akla gelen tek isim olmayı sürdürmeye devam ediyor Don Byron. Bu çalışmada dikkati çeken bassız bir yaklaşım. Esin kaynağı ise tenorcu Lester Young. Sanatçının 1946'da Nat Cole (p) ve Buddy Rich (d) ile yapmış olduğu bassız kayıtlardan esinlenilmiş. Bebop dönemine saygı anlamındaki çalışmada konuklar da var. Ralph Alessi (tp), Lonnie Plexico (p)'da yer alıyorlar.

Ron Carter
Blues Farm
CTI 1278627 (2003)

Müzisyenler
Ron Carter (b), Hubert Laws (flt)
Richard Tee (p), Bob James (p)
Billy Cobham (d),
Ralph Mac Donald (perc)

"Basın aristokratı" olarak ünlenen Ron Carter'ın 1973 yılında yapmış olduğu albümün yeniden basımı. Albümde yer alan sanatçılara ilaveten Sam Brown (g), Gene Bertoncini (d)'de yer alıyorlar. 6 Ron Carter bestesinin yer aldığı çalışma koleksiyonerlere duyurulur.

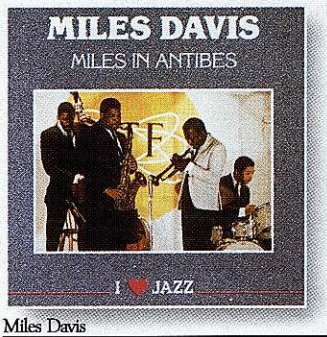

Miles Davis
Miles in Antibes
Sony 4629602 (1989)

Müzisyenler
Miles Davis (tp), George Coleman (ts), Herbie Hancock (p),
Ron Carter (b), Tony Williams (d)

1963 yılındaki Antibes Juan Les Pins Jazz festivalinde çalan sanatçıların live kayıtlarının CD formatındaki yeniden basımı. Arşivlerinde eksik olanların ve koleksiyonerlerin ilgisini çekeceğini umuyoruz.

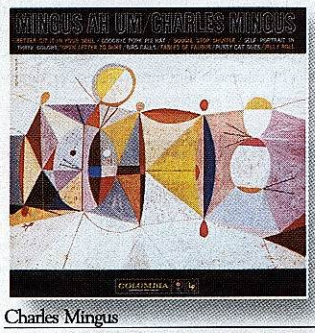

Charles Mingus
Mingus Ah Um
Columbia 06551225 (1998)

Müzisyenler
John Handy (as), Booker Ervin (ts), Shafi Hadi (as), Jimmy Knepper (tb), Horace Parlan (p), Charles Mingus (b)
Dannie Richmond (d)

12 Mayıs 1959'da kaydedilen LP formatındaki albümün CD formatında yeniden basımı bu çalışma. A ve B yüzündeki parçalar ile toplam 12 parça yer alıyor. Arşivlerinde Mingus eksikleri olanlar varsa edinmelidir. Yukarıda saydığımız sanatçılara ilaveten B yüzünde yer alan parçalarda trombonu Willie Dennis çalıyor.

Miles Davis
Greatest Hits
Columbia 06541820 (1997

Müzisyenler
Miles Davis (tp), George Coleman (ts)
Herbie Hancock (p), Ron Carter (b), Tony Williams (d)

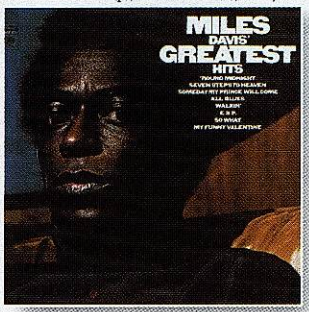

Sanatçının 1969 yılında kaydettiği, içinde Round Midnight, Seven Steps to Heaven, All Blues, So What, Walkin' gibi bestelerin yer aldığı LP formatındaki kaydın CD formatında yeniden basımı bu çalışma. 8 parça kayıtlı, Albümde yukarıda yazılı sanatçılardan başka John Coltrane (ts), Hank Mobley (ts), Wayne Shorter (ts), Wynton Kelly (p), Red Garland (p), Paul Chambers (b), Jimmy Cobb (d), Philly Joe Jones (d) da çalıyorlar.

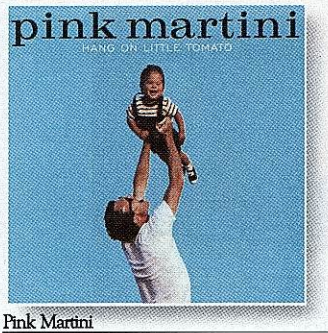

Pink Martini
Hang on Little Tomato
Naive 90002023 (2004)

Müzisyenler
China Forbes (vo), Timoty Nishimoto (vo), Gavin Bondy (tp), Robert Taylor (tb, tp), Paloma Griffin (vi), Pansy Chang (cello), Phil Baker (b), Dan Faehnle (g), Masumi Timson (koto), Maureen Love (harp), Douglas Smith (vib, perc), Brian Davis (conga, perc), Dwerek Rieth (bonga, perc), Martin Zarzar (d, perc), Thomas M.Laurdale (p) ve The Harvey Rosencrantz Orkestra'dan oluşan kadrosuyla yine keyifli ve ağırlıklı olarak vokal müzikten oluşan repertuarlarıyla türünden hoşlananları mutlu edecek.

Brad Mehldau
Live in Tokyo
Nonesuch 755979853-2 ((2004)

Müzisyenler
Brad Mehldau

İlk kez 1990'ların başında Joshua Redman dörtlüsü ile dinlediğimiz sanatçının Japonya'da 15 Şubat 2003'de verdiği solo konserinin kaydı olan bu CD'yi tüm piyano ve jazz severler severek dinleyecekler. Albümde 8 parçanın kaydı yer alıyor. George ve Ira Gershwin, Cole Porter, Thelonious Monk, Nick Drake ve Radiohead bestelerinden başka sanatçının kendi parçaları da yer alıyor.

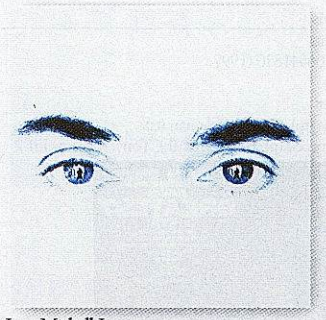

Jean Michell Jarre

Aero
Warner Bros. 46185122 (2004)

Müzisyenler
Jean Michelle Jarre

Yıllardır ses ve görüntü üzerine müzik yapan sanatçının DVD formatıyla hayranlarına seslenmesi gecikmiş bile olmalı diye düşündüm. Hem DVD hem de CD formatıyla piyasaya sürülen bu çalışmada CD'de 15, DVD'de 26 parça yer alıyor. Ev sineması sistemi için hazırlanmış, sanatçının hit'lerinin toplandığı bu çalışmayı hayranlarının kesinlikle edinmesi gerekiyor.

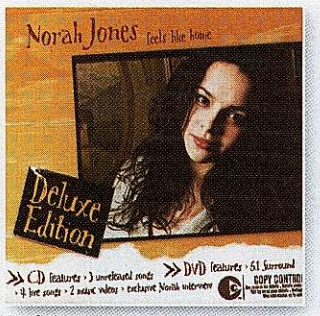

Norah Jones

Feels Like Home
EMI 5999730 (2004)

Norah Jones 2003 ve 2004'ün hem jazz hem de diğer Bill Board türlerinin hemen bütün listelerinde ilk sıraya oynadı. Özellikle Feels Like Home "Come Away with Me"ye oranla jazz çevrelerinden pek de fazla ilgi görmemesine rağmen çok satmışa benziyor. EMI sezon durumunu da gözönüne alarak bonuslu CD ve DVD formatında olarak tekrar piyasaya sürmüş durumda. Yeni yıl armağanı olarak müzik severlere iyi bir seçenek olabilir.

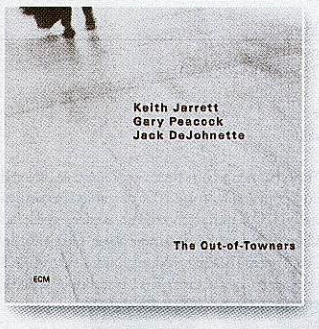

Keith Jarrett

The Out of Towners
ECM 1900 (2004)

Müzisyenler
Keith Jarrett (p), Gary Peacock (b), Jack DeJohnette (d)

Keith Jarrett'ın Münih'te 28 Temmuz 2001'de vermiş olduğu trio konserin canlı kaydı bu CD. 12 dakika süren bir intro ile başlayan müzik 6 parça ile devam ediyor. Albüme adını veren The Out of Towners ise tam 19.45 dakika. Doya doya Keith Jarrett. Mutlaka edinin.

Jan Garbarek

In Praise of Dreams
ECM 1880 (2004)

Müzisyenler
Jan Garbarek (s), Kim Kashkashian (viola)
Manu Katche (d)

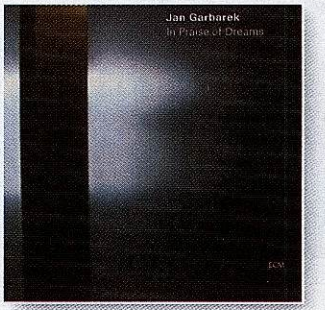

Norveçli saksofoncu Jan Garbarek'in yine mistik bir çalışması. Geçenlerde ülkemize de gelen Manu Katche'nin yumuşak perküsyonu ve Kim Kashkasian'ın insanı saran viyolası ile derin ve duygusal bir müzikal atmosfer oluşturmuş. Geleneksel jazz albümü dışında tipik Jan Garbarek çalışması. Hayranlarına kesinlikle öneriyoruz.

Stephan Micus

Life
ECM 1897 (2004)

Müzisyenler
Stephan Micus

Bu CD'deki müziğin uzun bir hikayesi var. 1972'lerden başlayan. Avrupalı bir müzisyen olan sanatçının ilk ve 2 yıl boyunca süren Asya yolculuğu... Ve o yolculuk sırasında toplanan çeşitli Asya bölgesine ait pek çok ülkenin enstrümanları ile tanışma... 30 yıl sonra bu enstrümanlar ile yapılmış çalışmayı türünden hoşlananlara öneriyoruz. 10 bölümden oluşuyor. Ses destekli bu çalışmada tüm müzik ve besteler, düzenlemeler, ses hemen herşey sanatçıya ait.

Stefano Di Battista

Volare
Label Bleu 70182 (1995)

Müzisyenler
Stefano Di Battista (s),
Favio Boltro (tp), Eric Legnini (p),
Rosario Bonaccorso (b),
Benjamin Henocq (d)

12 Şubatta İş Sanat'ta bir konser verecek olan Stefano Di Battista'nın 1995 yılındaki ilk stüdyo kaydı. Kapak yazısını Aldo Romano yazmış, anlata anlata bitirememiş. Gerçekten de İtalya'nın son dönem en önemli isimlerinden biri olmuş bu sanatçıyı Digitürk Mezzo kanalında da sık sık izleyebilirsiniz. 12 parçanın yer aldığı çalışmada "Stars Fell on Alabama", "My Foolish Hearth", Herbie Hencock'un "One Finger Snap" yorumları haricindeki diğer parçalar grupta yer alan sanatçıların besteleri. Blue Note'dan çıkan Parker's Mood'dan sonra Label Bleu'dan piyasa çıkan bu kayıta sadece İstanbul Tünel'deki Lale Plak'dan edinebilirsiniz.

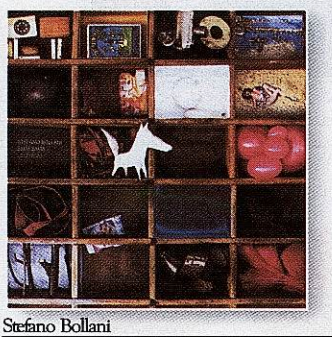

Stefano Bollani

Smat Smat
Label Bleu 6665 (2003)

Müzisyenler
Stefano Bollani (p)

Yine İtalyan'ların son dönem gözde müzisyenlerinden biri, bu kez bir piyanist olan Stefano Bollani'nin 2003 yılında yaptığı solo çalışma olan Smat Smat'da 14 parça yer alıyor. John Lennon, Thelenouis Monk, Prokofiev, Frank Zappa'dan yorumlar ve tabii besteler albümün genelini oluşturuyor. Bazı parçalarda zaman zaman armonika da çalan sanatçının bu çalışmasını da sadece Lale Plak'tan edinebilirsiniz.

Enrico Rava & Stefano Bollani

Montreal Diary / B
Label Bleu 6645 (2002)

Müzisyenler
Enrico Rava (tp, flgh) Stefano Bollani (p)

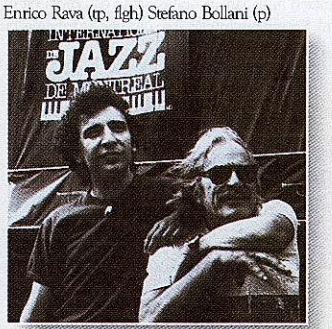

4 Temmuz 2001 Montreal Jazz Festivali'nde birlikte yer alan sanatçıların canlı kaydı. 8 parça var. Albümdeki tek standart Jerome Kern'in "The Way You Look Tonight'ı. Enrico Rava ağırlıklı bestelerin yer aldığı bu çalışmayı sadece Lale Plak'tan edinebiliyorsunuz.

Enrico Rava

Montreal Diary / A
Label Bleu 6639 (2002)

Müzisyenler
Enrico Rava (tp, flgh), Paolo Fresu (tp),
Stefano Bollani (p), Enzo Pietropaoli (b),
Roberto Gatto (d)

Enrico Rava 2001 Montreal Jazz Festivali'nde dünkü kayıtların ertesi günü bu kez Paolo Fresu'nun yer aldığı bu grupla sadece Miles Davis bestelerinin çalındığı bir geceye liderlik ediyor. Bye Bye Blackbird, There is No You, Milestones, Blue in Green, When Lights Are Low'un yer aldığı bu kayıtlar yine sadece İstanbul'da Lale Plak'ta.

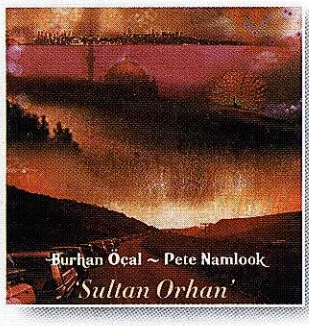

Burhan Öçal – Pete Namlook
Sultan Orhan
Doublemoon 9200071 (2004)

Müzisyenler
Burhan Öçal (perc)
Pete Namlook (elektronik altyapı)

Perküsyoncu Burhan Öçal ve çağdaş elektronik müziğin üreten ismi, şarkı yazarı Pete Namlook'un ortak çalışması. 7 bölümden oluşan çalışmada geleneksel Türk ve Osmanlı halk müziğinden, "chill out" ve ambient'a kadar farklı türlerden esinlenmeler var. Türünden hoşlananlara öneriyoruz.

Kaçkar Illusion
Huitwalahit
Doğu-Batı Müzik 6210046 (2004)

Müzisyenler
Murat Yıldız (acc), Kayhan Kurtuldu (p),
Ozan Uyan (g), Özgür Yazıcı (d),
Cenk Şanlıoğlu (klasik g),
Vedat Şanlı (b)

Bu çalışma bir maxi single. 2. Ankara Jazz festivalinde yer alan bu amatör müzisyenlerin ilk kayıtları. Albümün adı eski Anadolu dilinde "hayat" demek. Jazz müziğinin geniş yelpazesinin içindeki tüm işlerle ilgilenen müzisyenlerin 26 dakikalık bu çalışmaları yapıkları işin bir kartviziti niteliğinde olmuş. İlgilenenler için www.kackarillusion.net.

Keb' Mo'
Back By Popular Demand
Okeh 51794523 (2004)

Müzisyenler
Keb' Mo' (g), James Harrah (g)
Jeff Paris (Ham.org),
Reggie McBride (b)
Stephan Ferrone (d),
Paulinha DeCosta (perc)

Bu sayımızın tek blues CD'si Keb' Mo'ya ait. 10 parçanın kaydının yer aldığı bu çalışma türünden hoşlananları mutlu edecektir.

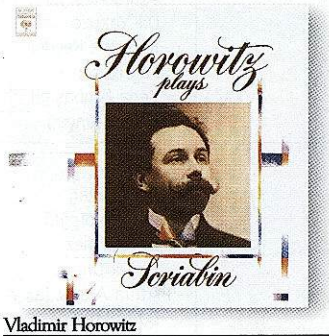

Vladimir Horowitz
Plays Scriabin
Sony (4452001) 2003

Müzisyenler
Vladimir Horowitz (p)

Bugüne kadar sadece jazz ve blues CD'lerine yer ayırdığımız "Vitrin"imize bu ay 2 tane de klasik müzik CD'si koyuyoruz. Bunlar Vladimir Horowitz'e ait. İlki 1872-1915 yılları arasında yaşayan Alexander Scriabin'in bestelerinin yer aldığı "Horowitz Plays Scriabin", diğeri ise Beethoven, Chopin, Debussy, Mozart, Racmaninov, Scarlatti, Schuman, Scriabin ve Wagner bestelerinin yer aldığı "A Reminiscence". Sony'nin piyasaya yeni çıkardığı çalışmalar. İlgilenen ve hoşlanan okurlarımıza birer değişik seçenek olarak sunmak istiyoruz.

Vladimir Horowitz
A Reminiscence
Sony 5188032 (2004)

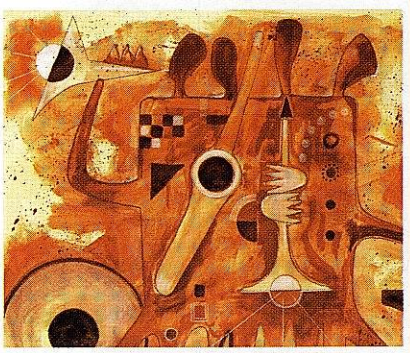

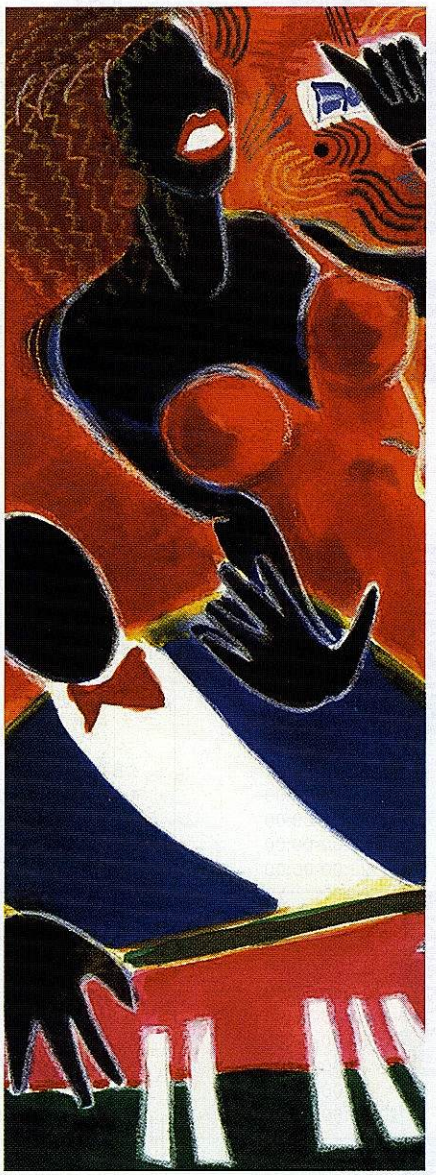

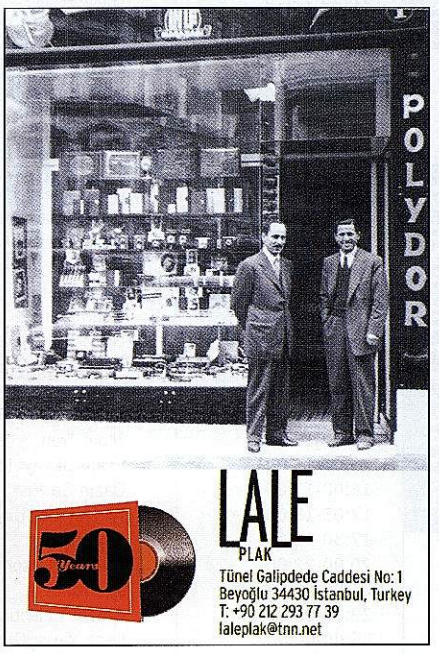

RADYOLAR RADYO OXİ-GEN 95.9 NTV RADYO 102.8 AÇIK RADYO 94.9 RADYO ÜNİVERSİTE 91.5 ANKARA FM-RADYO VİZYON 93.0 TRT RADYO-3 88.2

	PROGRAM SAATİ	PROGRAMIN ADI	HAZIRLAYAN SUNAN	RADYO ADI
PAZARTESİ	01:00-08:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	01:00-02:00	Caz Basamakları	Umut Pelit	TRT Radyo-3
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Deniz Koloğlu	Açık Radyo
	13:30-15:00	DJ Barthez	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	16:00-17:00	Caz Panoraması	Ahmet Berker	TRT Radyo-3
	17:05-18:00	Dünyanın Cazı	Atilla Aksoy,Jak Kohen,Ozan Ertürk	Açık Radyo
	18:00-19:00		DJ Yakuza	Radyo Oxi-Gen
	20:00-22:00		Rick the Reeder	Radyo Oxi-Gen
	23:00-00:00	Caz Kulübü	Hamdi Ünlü	TRT Radyo-3
SALI	01:00-08:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	01:00-02:00	Genç Cazcılarımız	Hakan Çorbalı	TRT Radyo-3
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Deniz Koloğlu	Açık Radyo
	13:30-15:00	DJ Barthez	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	17:05-18:00	Dünyanın Cazı	Atilla Aksoy,Jak Kohen,Ozan Ertürk	Açık Radyo
	18:00-19:00		DJ Yakuza	Radyo Oxi-Gen
	20:00-23:00		Rick the Reeder	Radyo Oxi-Gen
	21:00-22:00	Gitaresk	Jak Kohen	Açık Radyo
	22:00-23:00	Esintiler	Seda Binbaşıgil	Açık Radyo
	23:00-00:00	Gece ve Caz	Hülya Tunçağ	TRT Radyo-3
ÇARŞAMBA	01:00-08:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	04:00-05:00	Yeni Günün Getirdikleri	Eyüp İblağ	TRT Radyo-3
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Deniz Koloğlu	Açık Radyo
	13:30-15:00	DJ Barthez	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	16:00-17:00	Pop Caz	Faruk Onur	TRT Radyo-3
	17:05-18:00	Dünyanın Cazı	Atilla Aksoy,Jak Kohen,Ozan Ertürk	Açık Radyo
	18:00-19:00		DJ Yakuza	Radyo Oxi-Gen
	20:00-22:00		Rick the Reeder	Radyo Oxi-Gen
	21:00-22:00	Blues Mobil	Turgay Yıldızlı	Açık Radyo
	22:00-23:00	Ayın Karanlık Yüzü	Yosi Falay	Açık Radyo
	22:00-00:00	Roundmidnight	Levent Ekmekçioğlu-M.Numan İnal	Ankara FM 93.0 Radyo Vizyon
	23:00-00:00	Caz Ustaları	Umut Pelit	TRT Radyo-3
	23:00-00:00	Caz Portreleri	Mustafa Aykın	Açık Radyo
PERŞEMBE	01:00-08:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Deniz Koloğlu	Açık Radyo
	13:30-15:00	DJ Barthez	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	16:00-17:00	Yaşayan Caz	Hülya Tunçağ	TRT Radyo-3
	17:05-18:00	Dünyanın Cazı	Atilla Aksoy,Jak Kohen,Ozan Ertürk	Açık Radyo
	18:00-19:00		DJ Yakuza	Radyo Oxi-Gen
	20:00-21:00	Yaşayan Blues	Eyüp İblağ	Açık Radyo
	22:00-23:00	Terennüm	Önder Focan, Ercüment Vural	Açık Radyo
	23:00-00.00	Dünden Bugüne Caz Müziği	F.FilizÇıragül Akkök	TRT Radyo-3
CUMA	01:00-08:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Deniz Koloğlu	Açık Radyo
	13:30-15:00	DJ Barthez	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	16:00-17:00	Caz Panoraması	Ahmet Berker	TRT Radyo-3
	17:15-18:00	TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası	Caner Beklim	TRT Radyo-3
	17:05-18:00	Dünyanın Cazı	Atilla Aksoy,Jak Kohen,Ozan Ertürk	Açık Radyo
	18:00-19:00		DJ Yakuza	Radyo Oxi-Gen
	23:00-00:00	Şu Caz Dedikleri	Ali Sönmez	TRT Radyo-3
CUMARTESİ	04:00-11:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	13:05-14:00	Evde Çalamadıklarım	Tuncel Gülsoy	NTV Radyo
	17:00-18:00	Mavi Nota	Cengiz Işılay	Açık Radyo
	18:00-19:00	Kulüp Kayıtları		Açık Radyo
	19:00-20:00	Elektro-akustik	Groove Zone	Açık Radyo
	19:00-20:00	Latino Time	Ayhan Sicimoğlu	Radyo Oxi-Gen
	22:00-00:00	Gilles Peterson Worldwide	Gilles Peterson	Radyo Oxi-Gen
	23:00-00:00	Günümüzde Caz	Hülya Tunçağ	TRT Radyo-3
PAZAR	04:00-11:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	12:00-13:00	Mavi Tren	Güven İlter	Açık Radyo
	15:05-16:00	Sevin Okyay' la Caz	Sevin Okyay	NTV Radyo
	16:00-17:00	Cazın Şarkısı	Renin Batıgün	TRT Radyo-3
	17:05-18:00	İyi Kayıtlar,Unutulmaz Yorumlar	Kenan Onuk	NTV Radyo
	17:30-20:00	Fuji Sunday	Mehmet C.Garan	Radyo Oxi-Gen
	20:00-22:00	Gilles Peterson Worldwide	Gilles Peterson	Radyo Oxi-Gen
	21:00-00:00	Jazzmatass	İ.Can Sezgin-Tuna Baycan	Radyo Üniversite
	22:00-00:00	Global Eclectica	Rick the Reeder	Radyo Oxi-Gen
	23:00-00:00	Gece Yarısı Güneşi	S.Teoman Baber	TRT Radyo-3

Şenova Ülker

Okuduğunuz Körleme'yi yeni yılın ikinci gününde, müzisyenin evinde bir saat içinde gerçekleştirdik.

Serdar Karabatı
skarabati@bilgi.edu.tr

Nils Petter Molvær www.nilspettermolvaer.com
NP3 | 2002 Sula Records
Molvaer (017 795-2)
Nils Petter Molvær (tp)
Nils Petter Molvaer (tp), Eivind Aarset (g), Raymond Pellicier (loops/el), DJ Strangefruit (samples), Rune Arnesen (d)

Miles Davis'in modern zamanlarını çok andırıyor, tabii onu izleyen biri de olabilir. Gençliğimde Miles Davis'in dikkatli bir izleyicisiydim, birçok kişi onun jazzdan ayrılmış olduğunu düşünürken ben çok devrimci ve yenilikçi buluyordum. Jazzcı olsun olmasın trompetçilerin gündemde kalmasını sağlamıştır, o tarafı da çok önemli. Erik Truffaz'ın yaptığı müziklere de benzettim dinlerken. Geçen aylarda bir klüpte Gerard Presencer isimli bir trompetçi dinlemiştim, o da bu tarza yakın çalıyordu. Çok iyi trompetçiydi ama grubu pek sağlam değildi. Bu yeni tarz müziklerin öyle bir handikapı var, genelde arkadakiler çok tekdüze çalar. Burada dinlediğimiz parçada melodi, altyapı kısıtlı. Bunları jazz olarak görmüyorum, ama dışarı çıkıldığında dinlemek için harika bence.

Fun Horns www.fun-horns.com
Der Mond ist Aufgegangen | 1996 KlangRäume
www.klangraeume.de
Moon-Waltz (Schlott)
Volker Schlott (fl, ass, as, ac), Thomas Klemm (fl, afl, ts, perc), Jörg Huke (tm, tu, tp), Rainer Brennecke (tp, flh)

Girişte etnik bir hava var. Oldukça modern bir tarz yine. Ancak, deminkinden farklı olarak ciddi bir düzenleme var bu parçada. Trompetçi albümünden çok ensemble albümü gibi. Dirty Dozen olabilir, tam emin olamıyorum. Renkleri hoşuma gitti parçanın. Böyle gruplarda kimse kahraman değildir, solist olmaktan çok grubun içinde olmak değerlidir. Herkes emek verir, herkes kendini iyi hisseder. Ben de big band müziğinden gelme olduğum için, tabii epeyce de senfonik terbiyemden dolayı herhalde, müziği başkalarıyla paylaşmayı çok daha hoş buluyorum. (Biraz daha dinledikten sonra) Klasikçi olsalar Empire Brass derdim, ama bu parça onlara göre daha serbest. Sonuçta Nils Petter'e göre çok daha fazla dikkatimi çekti bu kayıt.

Wallace Roney www.wallaceroney.us (fan sitesi)
Village | 1997 WB www.wbjazz.com
Village (Wallace Roney/Antonie Roney/Geri Allen/Lenny White)
Wallace Roney (tp), Lenny White (d), Clarence Seay (b), Geri Allen (p), Antoine Roney (ts), Chick Corea (p), Michael Brecker (ts), Pharoah Sanders (ts), Robert Irving III (snyth)

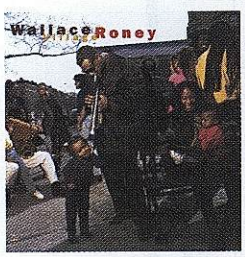

Bu da Miles Davis ekolünün öğrencisi bir trompetçi, altyapı ise Dizzy Gillespie gibi. (Gülerek) Kenny Wheeler bir söyleşisinde biri "normal" diğeri "şizofrenik" iki stilim var diyordu, buradaki onun normal stiline benziyor biraz. Miles Davis'i belli ki çok çok iyi etüd etmiş. Teknik anlamda da çok iyi bir trompetçi. Gerçi tonu ondan bir parça daha parlak, Miles'ı Miles yapan "kirlilik" yok burada. Nefesini iyi kullanmasını bilen bir trompetçi olduğu çok açık, benim de öğrencilerime ilk öğrettiğim husustur nefes. Kimdir çalanlar?

(CD kitapçığını veriyorum)

Bir vesile ile İstanbul'da bir klüpte çalmıştık. (Gülerek) Daha geçen gün dinledim bir albümünü, ama burada kim olduğunu çıkartamadım!

Miles Davis/Gil Evans
Porgy and Bess | 1958 Columbia
Gone (Gershwin/Heyward)
(G. Evans)
Miles Davis (tp), Gil Evans (cond, arr), Cannonball Adderley (as), Ernie Royal, Bernie Glow, Johnny Coles, Louis Mucci (tp), Jimmy Cleveland, Dick Hixon, Frank Rehak, Joe Bennett (tb), Willie Ruff, Gunther Schuller, Julius Watkins (French horn), Bill Barber (tuba), Jerome Richardson, Danny Bank, Romeo Penque, Phil Bodner (fl, cl), Paul Chambers (b), Jimmy Cobb, Philly Joe Jones (d)

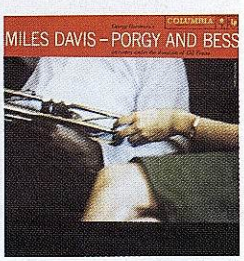

(Parça girince) Miles Davis ile Gil Evans. Çok değerli işlere imza atmış bir ikili. Bu albüm de jazz tarihindeki çok önemli işlerden. Kind of Blue kadar önemli bence. Bugün bile modern olarak dinlenebilecek kayıtlar bunlar. Demin bahsettiğim klasik müzik ciddiyetine sahip düzenlemeler. Harika! Her trompetçinin dinleyerek bir şeyler öğrenmesi gereken müzikler bunlar.

Serdar Karabatı
skarabati@bilgi.edu.tr

Bu sayıdaki bulmacayı doğru olarak yanıtlayanlara CD! İsim, adres ve telefonlarınızı yazmayı e-maillarınızı u n u t m a y ı n !
Jazz/Bulmaca
Matbaacılar Sitesi
No. 115 Bağcılar
34560 / İstanbul

Bulmacamızı doğru olarak cevaplayan aşağıda isimleri olan okurlarımız CD kazanmışlardır.

Meral Parladır, Çiğli / İzmir
Buğra Yüzak, Bostancı / İstanbul

SOLDAN SAĞA:

1-John Patitucci'nin Another World albümünde bir parça: _____ Steel/Courtney Pine'ın 1992 kaydı Closer to Home'da bir parça: _____ Mine Tonight.
2-Gitarist Kurt Rosenwinkel'ın bir albümü: Enemies of _____.
3-Saksofoncu Scott Hamilton'ın Jake Hanna ve Dave McKenna ile yaptığı bir album: Major _____.
4-Saksofoncu Chris Potter'ın bir albümü: _____ In.
5-Bir davulcu (tersi): _____ Lake/_____ What (Davis).
6-Yakın tarihli bir Bill Bruford albümü: _____ Acts of Happiness (Summerfold, 2001).

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1-Bir saksofon markası.
2-Bir Larry Goldings albümü: As _____/_____ Green Dolphin Street (Kaper/Washington)/La notasının harf karşılığı.
3-Bir Christof Lauer albümü.
4-Bir Mike Stern albümü: Odds _____ Evens/İngilizce karşılığıyla jazz seansı ya da jazzcının aldığı günlük iş/Re notasının harf karşılığı.
5-Si notasının harf karşılığı/Free-jazz'in önemli kayıtlarından 1968 tarihli Peter Brötzmann albümü: Machine _____/Piyanist Cornelius Claudio Kreusch'un Black Mud Sound albümündeki açılış parçası: _____!
6-Basçı Ben Allison'ın bir albümü: Third _____ (Palmetto, 1999)/Bir Stomu Yamashita albümü (Island, 1976)/Seksenlerde yükselmiş bir jazz akımı: _____-Base.

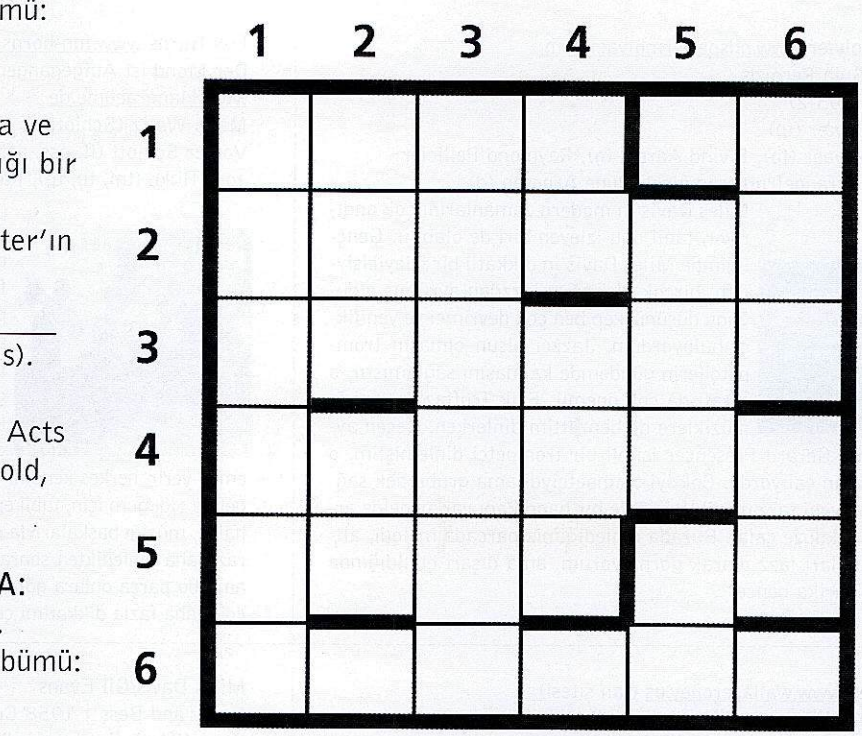

GEÇEN SAYININ DOĞRU CEVABI

	1	2	3	4	5	6
1	M	O	R	R	I	S
2	B	R	E	A	U	L
3	A	E	M	Y	F	I
4	S	G	A	B	O	N
5	E	O	R	I	N	G
6	A	N	K	G	U	S

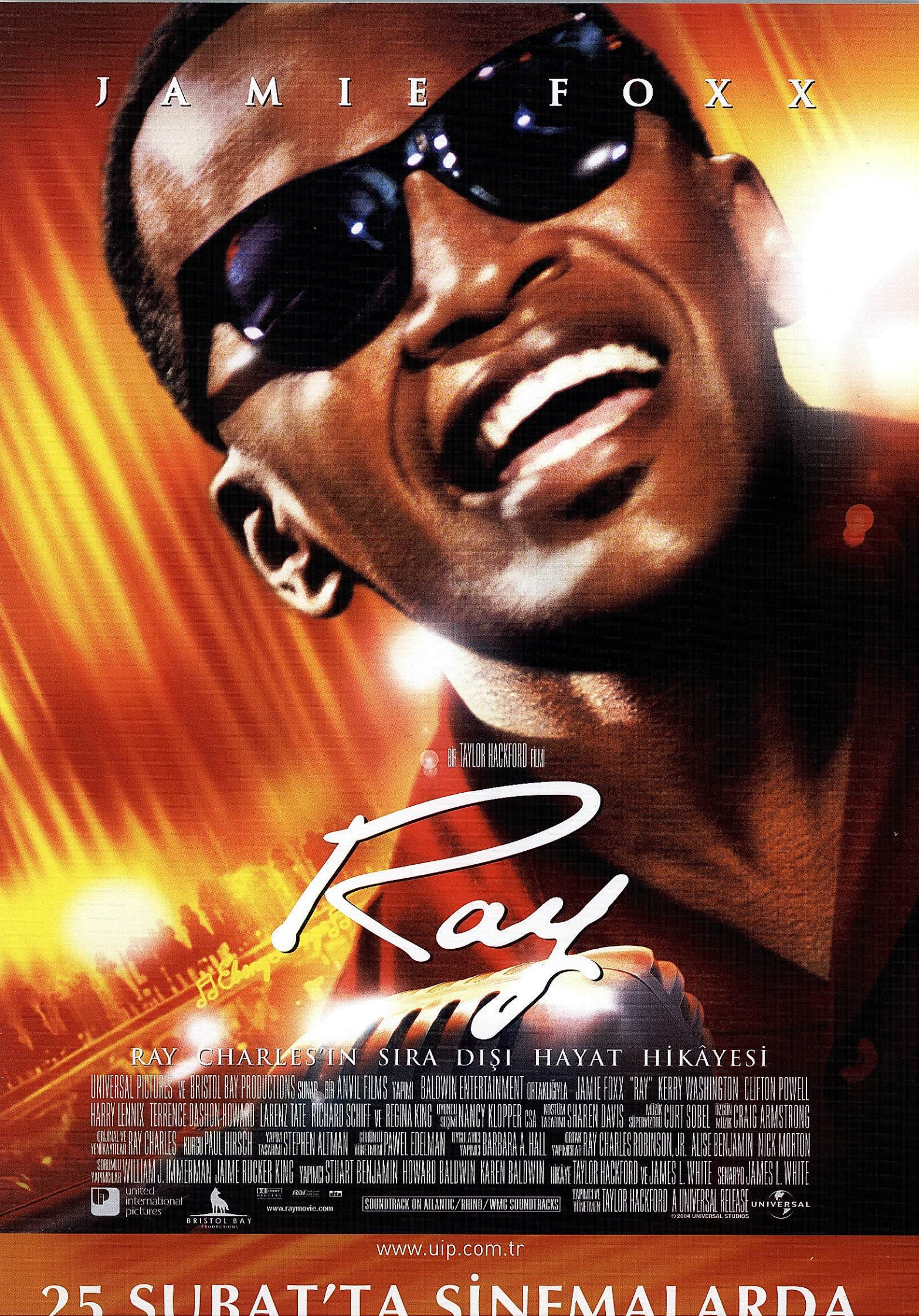

www.uip.com.tr

25 ŞUBAT'TA SİNEMALARDA

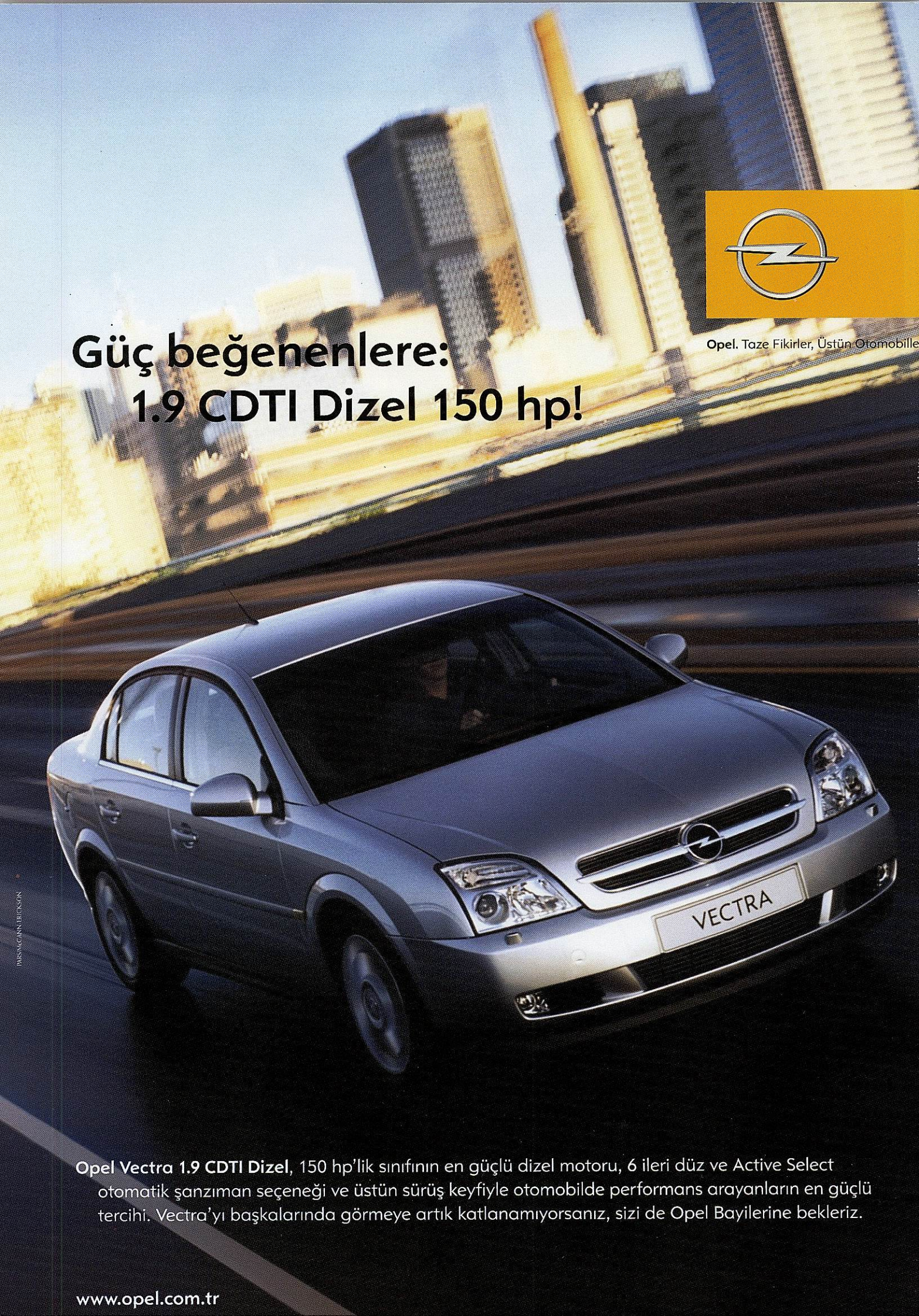
Güç beğenenlere:
1.9 CDTI Dizel 150 hp!
Opel. Taze Fikirler, Üstün Otomobille
VECTRA
PAIS/McCANN-ERICKSON
Opel Vectra 1.9 CDTI Dizel, 150 hp'lik sınıfının en güçlü dizel motoru, 6 ileri düz ve Active Select otomatik şanzıman seçeneği ve üstün sürüş keyfiyle otomobilde performans arayanların en güçlü tercihi. Vectra'yı başkalarında görmeye artık katlanamıyorsanız, sizi de Opel Bayilerine bekleriz.
www.opel.com.tr